

HRVATSKI SABOR

Klasa: 021-12/09-09/16

Urbroj: 65-09-05

Zagreb, 20. svibnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 32. stavak 1. podstavak 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine - sažetak*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavilo Istražno povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine, aktom od 19. svibnja 2009. godine.

Za izvjestitelje, koji će u ime Istražnog povjerenstva sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, određeni su predsjednik i članovi Istražnog povjerenstva.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

HRVATSKI SABOR
Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica
u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane
Ministarstva obrane Republike Hrvatske
u prosincu 2004. godine

Zagreb, 19. svibnja 2009. g.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 20-05-2009	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
021-12/09-09/16	65
Uredni broj:	Pril. Vrij.
6523-3-09-02	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Temeljem članka 12. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96.), a u svezi s člankom 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnosim sažetak izvješća o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Za izvjestitelje, u ime Istražnog povjerenstva, u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Povjerenstvo je odredilo predsjednika i članove Istražnog Povjerenstva.

POTPREDSJEDNIK
ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Emil Tomljanović

HRVATSKI SABOR

**Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica
u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane
Ministarstva obrane Republike Hrvatske
u prosincu 2004. godine**

**IZVJEŠĆE O RADU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE
ČINJENICA U VEZI NABAVE 39 VOJNIH KAMIONA OD STRANE MINISTARSTVA
OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE U PROSINCU 2004. GODINE**

svibanj 2009. g.

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva	4
3. Zakoni i drugi propisi na kojima je Istražno povjerenstvo temeljilo svoje postupanje.....	7
4. Institucije s kojima je Istražno povjerenstvo surađivalo i dokumentacija koju je prikupilo u svome radu	7
5. Osobe koje su pristupile pred Istražno povjerenstvo i dale svoj usmeni iskaz kao svjedoci	10
5.1. general bojnika Jozo Milićević	
5.2. gđa Šima Krasić, glavna državna revizorica	
5.3. gosp. Vladimir Faber, glavni ravnatelj policije	
5.4. general zbora Josip Lucić, načelnik GS OSRH	
5.5. gosp. Berislav Rončević	
6. Zaključci Istražnog povjerenstva	12

1. Uvod

Temeljem članka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96.) 38 zastupnika i zastupnica SDP-a u Hrvatskom saboru podnijelo je 16. siječnja 2009. godine Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Temeljem dopisa predsjednika Hrvatskoga sabora od 19. siječnja 2009. i traženja da se predmetni Prijedlog uskladi s odredbom članka 6. navedenog Zakona isti je i usklađen te 20. siječnja 2009. ponovo upućen predsjedniku Hrvatskoga sabora.

Dana 12. veljače 2009. održana je rasprava o predmetnom Prijedlogu, a 13. veljače 2009. većinom glasova 109 "za" i 2 "protiv" donesena je Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Dana 20. veljače 2009. Odbor za izbor, imenovanje i upravne poslove uputio je predsjedniku Hrvatskoga sabora Prijedlog odluke o imenovanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine, koji je Odbor utvrdio na svojoj sjednici održanoj istog dana.

Isti dan Hrvatski sabor je jednoglasno sa 114 glasova "za" donio Odluku o imenovanju Istražnog povjerenstva. U Istražno povjerenstvo je imenovano devet (9) članova.

Odluka je stupila na snagu danom donošenja.

Dana 04. i 05. ožujka 2005. g. održana je prva sjednica Istražnog povjerenstva na kojoj je Povjerenstvo donijelo svoj Poslovnik o radu i započelo s radom.

Sukladno čl.178. st.1. i 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora Istražno povjerenstvo je dužno uputiti Sažetak Izvješća Hrvatskom saboru jer je osnovni materijal, tj. cjelovito izvješće duže od 30 stanica. Sažetak Izvješća, sukladno navedenoj odredbi, sadržava sve bitne postavke osnovnog materijala i dostavlja se Saboru istodobno s osnovnim materijalom. Iskazi svjedoka, poradi svoje obimnosti, izostavljeni su iz Sažetka Izvješća i to je jedina sadržajna razlika u odnosu na cjelovito Izvješće.

2. Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva

Na temelju članka 3. Zakona o istražnim povjerenstvima («Narodne novine», br. 24/96.) Hrvatski sabor na sjednici 13. i 20. veljače 2009., donio je

ODLUKU

O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA U VEZI NABAVE 39 VOJNIH KAMIONA OD STRANE MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE U PROSINCU 2004. GODINE

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MORH) u prosincu 2004. godine.

II.

Za djelovanje Istražnog povjerenstva iz točke I. ove Odluke postoji javni interes jer je zakonito poslovanje tijela državnih vlasti i racionalno postupanje sredstvima državnog proračuna od velikog utjecaja na stanje gospodarstva i standarda građana Republike Hrvatske, a više puta su od strane najviših predstavnika državne vlasti u javnosti iznesene sumnje u vezi opravdanosti načina nabave 39 vojnih kamiona i svote koja je za njih plaćena.

Javni interes proizlazi i iz činjenice da, unatoč višekratnom inzistiranju Predsjednika Republike da se istraže i predoče sve bitne okolnosti oko ove nabave, javnosti do sada nije poznato zbog čega je nabava obavljena neposrednom pogodbom po cijeni znatno višoj od one prikupljene pozivnim natječajem te jesu li pojedini državni dužnosnici eventualno sudjelovali u prikivanju činjenica vezanih uz ovo pitanje.

III.

Istražno povjerenstvo dužno je utvrditi:

- zbog čega je postupak nabave 76 kamiona od strane MORH-a započeo pozivnim, a ne javnim natječajem,
- kakve su bile ponude pristigle na pozivni natječaj,
- koja je ponuda i kojeg ponuđača bila najpovoljnija,
- zbog čega je poništen pozivni natječaj,
- tko je i zašto raspustio prvo povjerenstvo za nabavu i formirao novo i kome je to povjerenstvo odgovaralo za svoj rad,
- zašto se pristupilo nabavi neposrednom pogodbom,

- zbog čega je nabavljeno samo 39 kamiona kad je postojala potreba za većim brojem vozila,
- zašto je tvrtka Eurokamion bila ta s kojom je sklapan ugovor o neposrednoj pogodbi,
- kolika je bila ponuđena cijena po kamionu iz najpovoljnije ponude u pozivnom natječaju, a kolika u neposrednoj pogodbi,
- je li bilo eventualnog pogodovanja tvrtki Eurokamion od strane MORH-a i ako jest, u kojem iznosu te koji su stvarni razlozi takvog eventualnog pogodovanja,
- je li sklopljen offset program za održavanje nabavljenih vozila,
- što je utvrdio inspekcijski nalaz koji je proveden u vrijeme kada je vršitelj dužnosti glavnog inspektora bio gen. Jozo Miličević,
- je li zbog eventualnih nepravilnosti oštećen državni proračun Republike Hrvatske i u kojem iznosu,
- jesu li sudionici ove nabave davali kakve netočne ili nepotpune izjave o njoj kojima su obmanjivali javnost i jesu li poduzimali bilo kakve radnje radi prikrivanja eventualnih nezakonitosti u svom ili u djelovanju drugih osoba,
- sve ostale relevantne činjenice vezane uz nabavu ovih kamiona.

Istražno povjerenstvo mora se u zaključcima očitovati postoji li potreba za djelovanjem državnih tijela.

IV.

U postupku istraživanja Istražno povjerenstvo dužno je izvršiti uvid u svu natječajnu dokumentaciju poništenog natječaja i druge isprave vezane uz ovu nabavu, pribaviti izjave svjedoka i nalaze vještaka.

Istražno povjerenstvo dužno je svakoj osobi čiji se rad ili ponašanje ispituje, omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima tog djelovanja.

V.

Istražno povjerenstvo dužno je obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od tri (3) mjeseca te nakon toga Hrvatskom saboru podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VI.

Istražno povjerenstvo ima devet (9) članova.

U Istražno povjerenstvo imenuju se:

– za predsjednika

NENAD STAZIĆ,

– za potpredsjednika

EMIL TOMLJANOVIĆ,

– za tajnika

KRUNOSLAV MARKOVINOVIĆ,

– za članove

prof. dr. sc. ANDRIJA HEBRANG,

prof. dr. sc. KREŠIMIR ĆOSIĆ,

STANKO GRČIĆ,

GORAN BEUS RICHEMBERGH,

BORIS ŠPREM,

IGOR DRAGOVAN.

VII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 021-12/09-14/01

Zagreb, 20. veljače 2009.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić,
v.r.

3. Zakoni i drugi propisi na kojima je Povjerenstvo temeljilo svoje postupanje

- Ustav Republike Hrvatske («Narodne novine» 41/2001 – pročišćeni tekst);
- Zakon o istražnim povjerenstvima («Narodne novine» 24/96.);
- Zakon o općem upravnom postupku («Narodne novine» 53/91.);
- Poslovnik o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine;

4. Institucije s kojima je Povjerenstvo surađivalo i dokumentacija koju je Povjerenstvo prikupilo u svome radu

1. Ured Predsjednika Republike Hrvatske
2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
3. Državni ured za reviziju

4.1. Ured Predsjednika Republike Hrvatske

- Pismo Predsjednika Republike ministru obrane RH (Zagreb, 10. siječnja 2005, Broj:01-041-05-3/l);
- Dopis savjetnika za obranu i vojna pitanja Predsjednika Republike ministru obrane RH – požurnica (Zagreb, 19. siječnja 2005., Urbroj:71-040-05-213/1);
- Pismo načelnika GS OSRH Predsjedniku Republike (Zagreb, 10. siječnja 2005., Klasa:032-07/05.01/03, Urbroj:512-06-01-05-1);

4.2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske

- Proračun Ministarstva obrane za 2004. godinu u stavkama koje se odnose na javnu nabavu kamiona;
- Zahtjev Glavnog stožera OSRH za nabavu neborbenih vozila s cjelokupnom specifikacijom od 29.12.2003.;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 07. 01. 2004. – dopuna zahtjeva;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 04. 02. 2004. – dopuna zahtjeva;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 05. 03. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 05. 05. 2004. – prijedlog članova Povjerenstva;

- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 06. 05. 2004. – obavijest, traži se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 18. 05. 2004. - prijedlog članova Povjerenstva , dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 19. 05. 2004. - očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 13. 07. 2004. - obavijest, traži se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku i Prijedlog Plana opremanja OS RH nebojnim vozilima za razdoblje 2004 – 2015 god. od 30. 09. 2004.;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 27. 10. 2004. – izvješće, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 08. 11. 2004. – upozorba, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 12. 11. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 25. 11. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Uprava za materijalne resurse – Služba za razvoj opremanje i modernizaciju - Koncept sustava opremanja MO i OS RH nebojnim vozilima od 01. srpnja 2004.;
- Dopis Uprave za materijalne resurse – Služba za razvoj , opremanje i modernizaciju, od 29. srpnja 2004. upućen Službi za ugovaranje i nabavu o nabavi nebojnih m/v za potrebe OS RH u 2004. godini – podaci o članovima povjerenstva;
- Odluka o osnivanju Povjerenstva za nabavu kamiona od 30.09.2004.;
- Natječajna dokumentacija koju su sudionici pozivnog natječaja podigli u Ministarstvu obrane RH sukladno pozivu za podizanje natječajne dokumentacije od 04.10.2004.;
- Preslike ponuda tvrtki sukladno istoj dokumentaciji koje su tvrtke dostavile u roku za svih 5 kategorija vozila u pozivnom nadmetanju
- Zapisnik o postupku otvaranja ponuda za nadmetanje broj: VV060102-04-39 od 21.10. 2004.;
- Zapisnik nadmetanja po pozivu broj: VV060102-04-39 za nabavu nebojnih motornih vozila za potrebe OS RH i nebojnih vozila za taktički komunikacijski sustav od 04.11.2004.;
- Pregled ponudbenih uvjeta po ponuditeljima kao prilog zapisnika;
- Mišljenje pravne službe Ministarstva obrane u predmetu AUTOHRVATSKA od 15.11. 2004.;
- Izvješće Uprave za materijalne resurse – Služba za ugovaranje i nabavu o nabavi nebojnih motornih vozila za potrebe OS RH i nebojnih vozila za taktički komunikacijski sustav od 17.11.2004.;
- Odluka o poništenju postupka nabave nadmetanjem po pozivu broj: VV060102-04-39 od 15.12.2004.;
- Odluka ministra obrane o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila za potrebe Oružanih snaga RH od 23. prosinca 2004.;

- Suglasnost Ministarstva financija za plaćanje unaprijed u vezi nabave motornih vozila za opremanje postrojbi OS RH deklariranih PARP ciljevima i vozila za taktički komunikacijski sustav "Eri Tac" od 24.12.2004.;
- Zapisnik Povjerenstva o provedbi postupka izravne pogodbe nebojnih motornih vozila sukladno čl. 6. Zakona o javnoj nabavi u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponuđene vojne verzije sukladno prioritetnim potrebama od 27. prosinca 2004.;
- Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba broj M3-060102-04-086 od 28. prosinca 2004. godine;
- Predračun br. 1011/04 od 28.12.2004.;
- Izvješće Uprave za financije i proračun o načinu plaćanja;
- Računi i zapisnici o prijemu 39 vozila iz 2005.;
- Izvješće ministra obrane gosp. Berislava Rončevića Predsjedniku Republike Hrvatske gospodinu Stjepanu Mesiću od 24. siječnja 2005. o nabavi nebojnih motornih vozila za potrebe Oružanih snaga;
- Plan rada Inspektorata obrane za 2004. godinu od 12. prosinca 2003.;
- Izvješće obnašatelja dužnosti general bojnika Joze Milićevića o obavljenom redovnom inspeksijskom nadzoru u Službi za ugovaranje i nabavu od 23. travnja 2004.;
- Plan rada Inspektorata obrane za 2005. godinu;
- Rješenje o imenovanju general bojnika Joze Milićevića za obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane;
- Zapovijed obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane od 16. ožujka 2005. za izvršavanje inspeksijskog nadzora po pitanju stanja u postojećem sustavu ugovaranja i nabave;
- Izvješće obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane od 31. svibnja 2005. o inspeksijskom nadzoru postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini;
- Odluka ministra obrane B. Vukelića od 02. travnja 2009. kojom se general bojnik Jozo Milićević oslobađa čuvanja tajnosti podataka prilikom davanja iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom;
- Odluka ministra obrane B. Vukelića od 21. travnja 2009. kojom se general zbora Josip Lucić oslobađa čuvanja tajnosti podataka prilikom davanja iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom;

4.3. Državni ured za reviziju

- Izvješće o obavljenim revizijama za 2004. – posebni dio;
- Izvješće o obavljenim revizijama za 2005. – posebni dio;
- Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2004. godinu;
- Radni materijal državnih revizora uz Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2004. godinu vezano uz nabavu 39 vojnih kamiona;

- Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2005. – dio što se odnosi na nabavu 39 vojnih kamiona; i
- Radni materijal državnih revizora uz Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2005., vezano uz nabavu 39 vojnih kamiona;

5. Iskazi svjedoka

5.1. Iskaz svjedoka general bojnika Joze Milićevića

(stranice 10-23 cjelovitog Izvješća)

Sukladno pozivu od 02. travnja 2009., Klasa: 021-12/09-14/07, Urbroj:6523-3-09-12, pristupio je 03. travnja 2009. pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka general bojnik Jozo Milićević i dao svoj iskaz.

General bojnik Milićević je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju general bojnik Milićević je bio obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane temeljem rješenja od 31.03.2004. Klasa:805-03/04-07/2, Urbroj:512-01-04-1 i potpisnik je Izvješća o inspekcijskom nadzoru postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini od 31. svibnja 2005.

Odlukom ministra obrane od 02. travnja 2009., Klasa:023-3/09-03/1, Urbroj:512-01-09-13, oslobođen je čuvanja tajnosti klasificiranih podataka u davanju iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom, ali se u točki II. iste Odluke general bojniku Jozi Milićeviću zabranjuje javno istupanje u svezi s činjenicama i okolnostima iz točke I. Odluke

5.2. Iskaz svjedoka gđe Šime Krasić, glavne državne revizorice

(stranice 23-39 cjelovitog Izvješća)

Sukladno pozivu od 16. travnja 2009., Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-20, pristupila je 27. travnja 2009. pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gđa Šima Krasić glavna državna revizorica i dala svoj iskaz.

Gđa Šima Krasić je pristupila davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju gđa Š. Krasić je bila glavna državna revizorica, što je i danas, a Državni ured za reviziju je sukladno odredbama Zakona o državnoj reviziji provodio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane.

5.3. Iskaz svjedoka gosp. Vladimira Fabera, glavnog ravnatelja policije (stranice 39-44 cjelovitog Izvješća)

Sukladno pozivu od 16. travnja 2009., Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-09-19, pristupio je 27. travnja 2009. pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gosp. Vladimir Faber glavni ravnatelj policije i dao svoj iskaz.

Gosp. Vladimir Faber je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Temeljem saznanja da policija, sukladno Zakonu o kaznenom postupku, obavlja izvide o navedenoj nabavi vojnih kamiona koja je predmet rada Istražnog povjerenstva, Istražno povjerenstvo je na svojoj 5. sjednici održanoj 15. travnja 2009. donijelo zaključak da se gosp. Fabera pozove kao svjedoka da bi dobilo saznanja o istome.

5.4. Iskaz svjedoka generala zbora Josipa Lucića, načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (stranice 45-53 cjelovitog Izvješća)

Sukladno pozivu od 16. travnja 2009., Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-18, pristupio je 27. travnja 2009. pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka general zbora Josip Lucić načelnik GS OS RH i dao svoj iskaz.

General zbora Josip Lucić pristupio je davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine i dao svoj iskaz.

U promatranom razdoblju general zbora Josip Lucić bio je načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH što je i danas.

Odlukom ministra obrane od 21. travnja 2009. Klasa:023-3/09-03/1, Urbroj:512-01-09-14 oslobođen je čuvanja tajnosti klasificiranih podataka u davanju iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom, ali se u točki II. iste Odluke generalu zbora Josipu Luciću zabranjuje javno istupanje u svezi s činjenicama i okolnostima iz točke I. Odluke

5.5 Iskaz svjedoka gosp. Berislava Rončevića (stranice 53-105 cjelovitog Izvješća)

Sukladno pozivu od 28. travnja 2009. Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-25, pristupio je dana 05. svibnja 2009. pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gospodin Berislav Rončević i dao svoj iskaz.

Gospodin Berislav Rončević je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju gosp. Berislav Rončević je obnašao dužnost ministra obrane Republike Hrvatske i potpisnik je Ugovora o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba M3-060102-04-086 od 28.12. 2004. godine

6. Zaključci Istražnog povjerenstva

Povjerenstvo je imenovano Odlukom Hrvatskog sabora 13. i 20. veljače 2009. godine uz odredbu da je dužno u roku od tri mjeseca Hrvatskom saboru podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

Povjerenstvo je na sjednici od 11. svibnja 2009. g. donijelo sljedeće zaključke kao dio završnog Izvješća, kako bi stručne službe mogle cjelovito Izvješće dostaviti Hrvatskom saboru u zadanom roku od tri mjeseca. U zaključcima se naglasak stavlja na činjenice koje je Povjerenstvo bilo dužno utvrditi temeljem Odluke o osnivanju.

1. Imenovanje Povjerenstva od strane Hrvatskog sabora bilo je opravdano, jer se javna nabava vozila u MORH-u od skoro prije pet godina neprestano u javnosti predstavlja kao nezakonita, spominjana su različita kriminalna djela, a niti jedno tijelo koje je ispitivalo navedenu nabavu (Državna revizija, MUP, USKOK) nije podnijelo kaznenu prijavu. Iz toga proizlazi potreba za još jednim preispitivanjem cjelokupne dokumentacije i ključnih aktera.

Sve optužbe koje su se pojavile u medijima bile su na razne načine demantirane od pojedinaca ili institucija, ali dokumenti se nisu smjeli objaviti niti citirati jer su bili pod oznakom tajnosti. Optužbe koje su se pojavile u medijima bile su toliko različite, da su pobuđivale sumnju u njihovu istinitost. Najčešće su spominjane optužbe o preplati vozila u visini od 14,8 milijuna kuna (što je tvrdilo povjerenstvo na čelu s tadašnjim obnašateljem dužnosti glavnog inspektora MORH-a generalom Jozom Milićevićem), preplatu od 10 milijuna kuna prema medijima navodno je utvrdio MUP, a preplatu od 5,5 milijuna kuna prema medijima pronašla je i navodno prikrila Državna revizija. Razne podatke iznose i najviši državni dužnosnici, bez objave dokaza o protuzakonitom djelovanju pri nabavi vozila. ***Tako je problem dobio uz zakonske i političke okvire, te je osnivanje Povjerenstva višestruko opravdano.***

2. Povjerenstvo je nakon postupka deklasifikacije dokumenata pregledalo cjelokupnu dokumentaciju oba postupka nabave, a kao svjedoci su saslušani: Bivši obnašatelj dužnosti glavnog inspektora MORH-a general Jozo Milićević, glavna državna revizorica gđa Šima Krasić, glavni ravnatelj policije g. Vladimir Faber, načelnik Glavnog stožera OS general zborna Josip Lucić i bivši ministar obrane saborski zastupnik g. Berislav Rončević.

3. Nabava je obavljena temeljem dva natječaja, od kojih je prvi poništen. Prvi natječaj je bio pozivni natječaj sukladno Zakonu o javnoj nabavi. Takav način nabave je u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i uobičajen je za vojnu opremu koja je bila predmetom nabave. Cjelokupna dokumentacija vođena je pod oznakom „Vojna tajna“ i „Tajno“, ***zbog prvog dopisa s kojim je Glavni stožer zahtijevao nabavu vozila***

od MORH-a a na koji je stavljena oznaka tajnosti. Prema zakonskim odredbama svi sljedeći dokumenti morali su nositi istu oznaku.

U prvom pozivnom natječaju, tražen je širi krug raznih vozila, **a u drugom je zbog najnovijih potreba Partnerskih ciljeva sklopljena neposredna pogodba samo za kategoriju „terenskih motornih vozila – kamiona – vojne izvedbe“.** Na prvi pozivni natječaj ponude je poslalo 6 tvrtki (Euroline, Automehanika, Benussi, MAN, AgroGrom i Eurokamion). Cijene su bile različite, kao i specifikacija ponuđenih vozila. Tražena i ponuđena vozila svrstana su u pet skupina (prva skupina bili su terenski automobil i terenski sanitetski automobil, druga skupina sastoji se od sedam vrsti terenskih vozila – vojna izvedba, treću skupinu sačinjavale su poluprikolice, četvrtu kombi sa sjedalima i petu autobus. **U drugom postupku nabave neposrednom pogodbom pregovaralo se je samo o drugoj skupini i to u izmijenjenom broju pojedinih vrsta vozila, zbog uvjeta koje je nametala dinamika pristupa u punopravno članstvo NATO-a.**

4. Prvi pozivni natječaj je poništen temeljem čl. 64. st.1. točke 1. Zakona o javnoj nabavi **Odlukom Uprave za materijalne resurse** (od 15. prosinca 2004.g.), jer je najniža ponuđena cijena bila veća od financijskih sredstava na proračunskoj stavci za nabavu vozila (raspoloživa sredstva iznosila su na osnovnim računima br. 32261 i 32378 ukupno 35.809.770,00 KN, a najniža ponuđena cijena za predmetnu nabavu iznosila je 39.673.267,15 KN).

Na provođenje prvog pozivnog natječaja kao niti na postupak njegova poništenja nisu imali primjedbe Državna revizija ni tijela policije u kasnije vođenim postupcima provjere. Povjerenstvo smatra da je prvi natječaj vođen i poništen u skladu sa zakonima.

U gore navedenoj Odluci Uprave za materijalne resurse od 15. prosinca 2004.g. navodi se: „Služba za razvoj, opremanje i modernizaciju obvezna je izvršiti **revidiranje** zahtjeva za nabavu u smislu **smanjenja količina ili odustajanja od nabave određene vrste vozila, a u cilju usklađivanja vrijednosti nabave sa stvarno osiguranim sredstvima“.**

5. Drugi natječaj proveden je na principu neposrednog ugovaranja temeljem čl. 6. točke 5. i 7. Zakona o javnoj nabavi. **Niti na provedbu ovog natječaja nije bilo primjedbi Državne revizije niti policije, jer je vođen sukladno Zakonu.**

Na odabir vozila utjecale su dvije činjenice, tijekom pregovora za usklađenje Partnerskih ciljeva jer se je približavao ulazak Republike Hrvatske u NATO, te dopis Glavnog stožera koji je odredio dobavljače koji ne zadovoljavaju te nove uvjete sadržane u Partnerskim ciljevima.

Zbog udovoljavanja zahtjevima Partnerskih ciljeva, od svih vozila koje je obuhvaćao prvi natječaj, odabrana je samo druga skupina (terenska vozila vojne izrade), a promijenjen je i broj pojedinih vozila u skladu sa zahtjevima Partnerskih ciljeva. **Međutim, za bazu pregovora o konačnim cijenama uzete su pojedinačne ponuđene cijene istih vozila u prvom natječaju.**

Izbor ponuditelja s kojima će se pregovarati odredio je Glavni stožer OS, Uprava za logistiku, kao stručno tijelo za ocjenu tehničkih karakteristika ponuđenih

vozila. *Dopisom je Glavni stožer OS tražio isključenje dobavljača koji nisu udovoljavali novim tehničkim zahtjevima, a to su bili dobavljači koji su uz vozila nepotpunih karakteristika ponudili i najniže cijene. Ovaj dopis je ključan dokument za odluku o izboru dobavljača, pa ga detaljno prikazujemo.*

Dopisom Urbr. 512-06J4-1004-04-18, Klasa pov. 803-05/04-04/01 od 25. studenoga 2004. godine Glavni stožer OS RH, Uprava za logistiku, navodi se suglasnost „...da se za okončanje nabave pristupi pokretanju postupka izravne pogodbe s više ponuditelja, a temeljem već prikupljene natječajne dokumentacije“. U daljem tekstu navedenoga dopisa Glavni stožer OS RH navodi: „Temeljem zaključaka povjerenstva za nabavu nebojnih vozila za potrebe OS RH u 2004. godini, mišljenja smo kako je odluka povjerenstva o najpovoljnijim ponudama primjerena i **suglasni smo sa sljedećim ponudama:**

- automobil terenski, 22 komada, Mbg 270 Cdi dugi
- automobil terenski, sanitetska verzija, 3 komada, IVECO 40 EWM/HT
- kamion terenski 5 t vojna izvedba, 12 komada, UNIMOG U 500
- kamion terenski za nabacne kabine 2 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski ACV, 3 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski ACG, 2 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski 10 t, vojna izvedba, 3 komada, ACTROS 3332 A
- kamion samoistovarivač 10t, 1 komad, vojna izvedba ACTROS 3332A
- tegljač, 1 komad, MP 720 E48 WT
- poluprikolica, 3 komada, STU 3/ZV-N
- kombi sa sjedalima, 3 komada, CITROEN JUMPER 29C CC 2,8 HD
- autobus, 1 komad, MB SPRINTER 416 MINIBUS.

Kako je riječ o nabavi nebojnih vozila prijeko potrebitih za implementaciju partnerskih ciljeva, čiji je rok implementacije kraj 2005. godine, opetovano naglašavamo prijeku potrebu nabave (podebljano u originalnom dokumentu). Obzirom na možebitna nedostatka novčana sredstva za nabavu, prijeko potrebno je obaviti nabavu vozila planiranih u manjem broju, a s preostalim sredstvima obaviti nabavu u mogućem broju za one kategorije vozila koja su planirana u većem broju“.

Na temelju ovog dopisa nabavljena su vozila nabrojena u redu 3.-9. gornjeg dopisa (tzv. II. grupa), dakle vojna vozila potrebna za ostvarenje zadaća Partnerskih ciljeva, jer za sve nije bilo dovoljno novčanih sredstava. Broj pojedinih vozila unutar te skupine također je izmijenjen prema potrebama Partnerskih ciljeva i približavanja roka ulaska Republike Hrvatske u NATO. Dakle, nabavljena su samo terenska motorna vozila – kamioni – vojne izvedbe. Zbog toga, zahtjev za pregovaranjem s više ponuditelja postaje bespredmetan, jer su isključeni ponuditelji vozila ostalih skupina za koje nije bilo raspoloživih novčanih sredstava (isključene su sve skupine osim druge). Dakle, prema zahtjevu Glavnog stožera, za drugu skupinu vozila preostala su samo dva dobavljača čija ponudena vozila udovoljavaju tehničkim karakteristikama: Eurokamion i Euroline. Sve druge dobavljače ovim je dopisom Glavni stožer isključio kao tehnički nedostatne. Zbog toga nije primjerena usporedba konačnih postignutih cijena s jeftinijim cijenama dobavljača koje je Glavni stožer isključio zbog nezadovoljavajućih tehničkih karakteristika. Moguća je samo usporedba cijena nabavljenih vozila s pojedinačnim cijenama istih vozila u prvom pozivnom natječaju.

Neposredna pogodba učinjena je na temelju prethodnog dopisa Glavnog stožera OS RH a obuhvatila je slijedeća vozila, uz koja navodimo i PONUDITELJE prema preporuci Glavnog stožera OS RH:

- kamion terenski 5 t vojna izvedba, UNIMOG U 500 (PONUDITELJ: AgroGrom, Mercedes)
- kamion terenski za nabacne kabine ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski ACV, ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski ACG, ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski 10 t, vojna izvedba, ACTROS 332A (PONUDITELJ: Euroline, Mercedes)
- kamion, samoistovarivač 10 t, vojna izvedba, ACTROS 3332 A (PONUDITELJ: Euroline, Mercedes)
- tegljač MP 720 E48 WT (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion).

Prema tome, DOPISOM GLAVNOG STOŽERA OS RH ISKLJUČENI SU OSTALI PONUDITELJI jer njihove ponude nisu zadovoljavale propisane tehničke uvjete za zadaće ostvarenja Partnerskih ciljeva. U skupini vozila koja su odabrana za nabavu, označenoj kao II. skupina, prema navedenom dopisu GS OS RH, **isključeni su slijedeći ponuditelji kao tehnički neodgovarajući**: MAN, Automehanika, i Benussi. **Suglasnost koja se odnosi na drugu skupinu vozila, kojima je dat prioritet zbog potreba ostvarenja Partnerskih ciljeva, ostavila je izbor između samo dva ponuditelja: Eurokamion Iveco i Euroline Mercedes.**

Ugovor je sklopljen s tvrtkom Eurokamion za vozila Iveco, jer su bila 16% jeftinija od ponude tvrtke Euroline za Mercedes vozila. Pojedinačna cijena vozila tako odabranog dobavljača utvrđena je prema cijeni iz ponude u prvom pozivnom natječaju, a pregovorima je dodatno umanjena za 3% uz avansno plaćanje. Na tako ugovorenu cijenu dodan je PDV od 22%. Avansno plaćanje je uobičajeno za složenu vojnu opremu a izvedeno je sukladno zakonskim propisima. Broj pojedinih vozila izmijenjen je u odnosu na prvi pozivni natječaj zbog spomenutih potreba koje su diktirale završne pripreme ostvarenja Partnerskih ciljeva.

6. Povjerenstvo je odbacilo optužbe iz Izvješća obnašatelja dužnosti glavnog inspektora MORH-a gen. Joze Miličevića, jer su u njegovom nadzoru uspoređene cijene najjeftinijih ponuda iz prvog pozivnog natječaja, **koje su odbačene navedenim dopisom Glavnog stožera OS RH** od 25. studenoga 2004. g. kao tehnički neodgovarajuće, s cijenom iz konačnog Ugovora. Uspoređujući ponude koje su odbačene zbog tehničkih nedostataka ponuđenih vozila s nabavnom cijenom, glavni inspektor optužuje da su kupljena vozila preplaćena za 14,8 mln KN! Unatoč tako teškoj optužbi, u samom Izvješću priznaje da nije imao uvid u svu dokumentaciju, jer navodi: „Nisu nam bilo dostupni svi dokumenti, a da jesu, zaključak bi mogao biti drugačiji“.

Osim navedenih sadržajnih razloga, Povjerenstvo je većinom glasova odbacilo spomenuti Izvješće i iz formalnih razloga, jer prema čl. 13. – 15. Zakona o obrani i Pravilniku o radu glavnog inspektorata MORH-a **glavni inspektor nema pravo nadzirati javnu nabavu u Ministarstvu**, jer je to obveza Državnog ureda za reviziju. Ovu činjenicu potvrdio je u iskazu pred Povjerenstvom i načelnik Glavnog stožera OS

RH general Josip Lucić izjavom: "U mojoj praksi inspektorat nikada nije nadzirao ministarstva, jer su ministarstva institucionalno nadređena tijela inspektoratu".

7. Ispitani svjedoci od strane Povjerenstva, gđa Šima Krasić, glavna državna revizorica, kao i g. Vladimir Faber, glavni ravnatelj policije, izrijeком su **negirali postojanje sumnje na kazneno djelo** temeljem nalaza službi kojima su na čelu.

Glavna revizorica na pitanje člana Povjerenstva da li je u postupku revizije utvrđeno da je predmetnom nabavom na bilo koji način oštećen Državni proračun, odgovorila je: "Da su revizori to utvrdili, oni bi to morali navesti u nalazu i izračunati iznos koji bi to bio". Na pitanje da li je utvrđeno bilo kakvo odstupanje od zakonskih odredbi, odgovorila je: "Ne. Mi smo našli nepravilnosti koje su utjecale na davanje mišljenja, ali nismo našli protuzakonitih radnji".

Glavni ravnatelj policije g. Vladimir Faber na pitanje člana Povjerenstva da li je tijekom prikupljanja obavijesti o ovom predmetu ustanovljena osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo, odgovorio je: „ Ne. Da smo mi došli do razine osnovane sumnje da je bilo koja osoba počinila kazneno djelo, mi bismo se odlučili za formu kaznene prijave, a ne općeg izvješća Državnom odvjetništvu“. Nepravilnost koja se spominje odnosila se je na primjenu offset programa.

8. Državni ured za reviziju je u svome izvješću za 2004. godinu iznio prigovor o nepravilnosti zbog nepotpune primjene offset programa (tj. dorade dijela opreme u domaćim tvrtkama), ali je u svom izvješću za 2005. godinu istakao da je **offset program naknadno izveden u cijelosti**, tj. da su domaće tvrtke izvele radove u visini 16% od ugovorene cijene vozila. Do kašnjenja u izvođenju offset programa došlo je zbog nepotpune pravne regulative koja uređuje ovo, tada, novo područje.

9. Gospodin Berislav Rončević u svom je iskazu potvrdio da je do određenog kašnjenja u isporuci vozila došlo djelomično krivicom naručitelja, djelomično dobavljača, a glavni razlog bilo je kašnjenje suglasnosti o prodaji vojne opreme koju su trebali izdati resorni ministri zemlje proizvođača. **Dobavljač je za svoj dio krivice uplatio predviđene penale u iznosu od 132.932,00 kn.**

10. Povjerenstvo zaključuje **da u predmetnoj nabavi nije bilo protuzakonitih radnji, postupaka i događaja, niti je oštećen državni proračun.** U postupku neposredne pogodbe ministar obrane poštivao je **izbor dobavljača vozila prema kriterijima Glavnog stožera OS, a izbor i broj vozila prilagodio je zahtjevima Partnerskih ciljeva koje je diktiralo razdoblje završnih priprema za ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO-a.** Sva nabavljena vozila bila su potrebna te su, prema izjavi načelnika Glavnog stožera tijekom svjedočenja, u punoj upotrebi i funkciji. Ostaje sumnja u ocjenu tehničkih karakteristika dijela vozila, a koja je napravljena u Glavnom stožeru OS. U tijeku su vještačenja koja će utvrditi eventualne nepravilnosti u tom dijelu nabave, ali nalaz nikako ne može teretiti bivšeg ministra obrane g. Berislava Rončevića, jer on nije imao nikakvih mogućnosti kontrole mišljenja o tehničkim karakteristikama koje je dobivao od za to osposobljenih stručnih službi.

11. Dana 28. prosinca 2004. godine g. Berislav Rončević je kao ministar obrane sklopio „Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba“, s **kojim nije oštetio Državni proračun** nego nabavio kvalitetna vozila vojne izvedbe za izvršenje Partnerskih ciljeva. **To je samo dio njegovih zasluga u pravovremenom završetku prilagodbe NATO standardima i ulasku Republike Hrvatske u ovu organizaciju, u sklopu velikih napora ove i prethodnih Vlada RH.**

12. Povjerenstvo osuđuje sve one koji su izmišljenim nepravilnostima u predmetnoj nabavi godinama bezrazložno kriminalizirali g. Berislava Rončevića, nanijevši nepopravljivu štetu njegovu ugledu i boli njegovim najbližima. Potrebno je procijeniti koliku je štetu otrpjela Republika Hrvatska širenjem lažnih vijesti o tobožnjoj korupciji u MORH-u. Vjerujemo da će nadležna tijela ispitati postoji li kaznena odgovornost u iznošenju neistina i kleveta na račun g. Rončevića i Ministarstva obrane na čijem se je čelu nalazio u vrijeme predmetne nabave.

Članovi Istražnog Povjerenstva:

1. Nenad Stazić, predsjednik Istražnog povjerenstva _____
2. Emil Tomljanović, potpredsjednik Istražnog povjerenstva _____
3. Krunoslav Markovinović, tajnik Istražnog povjerenstva _____
4. Prof.dr.sc. Andrija Hebrang, član Istražnog povjerenstva _____
5. Prof. dr.sc. Krešimir Ćosić, član Istražnog povjerenstva _____
6. Stanko Grčić, član Istražnog povjerenstva _____
7. Igor Dragovan, član Istražnog povjerenstva _____
8. Boris Šprem, član Istražnog povjerenstva _____
9. Goran Beus Richembergh, član Istražnog Povjerenstva _____

S obzirom da zaključci što ih je usvojila većina članova Istražnog povjerenstva bez prisutnosti članova iz redova oporbe, uopće ne spominju one zaključke koje je Povjerenstvo donosilo na svojim sjednicama, a koji opisuju istraživani događaj i predstavljaju analizu prikupljenih dokumenata, predsjednik Povjerenstva Nenad Stazić i članovi Povjerenstva Igor Dragovan, Boris Šprem i Goran Beus Richembergeru odnosu na usvojene zaključke daju svoje

IZDVOJENO MIŠLJENJE

Uprava za logistiku Glavnog stožera Oružanih snaga je dana 29.12.2003. Službi za razvoj, opremanje i modernizaciju uputila zahtjev za nabavu nebojnih vozila.

U Proračunu Ministarstva obrane RH za 2004. osigurana su financijska sredstva za tu namjenu u iznosu od 35.809.770,00 kn.

Uprava za materijalne resurse je 30. rujna 2004. donijela odluku o osnivanju stručnog Povjerenstva za pripremu i provedbu postupka nabave u sastavu: Milan Sučić, voditelj, Verica Trontl, Spomenko Eljuga, Željko Keškić, Ivan Popović i Jerko Vranjković, članovi. Za odgovornu osobu imenovana je Ojdana Žužul, dipl. oec., načelnica Službe za ugovaranje i nabavu.

Uprava za materijalne resurse, Služba za ugovaranje i nabavu je 04. listopada 2004. uputila putem telefaksa pozive za podizanje natječajne dokumentacije za nabavku neborbenih vozila svrstanih u 5 grupa na ukupno 61 adresu.

U Grupi 2. – nabava kamiona terenskih – navodi se da su tražena vozila: kamion terenski – 5t-vojna izvedba 12 kom., kamion terenski za nabacne kabine – 5t-vojna izvedba 22 kom., kamion terenski autocisterna za vodu 5t-vojna izvedba 3 kom., kamion terenski 10t-vojna izvedba 3 kom., kamion terenski – samoistovarivač – 10t-vojna izvedba, 1 kom., i tegljač – vojna izvedba, 1 kom.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je 21. listopada 2004. otvorilo ponude i o tome sastavilo zapisnik. Iz njega je vidljivo da je za Grupnu 2. (kamioni) ukupno poslano 9 poziva za podizanje natječajne dokumentacije, da je 8 tvrtki podiglo natječajnu dokumentaciju, a da je ponudu dostavilo 6 tvrtki.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je nadalje dana 04. studenoga 2004. održalo sastanak i obavilo analizu dostavljenih ponuda te je voditelj povjerenstva konstatirao kako je **tehnički dio povjerenstva** na sastanku održanom dan ranije, dakle, 03. studenoga 2004. prezentirao raščlambu tehničke strane ponuda **te je zaključeno kako sva ponuđena vozila zadovoljavaju tražene značajke.**

Ovime se u potpunosti negira konstatacija navedena u zaključcima koje je prihvatila većina članova Istražnog povjerenstva bez nazočnosti oporbe da ponude svih ponuditelja nisu zadovoljavale propisane tehničke uvjete.

U analizi financijskog aspekta ponuda, Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je sastavilo tabelu s podacima o ponuditelju, osnovnoj cijeni, svim davanjima do registracije i ukupnoj cijeni sa svim davanjima do registracije za svaku grupu vozila koja je sastavni dio

Zapisnika o postupku otvaranja ponuda. Iz tabele je vidljivo da tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije bila najpovoljniji ponuditelj. Također je vidljivo da tvrtka EUROKAMION d.o.o., od koje su vozila kasnije kupljena, nije natječajnu dokumentaciju popunila na zahtijevani način, tj. nije u pripremljene rubrike odvojeno unijela osnovnu cijenu, sva davanja do registracije i ukupnu cijenu sa svim davanjima do registracije, nego je iste iznose unosila u rubriku „osnovna cijena“ i u rubriku „ukupna cijena sa svim davanjima do registracije“. Formulacija „ukupna cijena sa svim davanjima do registracije“ podrazumijeva, međutim, da je u taj iznos uključen i PDV.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave nije donosilo nikakav poseban zaključak o najpovoljnijem ponuditelju, nego je konstatalo kako je ukupna vrijednost nabave po najniže ponuđenim cijenama veća od iznosa osiguranih financijskih sredstava. Član povjerenstva Bojnik Željko Keškić je predložio da se postupak nadmetanja poništi te da se pokrene izravna pogodba u pregovaračkom postupku s **više ponuditelja**.

Sukladno navedenoj raščlambi Povjerenstvo za provedbu postupka nabave MORH-a je zauzelo stav da je potrebno izvršiti revidiranje zahtjeva za nabavu u smislu smanjenja količina ili odustajanja od nabave određenih vrsta vozila a u cilju usklađivanja vrijednosti nabave **po najnižim dobivenim cijenama na nadmetanju** i stvarno osiguranim financijskim sredstvima.

Postupak nabave je zastao. Kako se radilo o vozilima potrebnim oružanim snagama, Uprava za logistiku Glavnog stožera Oružanih snaga uputila je tri dopisa Upravi za materijalne resurse MORH-a požurujući tijekom nabave. Sva tri dopisa potpisao je brigadni general Mate Ostović. U prvom dopisu od 8. studenog 2004. traži se od stručne službe MORH-a da primijeni provedive postupke nabave. U drugom dopisu od 12. studenog 2004. godine navodi se da je postupak nabave potrebno okončati na način **izravne pogodbe s više ponuditelja**, a u dopisu od 25. studenog 2004. se kaže kako su upoznati s time da je već odlučeno postupak nabave okončati **izravnom pogodbom s više ponuditelja**. U tom trećem dopisu navodi se kako je Stožer suglasan da se nabave određeni tipovi vozila koji se onda pojedinačno i navode.

Istražno povjerenstvo konstatira kako odluku o nabavi bilo koje opreme za potrebne Oružanih snaga nikada ne donosi Uprava za logistiku niti bilo koji drugi ustrojbeni dio Glavnog stožera, nego uvijek isključivo službe u sustavu MORH-a. Stožer iskazuje svoje potrebe, ali cijeli postupak nabave, prikupljanje ponuda kao i odabir najpovoljnijeg ponuđača dio je poslova koji su isključivo u nadležnosti MORH-a.

15. prosinca 2004. godine pomoćnik ministra obrane g. Ivo Bačić potpisao je odluku o poništenju pozivnog nadmetanja.

Uslijedila je druga faza nabave izravnom pogodbom s tvrtkom EUROKAMION d.o.o.

23. prosinca 2004. godine ministar Rončević je donio **Odluku o provedbi postupka nabave motornih vozila za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske**.

U njoj se najprije ukratko prepričava tijekom nadmetanja po pozivu koji je poništen, a onda se kaže: “Kako bi se u pregovaračkom postupku ishodili povoljniji uvjeti nabave i kako bi se nabava realizirala u okviru osiguranih financijskih sredstava, potrebno je putem izravne

pogodbe pregovarati s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba koja je u prethodnom postupku ponudila najbolje uvjete nabave.“

U Odluci se ničim ne obrazlaže temeljem kojeg kriterija ministar Rončević smatra da je tvrtka EUROKAMION u prethodnom postupku ponudila najbolje uvjete nabave, što kasnije u svom izvješću konstatira i Državna revizija.

Ovom Odlukom ministra Rončevića osniva se i Povjerenstvo za postupak pregovora i nabave u sastavu: Ivo Bačić, pomoćnik ministra za financije i proračun, pukovnica Ojdana Žužul, načelnica Službe za opremanje i modernizaciju te brigadni general Slaven Zdilar, načelnik Službe za opremanje i modernizaciju, kao članovi Povjerenstva.

Kao predmet nabave navode se 44 nebojna vozila deklarirana PARP ciljevima svrstana u 8 skupina.

Povjerenstvo se zadužuje da u **skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju** vodi pregovore za kamionski program isključivo za ponudene vojne verzije, a za ostala vozila isključivo u skladu sa Studijom o unifikaciji i tipizaciji vozila u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Upozorava se također da je u postupku pregovaranja potrebno ishoditi sniženje cijena obzirom na mogućnost avansnog plaćanja i mogućnost višegodišnje nabave, kao i primjenu „offset programa“.

Na kraju Odluke se nalaže, da se, ukoliko se po provedenom postupku nabave utvrdi da se u okviru planiranih sredstava ne mogu nabaviti planirane količine nebojnih motornih vozila, nabavi manji broj vozila, a u skladu s prioritetima koje će utvrditi Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske.

U svojoj odluci, ministar Rončević se nigdje ne poziva na dopis Oružanih snaga Republike Hrvatske – Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao razlog za pregovaranje s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. a koji je dopis u svom svjedočenju pred Povjerenstvom naveo kao ključni dokument na kojem je temeljio svoju odluku.

Novoosnovano „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ održalo je 27. prosinca 2004. godine sastanak i sastavilo Zapisnik o provedbi postupka izravne pogodbe nebojnih motornih vozila sukladno čl. 6. Zakona o javnoj nabavi u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponudene vojne verzije sukladno prioritarnim potrebama.

U Zapisniku se konstatira kako je sastanak sazvan na temelju Odluke ministra o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila od 23. prosinca te godine, te da na njemu sudjeluju voditelj Povjerenstva Ivo Bačić i članovi Josip Budimir, pukovnica Ojdana Žužul i brigadni general Slaven Zdilar.

Na početku sastanka voditelj Povjerenstva upoznao je nazočne članove s kronologijom predmetne nabave te s odlukom ministra obrane da se provede postupak nabave nebojnih motornih vozila izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba. Konstatira se da je Povjerenstvo postupilo po ministrovj odluci i provelo postupak pregovora s navedenom tvrtkom.

U Zapisniku se dalje kaže kako je za vozila iz programa IVECO dobivena ponuda tvrtke EUROKAMION i to za paletu vozila koja u potpunosti zadovoljava sve postavljene zahtjeve, tj. da su ponudene vojne verzije vozila u svim kategorijama nosivosti i mogućnost nadogradnje.

U Zapisniku se također konstatira kako s obzirom na to da za teretno-terensko vozilo iz vojnog programa IVECO postoji mogućnost različitih nadogradnji, uključujući pri tom i participaciju domaćih proizvođača, odabir vojne izvedbe terensko-tehničkog vozila u

dugoročnom opremanju OS RH i sudjelovanja u provođenju već prihvaćenih partnerskih ciljeva, predstavlja optimalno rješenje.

Povjerenstvo za provedbu nadmetanja je donijelo zaključak u kojem je utvrdilo da je moguće ugovoriti nabavu 39 kamiona ukupne vrijednosti 34.435.164,90 kn uključivo PDV te se navode vrste vozila svrstane u 5 grupa s pripadajućim količinama za svaku grupu.

Nadalje se konstatira kako za navedenu nabavu EUROKAMION pristaje umanjiti ukupnu cijenu za 3% u odnosu na cijene postignute prethodnim natječajem te ugovorom preuzeti obvezu da izvede od 15% do 20% radova na dogradnjama koristeći kapacitete domaćih proizvođača kao i pružiti validno jamstvo za cijeli iznos avansa.

Povjerenstvo za provedbu nadmetanja predložilo je ministru obrane sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION, ovlaštenim zastupnikom tvrtke IVECO.

U analizi ovog dokumenta, a u pogledu naziva samog tijela koje je imenovao ministar obrane, a koje je vodio g. Ivo Bačić, Istražno povjerenstvo konstatira kako je Povjerenstvo imalo službeni naziv: „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“, a da u postupku što ga je to Povjerenstvo provelo nije bilo nikakvog nadmetanja, jer sam pojam nadmetanja pretpostavlja da se pojavljuju barem dva takmaca koja se onda u nečemu nadmeću.

U pogledu sastava toga tijela, konstatira se da u njemu nije bilo osobe zadužene da provjeri tehničko-taktičke karakteristike ponuđenih vozila i njihovu eventualnu razliku u odnosu na vozila ponudena u poništenom pozivnom natječaju.

Istražno povjerenstvo također konstatira kako je ministar obrane g. Berislav Rončević svojom ranijom odlukom obvezao „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ da pregovara isključivo s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. te da je ono postupilo točno u skladu s ministrovom odlukom i na kraju ministru preporučilo točno ono na što ih je ministar svojom ranijom odlukom i obvezano, tj. sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba.

Dan nakon sastanka „Povjerenstva za provedbu nadmetanja“, dakle 28. prosinca 2008. godine sklopljen je Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila–kamiona-vojna izvedba. Ugovor je sklopljen između MORH-a kao kupca i tvrtke EUROKAMION d.o.o. iz Donjeg Stupnika kao prodavatelja.

Predmet kupoprodaje su terenska motorna vozila i to:

1. kamion terenski nosivosti 10 t – vojna izvedba, IVECO EUROTRAKKER MP 260E35W,6X6, u količini od 3 komada, a po jediničnoj cijeni od 874.950,00 kn
2. Kamion terenski nosivosti 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, u količini od 12 komada, a po jediničnoj cijeni od 712.500,00 kn;
3. Kamion terenski za nabacane kabine 5 t-vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, u količini od 20 komada, a po jediničnoj cijeni od 717.250,00 kn;
4. Kamion terenski autocisterna za vodu 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 100E21W u količini od 3 komada, a po jediničnoj cijeni od 843.600,00 kuna i
5. Kamion terenski autocisterna za gorivo 5 t-vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 100E21W u količini od 1 komada, a po jediničnoj cijeni od 1.047.850,00 kuna.

Tehničke značajke terenskih motornih vozila nalaze se u prilogu ugovora i čine njegov sastavni dio.

Ukupan iznos za sva vozila u ugovorenim količinama iznosi 29.098.500,00 kuna, na što je obračunat popust za uvjete plaćanja od 3% u iznosu od 872.955,00 kuna. Ukupna vrijednost nabave kao osnovica za porez iznosi 28.225.545,00 kuna. Na tu je cijenu obračunat PDV od

22% u iznosu od 6.209.619,90 kuna. Sveukupna svota koju se MORH obvezuje isplatiti tvrtki EUROKAMION iznosi 34.435.164,90 kuna.

Ugovorom se kupac obvezuje prodavatelju terenska vozila platiti unaprijed i to po ispostavljenom predračunu i dostavi bianco zadužnica ovjerenih kod javnog bilježnika.

Prodavatelj se obvezao prve tri grupe vozila isporučiti najkasnije za 150 dana od dana potpisa ugovora, a druge dvije grupe vozila najkasnije u roku od 180 dana od dana potpisa ugovora. Prodavatelj se posebnom ugovornom točkom obvezao poštivati rokove isporuke, a točkom 4.11. Ugovora se precizira kako će kupac prodavatelju zaračunati ugovornu kaznu u iznosu od 0,1% od vrijednosti motornih vozila u kašnjenju za svaki dan zakašnjenja, s tim da iznos kazne ne može biti veći od 10% ugovorne vrijednosti vozila s PDV-om.

Ugovor su potpisali sa EUROKAMION direktor Ivica Rilje, a za Ministarstvo obrane Republike Hrvatske ministar Berislav Rončević.

Saborsko je Istražnom povjerenstvo temeljito analiziralo ovaj dokument. U pogledu tehničkih karakteristike kupljenih vozila Istražno je povjerenstvo usporedilo podatke iz poništenog pozivnog natječaja i podatke iz Ugovora o nabavi temeljem neposredne pogodbe i došlo do zaključaka da se usporedbom podataka iz natječajne dokumentacije poništenog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi jasno vidi kako su svi tipovi kupljenih vozila identični tipovima vozila što ih je tvrtka EUROKAMION d.o.o. ponudila u pozivnom natječaju.

Istražno je povjerenstvo pomno analiziralo i sve aspekte cijena kupljenih kamiona u odnosu na cijene ponuđene u poništenom pozivnom natječaju.

Usporedbom podataka iz natječajne dokumentacije poništenog pozivnog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi jasno se vidi da su cijene koje je tvrtka EUROKAMION u pozivnom natječaju sama deklarirala kao jediničnu cijenu sa svim davanjima do registracije (dakle, i PDV), u ugovor unesene kao jedinična cijena ocarinjeno i atestirano (na koju je PONOVRNO zaračunat PDV). Primjetna je i razlika u cijeni za kamion terenski, autocisterna za gorivo 5 t-vojna izvedba – IVECO EURO CARGO ML100E21W za koju je u pozivnom natječaju deklarirana cijena od 853.100,00 kn, a u Ugovoru o nabavi je kao jedinična cijena naveden iznos od 1.047.850,00 kn. To konkretno znači da je to vozilo plaćeno 194.750,00 kn više u odnosu na cijenu istaknutu u pozivnom natječaju, iako je tip vozila ostao nepromijenjen.

U analizi ugovora Istražno je povjerenstvo uočilo i nelogičnost u cijeni 5-tonskih kamiona navedenih u točki 2. i 3. Ugovora. Naime, pod točkom 2. naveden je kao predmet kupnje: Kamion terenski nosivosti 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, po jediničnoj cijeni za svako vozilo od 712.500,00 kn, a pod točkom 3. kao predmet kupnje naveden je: Kamion terenski za nabacne kabine 5 t-vojna izvedba – IVECO EURO CARGO ML 140E24W, po jediničnoj cijeni od 717.250,00 kn. Kako se iz samog naziva za obje vrste kamiona vidi, radi se o posve istom tipu vozila, što postaje još očitije kad se usporede tehničke karakteristike vozila navedene u prilogu Ugovoru.

Razlika je u nadogradnji. Kamioni navedeni u točki 3. Ugovora kao nadogradnju imaju sanduk s arnjevima i ceradom, aluminijske stranice, pod od vodootporne ploče, čelične arnjeve, stepenice za ulaz vojnika, alke za pričvršćivanje tereta, PVC ceradu, bočne aluminijske letve, pomoćnu čeličnu šasiju i rezervni kotač na nosaču iza kabine, a kamioni navedeni pod točkom 4. kao nadogradnju imaju plato za izmjenjivi kontejner, dva standardna poprečna nosača sa hvatačima i nosač rezervnog kotača (bez rezervnog kotača) postavljen iza kabine. Posve je jasno da se radi o istom tipu kamiona u dvije varijante: sa ili bez nadograđene cerade. Primijećena nelogičnost je u tome što su slabije opremljeni kamioni, oni bez cerade (kamioni za nabacne kabine) plaćeni skuplje od bolje opremljenih, onih s ceradom.

Jedinična cijena bolje opremljenih, dakle onih s ceradom, iznosi 712.500,00 kuna po komadu, a jedinična cijena slabije opremljenih, dakle onih bez cerade (kamiona za nabacne kabine), iznosi 717.250,00 kuna po komadu. Razlika po svakom kamionu je 4.750,00 kuna. Jeftinijih i bolje opremljenih kupljeno je 12 komada, a skupljih i slabije opremljenih kupljeno je 20 komada. Da se stvarno radi o neshvatljivoj nelogičnosti, potvrđuje uvid u natječajnu dokumentaciju poništenog pozivnog natječaja u kojem se vidi da su svi drugi ponuđači logično zatražili višu cijenu za bolje opremljene kamione (one s ceradom), a nižu za slabije opremljene (kamione za nabacne kabine). Svi osim EUROKAMIONA d.o.o. s kojim je upravo potpisan ugovor o kupnji. To je jasno vidljivo iz priložene tabele sačinjene prema ponudama iz poništenog pozivnog natječaja. (Vidi: Tabela 1.)

Nameće se zaključak da bi kupac, MORH, financijski bolje prošao da od EUROKAMIONA nije ni kupovao slabije opremljene, a skuplje kamione, nego da je u toj grupi 5-tonskih vozila kupio samo kamione s ceradom, platio ih manje nego one bez cerade, a ceradu poslije prodao ili jednostavno bacio na otpad. Ušteda bi iznosila 95.000,00 kuna.“

Analiza ponuda iz pozivnog natječaja pokazuje da tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije bila najpovoljniji ponuditelj, kako to u svojoj odluci navodi ministar Rončević, jer je za kamione od 10 t – vojna izvedba bila tek četvrta po povoljnosti ponude (vidi: Tabela 2.). Na istom četvrtom mjestu je i u ponudi kamiona 5 t - vojna izvedba (vidi: Tabela 3.), kao i kod kamiona 5 t- vojna izvedba za nabacne kabine (vidi: Tabela 4.), kamiona autocisterne za vodu 5 t – vojna izvedba (vidi: Tabela 5.) i kamiona autocisterne za gorivo 5 t – vojna izvedba (vidi: Tabela 6.)

Kada se usporede podaci iz poništenog pozivnog natječaja i podaci iz ugovora o nabavi sastavljena je i tabela iz koje je vidljivo da je odustajanjem od kupnje od najpovoljnije ponuditelja, učinjena šteta državnom proračunu u iznosu od 14.830.507,00 kn (vidi: Tabela 7.)

Odabirom bilo kojeg drugog ponuđača osim tvrtke „Eurokamion“ uštedjelo bi se od 203.053,14 kn do mogućih 14.607.724,90 kn. Da se izabrala najpovoljnija ponuda, bez obzira na ponuđače, iznos bi bio 19.604.657,00 kn. Neovisno o tome gledaju li se cijene sa PDV-om ili bez PDV-a EUROKAMION d.o.o. nije bio najpovoljniji ponuđač.

Analizom podataka iz prikupljene dokumentacije poništenog pozivnog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. uočava se još jedna teško shvatljiva nelogičnost. Naime, potpuno iste tipove vozila IVECO u pozivnom su natječaju ponudila dva zastupnika: EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba i BENUSSI d.o.o. iz Fažane. To je samorazumljivo jer su obje tvrtke ovlaštene zastupnici proizvođača vozila IVECO.

Obje su tvrtke ponudile sve tipove na kraju kupljenih vozila. Usporede li se cijene koje je u pozivnom natječaju dostavila tvrtka BENUSSI d.o.o. i u čijoj ponudi su jasno razgraničene jedinična cijena (u prvoj koloni), davanja do registracije (u drugoj koloni) i jedinična cijena sa svim davanjima do registracije (u trećoj koloni) s cijenama koje su plaćene EUROKAMIONU jasno se vidi da bi tvrtki BENUSSI d.o.o. bilo isplaćeno 34.232.111,76 kn, a da je konačno uplaćena cijena EUROKAMIONU iznosila 34.435.164,90 kn, odnosno da je plaćeno 203.051,14 kn više. (vidi: tabela 7.) Valja pri tome istaknuti da se do cijene isplaćene EUROKAMIONU (dakle više cijene za potpuno ista vozila) došlo nakon mučnog pregovaranja u kojem se uspjelo prvotnu cijenu sniziti za 3% zbog avansnog plaćanja. Dakle, da drugo Povjerenstvo vođeno g. Ivom Bačićem nije ulagalo posve nepotreban trud u pregovaranje s EUROKAMIONOM, nego da je jednostavno prihvatilo ponudu tvrtke

BENUSSI iz prvog natječaja, ostvarilo bi uštedu od 203.053,14 kn. Jedino, što tada kamioni ne bi bili kupljeni od tvrtke EUROKAMION što je, čini se, bio jedini cilj ovoga posla.”

Istražno je povjerenstvo usporedilo i podatke iz Ugovora o nabavi i dokumenata o primopredaji kupljenih vozila.

Ugovorom su jasno definirani rokovi isporuke i ugovoreni penali u iznosu od 0,1% od vrijednosti motornih vozila u kašnjenju za svaki dan zakašnjenja, s tim da iznos kazne ne može biti veći od 10% ugovorene vrijednosti vozila s PDV-om. EUROKAMION nije poštivao rokove isporuke. Prvi kontingent vozila trebao je u MORH stići krajem svibnja 2004. godine, a drugi kontingent krajem lipnja te godine. Isporuka za sva vozila kasnila je za više od 100 dana, što znači da je dosegnut gornji prag penala od 10% ugovorene vrijednosti vozila s PDV-om. Kako je ukupna ugovorena i avansno isplaćena cijena tvrtki EUROKAMION iznosila 34.435.164,90 kn, penali su trebali biti naplaćeni u iznosu od 3.443.516,49 kn. Time što penali nisu naplaćeni, Državnom je proračunu učinjena daljnja šteta upravo u iznosu pripadajućih, a nenaplaćenih penala.

Iako je na prijedlog prof. dr. Hebranga Istražno povjerenstvo usvojilo zaključak kako će se od Ministarstva obrane Republike Hrvatske zatražiti obrazloženje kašnjenja isporuke odabranog dobavljača, što je i učinjeno, obrazloženje nikada nije dostavljeno, a tu činjenicu Istražno povjerenstvo više nije moglo dalje analizirati zbog neodazivanja većine članova Povjerenstva na sjednice koje je sazivao predsjednik Povjerenstva.

Istražno je povjerenstvo konstatiralo još nekoliko činjenica važnih za ocjenu ove nabave.

Istoga dana kada je potpisan Ugovor o nabavi, dakle, 28. prosinca 2004. godine tvrtka EUROKAMION d.o.o. dostavila je MORH-u predračun na ugovoreni iznos.

Ministarstvo obrane je još 30. studenog od Ministarstva financija zatražilo suglasnost za plaćanje unaprijed motornih vozila za opremanje postrojbi Oružanih snaga.

Ministarstvo financija je Ministarstvu obrane tu suglasnost izdalo 24. prosinca 2004. godine, četiri dana prije sklapanja Ugovora o nabavi i tri dana prije nego je „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ pod vodstvom g. Ive Bačića održalo svoj sastanak na kojem je odlučilo ministru preporučiti sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION. Suglasnost je dakle izdana samo dan nakon što je ministar Rončević osnovao to drugo Povjerenstvo kojemu je dao zadaću provesti njegovu raniju odluku o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba.

Suglasnost je potpisao ministar financija Ivan Šuker.

Nepodudaranje datuma, odnosno činjenica da je suglasnost izdana prije nego je drugo Povjerenstvo uopće razmatralo predmetnu nabavu dokazuje da je to Povjerenstvo bilo samo formalnost, a da je postupak avansnog plaćanja počeo ranije i da se temeljio isključivo na odluci ministra Rončevića, a ne i preporuci Povjerenstva koje je samo potvrdilo već ranije donesenu ministrovu odluku.

Ugovorena roba plaćena je avansno.

U nastavku svoga rada, Saborsko je istražno povjerenstvo analiziralo **Izvjeshće Inspeksijskog nadzora postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004 godini** od 31. svibnja

2005. godine koje je obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane general bojnik Jozo Milićević uputio ministru obrane Berislavu Rončeviću.

U izvješću se navodi da je temeljem Godišnjeg plana rada Inspektorata obrane za 2005. godinu, a sukladno zapovjedi obnašatelja dužnosti glavnog inspektora obrane obavljen redovan inspekcijski nadzor sustava ugovaranja i nabave u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH tijekom kojega je u Službi za ugovaranje i nabavu nadziran postupak ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini.

U Izvješću se također navodi kako u evidenciji ugovora za 2005. godinu ne postoji ugovor o nabavi motornih vozila iako se radi o ugovoru od velike vrijednosti.

U evidenciji nabava velike vrijednosti u rubrici STATUS PREDMETA, kod nabave nebojnih vozila stoji "poništeno, nisu osigurana financijska sredstva".

U izvješću se također konstatira da je s tvrtkom "Eurokamion" sklopljen ugovor o predmetnoj nabavi, u koji članovi inspekcijskog tima nisu ostvarili uvid jer su u Službi za ugovaranje i nabavu dobili odgovor da taj ugovor ne posjeduju.

Analizom dokumentacije poništenog nadmetanja utvrđeno je da je temelj kriterija najniže cijene za predmetnu nabavu svih 76 vozila bilo potrebno osigurati 38.853.167,08 kuna. Kako su postignute cijene na nadmetanju bile više za 3.043.397,08 kuna u odnosu na osigurana financijska sredstva u Proračunu, nadmetanje je 15. prosinca 2004. godine poništeno. U izvješću se konstatira kako se tu radilo o pozivnom nadmetanju provedenom sukladno članu 6. točke 5. i 7. i time izuzetom od primjene Zakona o javnoj nabavi te da se isto nije moralo ni poništiti nego su se mogle smanjiti količine vozila za pojedine skupine ili podskupine.

Usporedbom rezultata poništenog nadmetanja s javno publiciranim podacima na web stanicama MORH (WWW.morh.jr/vijesti_main.asp?id=231) iz ugovora sklopljenog 28 prosinca 2004. godine između MORH-a i tvrtke Eurokamion vidljivo je da su ugovoreni terenski kamioni- vojna izvedba u količinama kako slijedi

1. kamion terenski 5t-12 kom
2. kamion terenski za nabacane kabine 5t -2o kom
3. kamion terenski autocisterna za vodu 5t -3kom
4. kamion terenski autocisterna za gorivo 5t -1kom
5. kamion terenski 10t -3 kom

Sveukupna ugovorena vrijednost 39 unaprijed navedenih kamiona iznosi 34.435.164,90 kuna.

U izvješću se također konstatira da bi, sukladno rezultatima nadmetanja koje je poništeno 15. prosinca 2004. godine i kriterija najniže cijene, sveukupna vrijednost 39 kamiona po poništenom nadmetanju iznosila 19.604.657,16 kn, što je u odnosu na ugovoreno povoljnije za 14.830.507,74 kune ili 76%.

Inspektori nisu došli do podatka je li zaključen "offset sporazum" jer nisu imali mogućnost izvršiti uvid u ugovor o nabavi.

U Izvješću se također kaže kako kod nadzora nije bila dostupna kompletna dokumentacija te da bi se uvidom u istu možda otklonile nejasnoće i donijeli drugačiji zaključci

Izvješće je potpisao obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane general bojnik Jozo Milićević i ono je bilo temelj za ispitivanje general bojnika Joze Milićevića pred saborskim Istražnim povjerenstvom u svojstvu svjedoka.

Svjedočenje generala Milićevića pred Istražnim povjerenstvom odvijalo se, po odluci većine članova Povjerenstva, bez prisutnosti javnosti, iako je za svoje svjedočenje imao identično odobrenje ministra Vukelića kao i general Josip Lucić za čije svjedočenje većina članova Povjerenstva nije zatražila isključenje javnosti.

U svjedočenju general bojnika Joze Milićevića pred Istražnim povjerenstvom nisu zamijećene nelogičnosti i kontradiktornosti u iznošenju činjenica. Iskaz se ocjenjuje kao konzistentan, istinit i vjerodostojan. Kao bitan dio tog svjedočenja, Povjerenstvo ističe tvrdnju da je ministar Rončević od generala Milićevića zatražio da sastavljeno izvješće o nadzoru promijeni, te da će, učini li tako, imati određene koristi. General Milićević je tu ponudu odbio. Zapisnik iskaza što ga je sačinila stručna služba Istražnog povjerenstva sastavni je dio ovog Izvješća. (vidi: Iskazi svjedoka)

Nakon sklapanja ugovora i avansnog plaćanja tvrtki EUROKAMION d.o.o. uslijedila je reakcija Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga. Povjerenstvo je imalo uvid u pismo što ga je Predsjednik Republike 10. siječnja 2005. uputilo tadašnjem ministru obrane g. Berislavu Rončeviću. U pismu se Predsjednik poziva na najviše vrednote ustavnog poretka i načelo diobe vlasti te podsjeća ministra na svoje javo izrečene sumnje u opravdanost nabave vojne opreme velike vrijednosti izravnom pogodbom na samom kraju 2004. godine.

Predsjednik smatra kako je reakcija, koju si je dozvolio ministar obrane, tj. da predsjednikov utemeljeni i opravdani upit glede trošenja novca poreznih obveznika nazove, „tragikomičnim igrokazom toga predsjedničkog kandidata“, neprimjerena i neodgovorna. Predsjednik ističe da je takva reakcija u potpunom neskladu s visokom dužnošću koju ministar Rončević obnaša. Predsjednik ministra poziva da argumentirano obrazloži jesu li pri predmetnoj nabavi u potpunosti poštivane odredbe Zakona o javnoj nabavi, kao i temeljna načela na kojima taj sustav počiva, je li poštivano načelo ravnopravnosti i nediskriminacije ponuditelja, a osobito načelo javnosti i transparentnosti postupka nabave.

Ministrov argument da bi novac namijenjen za nabavku vozila, a da nije ugovorena izravna pogodba, ostao neutrošen, Predsjednik Republike smatra neutemeljenim jer tom logikom i na taj način ispada da se proračunska sredstva moraju pod svaku cijenu utrošiti, pa makar je to i nepotrebno i neracionalno. Takav pristup trošenju sredstava Državnog proračuna Predsjednik Republike smatra potpuno neprihvatljivim.

Predsjednik podsjeća ministra Rončevića da je dužan i dalje odgovorno obnašati svoju dužnost i poštivati institucije sustava, što podrazumijeva i dužnost Predsjednika Republike, bez obzira na kampanju za predsjedničke izbore koja je trajala u to vrijeme i u koju se ministar Rončević, po predsjednikovoj ocjeni, uključio iako nije bio predsjednički kandidat.

Nakon što se ministar Rončević očito oglušio na ovaj zahtjev vrhovnog zapovjednika, savjetnik za obranu i vojna pitanja u Uredu Predsjednika Republike gosp. Petar Stipetić je 19. siječnja 2005. uputio dopis ministru Berislavu Rončeviću u kojem ga podsjeća kako ovaj još uvijek nije odgovorio na Predsjednikovo pismo kojim on traži argumentirano obrazloženje cjelokupnog procesa nabave 39 transportnih vozila za potrebe OS RH te još jednom moli ministra za žurnu dostavu svih relevantnih podataka koji se odnose na navedeno pitanje.

Nakon ove požurnice generala Stipetića, ministar obrane Berislav Rončević uputio je predsjedniku Republike odgovor u kojem najprije opisuje tijek nadmetanja po pozivu, a onda objašnjava da su se sredstva planirana za 2004. godinu trebala potrošiti u toj godini jer planom proračuna za iduću 2005. godinu nisu bila predviđena sredstva za ovu namjenu. „Zbog toga sam, navodi se dalje u odgovoru, odlučio da se, u cilju ispunjenja planiranih zadaća, napose onih koje su deklarirane PARP ciljevima, navedena zadaća realizira do kraja 2004. godine. Budući da je iz ponudbene dokumentacije prethodnog natječaja bilo potpuno razvidno da je najbolja ponuda ona tvrtke „Eurokamion“ d.o.o. iz Zagreba, zatražena je potvrda tvrtke „Eurokamion“ d.o.o. iz Zagreba, da ostaje pri ponuđenim cijenama i u slučaju smanjenja količina“ stoji u pismu.

U pismu upućenom predsjedniku Republike se nigdje ne obrazlaže kako je to na temelju ponudbene dokumentacije prethodnog natječaja bilo potpuno razvidno da je najbolja ponuda bila ona tvrtke EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba, a Istražno je povjerenstvo analizom te iste ponudbene dokumentacije na koju se ministar poziva, zaključilo kako tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije u prethodno poništenom pozivnom natječaju dala najbolju ponudu što onda znači da je takva tvrdnja upućena Predsjedniku Republike bila potpuno neistinita.

Ministar dalje opisuje kako je 23. prosinca 2004. pokrenuo postupak nabave nebojnih motornih vozila s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba, u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponuđene vojne verzije u skladu s prioritetnim potrebama. Na kraju svoga odgovora Predsjedniku Republike, ministar Rončević ističe da je ovaj postupak nabave proveden uspješno te da je u svemu u skladu sa zakonom, da je polučio dobre rezultate, te da će proizvesti i dodatne pozitivne efekte.

U svom dopisu Predsjedniku Republike ministar Rončević se nigdje ne poziva na dopis Oružanih snaga Republike Hrvatske – Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao razlog za sklapanje ugovora, a koji dopis je u svom svjedočenju pred Povjerenstvom naveo kao ključni dokument na kojem je temeljio svoju odluku.

Samo svjedočenje g. Berislava Rončevića pred Istražnim povjerenstvom trajalo je više od četiri sata. Njegovo pozivanje na dopis Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao glavni razlog za sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. nije uvjerljivo s obzirom da se na taj dokument nigdje i nikada ranije nije pozvao kao na glavni razlog sklapanja ovoga posla. On nije naveden ni u njegovoj odluci o osnivanju novog povjerenstva s pomoćnikom Bačićem kao voditeljem, ni u odgovoru Predsjedniku Republike pa Istražno povjerenstvo smatra da se on pojavljuje kao naknadni neuvjerljiv alibi i pokušaj svaljivanja odgovornosti na Glavni stožer Oružanih snaga koji nije i ne može biti odgovoran za nabavu.

Iskaz ministra Rončevića u dijelu u kojem pobija valjanost podataka o tehničkim karakteristikama vozila ponuđenih na pozivnom natječaju na način da je netko iz MORH-a falsificirao te podatke, Povjerenstvo također smatra nevjerodostojnim, jer, iako ponovno upozoren da pred Povjerenstvom mora iznositi istinu i da ne smije zatajiti ništa što mu je poznato, ministar Rončević je uskratio odgovor na pitanje o kojem se to djelatniku radi. Povjerenstvo je također utvrdilo kontradiktorne izjave u svjedočenju ministra Rončevića i generala Milićevića. General Milićević naime tvrdi da je ministar Rončević od njega zatražio izmjenu inspekcijskog nalaza, dok ministar Rončević izjavljuje kako takvog susreta uopće nije bilo. Posve je očito da je jedan od svjedoka pred Povjerenstvom lažno svjedočio i to u bitnoj stvari i time počinio kazneno djelo davanja lažnog iskaza. Iako je predloženo da se pred Povjerenstvom obavi suočenje Rončevića i Milićevića kako bi se utvrdilo koji je od njih govorio potpunu neistinu, većina članova Istražnog povjerenstva je to odbila.

Nabavka 39 kamiona za potrebe MORH-a bila je predmetom obrade Državne revizije. Istražno je povjerenstvo na početku svoga rada zatražilo od Državne revizije dostavu izvješća o spornoj nabavi i dobilo samo skraćenu verziju koja je ranije bila upućena i Hrvatskom saboru. Nakon što se u jednim novinama pojavila informacija da postoji i duža verzija izvješća koja detaljnije opisuje događaj i u kojoj se konstatira kako ministar Rončević ničim nije obrazložio zašto tvrtku EUROKAMION d.o.o. smatra najpovoljnijim ponuditeljem, Istražno je povjerenstvo uputilo novi dopis Državnoj reviziji i zatražilo potpuno izvješće koje je kasnije i dobilo. Članovi Istražnog povjerenstva, iako saborski zastupnici, nisu znali da to

cjelovitije izvješće uopće postoji i ta bi im činjenica ostala uskraćena i za cijelo vrijeme rada Povjerenstva da iz medija nisu saznali za njegovo postojanje. Iz same činjenice da je Državna revizija pokušala uskratiti punu i cjelovitu informaciju čak i Istražnom povjerenstvu koje je osnovano odlukom Sabora i to samo zato da otkrije sve činjenice vezane uz ovu nabavku, nameće se zaključak o pokušaju prikrivanja istine o nabavci vojnih kamiona od strane Državne revizije.

Pred Istražnim povjerenstvom je svjedočila i glavna državna revizorica Šima Krasić i njezino svjedočenje je sastavni dio ovoga izvješća. Kako gospođa Krasić u svom svjedočenju nije mogla precizno odgovoriti na sva postavljena pitanja nego je odgovarala da nije detaljno upoznata, ali da vjeruje svojim revizorima koji su radili na ovom slučaju, Povjerenstvu je predloženo da se za svjedoke pozovu ovlašteni državni revizori Državnog ureda za reviziju koji su obavljali reviziju u Ministarstvu obrane i to: gđa Dinka Cigrovski, gosp. Josip Rozić, gđa Elizabeta Cvitković i gđa Silvija Dorotić. Većina članova u Povjerenstvu je i to odbila.

Pred Istražnim povjerenstvom je svjedočio i načelnik Glavnog stožera Josip Lucić. Njegovo svjedočenje odvijalo se pred novinarima iako je imao identično odobrenje ministra Vukelića kao i general Milićević kojemu je većina članova Povjerenstva zabranila iznošenje iskaza u nazočnosti javnosti. Iako je kao načelnik Stožera ranije u pismu Predsjedniku Republike tvrdio da nabavljeni kamioni uopće nisu bili prioritet Glavnog stožera i da će biti uglavnom neiskorišteni, u svom iskazu pred Povjerenstvom general Lucić je izjavio da je takvu ocjenu vrhovnom zapovjedniku Oružanih snaga napisao u afektu.

Pred Povjerenstvom je iskaz dao i ravnatelj Policije Vladimir Faber. On je ustvrdio kako je DORH od Policije izvide u ovom predmetu zatražio tek kada je Rončević smijenjen s položaja ministra unutarnjih poslova, dakle, četiri godine nakon događaja, a da policija u obradi nije pronašla elemente bilo kojeg kaznenog djela. Spis je upućen DORH-u na daljnju obradu, a od policije je naknadno zatraženo da provede financijska i tehnička vještačenja na kupljenim vozilima. Obrada je u tijeku.

Zaključci s prijedlogom mjera:

1. Pozivni je natječaj proveden sukladno zakonu i prikupljene su valjane ponude više ponuditelja. Svi su ponuditelji ponudili zatraženu vojnu izvedbu traženih vozila i sve su ponude zadovoljavale zatražene taktičko-tehničke zahtjeve. Tvrtka EUROKAMION d.o.o. u pozivnom je natječaju bila među najskupljima.
2. Pozivni je natječaj poništen zbog nedostatka sredstava i predložen je nastavak postupka nabave neposrednom pogodbom s više ponuditelja.
3. Pregovori su, unatoč tome, odlukom ministra Rončevića, vođeni samo s jednim ponuditeljem, tvrtkom EUROKAMION d.o.o.
4. Ugovor je sklopljen za nabavku 39 vozila čije su karakteristike istovjetne onima iz pozivnog natječaja. Kupljena vozila plaćena su znatno više od cijene koja se mogla postići temeljem pribavljenih ponuda iz pozivnog natječaja.
5. Dobavljač je kasnio s isporukom, a za to kašnjenje nisu naplaćeni ugovoreni penali.
6. Ovakvom nabavom sklopljen je štetan ugovor i time učinjena šteta Državnom proračunu u iznosu koji treba utvrditi istraga nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.
7. DORH je izvide o ovoj nabavi od policije zatražio tek četiri godine nakon spornog događaja unatoč tome što je Predsjednik Republike višekratno zahtijevao da se slučaj ispita. Policijski izvidi i vještačenja još uvijek traju.
8. Inspektorat obrane utvrdio je nezakonitost u postupanju i o tome sastavio izvješće. Unatoč kontradiktornim izjavama o tome je li ministar Rončević zatražio da se

- izvješće izmijeni ili ne, Povjerenstvu nije omogućeno suočenje tadašnjeg glavnog inspektora obrane i ministra.
9. Istražnom je povjerenstvu poslan skraćeni nalaz Državne revizije, a tek nakon objave cjelovitog izvješća u novinama i puno izvješće. U njemu se konstatira kako ministar Rončević ničim nije obrazložio zašto ponudu tvrtke EUROKAMION d.o.o. smatra najpovoljnijom. Glavna državna revizorica tvrdi kako u reviziji nisu pronađene povrede zakona, ali je Povjerenstvu onemogućeno ispitivanje revizora koji su radili na slučaju.
 10. Povjerenstvu je onemogućeno ispitivanje i drugih važnih svjedoka, pukovnice Ojdane Žužul i pomoćnika ministra Ive Bačića.
 11. Član Povjerenstva dr. Andrija Hebrang je u vrijeme sporne nabave kamiona bio potpredsjednik Vlade zadužen za gospodarstvo, a samim time u sustavu subordinacije izravno nadređen ministru Rončeviću. Zbog postojanja opravdane sumnje da je g. Hebrang i sam bio uključen u donošenje odluke o nabavi kamiona po bitno višoj cijeni od one koja se mogla postići (a što proizlazi iz analize rezultata pozivnog natječaja), dr. Hebrang je trebao biti predmetom istrage Povjerenstva, a ni u kojem slučaju ne njegovim članom. Ovdje se radi o klasičnom slučaju sukoba interesa.
 12. Zbog dvojne uloge člana Povjerenstva dr. Hebranga, zaključci koje je Povjerenstvo donijelo tijesnom većinom glasova članova iz reda vladajuće parlamentarne većine (omjerom 5:4), kao i oni koje je donijelo bez nazočnosti oporbenih članova, ne mogu se smatrati objektivnom ocjenom pred Povjerenstvom izvedenih dokaza, nego pristranom obranom ugrožene pozicije jednog od članova Povjerenstva i ministra Rončevića.
 13. Jedina mjera koju Povjerenstvo može predložiti je upoznavanje javnosti s nalazima do kojih je Povjerenstvo došlo jer će samo na taj način javnost moći zaključiti radi li se ovdje o zakonitom i poštenom postupku nabave ili o štetnom ugovoru i prikrivanju te činjenice djelovanjem državnih tijela.

Nenad Stazić

Igor Dragovan

Boris Šprem

Goran Beus Richembergh

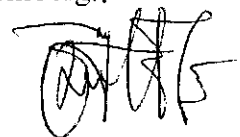

TABELA 1.

grupa 2. kamioni terenski				
Traženo		Kamion terenski - 5 tona - vojna izvedba		
12 kom	1.	MAN Importer d.o.o. Zagreb MAN LE 10.220 4X4 BB	499.055,00	5.988.660,00
	2.	Automehanika d.d Zagreb RENAULT MIDLUM	506.526,01	6.078.312,12
	3.	Eurokamion d.o.o. Zagreb ML 140 E 24 W	712.500,00	8.550.000,00
	4.	Euroline d.o.o. Zagreb MERCEDES BENZ ATEGO 1323 A	860.100,00	10.321.200,00
	5.	Agro-Grom d.o.o. Samobor MERCEDES BENZ UNIMOG U 5000	863.582,00	10.362.984,00
	6.	Benussi d.o.o Fažana ML 140 E 24 W	880.405,68	10.564.868,16
Traženo		Kamion terenski za nabacane kabine - 5 tona - vojna izvedba		
22 - 2 = 20 kom	1.	MAN Importer d.o.o. Zagreb MAN LE 10.220 4X4 BB	444.695,00	8.893.900,00
	2.	Automehanika d.d Zagreb RENAULT MIDLUM	464.421,37	9.288.427,40
	3.	Eurokamion d.o.o. Zagreb ML 140 E 24 W	717.250,00	14.345.000,00
	4.	Agro-Grom d.o.o. Samobor MERCEDES BENZ UNIMOG U 5000	796.734,00	15.934.680,00
	5.	Benussi d.o.o Fažana ML 140 E 24 W	838.696,32	16.773.926,40

Kamion terenski - 10t - vojna izvedba (kom 3)

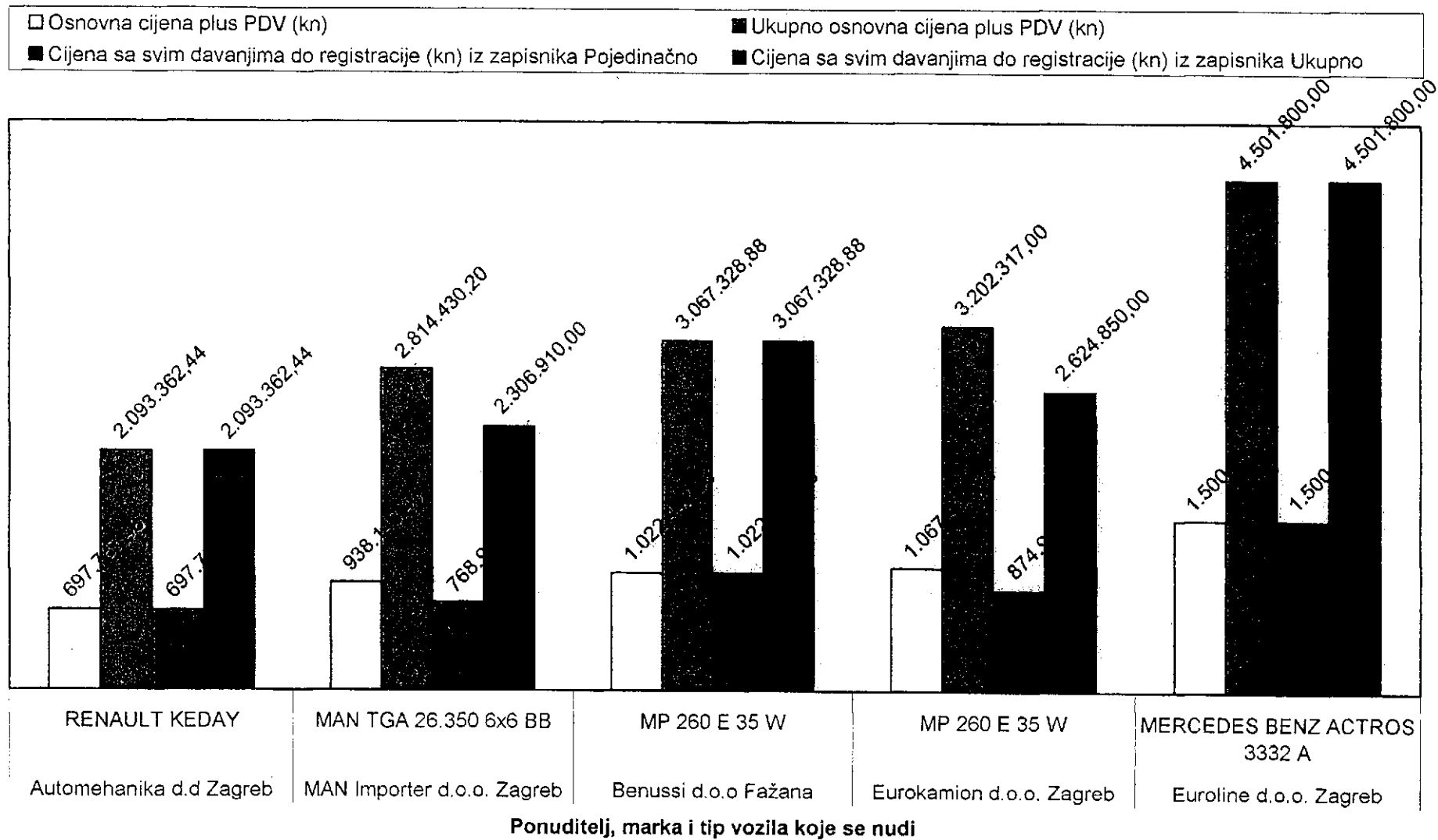

TABELA 3.

Kamion terenski - 5t - vojna izvedba (kom 12)

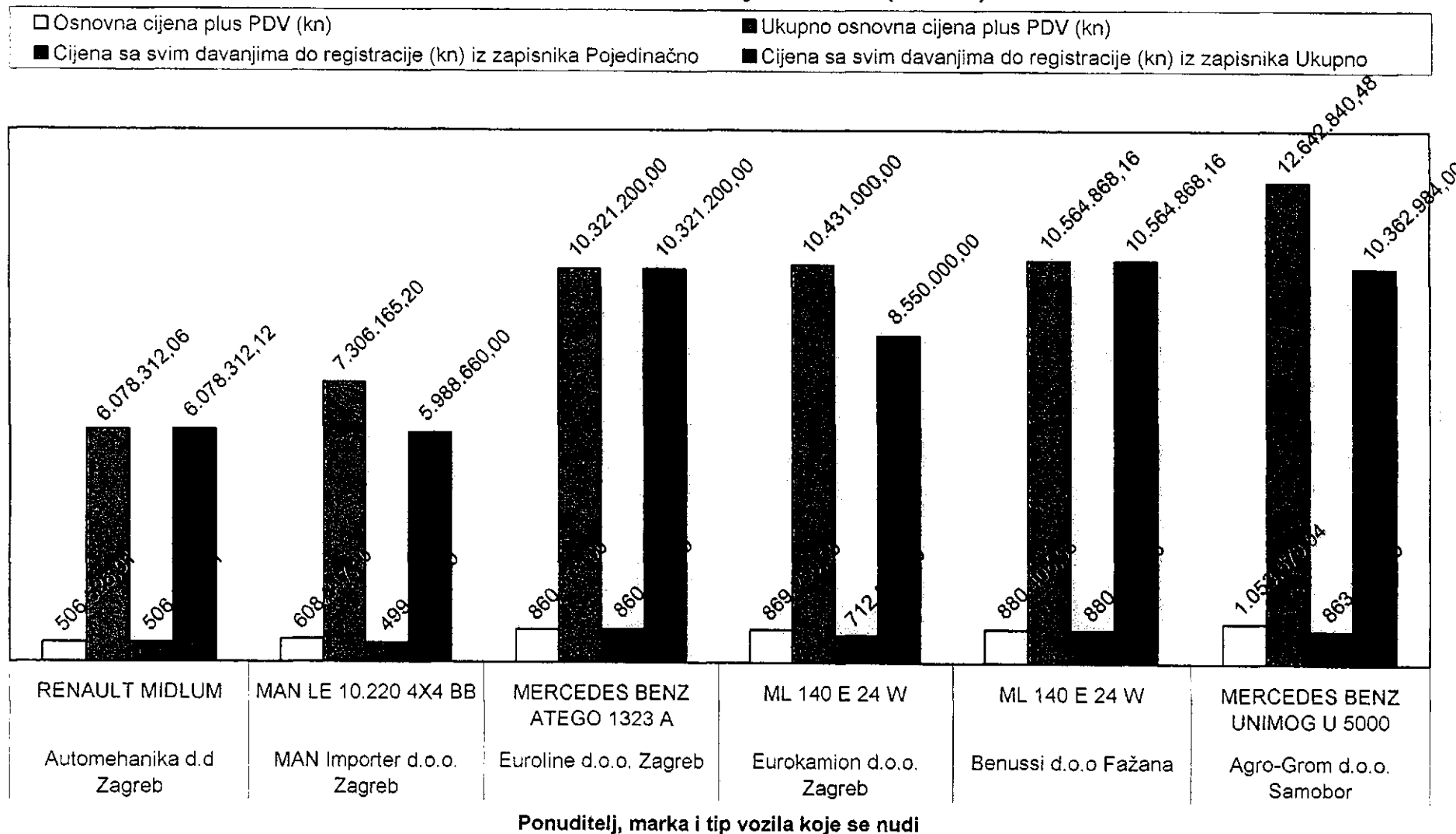
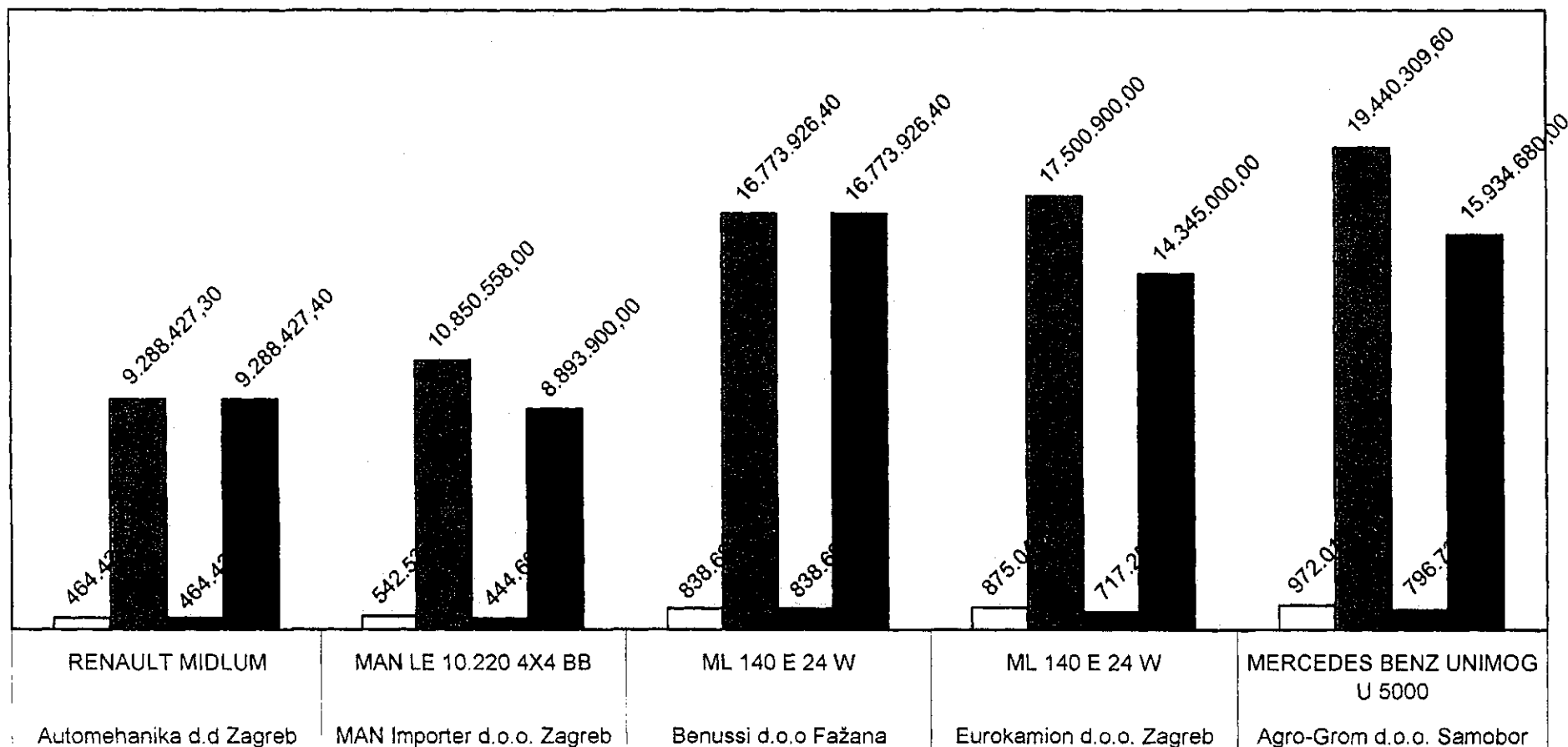

TABELA 4.

Kamion terenski za nabacane kabine - 5t - vojna izvedba (kom 20)

Osnovna cijena plus PDV (kn) Ukupno osnovna cijena plus PDV (kn)
 Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Pojedinačno Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Ukupno

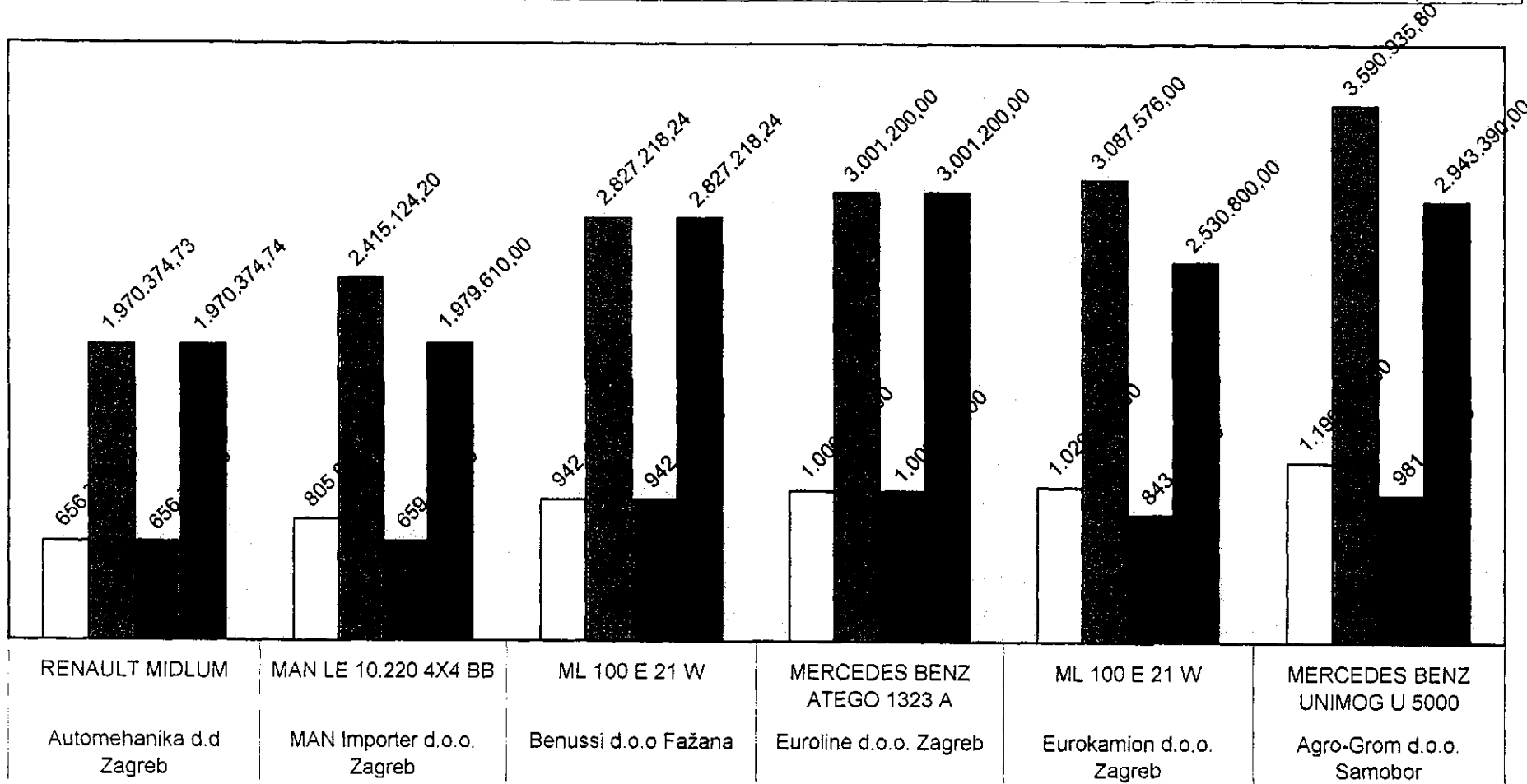

Ponuditelj, marka i tip vozila koje se nudi

TABELA 5.

Kamion terenski autocisterna za vodu - 5t - vojna izvedba (kom3)

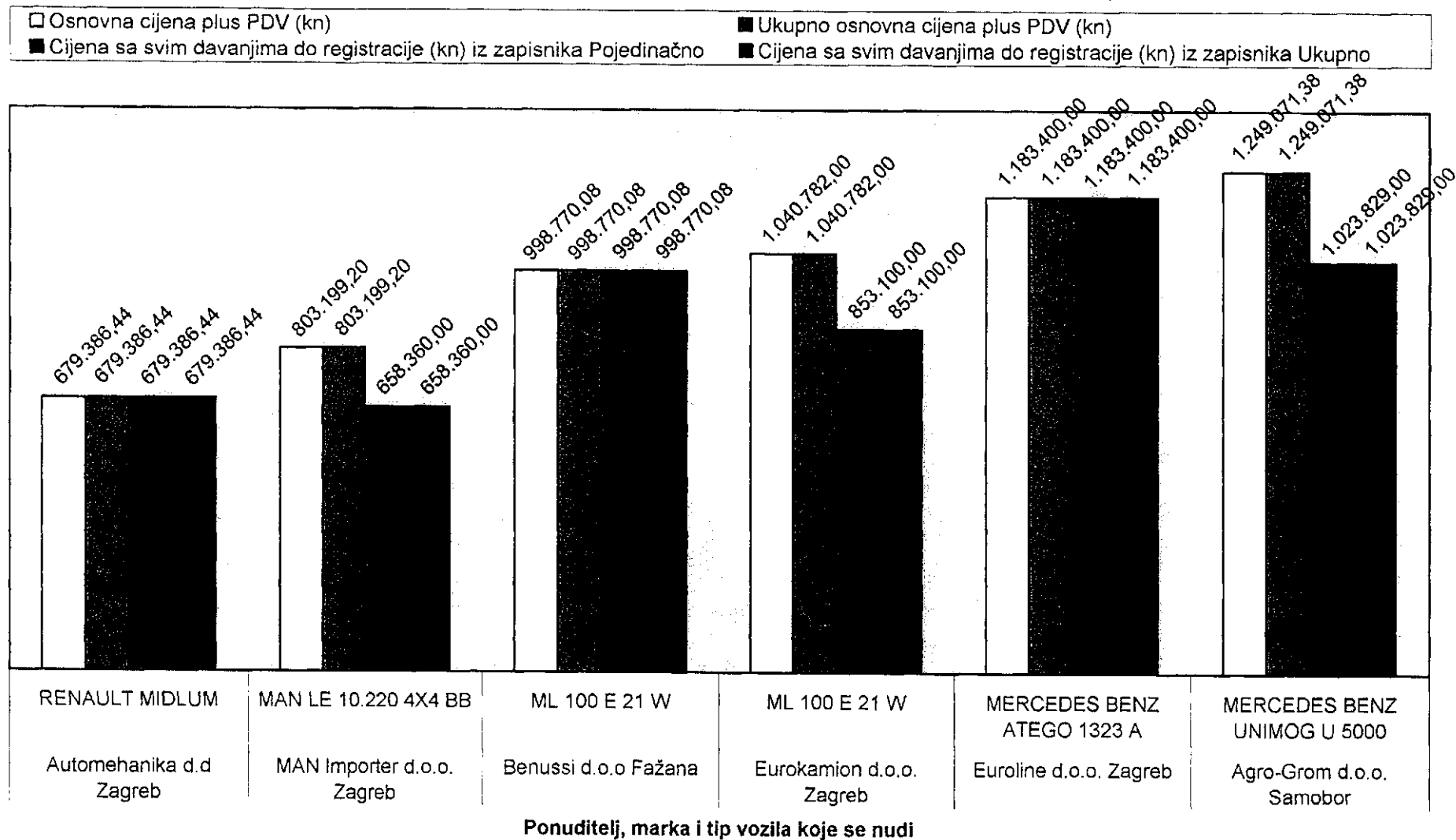
Osnovna cijena plus PDV (kn) Ukupno osnovna cijena plus PDV (kn)
 Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Pojedinačno Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Ukupno

Ponuditelj, marka i tip vozila koje se nudi

TABELA 6.

Kamion terenski autocisterna za gorivo - 5t - vojna izvedba (kom 1)

Raščlamba ponuda s cijenom do registracije u kunama sukladno zapisniku o nadmetanju po pozivu broj: VV060102-04-39

Vojna izvedba	Najpovoljnija ponuda	MAN Importer d.o.o. Zagreb	Automehanika d.d Zagreb	Euroline d.o.o. Zagreb	Eurokamion d.o.o. Zagreb	Agro-Grom d.o.o. Samobor	Benussi d.o.o. Fažana
12 kamiona terenskih - 5 tona			6.078.312,12	10.321.200,00	8.550.000,00	10.362.984,00	10.564.868,16
20 kamiona terenskih za nabacane kabine - 5 tona			9.288.427,40		14.345.000,00	15.934.680,00	16.773.926,40
3 kamiona terenska autocisterna za vodu - 5 tona		1.979.610,00		3.001.200,00	2.530.800,00	2.943.390,00	2.827.218,24
1 kamion terenski autocisterna za gorivo 5 tona			679.386,44	1.183.400,00	853.100,00	1.023.829,00	998.770,08
3 kamiona terenska - 10 tona		2.306.910,00		4.501.800,00	2.624.850,00		3.067.328,88
39 kamiona ukupno	19.604.657,18	19.827.440,00	20.109.863,14	27.901.500,00	28.903.750,00	32.358.245,44	34.232.111,76
Razlika u odnosu na ugovoreno: 34.435.164,90 kn	14.830.507,72	14.607.724,90	14.325.301,76	6.533.664,90	5.531.414,90	2.076.919,46	203.053,14

Tvrtka Euroline d.o.o. nije ponudila kamione terenske za nabacane kabine 5t, a tvrtka Agro-Grom d.o.o. nije ponudila kamione terenske 10t, pa su u raščlambu uvrštene cijene najpovoljnijeg ponuditelja za tu stavku. Tvrtka Benussi d.o.o. ponudila je povoljnije kamione istog tipa i proizvođača (kao što je ugovoreno s Eurokamionom).

HRVATSKI SABOR

Klasa: 021-12/09-09/16

Urbroj: 65-09-03

Zagreb, 20. svibnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 32. stavak 1. podstavak 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavilo Istražno povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine, aktom od 19. svibnja 2009. godine.

Za izvjestitelje, koji će u ime Istražnog povjerenstva sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, određeni su predsjednik i članovi Istražnog povjerenstva.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

HRVATSKI SABOR
Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica
u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane
Ministarstva obrane Republike Hrvatske
u prosincu 2004. godine

Zagreb, 19. svibnja 2009. g.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 20-05-2009	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
021-12/09-09/16	65
Uredni broj:	Pril. Vrij.
6523-3-09-01	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Temeljem članka 12. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96.) podnosim **Izvešće o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.**

Za izvjestitelje, u ime Istražnog povjerenstva, u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Povjerenstvo je odredilo predsjednika i članove Istražnog Povjerenstva.

POTPREDSJEDNIK
ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Emil Tomljanović

HRVATSKI SABOR
Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica
u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane
Ministarstva obrane Republike Hrvatske
u prosincu 2004. godine

IZVJEŠĆE O RADU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE
ČINJENICA U VEZI NABAVE 39 VOJNIH KAMIONA OD STRANE MINISTARSTVA
OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE U PROSINCU 2004. GODINE

svibanj 2009. g.

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva	4
3. Zakoni i drugi propisi na kojima je Istražno povjerenstvo temeljilo svoje postupanje.....	7
4. Institucije s kojima je Istražno povjerenstvo surađivalo i dokumentacija koju je prikupilo u svome radu	7
5. Iskazi svjedoka	10
5.1. Iskaz general bojnika Joze Miličevića	10
5.2. Iskaz gđe Šime Krasić, glavne državne revizorice	23
5.3 Iskaz gosp. Vladimira Fabera, glavnog ravnatelja policije	39
5.4. Iskaz generala zbora Josipa Lucića, načelnika GS OSRH	44
5.5. Iskaz gosp. Berislava Rončevića	53
6. Zaključci Istražnog povjerenstva	106

1. Uvod

Temeljem članka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96) 38 zastupnika i zastupnica SDP-a u Hrvatskom saboru podnijelo je 16. siječnja 2009. godine Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Temeljem dopisa predsjednika Hrvatskoga sabora od 19. siječnja 2009. i traženja da se predmetni Prijedlog uskladi s odredbom članka 6. navedenog Zakona isti je i usklađen te 20. siječnja 2009. ponovo upućen predsjedniku Hrvatskoga sabora.

Dana 12. veljače 2009. održana je rasprava o predmetnom Prijedlogu a 13. veljače 2009. većinom glasova 109 "za" i 2 "protiv" donesena je Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Dana 20. veljače 2009. Odbor za izbor, imenovanje i upravne poslove uputio je predsjedniku Hrvatskoga sabora Prijedlog odluke o imenovanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine, koji je Odbor utvrdio na svojoj sjednici održanoj istog dana.

Isti dan Hrvatski sabor je jednoglasno sa 114 glasova "za" donio Odluku o imenovanju Istražnog povjerenstva. U Istražno povjerenstvo je imenovano devet (9) članova.

Odluka je stupila na snagu danom donošenja.

Dana 04. i 05. ožujka 2005. g. održana je prva sjednica Istražnog povjerenstva na kojoj je Povjerenstvo donijelo svoj Poslovnik o radu i započelo s radom.

2. Odluka o osnivanju Istražnog povjerenstva

Na temelju članka 3. Zakona o istražnim povjerenstvima («Narodne novine», br. 24/96.) Hrvatski sabor na sjednici 13. i 20. veljače 2009., donio je

ODLUKU

O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA U VEZI NABAVE 39 VOJNIH KAMIONA OD STRANE MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE U PROSINCU 2004. GODINE

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MORH) u prosincu 2004. godine.

II.

Za djelovanje Istražnog povjerenstva iz točke I. ove Odluke postoji javni interes jer je zakonito poslovanje tijela državnih vlasti i racionalno postupanje sredstvima državnog proračuna od velikog utjecaja na stanje gospodarstva i standarda građana Republike Hrvatske, a više puta su od strane najviših predstavnika državne vlasti u javnosti iznesene sumnje u vezi opravdanosti načina nabave 39 vojnih kamiona i svote koja je za njih plaćena.

Javni interes proizlazi i iz činjenice da, unatoč višekratnom inzistiranju Predsjednika Republike da se istraže i predoče sve bitne okolnosti oko ove nabave, javnosti do sada nije poznato zbog čega je nabava obavljena neposrednom pogodbom po cijeni znatno višoj od one prikupljene pozivnim natječajem te jesu li pojedini državni dužnosnici eventualno sudjelovali u prikivanju činjenica vezanih uz ovo pitanje.

III.

Istražno povjerenstvo dužno je utvrditi:

- zbog čega je postupak nabave 76 kamiona od strane MORH-a započeo pozivnim, a ne javnim natječajem,
- kakve su bile ponude pristigle na pozivni natječaj,
- koja je ponuda i kojeg ponuđača bila najpovoljnija,
- zbog čega je poništen pozivni natječaj,
- tko je i zašto raspustio prvo povjerenstvo za nabavu i formirao novo i kome je to povjerenstvo odgovaralo za svoj rad,
- zašto se pristupilo nabavi neposrednom pogodbom,

- zbog čega je nabavljeno samo 39 kamiona kad je postojala potreba za većim brojem vozila,
- zašto je tvrtka Eurokamion bila ta s kojom je sklapan ugovor o neposrednoj pogodbi,
- kolika je bila ponuđena cijena po kamionu iz najpovoljnije ponude u pozivnom natječaju, a kolika u neposrednoj pogodbi,
- je li bilo eventualnog pogodovanja tvrtki Eurokamion od strane MORH-a i ako jest, u kojem iznosu te koji su stvarni razlozi takvog eventualnog pogodovanja,
- je li sklopljen offset program za održavanje nabavljenih vozila,
- što je utvrdio inspekcijski nalaz koji je proveden u vrijeme kada je vršitelj dužnosti glavnog inspektora bio gen. Jozo Miličević,
- je li zbog eventualnih nepravilnosti oštećen državni proračun Republike Hrvatske i u kojem iznosu,
- jesu li sudionici ove nabave davali kakve netočne ili nepotpune izjave o njoj kojima su obmanjivali javnost i jesu li poduzimali bilo kakve radnje radi prikrivanja eventualnih nezakonitosti u svom ili u djelovanju drugih osoba,
- sve ostale relevantne činjenice vezane uz nabavu ovih kamiona.

Istražno povjerenstvo mora se u zaključcima očitovati postoji li potreba za djelovanjem državnih tijela.

IV.

U postupku istraživanja Istražno povjerenstvo dužno je izvršiti uvid u svu natječajnu dokumentaciju poništenog natječaja i druge isprave vezane uz ovu nabavu, pribaviti izjave svjedoka i nalaze vještaka.

Istražno povjerenstvo dužno je svakoj osobi čiji se rad ili ponašanje ispituje, omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima tog djelovanja.

V.

Istražno povjerenstvo dužno je obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od tri (3) mjeseca te nakon toga Hrvatskom saboru podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VI.

Istražno povjerenstvo ima devet (9) članova.

U Istražno povjerenstvo imenuju se:

– za predsjednika

NENAD STAZIĆ,

– za potpredsjednika

EMIL TOMLJANOVIĆ,

– za tajnika

KRUNOSLAV MARKOVINOVIĆ,

– za članove

prof. dr. sc. ANDRIJA HEBRANG,

prof. dr. sc. KREŠIMIR ĆOSIĆ,

STANKO GRČIĆ,

GORAN BEUS RICHEMBERGH,

BORIS ŠPREM,

IGOR DRAGOVAN.

VII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 021-12/09-14/01

Zagreb, 20. veljače 2009.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga
sabora
Luka Bebić,
v.r.

3. Zakoni i drugi propisi na kojima je Povjerenstvo temeljilo svoje postupanje

- Ustav Republike Hrvatske («Narodne novine» 41/2001 – pročišćeni tekst);
- Zakon o istražnim povjerenstvima («Narodne novine» 24/96.);
- Zakon o općem upravnom postupku («Narodne novine» 53/91.);
- Poslovnik o radu Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine;

4. Institucije s kojima je Povjerenstvo surađivalo i dokumentacija koju je Povjerenstvo prikupilo u svome radu

1. Ured Predsjednika Republike Hrvatske
2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
3. Državni ured za reviziju

4.1. Ured Predsjednika Republike Hrvatske

- Pismo Predsjednika Republike ministru obrane RH (Zagreb, 10. siječnja 2005, Broj:01-041-05-3/I);
- Dopis savjetnika za obranu i vojna pitanja Predsjednika Republike ministru obrane RH – požurnica (Zagreb, 19. siječnja 2005., Urbroj:71-040-05-213/1);
- Pismo načelnika GS OSRH Predsjedniku Republike (Zagreb, 10. siječnja 2005., Klasa:032-07/05.01/03, Urbroj:512-06-01-05-1);

4.2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske

- Proračun Ministarstva obrane za 2004. godinu u stavkama koje se odnose na javnu nabavu kamiona;
- Zahtjev Glavnog stožera OSRH za nabavu neborbenih vozila s cjelokupnom specifikacijom od 29.12.2003.;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 07. 01. 2004. – dopuna zahtjeva;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 04. 02. 2004. – dopuna zahtjeva;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 05. 03. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 05. 05. 2004. – prijedlog članova Povjerenstva;

- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 06. 05. 2004. – obavijest, traži se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 18. 05. 2004. - prijedlog članova Povjerenstva , dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 19. 05. 2004. - očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 13. 07. 2004. - obavijest, traži se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku i Prijedlog Plana opremanja OS RH nebojnim vozilima za razdoblje 2004 – 2015 god. od 30. 09. 2004.;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 27. 10. 2004. – izvješće, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 08. 11. 2004. – upozorba, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 12. 11. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Dopis Glavnog stožera OS RH – Uprava za logistiku od 25. 11. 2004. – očitovanje, dostavlja se;
- Uprava za materijalne resurse – Služba za razvoj opremanje i modernizaciju - Koncept sustava opremanja MO i OS RH nebojnim vozilima od 01. srpnja 2004.;
- Dopis Uprave za materijalne resurse – Služba za razvoj , opremanje i modernizaciju, od 29. srpnja 2004. upućen Službi za ugovaranje i nabavu o nabavi nebojnih m/v za potrebe OS RH u 2004. godini – podaci o članovima povjerenstva;
- Odluka o osnivanju Povjerenstva za nabavu kamiona od 30.09.2004.;
- Natječajna dokumentacija koju su sudionici pozivnog natječaja podigli u Ministarstvu obrane RH sukladno pozivu za podizanje natječajne dokumentacije od 04.10.2004.;
- Preslike ponuda tvrtki sukladno istoj dokumentaciji koje su tvrtke dostavile u roku za svih 5 kategorija vozila u pozivnom nadmetanju
- Zapisnik o postupku otvaranja ponuda za nadmetanje broj: VV060102-04-39 od 21.10. 2004.;
- Zapisnik nadmetanja po pozivu broj: VV060102-04-39 za nabavu nebojnih motornih vozila za potrebe OS RH i nebojnih vozila za taktički komunikacijski sustav od 04.11.2004.;
- Pregled ponudbenih uvjeta po ponuditeljima kao prilog zapisnika;
- Mišljenje pravne službe Ministarstva obrane u predmetu AUTOHRVATSKA od 15.11. 2004.;
- Izvješće Uprave za materijalne resurse – Služba za ugovaranje i nabavu o nabavi nebojnih motornih vozila za potrebe OS RH i nebojnih vozila za taktički komunikacijski sustav od 17.11.2004.;
- Odluka o poništenju postupka nabave nadmetanjem po pozivu broj: VV060102-04-39 od 15.12.2004.;
- Odluka ministra obrane o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila za potrebe Oružanih snaga RH od 23. prosinca 2004.;

- Suglasnost Ministarstva financija za plaćanje unaprijed u vezi nabave motornih vozila za opremanje postrojbama OS RH deklariranih PARP ciljevima i vozila za taktički komunikacijski sustav "Eri Tac" od 24.12.2004.;
- Zapisnik Povjerenstva o provedbi postupka izravne pogodbe nebojnih motornih vozila sukladno čl. 6. Zakona o javnoj nabavi u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponuđene vojne verzije sukladno prioritetnim potrebama od 27. prosinca 2004.;
- Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba broj M3-060102-04-086 od 28. prosinca 2004. godine;
- Predračun br. 1011/04 od 28.12.2004.;
- Izvješće Uprave za financije i proračun o načinu plaćanja;
- Računi i zapisnici o prijemu 39 vozila iz 2005.;
- Izvješće ministra obrane gosp. Berislava Rončevića Predsjedniku Republike Hrvatske gospodinu Stjepanu Mesiću od 24. siječnja 2005. o nabavi nebojnih motornih vozila za potrebe Oružanih snaga;
- Plan rada Inspektorata obrane za 2004. godinu od 12. prosinca 2003.;
- Izvješće obnašatelja dužnosti general bojnika Joze Milićevića o obavljenom redovnom inspekcijskom nadzoru u Službi za ugovaranje i nabavu od 23. travnja 2004.;
- Plan rada Inspektorata obrane za 2005. godinu;
- Rješenje o imenovanju general bojnika Joze Milićevića za obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane;
- Zapovijed obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane od 16. ožujka 2005. za izvršavanje inspekcijskog nadzora po pitanju stanja u postojećem sustavu ugovaranja i nabave;
- Izvješće obnašatelja dužnosti Glavnog inspektora obrane od 31. svibnja 2005. o inspekcijskom nadzoru postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini;
- Odluka ministra obrane B. Vukelića od 02. travnja 2009. kojom se general bojnik Jozo Milićević oslobađa čuvanja tajnosti podataka prilikom davanja iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom;
- Odluka ministra obrane B. Vukelića od 21. travnja 2009. kojom se general zborja Josip Lucić oslobađa čuvanja tajnosti podataka prilikom davanja iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom;

4.3. Državni ured za reviziju

- Izvješće o obavljenim revizijama za 2004. – posebni dio;
- Izvješće o obavljenim revizijama za 2005. – posebni dio;
- Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2004. godinu;
- Radni materijal državnih revizora uz Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2004. godinu vezano uz nabavu 39 vojnih kamiona;

- Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2005. – dio što se odnosi na nabavu 39 vojnih kamiona; i
- Radni materijal državnih revizora uz Izvješće o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane Republike Hrvatske za 2005., vezano uz nabavu 39 vojnih kamiona;

5. Iskazi svjedoka

5.1. Iskaz svjedoka general bojnika Joze Milićevića od 03. travnja 2009.

Predsjednik je konstatirao da je sukladno pozivu od 02. travnja 2009. Klasa: 021-12/09-14/07, Urbroj:6523-3-09-12 pristupio pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka general bojnik Jozo Milićević. Predsjednik je zahvalio general bojniku Milićeviću što se spremno odazvao pozivu i u kraćem roku od onog što predviđa Zakon o općem upravnom postupku.

General bojnik Milićević je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju general bojnik je bio obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane temeljem rješenja od 31.03.2004. Klasa:805-03/04-07/2, Urbroj:512-01-04-1 i potpisnik je Izvješća o inspekcijskom nadzoru postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini od 31. svibnja 2005.

Sukladno čl. 178. Zakona o općem upravnom postupku predsjednik je svjedoka upozorio da je dužan govoriti istinu, da ništa ne smije prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo iz čl. 303. Kaznenog zakona, te da sukladno čl. 16. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) i Zakona o općem upravnom postupku (NN 53/91) može uskratiti svjedočenje ako bi svjedočenjem neposredno izvrgao sebe kaznenom progonu.

Odlukom ministra obrane od 02. travnja 2009. Klasa:023-3/09-03/1, Urbroj:512-01-09-13 oslobođen je čuvanja tajnosti klasificiranih podataka u davanju iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom, ali se u točki II. iste Odluke general bojniku Jozi Milićeviću zabranjuje javno istupanje u svezi sa činjenicama i okolnostima iz točke I. Odluke

Sukladno članku 9. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva predsjednik je upoznao svjedoka s mogućnošću da ga Istražno povjerenstvo može ponovno ispitati, a svjedoke čiji se iskazi ne slažu može suočiti, te da će sukladno članku 10. Poslovnika o radu Istražnog povjerenstva pitanja postavljati svi članovi Istražnog povjerenstva po redoslijedu prijave, te je ujedno upozorio članove Istražnog povjerenstva da postavljanjem pitanja ne mogu vrijeđati čast i ugled osobe koja daje iskaz, a svjedoka da svojim odgovorom ne može vrijeđati čast i ugled članova Istražnog povjerenstva.

Predsjednik je zamolio svjedoka da uvodno objasni svoju ulogu u promatranom razdoblju nakon čega će članovi Istražnog povjerenstva postavljati pitanja.

Svjedok je iskazao da je u promatranom razdoblju obnašao dužnost glavnog inspektora u Inspektoratu obrane Ministarstva obrane. Prva dužnost na koju je došao u Inspektorat bila je pomoćnik glavnog inspektora za vojnu obranu, a glavni inspektor je bio general M. Petković. Njegovim odlaskom u Haag imenovan je odlukom ministra obrane za obnašatelja dužnosti glavnog inspektora obrane i obnašao je tu dužnost godinu dana. U promatranom razdoblju jedna od zadaća bila je i nadzor sustava ugovaranja nabave roba i usluga u Ministarstvu obrane. Zadaća je bila predviđena godišnjim planom rada i bila je zapovijedena s njegove strane. Zapovijed je sadržavala cilj nadzora i popis članova Inspektorata obrane koji će vršiti nadzor. Za čelnika tima imenovan je gospodin Kozlica Ivan koji je bio pomoćnik za civilni sektor. Obzirom da se radilo o nadzoru civilne ustanove uvijek je pomoćnik za civilni sektor bio čelnik tog tima. U povjerenstvu su bili Radmilo Jasak, Blaženka Cifrek, Jandro Zrno, gospođa Sokolić i gospođa Serdarušić. Zadaća im je bila sagledati sustav ugovaranja i nabave u Ministarstvu obrane za cijelo promatrano razdoblje i sastavljeno izvješće dostaviti njemu u predviđenom roku.

Nakon potpisane zapovijedi telefonski je obavijestio pomoćnika ministra gosp. I. Bačića i obavijestio ga da sukladno godišnjem planu počinje nadzor sa čime se isti složio i rekao da zna. Nadzor su započeli kod gđe Ojdane Žužul - načelnice Službe za ugovaranje i nabavu, a ista je sukladno prethodno upućenom dopisu omogućila uvid u traženo. Nakon toga rad preuzima Radmilo Jasak, a gosp. I. Kozlica je preuzeo druge zadaće. U radu su primijenili metodu slučajnog uzorka te uzeli nekoliko predmeta i ustanovili da je sve u redu. Jedino sporno je bilo što se vrlo šturo izvješćivalo o provedenim nabavama na način „planirano – provedeno“ bez drugih podataka, a nepostojanje ugovora o nabavi nebojnih motornih vozila u evidenciji ugovora za 2004. godinu navelo je inspektore na sumnju te je izvršen detaljniji uvid u taj predmet.

U evidenciji nabavka velike vrijednosti koja se vodi u Upravi za ugovaranje i nabavu u rubrici status predmeta stajalo je „poništeno – nisu osigurana financijska redstva“. No u centralnoj evidenciji je analizom predmeta utvrđeno da su u tu svrhu bila osigurana sredstva i da su avansno plaćena jednoj tvrtki za nabavku kamiona. Nakon toga se pristupilo detaljnoj analizi toga predmeta. Iz iste je proizišlo da je nabava nebojnih motornih vozila vršena za potrebe opremanja postrojbi OS RH deklariranih za partnerske ciljeve, zadaća je bila planirana godišnjim planom, postojala su osigurana sredstva u iznosu skoro 36 mil. kuna. Temeljem zahtjeva Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju pokrenuto je pozivno nadmetanje za 5 skupina vozila, u ukupnom broju od 76 vozila. Otvaranje ponuda je izvršeno 21. listopada 2004. te je Povjerenstvo utvrdilo da sva ponuđena vozila zadovoljavaju tražene tehničke značajke, te da se na odabir ide kriterijem najniže cijene. Nedostajao je iznos od oko 3 mil. kuna. Svjedok smatra da se moglo ići na smanjenje količine vozila no međutim Služba za ugovaranje i nabavu nije nastavila vođenje postupka, a na njihovo pitanje što se dalje dešavalo odgovorili su da se je dalje sve vodilo na višoj razini. Na pitanje puk. Jasaka na kojoj to razini, odgovoreno mu je da je to vođeno u Uredu pomoćnika ministra obrane.

Nakon toga svjedok iskazuje da je osobno zvao ministra, javio mu se tada pukovnik Rogić, šef kabineta, kojeg je zatražio taj predmet. Odgovoreno mu je da će konzultirati ministra, te su ga nazvali drugi dan i rekli da taj predmet ne može ići u javnost i da ga ne može dobiti. Nakon toga je uputio pisani zahtjev za dokumentacijom, te požurnicu, ali nije mu odgovoreno. No pozvan je na razgovor k ministru obrane. Isti ga je pitao zašto je toliko zainteresiran za taj predmet. Svjedok je objasnio da nije zainteresiran za taj predmet, nego za cijeli sustav nabave, a

obzirom da se sve to po medijima već razvlači bilo bi dobro izići sa službenim stavom ispred Ministarstva obrane na što je ministar odgovorio da su general Čačić i Vojna policija dali pozitivno očitovanje da je sve u redu. Svjedok je zamolio preslike nalaza jednog od njih na što je ministar dao potvrđan odgovor.

Nakon toga je nazvao generala Čačića, te po dokument poslao gđu Cifrek, koja se vratila sva izvan sebe, no nikada nije rekla što se tamo zbilo, no dokument nisu dobili.

U međuvremenu je ministar održao tiskovnu konferenciju, te su nakon toga na službenim stranicama Ministarstva obrane objavljeni rezultati toga ugovora, te je točno objavljeno koliko kamiona i po kojoj cijeni je nabavljeno. Iste podatke su i oni preuzeli te napravili analizu. Nakon toga je obavijestio ministra da se to što je objavljeno na službenim stranicama MORH-a ni približno ne podudara sa stanjem koje su našli. Ministar je tražio da mu dostavi samo izvješće o kamionima, na što ga je svjedok upitao može li mu uputiti draft da vidi je li sve u redu, ali je ministar inzistirao da potpiše i pošalje što je svjedok i učinio. Nakon toga, ministar ga je nazvao i pitao otkud mu ti podaci na što mu je objasnio kako su došli do toga. Ministar je nakon toga tražio da se to izvješće promijeni i da se napiše da je sve u redu. Odgovorio mu je da to ne može napraviti jer je ipak na toj dužnosti, na što mu je ministar odgovorio da će mu se morati zahvaliti na suradnji i da će on pronaći čovjeka s kojim može surađivati a ne čovjeka koji ruši ministra obrane, ministarstvo i ugled.

On smatra bitnim za taj ugovor to, što se za ukupni iznos novca od oko 34 mil. i 400 tisuća kupilo 39 kamiona, a da se išlo kupovati po poništenom nadmetanju poštujući kriterij najniže cijene tih 39 kamiona je trebalo biti kupljeno za oko 19. i pol. mil. kuna.

Odmah nakon toga, u 4. mjesecu istekla mu je godina dana obnašanja dužnosti glavnog inspektora. Imenovana je druga osoba koja je civil i vodila je glavni inspektorat neko vrijeme. On je i dalje dolazio na posao, nije dobivao nikakve informacije, ali je nakon nekog vremena saznao da je imenovan novi glavni inspektor general Obradović. Nakon par dana uzeo je fotokopiju spornog izvješća odnio gen. Obradoviću na stol zajedno sa zapisnikom o primopredaji te nakon 10-ak min razgovora otišao.

Nakon toga je tražen posao za njega, ministar obrane je tražio od Predsjednika Republike da ga se umirovi, uz obrazloženje koje se ne usudi izreći jer nije toliko hrabar. Kada to nije uspjelo, tražili su mjesto na koje ga mogu postaviti a da ne može napredovati te je imenovan zapovjednikom ratne škole.

Nakon njegove smjene smijenjen je i pukovnik Jasak koji je vodio nadzor, dobio je premještaj za Knin. Umirovljena je i Blaženka Cifrek i smijenjen je gosp. Domljančić Stjepan inspektor za ljudske resurse koji se zamjerio nekome kod pisanja izvješća o stanju upravljanja personalnom službom.

Kod predlaganja zamolbe za odličje Nikola Šubić Zrinski isto je odbijeno uz obrazloženje da ministra obrane pravilnik o dodjeli odličja ne obvezuje i da može postupati mimo njega te da se ministar obrane ne slaže s prijedlogom za njegovo odlikovanje.

I gospodin Kozlica je nakon toga upućen u ratnu školu jer on završno izvješće o sustavu ugovaranja i nabave nikada nije poslao ministru obrane.

Nakon uvodnog izlaganja general bojnika Miličevića pristupilo se postavljanju pitanja od strane članova Povjerenstva.

Prvi je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Goran Beus Richembergh.

Gosp. Richembergha je zanimalo otkud svjedoku podaci o kojim vozilima i kojim količinama se radilo u ponovljenom postupku na što je svjedok odgovorio da su isti objavljeni na službenoj web stranici Ministarstva i to broj vozila i jedinične cijene.

Na pitanje jesu li imali uvid u tehnički opis tih vozila u drugom pozivu te imaju li saznanja da bi se moglo raditi o drugačijim vozilima svjedok je odgovorio da ništa od dokumenata iz drugog postupka nisu dobili iako je osobno tražio, a nemaju saznanja da bi se moglo raditi o drugačijim vozilima.

Na izjavu iz uvodnog izlaganja svjedoka da je ministar od njega tražio da izmijeni izvješće od 31. svibnja 2005. na način da u njemu dopiše da je postupak izveden prema zakonu svjedok je odgovorio da nije tražio da dopiše izvješće nego da napiše izvješće u kojem će stajati da je sve u redu te ga upozorio da su dvojica prije njega napisala da je sve u redu.

Gosp. Richembergha je zanimalo je li mogao dobiti preslike dokumenata druge dvojice. Svjedok je odgovorio da nije dobio iste.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof.dr.sc. Krešimir Ćosić.

Prof.dr.sc. Ćosića je zanimalo jesu li inspektori dovoljno certificirani ili akreditirani da bi metodom slučajnog uzorka mogli dati jednu takvu ocjenu koja stoji na kraju stranice 2. bez potpunog skupa svih relevantnih podataka, te temeljem koje metodologije su odlučili napraviti ovakav zaključak .

Svjedok je odgovorio da ne postoji posebna procedura za polaganje nekakvog stručnog ispita za prijem u inspektorat obrane. Inspektorat obrane je sastavni dio Ministarstva obrane koje imenuje isključivo ministar obrane. Za ljude koji su ovo radili drži da imaju iskustva jer su radili u upravi za ugovaranje i nabavu i vodili su sve postupke i znaju kako se to radi.

Prof.dr.sc. Ćosić se osvrnuo na prilično „tvrd“ zaključak na str. 2. Izvješća koji je relativiziran konačnom konstatacijom u kojoj stoji kako kod nadzora nije bila dostupna kompletna dokumentacija te da bi se uvidom u istu moguće otklonile mnoge nejasnoće i donijeli drugačiji zaključci. Smatra da je konzistentnost izvješća glavnog inspektora osnovni zahtjev koji se nameće kad se vrše nadzori takvog karaktera, te ako konzistentnosti nema , a očito je da je nema obzirom na sve ove komentare, moli ocjenu te nekonzistentnosti i zbog čega se navodi u tom dokumentu. Izvješće je preozbiljno da bi se moglo interpretirati ovako ili onako, kako kome odgovara.

Svjedok je odgovorio da je metoda slučajnog uzorka korištena zato što nije bilo godišnjeg izvješća o realizaciji plana nabave, evidencije ugovora su vođene na više mjesta, te iz razloga što su inspektori išli po listi pa kad su vidjeli da negdje nešto nedostaje uzimali su taj predmet. Kako su za kamione našli da nabavka nije izvršena jer nisu osigurana financijska sredstva, a u sustavu u kojem se vodi realizacija financijskih sredstava vidi se da je avansno jednoj tvrtci „Eurokamion“ plaćeno za nabavu kamiona, izabrali su taj predmet.

Prof.dr.sc. Ćosić je konstatirao da, iako su mu nedostajali podaci da se radi o identičnim kamionima, da bi se mogla napraviti ekstrapolacija, tj. izračun koji bi bio tvrd i konzistentan, isto nije omelo svjedoka da napravi zaključak za koji prof. Ćosić smatra da je neprofesionalan . Smatra da je kao glavni inspektor morao biti svjestan svoje odgovornosti ako u bilo kojem izvješću postoje podaci i tvrdnje koje onda sam

relativizira i koji se mogu interpretirati na način kako mu to odgovara, te smatra da bi bilo puno korektnije da tako tvrdi zaključci nisu bili sastavni dio ovog izvješća jer za njih nije bilo temelja.

Svjedok je odgovorio da stoji iza rada svojih ljudi i smatra da su isto odradili časno i pošteno. Imali su kod prvog pozivnog nadmetanja uvid u kompletnu dokumentaciju sa zaključkom da nisu osigurana financijska sredstva i da postupak prestaje. Iz dokumentacije su bile vidljive pojedinačne cijene do registracije za svaku vrstu vozila. Nakon tiskovne konferencije ministra obrane gdje je izjavio koja su vozila kupljena i po kojim cijenama isto se dalo usporediti sa cijenama iz prvog nadmetanja i vidjelo se da je došlo do nerazmjera.

Prof.dr.sc. Ćosić smatra da je sporno radi li se ovdje o identičnim kategorijama vozila te ako nisu, takva analogija i preslikavanja nemaju temelja.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja prof. dr.sc. Andrija Hebrang.

Prof.dr.sc. Hebranga je zanimalo temeljem kojeg članka Zakona o obrani je svjedok izvršio nadzor nad radom Ministarstva obrane.

Svjedok je odgovorio da su ovlasti i djelokrug rada Inspektorata obrane regulirani Zakonom o obrani i Pravilnikom o radu Inspektorata obrane, konkretno čl. 13. navedenog Zakona koji govori da u ime Ministarstva obrane Inspektorat obrane između ostalog može raditi nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem u postrojbama, zapovjedništvima i ustanovama Oružanih snaga.

Članak 15. kazuje da obavlja nadzorne poslove iz stavka 14. Zakona, tj. da može pregledom provjeriti dokumente koji se odnose na spremnost vojne i civilne obrane, a pod civilnom obranom se podrazumijeva i Ministarstvo obrane, osim plana uporabe Oružanih snaga koji se nalazi u Glavnom stožeru. Naložiti zapovjedništvu postrojbe, ustanove ili tijelu državne vlasti i pravnoj osobi nositelju obrambenih priprema podnošenje izvješća, točka 4. članak 15. Taj dio se otprilike odnosi na djelokrug rada iako nigdje nema da Inspektorat obrane ne može obavljati nadzor Ministarstva obrane jer Ministarstvo obrane spada u tijela državne uprave koja su zadužena za sustav obrane.

Prof.dr.sc. Hebrang je konstatirao da nema ni jedne odrednice u člancima koje je svjedok naveo koji određuju ovlasti glavnog inspektora gdje bi on bio nadležan za nadzor nabave u Ministarstvu. Ukazuje da se nadzor sukladno čl.13. alineja 6. ima provoditi nad materijalnim i financijskim poslovanjem u postrojbama, zapovjedništvima i ustanovama Oružanih snaga, ne u Ministarstvu. Osvrnuo se i na članak 15. točku 1. i 4. koju je svjedok naveo i konstatirao da tu također nema državne uprave jer državna uprava nije ni vojna ni civilna obrana.

Ponovio je pitanje temeljem kojeg članka je izvršio nadzor nad nabavom u Ministarstvu obrane, a ne u Oružanim snagama gdje je imao pravo.

Svjedok je odgovorio da je njihova zadaća proizišla iz godišnjeg plana rada Inspektorata obrane kojeg potpisuje ministar obrane što znači da se je on suglasio sa istim i potpisao ga. Nakon godišnjeg donosi se poluugodišnji, kvartalni i i mjesečni plan koji parafira opet osobno ministar obrane. Kako do tada nisu bili vršeni sustavni nadzori od Ministarstva do postrojbi, zato je i bio predviđen ovaj nadzor, koji bi obuhvatio i Ministarstvo i Glavni stožer i postrojbe na terenu da bi se vidjelo kako sustav ugovaranja i nabave funkcionira, a ministar je to prihvatio.

Kako se svjedok pozvao na točku 19. godišnjeg plana koja govori da se vrši nadzor nad sustavom ugovaranja i nabave roba i usluga prof.dr.sc. Hebrang je konstatirao da se isto ne odnosi na Ministarstvo, nego na vršenje nadzora nad materijalnim i financijskim poslovanjem u postrojbama i zapovjedništvima, te opetovano ponovio

pitanje temeljem koje odrednice Zakona o obrani je donesena zapovijed da se izvrši nadzor nad provođenjem postupaka nabave u Ministarstvu obrane za koju je nadležna Državna revizija, a ne glavni inspektor.

Na ponovljeno pitanje svjedok je nejasno naveo da u Ministarstvu obrane jedno tijelo vrši ugovaranje i nabavu, a to je uprava za ugovaranje i nabavu, a decentralizirana sredstva su puno manja sredstva pa prema tome nisu obuhvaćena ovim.

Na to je prof.dr.sc. Hebrang uputio pitanje je li svjedok znao da je temeljem Zakona o obrani njegova nadležnost nad materijalnim i financijskim poslovanjem upravo nad tim decentraliziranim sredstvima i decentraliziranom nabavom koja se provodi u Oružanim snagama na različitim razinama u postrojbama i zapovjedništvima, a ne nad Ministarstvom obrane, na što je svjedok odgovorio da je apsolutno znao, ali kako je bilo jako puno problema na nižim razinama, predloženo je ministru obrane da se to napravi u Ministarstvu obrane.

Prof.dr.sc. Hebranga je zanimalo ako je svjedok znao da nema ovlasti nadzora nad Ministarstvom, zašto je izdao takvu zapovijed na što je svjedok odgovorio da on nije to zapovijedio nego predložio, ministar je to usvojio i tek nakon toga je izdao zapovijed.

Prof.dr.sc. Hebrang je konstatirao da se svjedok u svojoj zapovijedi ne poziva na ministra i njegovu odluku, ni na članke 13., 14. i 15. Zakona o obrani nego se poziva na pravilnik koji također mora biti podređen Zakonu o obrani i na članak 1. Zakona o obrani koji uopće ne govori o nadležnosti glavnog inspektora, te pitao svjedoka je li mu to poznato.

Svjedok je odgovorio da mu je to apsolutno poznato.

Prof.dr.sc. Hebrang je pitao svjedoka je li mu poznato da su se tehničke karakteristike vozila u prvom poništenom natječaju razlikovale od karakteristika vozila nabavljenih neposrednom pogodbom, pa su prema tome i cijene neusporedive.

Svjedok je odgovorio da natječajnu dokumentaciju iz drugog natječaja nisu vidjeli pa pretpostavljaju, obzirom da nije traženo dodatno obrazloženje od Glavnog stožera, da tehničke karakteristike nisu mijenjane.

Prof.dr.sc. Hebranga je zanimalo jesu li svjedokovi loši odnosi s ministrom koje je naveo u iskazu utjecali na njegovo izvješće u kojem navodi teške optužbe o nerazmjeru od skoro 15 mil. kuna, a nakon toga navodi da u nadzoru nije imao uvid u kompletnu dokumentaciju te da bi uvidom u istu moguće se otklonile nejasnoće i donijeti drugačiji zaključci, a u stvari time teško optužuje ministra, svjedok je odgovorio da su do tada njegovi odnosi s ministrom bili izuzetno dobri jer je bio član užeg kolegija ministra i dogovori su bili na dnevnoj bazi. No, kako se predmet počeo rješavati nastali su problemi koje on nije smatrao sukobom s ministrom obrane nego zadaća koju mora riješiti, a već je bila zadana planom glavnog inspektora koji je otišao u Haag. On je samo nastavio njegov rad.

Prof.dr.sc. Hebrang je pitao zašto je realizirao plan u odnosu na Ministarstvo ako se godišnji plan odnosi samo na njegov nadzor nad oružanim snagama sukladno važećem zakonu, na što je svjedok odgovorio da oni osim oružanih snaga nadziru i civilna tijela i druga ministarstva. Sektor civilne obrane je zadužen za nadzor civilnih subjekata koji sudjeluju u civilnoj obrani uključujući i Ministarstvo obrane.

Prof.dr.sc. Hebrang je konstatirao da nakon opetovano ponovljenih pitanja, gdje je zakonsko uporište za provođenje nadzora jer civilna obrana nije Ministarstvo obrane po nijednom zakonu, ona je nešto potpuno drugo, nije dobio odgovor.

Zanimalo ga je je li svjedok znao u kojoj su službi nedugo prije nego su bili u nadzoru radili ovdje spomenuti pukovnica Cifrek i pukovnik Jasak, svjedok je

odgovorio da je gđu Cifrek sreo dva puta u svojoj karijeri, a za pukovnika Jaska nikad nije čuo, njega je preporučila gđa Ojdana Žužul koja ga je nahvalila da je sposoban i pametan. Svjedok je rekao da je za gđu Cifrek osobno zvao ministar obrane dok je ona sjedila kraj njega u uredu te tražio da se brigadira Ilu Totića smijeni, a da se nju postavi na njegovo mjesto.

Prof.dr.sc. Hebrang je razjasnio pitanje i podsjetio svjedoka da je u odgovoru na pitanje prof. Čosića rekao da su ljudi koji su sudjelovali u nadzoru nedugo prije toga radili u službi za nabavu pa su poznavali posao i postavio pitanje nije li to sukob interesa.

Svjedok je odgovorio da smatra kako nisu bili u sukobu interesa jer više nisu bili u tim upravama kad su išli u nadzor nego su razriješeni, iako su ponekad tijekom nadzora znali tražiti od Ministarstva obrane i od drugih tijela na posudbu čovjeka za određeno područje, no ovdje to nije bio slučaj, ovo su bili djelatnici inspektorata obrane.

Prof.dr.sc. Hebrang još jednom ponavlja pitanje smatra li to sukobom interesa na što svjedok odgovara da misli da nije.

Prof.dr.sc. Hebrang je pročitao dio navedenog izvješća u kojem svjedok navodi da se radi o pozivnom natječaju te sukladno čl. 6. točki 5. i 7. isti je izuzet od primjene Zakona o javnoj nabavi, a samim tim se natječaj nije morao poništiti nego su se mogle smanjiti količine vozila za pojedine skupine i podskupine. Prof.dr.sc. Hebrang je pitao svjedoka tvrdi li da se prvi natječaj nije morao poništiti zbog nedostatka novca nego da se mogla smanjiti količina narudžbe te zna li da članak 64. točka 3. Zakona o javnoj nabavi izričito kaže da ako je cijena najpovoljnije ponude veća od planiranih ili osiguranih sredstava za nabavu, nadmetanje mora biti poništeno odlukom naručitelja i je li to znao prije provođenja ovog nadzora i pisanja izvješća.

Svjedok je odgovorio da on nije išao u taj nadzor. Samo je napisao zapovijed i potpisao izvješće, ali drži da je čovjek koje je to radio ispravno radio. Radilo se o većoj količini nabave motornih vozila, a u medijima se navodilo da Ministarstvo obrane ide u unifikaciju voznog parka što je značilo da će onaj koji prvi uđe s motornim vozilima imati otvorena sva vrata, a išlo se i s pretpostavkom da je kraj godine i propast će financijska sredstva ako se ne iskoriste i jedna od mogućnosti je bila smanjenje broja vozila te smatra da bi to bio manji grijeh od ovoga što je napravljeno.

Prof.dr.sc. Hebranga je zanimalo je li znao da potpisuje nešto što je protuzakonito, jer u izvješću stoji, što je i potpisao, da se nije trebao poništiti natječaj, a čl. 64. propisuje da se natječaj morao poništiti, te je li bio svjestan da krši zakon svojim potpisom i radi suprotno Zakonu o javnoj nabavi.

Svjedok je odgovorio da je radio po savjesti i misli da je to u redu.

Prof.dr.sc. Hebrang je pitao misli li svjedok da kao glavni inspektor mora raditi po zakonu ili savjesti, a svjedok je odgovorio i po jednom i po drugom, na što je prof.dr.sc. Hebrang pitao zašto je onda radio suprotno zakonu, a svjedok je odgovorio da drži da je sve napravljeno po zakonu.

Prof.dr.sc. Hebrang je opetovano citirao čl. 64. Zakona o javnoj nabavi i ponovno pitao je li svjedok znao da ono što potpisuje jest suprotno Zakonu o javnoj nabavi temeljem kojeg se vrši nadzor, svjedok je odgovorio da drži da je inspektor koji mu je podastao te podatke radio po zakonu.

Prof.dr.sc. Hebrang je pitao kako svjedok zna da je inspektor radio po zakonu kada sam kaže da zakon ne poznaje, na što je svjedok odgovorio da je glavni inspektor osoba koja ne mora poznavati sve, ali mora imati ljudi koji znaju i u koje vjeruje.

Prof.dr.sc. Hebranga je zanimalo kako je mogao vjerovati ljudima koji vrše nadzor na odjelu iz kojeg su prije dva mjeseca otišli, a svjedok je odgovorio da su oni upravo zbog toga najupoznatiji s istim i najbolje znaju metodologiju rada.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Boris Šprem. Član Povjerenstva B. Šprem napominje da se u čl. 6. točka 5. i 7. Zakona o javnoj nabavi govori da se taj zakon uopće ne odnosi na vojnu nabavu, tj. izuzima se njegova primjena, a samim tim se nadmetanje nije moralo poništiti nego su se mogle smanjiti količine vozila za pojedine skupine, te nije bilo potrebno nadmetanje ni ono prije ni kasnije, nego se moglo sjesti i zaključiti posao neposredno, te ujedno i postavio pitanje svjedoku jesu li ministar Rončević i Vukelić ikada doveli u pitanje valjanost toga izvješća, na što je svjedok odgovorio da nisu. Nakon što je uputio izvješće ministru, ministar ga je pozvao i tražio od njega izmjenu, on je to odbio, a ministar rekao da je njihova suradnja gotova. Na priče da je izvješće uzeo sa sobom odgovorno tvrdi da nikada iz Inspektorata obrane nijedan službeni dokument nije odnio, a pogotovo ne original.

Gosp. Šprema je zanimalo je li svjedoku poznato je li inspektorat i prije njega vršio nadzor nad sustavom ugovaranja nabave roba i usluga sa istim planom rada, na što je svjedok odgovorio da je to apsolutno inspektorat uvijek radio, ali to nije nadzor Ministarstva obrane, nego samo određenih segmenata, te da ne može vjerovati da netko može prozvati inspektorat da, sukladno tada važećem zakonu, nije imao ovlasti za nadzor Ministarstva obrane.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja potpredsjednik Povjerenstva Emil Tomljanović.

Potpredsjednik Povjerenstva E. Tomljanović postavio je pitanje svjedoku je li u svom inspeksijskom nadzoru uočio bilo što protuzakonito u periodu do donošenja odluke o poništenju natječaja.

Svjedok je odgovorio da je cjelokupna dokumentacija iz prvog pozivnog natječaja bila korektna i cjelokupni postupak, osim zaključka da postupak nije proveden poradi toga što nema financijskih sredstava.

Gosp. Tomljanović je zamolio svjedoka da odgovara sa da ili ne, te ponovio pitanje je li u inspeksijskom nadzoru po prvom nadmetanju uočen bilo kakav oblik protupravnog ponašanja, nezakonitog ponašanja ili postupka, na što je svjedok odgovorio da u prvom nadmetanju generalno ne.

Gosp. Tomljanovića je zanimalo je li svjedoku bila dostupna sva relevantna dokumentacija za inspeksijski nadzor drugog dijela, na što je svjedok odgovorio da što se tiče drugog dijela nisu vidjeli nikakav papir osim podataka sa tiskovne konferencije ministra obrane iako je osobno zvao telefonom i tražio, te pisao požurnicu.

Gosp. Tomljanović je postavio pitanje stoji li činjenica da sve što stoji u inspeksijskom nadzoru, pa i u zaključku, a odnosi se na drugu fazu, jest zaključak bez uvida u službenu dokumentaciju, tj. na temelju pretpostavki kako je rekao u jednom od iskaza.

Svjedok je odgovorio da nije na temelju pretpostavki nego temeljem podataka koji su bili dostupni. Imali su podatke iz prvog nadmetanja i službene podatke o kategorijama, količini, jediničnim cijenama vozila iz drugog nadmetanja te su ih usporedili.

Gosp. Tomljanović je ponovno zamolio svjedoka da ako je moguće odgovori sa da ili ne, te postavio pitanje je li on osobno ili ljudi koji su obavljali inspekcijski nadzor drugu fazu toga nadzora izvršili na temelju službene dokumentacije ili podataka sa web stranice Ministarstva, svjedok je odgovorio da nisu dobili dokumentaciju, a ne vidi razlog zbog čega Inspektorat obrane koji po zakonu to može tražiti iste nije dobio, te su išli završiti izvješće te upotrijebili podatke sa tiskovne konferencije ministra.

Gosp. Tomljanović je opetovano ponovio pitanje stoji li konstatacija da je svoje izvješće u odnosu na drugu fazu dovršio na temelju informacija s kojima su raspolagali, a ne na temelju službenih dokumenata, svjedok je odgovorio da je ministar objavio te podatke na službenim stranicama Ministarstva obrane i drži da su oni službeni i ne vidi razloga zašto im ne bi vjerovao.

Gosp. Tomljanović je ponovno zamolio svjedoka da konkretno odgovori sa da ili ne je li izvješće sačinjeno temeljem službene dokumentacije, na što je svjedok opet odgovorio da obzirom da ministar i njegovi suradnici nisu dozvolili uvid u drugu natječajnu dokumentaciju, a traženo je da završe izvješće jedino što im je preostalo bili su podaci koje je iznio ministar na tiskovnoj konferenciji i nalazili su se na web stranici Ministarstva.

Gosp. Tomljanovića je zanimalo stoji li svjedok i nadalje kod konstatacije sadržane u posljednjoj rečenici izvješća da kod nadzora nije bila dostupna kompletna dokumentacija, a uvidom u istu moguće bi se otklonile mnoge nejasnoće i donijeli drugačiji zaključci, svjedok je odgovorio da apsolutno stoji iza te rečenice, jer je tražio od ministra da se vidi jesu li što inspektori napravili krivo, te ako jesu, da se ispravi na obostrano zadovoljstvo, no ministar je to odbio.

Gosp. Tomljanović je upitao svjedoka je li se u svom odgovornom poslu inspekcijskog nadzora ikada susreo sa offset programom. Svjedok je odgovorio da je pravilnik o offset programu donesen nešto prije toga, misli godinu ili dvije, ali ne može točno reći, no zna da je kod ugovaranja bila obveza sklapanja offset programa iznad određenog iznosa.

Gosp. Tomljanović je preformulirao pitanje i zamolio svjedoka da se izjasni je li se osobno u svom poslu kontrole javne nabave susreo s offset programom, na što je svjedok odgovorio da osobno nije i misli da je to trebao biti prvi slučaj sklapanja offseta u Ministarstvu obrane.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Igor Dragovan.

Gosp. Dragovan je pitao svjedoka je li zbog nedostajanja prateće dokumentacije za ovaj predmet, a u dokumentima Ministarstva je stajalo da je natječaj poništen, dao zapovijed da se napravi inspekcijski nadzor. Svjedok je odgovorio da je u dokumentima stajalo da je nadmetanje poništeno jer nisu bila osigurana financijska sredstva no uvidom u prvo nadmetanje po pozivu se vidjelo da sredstva postoje i zaključak koje je povjerenstvo donijelo. Nakon toga u Upravi za ugovaranje i nabavu nema nikakvih podataka o daljnjem nadmetanju, a oni kažu da je to vodila viša razina. Na pitanje tko je po njegovim saznanjima zadužen za provođenje nabave i ugovaranja u Ministarstvu obrane, svjedok je odgovorio da je to Uprava za ugovaranje i nabavu u sektoru pomoćnika obrane za materijalne resurse.

Gosp. Dragovana je zanimalo je li ministar u razgovoru povodom tog izvješća rekao da ono nije sačinjeno u skladu sa zakonom.

Svjedok je iskazao da se ministar nije pozivao na zakon u njihovom razgovoru, nego je samo rekao da je izvješće nekorektno, te se njime ruši ministra obrane, Vlada, a

da u takvim nabavama treba gledati državne interese, a ne se slijepo držati pravila što je za svjedoka bilo sasvim dovoljno.

Gosp. Dragovan je pitao je li ministar tražio da se izvješće izmijeni,

Svjedok je odgovorio da je ministar tražio da se napiše da je nalaz u redu, jer su već Vojno-sigurnosna agencija i Vojna policija dale iskaz da je sve nabavljeno sukladno zakonu.

Na pitanje tko određuje tehničke karakteristike odnosno potrebna vozila koja se nabavljaju putem Ministarstva obrane, svjedok je odgovorio da je to uvijek krajnji korisnik koji daje zahtjev kakva on vozila treba i koje karakteristike moraju zadovoljavati i dalje prosljeđuje svoje zahtjev prema tehničkoj službi, koja to prosljeđuje prema Službi za razvoj, opremanje i modernizaciju, a oni onda Upravi za ugovaranje i nabavu.

Gosp. Dragovana je zanimalo znači li to da zahtjevi dolaze iz jedinica gdje je to potrebno putem Glavnog stožera prema Ministarstvu obrane, odnosno Službi za ugovaranje i nabavu, svjedok je odgovorio da je upravo tako i da kreće iz Oružnih snaga.

Gosp. Dragovan je pitao svjedoka je li po njegovim saznanjima postojao zahtjev ili promjena potreba i tehničkih karakteristika od strane Glavnog stožera temeljem kojih je onda provedena direktna pogodba u drugom krugu na što je svjedok odgovorio da prema njegovim saznanjima ne postoji takav dokument.

Zadnje pitanje gosp. Dragovana upućeno svjedoku je da u kratkim crtama kaže koje je dužnosti u svojoj vojnoj karijeri obnašao.

Svjedok je odgovorio da je najprije bio zapovjednik voda u posebnoj jedinici policije, zapovjednik satnije, zapovjednik bojne, načelnik stožera brigade, zamjenik zapovjednika bigade, zapovjednik brigade, zapovjednik operativne grupe i to sve u ratu. Poslije rata, zapovjednik zbornog područja, načelnik uprave rodova KoV-a, pročelnik vojnog kabineta predsjednika Republike, pomoćnik načelnika Oružanih snaga za kopnenu vojsku, pomoćnik glavnog inspektora, glavni inspektor i zapovjednik ratne škole.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja tajnik Povjerenstva Krunoslav Markovinović. Tajnik Povjerenstva gosp. K. Markovinović je podsjetio svjedoka da je u svom iskazu na pitanje drugih članova rekao da je cilj opremanja unificiranost vozilima te da tvrtka koja uđe s vozilima u Ministarstvo ima velike šanse u budućnosti opremiti vojsku svojim vozilima.

Svjedok je odgovorio da nije to njegova konstatacija i da je on rekao da obzirom da je vozni park Oružanih snaga neunificiran, a iz prakse svih vojski je vidljivo da idu na to da imaju unificirani vozni park pa je i to bila jedna od intencija, a pogotovo što su vozila bila deklarirana za partnerske ciljeve, to znači vozila koja su bila predviđena za slanje vani.

Gosp. Markovinović je pojasnio zašto je to pitao, jer po tabeli najpovoljnijih ponuđača da su se kupovala najjeftinija vozila tu bi bilo bar pet vrsta različitih vozila. Npr. Citroen, Land Rover, Renault, MAN, Iveco, a da se je išlo tim parametrom uštede gotovo svako vozilo bi bilo različito. Vidljivo je da nabavljena vozila nisu bila najjeftinija vozila, a iz nekih napisa je vidljivo da se trebala ugraditi i dodatna oprema. U konceptu sustava opremanja Uprave za materijalne resurse stoji da je pri odabiru optimalnih tipova vozila potrebno uzeti u obzir sve kategorije od političkih, vojnih, strateških, ekonomskih, tehničkih, logističkih pa i do vojno-taktičkih, dakle čitav niz parametara, a ne samo ići na kriterij najjeftinijeg vozila.

Svjedok je odgovorio da se nisu tražila najjeftinija vozila niti su kupljena, ali ako su svi ispunjavali kriterije koje je natječaj tražio, onda se trebao primijeniti princip najpovoljnije ponude, a ne najjeftinijeg vozila.

Gosp. Markovinović je konstatirao da je uobičajeno u takvim slučajevima sklopiti ugovor s jednom tvrtkom a ne sa 4 ili 5. U ovom slučaju kod različitih vrsta vozila mijenjaju se najpovoljnije tvrtke, pa je u ovom slučaju nemoguće napraviti tu uštedu o kojoj svjedok govori i koja je glavni argument svima kada se konstantno iznosi podatak o mogućoj uštedi 14 mil. kuna da su se kupila najjeftinija vozila. Takva ušteda je nemoguća u ovom slučaju jer se sklapao ugovor s jednom tvrtkom, a išlo se i prema unifikaciji vozila što bi bilo nemoguće da se ugovor sklapao sa 5 – 6 tvrtki. Postavio je pitanje svjedoku je li bio upoznat sa svim ovim uputstvima kad je pisao svoj zaključak.

Svjedok je odgovorio da natječajna dokumentacija jako dobro definira koji su to kriteriji koje svaki ponuđač treba dostaviti. Ne kaže da se trebalo ići na jednoga ponuđača, nego se trebao primijeniti princip najniže cijene.

Gosp. Markovinović je konstatirao da je ovaj odgovor čista kontradikcija u odnosu na ono rečeno maloprije. Ako se kod donošenja odluke o nabavi poštuje sve ono što je nabrojeno, to onda ne može biti skup najjeftinijih vozila, nego skup najpovoljnijih vozila.

Svjedok je iskazao da su možda bili pozvani i drugi dobavljači i da im je bilo omogućeno, možda bi dali niže cijene od ove sad. No oni su išli prilikom pisanja izvješća samo po onome što je natječajna dokumentacija iznijela i ništa drugo.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja predsjednik Povjerenstva gosp. Nenad Stazić.

Predsjednik Povjerenstva N. Stazić je zamolio svjedoka da pogleda dokument i pitao prepoznaje li ga kao dokument koji je proizveo i potpisao, na što je svjedok odgovorio potvrdno.

Na pitanje predsjednika je li ministar obrane ili bilo koja druga osoba iz sustava obrane ikada osporila njegovu nadležnost kao vršitelja dužnosti glavnog inspektora za vršenje inspekcije i nadzora i u Ministarstvu obrane, svjedok je odgovorio da je nakon nadzora vojno-stegovnih sudova i tužiteljstava tajnik Ministarstva obrane gosp. Barač donio odluku gdje je jednim pisanim aktom zabranio Inspektoratu obrane nadzor svih dijelova Ministarstva obrane, a do tada je sve bilo u redu.

Predsjednika je zanimalo kada je to bilo, te je li to bilo nakon ovog događaja i njegove inspekcije toga događaja.

Svjedok je odgovorio da je to bilo polovinom 2005. nakon njegovog izvješća.

Predsjednik je pitao svjedoka je li ikada vidio ugovor s tvrtkom Eurokamion, na što je svjedok odgovorio da nije.

Na pitanje jesu li u postupku nadzora on osobno ili njegovi podčinjeni vidjeli originale ili preslike originalnih ponuda u prvom natječaju, tj. ponude različitih tvrtki u pozivnom natječaju, svjedok je odgovorio da ne samo da su ih vidjeli, nego su ih i izuzeli, fotokopirali i izdali potvrdu o izuzimanju, odnosno fotokopiranju.

Na pitanje predsjednika može li pred Povjerenstvom posvjedočiti da originali ponuda postoje, svjedok je odgovorio da može potvrditi da su postojale, ali ne i da li postoje još uvijek.

Predsjednika je zanimalo što znači formulacija cijena do registracije, tj. uključuje li ona PDV ili ne uključuje.

Svjedok je odgovorio da je to bilo sporno, te se njima prilikom nadzora ukazivalo da nisu dobro izračunali jer nisu uračunali i PDV. Oni su zvali distributere vozila,

odnosno dobavljače i pitali ih što znači cijena do registracije, na što su im odgovorili da su to sva davanja osim registracije.

Predsjednik je konstatirao da je u toj cijeni onda i PDV, na što je svjedok odgovorio da su im rekli da je unutra i PDV i carina i sve.

Na pitanje predsjednika je li postojao ikakav zahtjev Glavnog stožera za promjenom tehničkih karaktristika vozila nakon poništenja prvog natječaja, svjedok je odgovorio da ga on osobno nije vidio, a misli da ne postoji.

Na pitanje jesu li čuli od nekoga da su mijenjane tehničke karakteristike ili da je netko postavio takav zahtjev, svjedok je odgovorio da nisu čuli.

Predsjednik je upitao svjedoka je li mu poznat čl. 6. Zakona o javnoj nabavi koji kaže da se odredbe tog zakona ne primjenjuje na nabavu naoružanja, vojne opreme i specijalne opreme i nabavu s oznakom državne, vojne ili službene tajne i da primjenom članka 6. točke 5. i 7. proizlazi da se ne primjenjuje ni jedan članak toga zakona pa ni članak 64., svjedok je odgovorio da mu je članak poznat i da je to točno.

Predsjednika je zanimalo je li ta činjenica bila poznata i njegovim podređenima kada su radili inspekcijski nadzor, svjedok je odgovorio potvrdno jer su i sami postupali po tome prije.

Na pitanje predsjednika jesu li se oni pozvali upravo na članak 6. svjedok je odgovorio potvrdno.

Predsjednika je zanimalo kada se promijenio odnos ministra obrane Rončevića prema svjedoku, nakon provođenja nadzora nad ovim predmetom ili prije toga. Svjedok je odgovorio nakon provođenja nadzora, iako se već tijekom provođenja to počelo polagano mijenjati.

Na pitanje je li ministar obrane kod Predsjednika Republike tražio svjedokovo umirovljenje ili ga predložio, svjedok je odgovorio da je tražio umirovljenje.

Predsjednika je zanimalo s kojim obrazloženjem je traženo umirovljenje, na što je svjedok odgovorio da nije bio prisutan sastanku i da bi bilo najbolje pitati sudionike sastanka.

Na pitanje kakav uvid je imao u sastanak gdje Cifrek s pokojnim generalom Čačićem, svjedok je odgovorio da je toga dana, kada je ministar obrane rekao da će general Čačić dati svoje izvješće koje će se onda priložiti uz inspekcijski nalaz, pozvao gđu Cifrek i uputio je generalu Čačiću. Ona se vratila sva uplakana i vidno uzrujana, jednostavno nije htjela komunicirati i rekla je da više ne želi raditi na tome predmetu. Što je točno bilo nikada nije rekla, ali ono po što su išli nisu dobili.

Na pitanje predsjednika kakva je bila reakcija ministra nakon što mu je predao izvješće, svjedok je odgovorio da ga je dan iza dostavljanja izvješća ministar nazvao, pričali su malo o izvješću, rekao je što misli o njemu te je tražio da se izvješće poništi i da se napiše da je sve u redu.

Predsjednika je zanimalo je li bilo govora o svjedokovoj karijeri.

Svjedok je odgovorio da je u razgovoru ministar spomenuo da je mlad školovan časnik, ali nakon toga je išao zahtjev da se izvješće promijeni, a kada je to odbio razgovor je krenuo sasvim drugačije. Bilo je naznaka da ukoliko se zahtjev riješi pozitivno, svjedok bi mogao biti jako zadovoljan.

Predsjednik je konstatirao da je nakon isteka jednogodišnjeg roka obnašanja dužnosti glavnog inspektora svjedok upućen u vojnu školu.

Svjedok je odgovorio da je ostao u inspektoratu samo mu je prestala dužnost jer je po zakonu mogao biti obnašatelj dužnosti godinu dana, te se isto moglo obnoviti ili se morao imenovati. No on je samo vraćen na mjesto pomoćnika glavnog inspektora za civilni sektor, tako da su egzistirala dva pomoćnika a nije bilo inspektora obrane.

No po zakonu pomoćnik za vojni sektor je ujedno i zamjenik, ali je gospodin Kozlica dobio snagu glavnog inspektora, a ne on.

Na pitanje predsjednika je li mu tko prilikom imenovanja na mjesto obnašatelja dužnosti glavnog inspektora rekao da se računa na njega na funkciji glavnog inspektora kao trajnim rješenjem, svjedok je odgovorio da mu je to obećao ministar Rončević.

Predsjednik je konstatirao da je očito da nije imenovan za glavnog inspektora nakon predaje izvješća, na što je svjedok odgovorio da se tada sve promijenilo.

Predsjednika je zanimalo koliko dugo je neraspoređen i ima li to veze s osnivanjem ovog Povjerenstva.

Svjedok je odgovorio da je to od 01. ili 3. ožujka prošle godine.

Na pitanje predsjednika je li točno da su mu nakon osnivanja ovog Povjerenstva obećali da će ići na školovanje u SAD, svjedok je odgovorio da mu to nitko nije rekao, tj. da mu nije obećano. General Lucić ga je predložio za školovanje u inozemstvu, na čemu mu je svjedok zahvalan, i to bi prihvatio. Procedura je završena i ministar Vukelić je već donio odluku o njegovom upućivanju u SAD. No prije dva dana donesena je odluka da se to odgađa, odnosno da se odluka ukida jer nema financijskih sredstava u sklopu IMF programa. No po svim informacijama i potvrdama s američke strane novci su osigurani.

Predsjednik je konstatirao da su novci osigurani, na što je svjedok odgovorio potvrdno.

Na pitanje zašto ipak ne ide u SAD, svjedok je odgovorio da to nije njegovo saznanje, nego su to činjenice jer ima papir gdje stoji da je sve stavljeno van snage i prema tome on više nije službeno kandidat.

Na pitanje predsjednika je li ta odluka o neupućivanju na školovanje donesena nakon što je Povjerenstvu od strane Ministarstva obrane poslan njegov izvještaj od 31. svibnja 2005., svjedok je odgovorio da je poništavajuća odluka donesena 01. travnja.

Zadnje pitanje predsjednika Povjerenstva odnosilo se na postojanje osobne tajne u sustavu klasifikacije dokumenata u Ministarstvu obrane.

Svjedok je odgovorio da osobna tajna kao kategorija tajnosti ne postoji.

Zadnji je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Stanko Grčić.

Gosp. Grčića je zanimalo je li Inspektorat obrane nadležan vršiti inspekciju u svim tijelima državne uprave te temeljem kojeg članka. Svjedok je odgovorio da su to tradicionalno radili svi inspektori obrane. Obilazili su određena poduzeća od posebnog interesa za obranu te određena ministarstva. Ne može se sjetiti koje još ustanove, ali zna da su ih obilazili.

Gosp. Grčić je konstatirao da je nadzor provođen temeljem tradicije ili određene prakse, ali u trenutku kad je vršen ovaj nadzor nije bilo zakonskog temelja, na što je svjedok odgovorio da nije čitao zakon, slučajno ga je uzeo jer mu je kolega predložio da ga uzme ako bi bilo osvrtnja na taj zakon, ali smatra da inspektorat nikad nije postupao suprotno zakonu i zakonskim odredbama.

Gosp. Grčić ponovo konstatira da nema uporišta za nadzor inspektorata u tijelu državne uprave, a to znači i u Ministarstvu obrane koje je tijelo državne uprave na što je reagirao predsjednik Povjerenstva ukazujući da će zaključke Povjerenstvo donositi na sjednicama, a da je ovo samo ispitivanje svjedoka te da svjedoku treba postavljati konkretna pitanja bez sugeriranja nečega što nije točno.

Potpredsjednik Povjerenstva E. Tomljanović odgovarajući predsjedniku je naveo da u pravu postoje dvije vrste pitanja koja se ne mogu postavljati svjedoku. To su kaptiozna i sugestivna pitanja. Sugestivna pitanja se dijele u dvije vrste. Jedna je kada se svjedoka navodi da nešto odgovori, a druga vrsta je kada se dvojica dogovore kakva pitanja će se postavljati i kakvi će biti odgovori.

Svjedok je zamolio za riječ i rekao da je u Pravilniku o radu Inspektorata obrane pronašao u glavi 4. članak 12. nadležnosti inspektorata obrane koji kazuje da može naložiti zapovjedništvu postrojbi i ustanovi ili tijelu državne vlasti ili pravnoj osobi nositelju obrambenih priprema podnošenje izvješća o stanju spremnosti i obavljenim poslovima, zadaćama i mjerama u pripremi za obranu.

Predsjednik Povjerenstva zahvalio je general bojniku Milićeviću na svjedočenju te napomenuo da ukoliko bude potrebno, bit će pozvan opet.

Gener bojnik Milićević je zahvalio i napomenuo da će tražiti odlazak u SAD na školovanje, a njegovo ponovno svjedočenje, ako bude potrebno, može se organizirati putem video linka ili može doputovati.

5.2. Iskaz svjedoka gđe Šime Krasić, glavne državne revizorice, od 27. travnja 2009.

Predsjednik je konstatirao da je sukladno pozivu od 16. travnja 2009. Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-20 pristupila pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gđa Šima Krasić, glavna državna revizorica.

Gđa Šima Krasić je pristupila davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju gđa Š. Krasić je bila glavna državna revizorica, što je i danas, a Državni ured za reviziju je sukladno odredbama Zakona o državnoj reviziji provodio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva obrane.

Sukladno čl. 178. Zakona o općem upravnom postupku predsjednik je upozorio svjedokinju da je dužna govoriti istinu, da ništa ne smije prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo iz čl. 303. Kaznenog zakona te da sukladno čl. 16. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) i Zakona o općem upravnom postupku može uskratiti svjedočenje ako bi svjedočenjem neposredno izvrgla sebe kaznenom progono.

Sukladno članku 9. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva Istražno povjerenstvo može ju ponovno ispitati, a svjedoke čiji se iskazi ne slažu može suočiti. Sukladno članku 10. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva predsjednik je upoznao svjedokinju da će joj pitanja postavljati svi članovi Istražnog povjerenstva po redoslijedu prijave, te ujedno upozorio članove Istražnog povjerenstva da postavljanjem pitanja ne mogu vrijeđati čast i ugled osobe koja daje iskaz, a svjedokinju osobno, da davanjem odgovora ne možete vrijeđati čast i ugled članova Istražnog povjerenstva.

Gđa Krasić je uvodno iznijela neke činjenice i okolnosti u odnosu na obavljanu reviziju u Ministarstvu obrane.

Navela je da s punom odgovornošću tvrdi da u radu Državnog ureda za reviziju u predmetnoj reviziji i poslovanju Ministarstva i izradi izvješća nije bilo nepravilnosti i propusta. Moguće je da je zbog specifičnog položaja i uloge revizije moglo doći do nesporazuma. Pozivu se odazvala da bi pridonijela rasvjetljavanju činjenica i okolnosti koje su dovele do potrebe naknadne provjere i profesionalne korektnosti obavljenog posla.

Naglasila je da prije svega Državni ured za reviziju nije dio ni izvršne ni sudbene vlasti, stoga nema niti ulogu niti mogućnost preventivnog djelovanja koje je u našem pravnom poretku namijenjeno sustavu unutarnjih i financijskih kontrola i unutarnje revizije, a nema represivnu ulogu ni mogućnost samostalnog poduzimanja administrativnih ni bilo kojih drugih mjera u obliku donošenja rješenja ili obvezujućih odluka.

Ono je stručno tijelo koje naknadno provjerava poslovanje državnih tijela i trošenje javnih sredstava i o tome izvješćuje Hrvatski sabor kao najviše predstavničko i zakonodavno tijelo. Takvu ulogu i način rada imaju gotovo sve državne revizije u parlamentarnim i demokratskim državama.

Osnovni nesporazum je nastao u odnosu na rad i ulogu Državnog ureda za reviziju zbog postojanja dva oblika, a ne dvije verzije izvješća o obavljenoj reviziji pojedinog subjekta pa tako i Ministarstva obrane.

Naglašava da je mišljenje u sažetku izvješća identično mišljenju iz cjelovitog izvješća. U okviru nalaza sažetka navode se svi nalazi i preporuke kao i u cjelovitom izvješću, a koji su utjecali na izražavanje mišljenja. Tijekom obavljanja revizije i izrade izvješća revizorski tim izrađuje i radni materijal s nazivima drugih subjekata koji su u poslovnom odnosu s revidiranim subjektom. Navedeni podaci mogu se isključivo koristiti za izradu cjelovitog izvješća i oblikovanje revizorskog mišljenja, te za potrebe pravosudnih tijela. Bitno je da se sačuva tajnost u pogledu predmeta i informacija koje nastanu iz revizorskog zadatka. Napominje da čl. 59. revizorskih standarda kaže da se članovima zakonodavnih tijela daju sažeci, da je važno sačuvati svoju neovisnost od političkog utjecaja i nepristran pristup svim revizijskim odgovornostima.

Većina zemalja Europske unije na isti način izvješćuje, s tim što daju još skraćeniju verziju izvješća, pa je „Sigma“ prilikom vanjske revizije koju su obavljali kod njih za potrebe Europske komisije dali primjedbu da preširoko izvješćuju Hrvatski sabor, te da ne trebaju uključivati sve sažetke revizije nego samo najbitnije. No, revizija ipak radi prema zahtjevima zastupnika, obzirom da se u Saboru raspravlja o tim izvješćima, da se daju primjedbe i prijedlozi, te su sukladno istom pokušali dati čim šire izvješće. To je obrazloženje da ne postoji više izvješća, već samo jedno koje su revizori sačinili i dostavili.

Reviziju obavljaju ovlaštene državni revizori koji moraju biti stručni, samostalni i neovisni u radu. Ured im omogućava uvjete rada, osigurava kvalitetu rada, osigurava propise i kvalitetu kontrole na način da bi bili što objektivniji kao i njihov nalaz tako da u to spada i onaj dio očitovanja subjekta revizije koji se očituje na svaki nalaz, obzirom da nalaz mora biti nedvojbena.

Revizori nemaju uvid u cjelokupno poslovanje. Rade po metodologiji. Počinju od financijskih izvještaja, dokumentacije poslovnih knjiga i dokumentacije temeljem koje su ti financijski izvještaji sačinjeni. Radi se samo temeljem dokumentacije koja je na raspolaganju državnim revizorima.

Što se tiče nabave kamiona, revizori su konstatairali da se radilo o dva postupka; raspisivanja natječaja i njegovog poništavanja i kasnijoj izravnoj nabavi. Kako je Ministarstvo nabavu moglo obaviti na oba načina revizori su samo mogli konstatairati na koji način je to obavljeno. U nalazu koji je dio izvješća navedene su i opisane činjenice o tome kako je prvobitno raspisni natječaj bio poništen i nije proizveo nikakve pravne ni financijske učinke. Državni ured za reviziju nije mogao ulaziti dublje u analizu i eventualno neprihvatljive okolnosti i razloge zbog kojih je i poništen, jer nije ovlašten ni stručan utvrđivati tehničke i druge uvjete. Kao revizori kontroliraju utrošak, a ovdje ga nije bilo.

U svom uvodnom izlaganju i obraćanju Hrvatskom saboru povodom podnošenja izvještaja o radu i obavljenim revizijama u 2005. godini naglasila je, kao i svih prethodnih godina, da se sva izvješća dostavljena Hrvatskom saboru nalaze na web stranicama njihovog ureda, te da ih svi ostali zainteresirani mogu dobiti u cjelovitom elektroničkom obliku. Nakon rasprave u Hrvatskom saboru koje se prenosi putem HTV-a izvješća se dostavljaju određenim državnim tijelima koji u okviru svojih ovlasti koriste podatke sadržane u izvješću. Revizori nakon provedene revizije daju naloge, prijedloge i mišljenja. Preporuka je međunarodnih institucija i Europske unije da se ne daju nalozi, samo preporuke. Međutim, i dalje se daju nalozi ako se radi o propustima i nepoštovanju zakona. Osnovan je i odjel za suradnju sa Državnim odvjetništvom i USKOK-om.

Nakon uvodnog izlaganja glavne državne revizorice gđe Šime Krasić pristupilo se postavljanju pitanja od strane članova Povjerenstva.

Prvi je pristupio postavljanju pitanja tajnik Povjerenstva gosp. Krunoslav Markovinović.

Gosp. Markovinovića je zanimalo što je zadaća revizora nakon prvog izvida u općini, gradu, ministarstvu ili drugom tijelu gdje provode reviziju, tj. nakon obavljenog pregleda.

Gđa Krasić je odgovorila da za obavljanje revizije revizori dobiju odluku u kojoj se navodi subjekt revizije, revizori, ciljevi revizije i vrijeme obavljanja revizije. Nakon dobivanja odluke najave se ovlaštenoj osobi s kojom obave intervju, zatraže sve potrebno i naprave plan revizije.

Plan revizije polazi od financijskih izvještaja, poslovnih knjiga i revizori sačinjavaju nacrt izvješća, radne materijale gdje opišu sve činjenice, a na kraju iz svega toga završno se izrađuje nalaz, odnosno mišljenje. Da bi dali mišljenje, postoje četiri vrste mišljenja, moraju valorizirati nepravilnosti koje jesu i dati obrazloženje mišljenja.

Nakon toga se nacrt izvješća dostavlja subjektu revizije da se na njega očituje i da se usuglase sve činjenice i iza toga se izrađuje izvješće koje se uručuje subjektu revizije, tj. odgovornoj osobi.

Iza toga revizori rade sažetak izvješća za Hrvatski sabor. Gđa Krasić je napomenula da to nije nikakav drugi oblik, nego sažetak istoga izvješća jer su po zakonu dužni izvijestiti Hrvatski sabor.

Gosp. Markovinović je htio objašnjenje situacije u kojoj, svojim očitovanjem, subjekt revizije dokaže da nalazi nisu točni, odnosno pobije nalaze dokumentacije kao što je bio slučaj sa, u ovom slučaju, spornih 5 milijuna kuna. Gđa Krasić je odgovorila da revizori ne mogu pregledati svu dokumentacije jer rade putem uzorka koji se utvrđuje standardima, ali ako im neki dokument nije bio dostupan ili su ga previdjeli, onda se ide u usuglašavanje i u svakom slučaju se prihvati ono što se dokaže

tijekom očitovanja, te isto postaje sastavnim dijelom izvješća. Znači, više nije nepravilnost i nije nalaz, te ne ulazi i ne utječe na mišljenje.

Gosp. Markovinovića je konkretno zanimalo kako je Ministarstvo obrane objasnilo razliku od 5 milijuna kn iz drugog natječaja, u odnosu na prvi.

Gđa Krasić je odgovorila da je Ministarstvo objasnilo da se razlika odnosi na PDV. Kako je prvi natječaj poništen i nije proizveo nikakve financijske učinke revizori nisu dalje ulazili u taj dio. Nakon toga je donesena odluka da se ide u izravno ugovaranje sukladno čl. 6. Zakona o javnoj nabavi i revizori su konstatairali da je ponuda istovjetna prikupljenim ponudama, ali je na nju postignut eskont u iznosu od 3% i zaračunat PDV koji nije bio iskazan u prethodnom postupku. Još su objasnili da je prva ponuda uvećana za 194.750,00 kn za ugradnju pumpi u cisterne. Isto imaju i napisano i dokazano.

Gosp. Markovinovića je zanimalo ako revizija prihvati kao logično ovakvo objašnjenje, da li taj sporni detalj ulazi u sljedeće izvješće koje se radi nakon očitovanja subjekta.

Gđa Krasić je odgovorila da u nalaz ide samo ono što utječe na mišljenje. Revizori su ovdje dali primjedbu, točka 9. nalaza, da je prema čl. 6. Zakona o javnoj nabavi nabavljeno 297.000,00 kn raznih proizvoda, a među njima i kamioni od 34 milijuna i dali su mišljenje da je Ministarstvo postupak trebalo dovršiti. U drugom dijelu su primijetili da nije bio odmah primijenjen „offset program“, iako je bio dogovoren, i isto su napisali kao nepravilnost. U izvješću za 2005. revizori su pogledali taj dio i utvrdili da je offset, odnosno nadogradnja napravljena.

Gosp. Markovinović je konstatairao da ukoliko u očitovanju subjekt objasni nepravilnosti, u daljnjem izvješću se te nepravilnosti više ne spominju, što je gđa Krasić i potvrdila, i rekla da se u nalazu ne spominje te ne utječe na mišljenje. Revizori su konstatairali da je postupak vođen, poništen i nije imao učinka. Kako su oni došli kontrolirati utrošak sredstava, a toga nije bilo, dalje nisu provjeravali, ali nisu ni mogli jer to nije njihov posao.

Gosp. Markovinovića je zanimalo, obzirom da je izvješće revizije koje se odnosi na Ministarstvo vanjskih poslova, MUP i MO klasificirano, zastupnicima se dostavlja u zatvorenoj kuverti i isti preuzimaju uz potpis, je li u tom trenutku to izvješće ide samo saborskim zastupnicima ili ide i u Državno odvjetništvo, USKOK-u i sl. Gđa Krasić je odgovorila da se to izvješće dostavlja kao klasificirani podatak jer velik broj dokumenata koji se pregledava ima oznaku tajnosti, a neki od njih se čak i citiraju u izvješću. No, nakon rasprave u Saboru, a u posljednje vrijeme se skidala oznaka tajnosti i raspravljalo se javno, ta su se izvješća dostavljala svim zainteresiranim pa i Državnom odvjetništvu.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof.dr.sc. Krešimir Ćosić.

Prof.dr.sc. Ćosić je prvo pohvalio izvješće Državne revizije, te konstatairao da se u njemu ništa bitno nije ispustilo. Tu se po njemu radi o jednom cjelovitom, odgovornom i profesionalnom izvješću i radu kvalificiranih pojedinaca. Spominju se svi ključni dokumenti i odluke prilikom nabave kamiona. Napominje da u jednom drugom izvješću, sačinjenom od strane glavnog inspektora obrane, koje su imali prilike raspravljati, toga nije bilo, nego je stajala konstatacija da kompletna dokumentacija nije bila na uvidu, a da su je imali, donijeli bi drugačije zaključke.

Postavio je pitanje koje međunarodne standarde podupiru, usvajaju i uvažavaju kada obavljaju svoj posao i na koji način se certificiraju njihovi ovlašteni revizori.

Gđa Krasić je navela neke članke Zakona o državnoj reviziju koji govore da se revizija obavlja na način i prema postupcima utvrđenim revizijskim standardima međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih standarda, koji su kod nas objavljeni i postali su sastavnim dijelom hrvatskog zakonodavstva i oni ih primjenjuju.

Reviziju obavljaju ovlaštene državni revizori. To su neovisne stručne osobe koje posjeduju certifikat ovlaštenog državnog revizora, te ispunjavaju druge uvjete iz tog zakona i zaposleni su u Državnom uredu za reviziju. Iznimno, ured može tijekom revizije koristiti i druge stručnjake, ako revizori nisu za nešto kvalificirani.

Zakonski predstavnik revidiranog subjekta obavezan je ovlaštenom državnim revizoru staviti na raspolaganje cjelokupnu potrebnu dokumentaciju, isprave, izvješća i druge evidencije, te pružiti druge informacije radi obavljanja revizije. Ako isto uskrati, to je prekršaj.

Revizori ne mogu obavljati reviziju ako su u nekom odnosu sa subjektom revizije.

Članak 7. kaže da nakon završene revizije ovlaštene državni revizori sastavljaju i potpisuju izvješće, sukladno revizijskim standardima i članku 4. st. 1. toga zakona.

Izvješće revizora dostavlja se zakonskom predstavniku revidiranog subjekta i nadležnim ministrima, odnosno fondu. Na izvješće revizora zakonski predstavnik revidiranog subjekta može staviti prigovor u roku od 8 dana.

Ovlaštene državni revizor mora ispunjavati uvjete da je hrvatski državljanin, da ima visoku stručnu spremu, da je položio ispit za ovlaštenog državnog revizora i stekao certifikat, da nije osuđivan, te da je častan, pošten i da se pridržava kodeksa profesionalne etike. Naglašava, da u zemljama sa stoljetnom revizorskom tradicijom revizori djeluju samostalno kao suci, na njih nitko ne utječe, a isto su pokušali u cijelosti primijeniti i u Hrvatskoj.

Prof.dr.sc. Čosić je konstatirao da je izrečeno vrlo važno, jer je revizija struka, revizori su položili odgovarajuće ispite, za razliku od glavnog inspektora obrane koji je dajući svoj iskaz na pitanje na koji način su certificirani ljudi u inspektoratu obrane odgovorio da ne zna ništa o tome, ali misli da su stručni.

Prof.dr.sc. Čosića je zanimalo zna li gđa Krasić što o standardima i kriterijima koje je primjenjivao glavni inspektor obrane prilikom svog rada.

Gđa Krasić je odgovorila da ovlaštene državni revizori imaju certifikat, imaju odgovarajuću stručnu spremu, moraju položiti opći dio državnog stručnog ispita i ispit za revizore po programu za polaganje ispita koji je usuglašen s Ministarstvom financija. U Republici Hrvatskoj je oko 240 ovlaštenih državnih revizora. Što se tiče inspektorata obrane, kazala je da nema nikakvih saznanja na koji način i kako je glavni inspektor radio svoje izvješće jer nisu surađivali na bilo koji način, ni ona, a ni državni revizori koji su obavljali reviziju.

Prof. dr.sc. Čosić je zapitao gđu Krasić zna li je li kakvu raspravu prošlo izvješće glavnog inspektorata, obzirom da državna revizija podnosi svoje izvješće Hrvatskom saboru, o njemu se tamo raspravlja i nakon rasprave se usvaja.

Gđa Krasić je odgovorila da nema nikakvih saznanja o tome.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Goran Beus Richembergh.

Gosp. Beus Richembergh je zamolio gđu Krasić da na njegova pitanja koja počinju sa da, da li, je li, znadete li odgovara sa, da ili ne, na što je reagirao predsjednik Povjerenstva te zamolio gosp. Beusa Richembergha da ne uvjetuje svjedokinji na koji način će odgovarati.

Gosp. Beus Richemberg je postavio pitanje je li u obavljanju poslova nabave tijekom 2004. godine Ministarstvo obrane postupalo u potpunosti po hrvatskim zakonima i ostalim propisima RH.

Gđa Krasić je odgovorila da su naveli da je bilo nabava koje su obavljene u potpunosti, i nabava koje su obavljene po članku 6. Zakona o javnoj nabavi, na što su i izrazili mišljenje, ali im je na Odboru za obranu prigovoreno što daje mišljenje o tome da ne treba ići po čl. 6. ako je to zakonski dopušteno. Napominje da je bilo i određenih nabava bez primjene postupka.

Na pitanje znači li to da su određene nabave vršene mimo propisa, gđa Krasić je odgovorila da je to točno i da je navedeno u izvješću.

Na pitanje je li joj poznato da su 2004. revizori dali Ministarstvu obrane devet preporuka i naloga u smislu otklanjanja uočenih nepravilnosti, gđa Krasić je odgovorila da joj je to poznato.

Na pitanje zna li da u izvješću Državnog ureda za reviziju za 2005. državni revizori navode da Ministarstvo obrane nije postupilo po osam od devet danih preporuka i naloga, gđa Krasić je odgovorila da joj je poznato jer se o tome raspravljalo i pred Saborom.

Gosp. Beus Richemberg je konstatirao da je za primjenu „offset programa“ kao izuzeća po čl. 6. zakona propisano koje su sve radnje sadržane u tom postupku, te su i revizori naveli da je Ministarstvo obrane kod nabave naoružanja i vojne opreme dužno navesti primjenu „offset programa“, a da je offset ponuda inozemnog dobavljača obvezna sadržavati osnovne pojedinosti o pravno-imovinskom statusu dobavljača, podatke o prethodnim iskustvima u provođenju offset sporazuma, ponudenu vrijednost offseta, predmet offseta i vremensko razdoblje za provedbu offset obaveza. Postavio je pitanje jesu li državni revizori našli dokumentaciju u Ministarstvu obrane koja potvrđuje ove obveze i elemente koje mora sadržavati ponuda da bi to bio „offset program“.

Gđa Krasić je odgovorila da je u izvješću za 2004. navedeno da je dio „offset programa“ primijenjen, a dio nije što je obrazloženo da je tek usvojen, da je naputak tek donesen i da Ministarstvo gospodarstva još nije osnovalo komisiju i povjerenstvo koje bi to radilo. No, u izvješću za 2005. na jednoj je stranici opisano da je taj „offset program“ primijenjen, da je iznosio 5.647.367,00 kn ili 16,4% nadogradnje od ugovorene cijene.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li joj poznato da je u primjeni „offset programa“ jedna od obveza Ministarstva obrane proslijediti takav sporazum Ministarstvu gospodarstva te je li u ovom slučaju Ministarstvo gospodarstva obaviješteno o tome, gđa Krasić je odgovorila da joj to osobno nije poznato.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio da bi revizori koji vrše reviziju i u Ministarstvu gospodarstva jedan takav podatak i zamijetili, što po njemu znači da „offset program“ nije registriran u Ministarstvu gospodarstva i postavlja pitanje je li moguće govoriti o primjeni „offset programa“ ako on nije primijenjen prema propisima koji su to definirali.

Gđa Krasić je odgovorila da su to tehnički podaci i da to revizori ne mogu utvrditi nego druge institucije. Revizori navode da je primijenjen, da nadogradnja iznosi toliko i toliko i da je to određeni iznos od cijene, te da nije bilo povećanja cijene.

Na pitanje jesu li državni revizori imali pristup dokumentaciji iz koje je vidljivo koliko je taj isti ponuđač iz izravne pogodbe ponudio u prethodnom postupku, gđa Krasić je odgovorila da jesu.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo je li državnim revizorima bilo što sporno obzirom da je bilo ponuđača koji su u prvom natječaju ponudili puno niže cijene, gđa

Krasić je odgovorila da su državni revizori imali uvid u ponude, nakon pregleda istih i druge dokumentacije naveli su činjenice da su tri dobavljača dali ponude u pozivnom postupku sa PDV-om, ostali bez PDV-a što se odnosi i na tvrtku „Eurokamion“.

Na pitanje jesu li bile relevantne ponude dobavljača koji su poslali ponude bez PDV-a iako je Ministarstvo obrane u pozivnom natječaju eksplicite navelo u ponudbenoj dokumentaciji i obrascima da se traži konačna cijena prije registracije gđa Krasić je odgovorila da je poništen postupak prikupljanja ponuda i revizori nisu mogli dalje ulaziti u to jer nije bilo daljnjih financijskih učinaka.

Gosp. Beusa Richemberga je zanimalo ako je to točno, od kuda onda usporedni podaci za tog naručitelja kada oni potječu iz prvog natječaja, te zašto se išlo u dokumentaciju toga isporučitelja, a ne i drugih, ako ih ta dokumentacija nije zanimala.

Gđa Krasić je odgovorila da ih je ta dokumentacija zanimala jer su pokušali napraviti jedan slijed odluka, o tome koje su prikupljene, koliko ih je bilo i sl, ali na kraju je donesena odluka da se natječaj poništava i da se ide u direktnu pogodbu te se isto objašnjava time da se to čini iz razloga koje je navelo i Ministarstvo financija. Revizori su to prihvatili i u svom izvješću, te nisu to u nalazima ni opisali kao nepravilnost.

Na pitanje kada se netko pozove na čl. 6. i izuzme se iz regularnog postupka javne nabave što znači sintagma neposredna pogodba i s kim se ide u neposrednu pogodbu, gđa Krasić je odgovorila da se u neposrednu pogodbu ide s odabranim dobavljačem. U postupak ne ulazi.

Na pitanje moraju li to biti dobavljači koji su imali najpovoljniju ponudu ranije, gđa Krasić je odgovorila da po njoj to ne mora biti najpovoljniji ponuđač, ali bi to bilo logično.

Na pitanje je li joj poznato da se sklopio sporazum s ponuđačem koji je po kriterijima Zakona o javnoj nabavi bio četvrti po rangu obzirom na kriterij najpovoljnije ponude, gđa Krasić je odgovorila da joj to nije poznato.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja prof. dr.sc. Andrija Hebrang.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo je li gđi Krasić poznato zašto su joj u medijima nametnuli da je uskratila pravu verziju izvješća, a u nekim medijima čak da zastupnicima uopće nisu dali izvješće o ovoj nabavi, gđa Krasić je odgovorila da može samo razmišljati o tome te pretpostavlja da se skrene pozornost s nečeg drugog u tom momentu.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo što je to najpovoljnija ponuda, je li to najjeftinija ponuda ili je to ona ponuda koja najprije odgovara tehničkim specifikacijama, pa između tih koje su tehnički zadovoljile najjeftinija, gđa Krasić je odgovorila da ako iz ponudbene dokumentacije proizlazi da se traži najniža cijena, onda je to ponuda s najnižom cijenom, ali s tim da tehničke kvalifikacije budu iste, ako su različite, onda ne možemo uspoređivati te cijene.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je u izvješću revizije navedeno da su imali uvid u dopis GS OS RH – Uprave za logistiku od 25.11.2004. u kojem oni predlažu neposrednu pogodbu između dva ponuditelja „Mercedesa“ i „IVECA“. Zanimalo ga je je li gđi Krasić poznato zbog čega se Stožer usmjerio samo na ta dva moguća ponuditelja, a ne na svih šest, gđa Krasić je odgovorila da je revizorima objašnjeno da se ne radi o istim tehničkim karakteristikama vozila, što revizori ne mogu utvrditi i provjeriti, da su istu ponudu dali samo tvrtka „Eurokamion“ i „Benussi“, s tim da je

„Benussi“ dao s PDV-om, a „Eurokamion“ ne. Iz tih ponuda proizlazi da je nešto niža osnovna cijena tvrtke „Benussi“ od tvrtke „Eurokamion“.

Prof. dr.sc. Hebrang je rezimirao rečeno i konstatirao da je Stožer isključio neke ponuditelje jer tehnički nisu odgovarali, a od dva preostala Ministarstvo se odlučilo za jeftiniju ponudu, gđa Krasić je odgovorila da je povjerenstvo isključilo neke ponuditelje, npr. za jednog od njih se postavilo pitanje mogućnosti sudjelovanja s obzirom da se s vlasnikom toga društva vodi spor jer je vlasnik tužio za odštetu Ministarstvo u više navrata, a da nisu opravdani razlozi, te je dan nalog pravnoj službi da da mišljenje da li se s takvim ponuđačem može pregovarati dalje o nabavama.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo je li prema njenim spoznajama i dokumentaciji koju je vidjela, kada su isključeni ponuditelji koji nisu nudili tehnički prihvatljivu dokumentaciju, od preostalih ponuditelja koji su nudili prihvatljivu tehničku dokumentaciju odabran jeftiniji, gđa Krasić je odgovorila da je po revizorima i po nalazima učinjeno tako.

Na pitanje prof. dr.sc. Hebranga jesu li prvi pozivni natječaj i drugi natječaj neposredne pogodbe bili utemeljeni na Zakonu o javnoj nabavi, gđa Krasić je odgovorila da jesu.

Na pitanje je li po bilo kojem zakonu ili po bilo kojoj osnovi u postupku nabave zaključno s ugovorom oštećen državni proračun, gđa Krasić je odgovorila da u slučaju da se to utvrdilo revizori bi to morali navesti u nalazu i izračunati iznos, pogotovo što se tvrdi da je više plaćeno, a u takvim slučajevima daje se nalog povrata preplaćenog.

Prof. dr.sc. Hebrang je postavio pitanje jesu li utvrdili u postupku revizije ovog natječaja da je bilo postupaka suprotnih zakonu te da je potrebno izvješće proslijediti određenim tijelima koji će ispitati te nezakonitosti, gđa Krasić je odgovorila da je Sabor za tu godinu donio zaključak da se izvješće prihvaća te nije bilo naloga da se dostavlja određenim institucijama. Oni su iz cjelokupnog izvješća dostavili one koji su imali nepovoljno mišljenje jer su smatrali da tamo mogu postojati određene nepravilnosti, te ako su tijekom revizije utvrdili neke druge elemente i ako se za te subjekte već vode postupci pa će se tijela moći koristiti njihovim saznanjima za svoje potrebe.

Prof. dr.sc. Hebrang je rezimirao i konstatirao da revizija nije našla protuzakonite radnje koje bi ih prisiljavale da pokrenu bilo kakav postupak pred drugim nadležnim tijelima. Gđa Krasić iskazuje da su našli nepravilnosti koje su utjecale na davanje mišljenja, ali nisu našli protuzakonite radnje. U slučaju da je npr. plaćeno više, tražila bi se neka druga rješenja, da se iznos vrati, da se pokrenu neki drugi postupci i sl.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo u slučaju da revizori nisu imali uvid u kompletnu dokumentaciju, bi li donosili svoje izvješće ili bi li postupili drugačije, gđa Krasić je odgovorila da revizori nisu nigdje izrazili sumnju da nemaju uvid u kompletnu dokumentaciju, niti su to izrazili u izvješću. Da su to naveli, onda bi morali zaključiti i obavijestiti koordinate, pa čak i nju, no nisu ništa naveli.

Na pitanje je li tijekom rasprave u Saboru o sažetku njihovog izvješća bila ijedna primjedba od zastupnika na sam postupak revizije u ovom predmetu, gđa Krasić je odgovorila da nije. Izvješće je raspravljano na Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, na Odboru za financije te na plenarnoj sjednici. Niti jedne jedine primjedbe na rad općenito nije bilo.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je revizija opravdano prigovarala da „offset program“ nije u cijelosti u skladu s nalogom. Dajući iskaz gđa Krasić je rekla da taj

naputak nije bio realiziran do kraja jer nije bilo Povjerenstva u Ministarstvu gospodarstva i odgovarajućeg pravilnika.

Prof. dr.sc. Hebrang je postavio pitanje je li moguće da je „offset program“ ostvaren iako nije bilo komunikacije sa Ministarstvom gospodarstva.

Gđa Krasić je odgovorila da misli da nije moguće, ali nije provjeravala u Ministarstvu gospodarstva jesu li revizori to povezali na obje strane.

Na pitanje je li utvrđeno da je „offset program“ realiziran u postotku od 16% od cijene gđa Krasić je odgovorila da su to utvrdili u svom izvješću za 2005. godinu.

Na pitanje ispravlja li to na neki način pogrešku koja je navedena u izvješću za 2004., gđa Krasić je odgovorila da ispravlja jer nisu stavili novu nepravilnost u radu kada su kontrolirali 2005. godinu.

Gosp. Beus Richembergh je zamolio predsjednika da mu dozvoli postavljanje još par pitanja.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da je gđa Krasić odgovorila da su revizori 2005. utvrdili da je „offset“ realiziran u opsegu od oko 16% i zanima ga temeljem čega su to utvrdili revizori, temeljem ugovora ili konkretnih dokaza. Jesu li imali uvid u fakture koje su hrvatske tvrtke dostavile dobavljaču „IVECO“ vozila, te je li bilo gdje deponiran dokument iz kojeg je vidljivo da je u ukupnoj vrijednosti od nekih 34 milijuna kuna doista ugrađeno i plaćeno hrvatskim tvrtkama oprema dogradnje u vrijednosti nešto višoj od 5 milijuna kuna.

Gđa Krasić je odgovorila da govori o revizorskom izvješću za 2005. godinu gdje su revizori utvrdili da je „offset program“ primijenjen i da se ugradilo toliko i toliko.

Gosp. Beus Richembergh je ponovo pitao temeljem čega su to zaključili; koji su to dokumenti kojima se dokazuje primjena „offset programa“. Je li to samo ugovor između Ministarstva obrane i dobavljača ili su to dokumenti koji dokazuju da se sudjeluje sa hrvatskom robom i uslugama u vrijednosti od 16-ak%, gđa Krasić je odgovorila da je to utvrdila iz revizorskih izvješća, a revizori da bi to napisali trebali su pregledati dokumentaciju iz koje su utvrdili to što su napisali. Ne sumnja u ono što revizori utvrde te kao glavni revizor to ne provjerava.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da nije sigurna u to, dakle da nema te dokaze i nije ih imala u vidu.

Gđa Krasić je odgovorila da nije rekla da nema dokaze, nego tvrdi da su revizori to napisali i smatra da su to napisali iz dokaza koje su im pružili.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja predsjednik Povjerenstva gosp. Nenad Stazić.

Predsjednik je pitao gđu Krasić u slučaju kada se roba nabavlja primjenom čl. 6. stavaka 5. i 7. Zakona o javnoj nabavi je li to znači da se u postupku nabave ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi gđa Krasić je odgovorila da je Zakonom o javnoj nabavi dopuštena nabava izravnom pogodbom u određenim slučajevima.

Članak 6. točka 5. govori da je to naoružanje, bojna oprema i specijalna oprema, oznaka vojne, državne ili službene tajne, što znači da je bilo u skladu sa zakonom o javnoj nabavi.

Predsjednik je pojasnio pitanje i ponovo upitao kada se primjenjuje čl. 6., je li to znači da se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi, tj. da se ostale odredbe toga zakona ne primjenjuju kod te nabave.

Gđa Krasić je odgovorila da je je tako ako je izuzeće točno.

Predsjednik je konstatirao da ako kažemo da se u takvom postupku ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi, znači li to da se ne primjenjuje i čl. 64. toga Zakona, tj. ako se roba nabavlja primjenom čl. 6., je li obvezna primjena čl. 64. Zakona o javnoj nabavi. Gđa Krasić je odgovorila da trenutno ne zna što kaže čl. 64., te kada ona i revizori provjeravaju javnu nabavu, konzultiraju Ured za javnu nabavu, te Komisiju za javnu nabavu i nakon toga donose odluku jer revizori u tom dijelu nisu stručni. Svaki dan se konzultiraju i na taj način donose odluke i sud o nabavkama.

Predsjednik je pročitao čl. 64. Zakona o javnoj nabavi koji govori da se nadmetanje ili dio nadmetanja mora poništiti odlukom naručitelja ako nisu pristigle najmanje dvije prihvatljive ponude, ako se prije roka za podnošenje ponude dokumentacija za naručitelja bitno mijenjala, ako je cijena najpovoljnije ponude veća od planiranih ili osiguranih sredstava za nabavu, itd.

Predsjednika je zanimalo kada se primjenjuje čl. 6. po kojem se izuzima Zakon o javnoj nabavi, mora li se poštovati čl. 64.

Gđa Krasić je odgovorila da misli da ne treba.

Predsjednik je postavio pitanje ako se ne primjenjuje čl. 64. Zakona o javnoj nabavi znači li to da se postupanje po pozivnom natječaju nije trebalo prekinuti silom zakona, nego, nakon što se ustanovilo da najpovoljnija ponuda prelazi iznos predviđen u proračunu moglo se prijeći na postupak izravne pogodbe putem pregovaranja s više ponuditelja koji nude najpovoljniju cijenu, gđa Krasić je odgovorila da bi o takvim stvarima trebali konzultirati Ured za javnu nabavu, jer revizori nisu stručni u tom dijelu. Oni kontroliraju postupak kakav je bio, je li trebalo provesti javni postupak, a ukoliko dolazi do konkretnih stvari i provjera, oni bi također morali angažirati nekog kompetentnog ako bi se radila revizija tih postupaka na taj način.

Predsjednika je zanimalo ukoliko u ovom slučaju nije bilo obaveze primjenjivati čl. 64., koji kaže da u slučaju ako se ima premalo novca natječaj mora biti poništen, znači li to da se ovaj natječaj nije morao poništiti silom zakona ili ipak jest.

Gđa Krasić je odgovorila da je i odluku o tome mogla donijeti samo komisija za kontrolu javne nabave i nitko drugi.

Na pitanje može li od nje kao glavne državne revizorice dobiti odgovor što misli o tome gđa Krasić je odgovorila da ne može.

Na ponovljeno pitanje gđa Krasić je odgovorila da smatra da jedino komisija za postupke kontrole javne nabave kontrolira jesu li postupci nabave bili dobri ili nisu. Revizija kontrolira je li do određenog iznosa primjenjivana nabava bez primjene postupka, pozivni natječaj, javno nadmetanje i izuzetke. Revizori ne analiziraju postupke, kao u ovom konkretnom slučaju gdje se radi o tehničkim karakteristikama. Na konstataciju predsjednika da je njeno pravo ne odgovoriti na postavljeno pitanje te i pravo da kaže da ne zna je li trebalo obustaviti ili ne postupak gđa Krasić je odgovorila da nije odgovorila da to ne zna, nego je tvrdila da to nije stvar državne revizije nego drugih tijela koji moraju utvrditi te činjenice.

Predsjednik je ponovio da ga zanima njezino mišljenje o tome je li trebalo obustaviti postupak ili ne na što je gđa Krasić odgovorila da je njeno mišljenje ono koje su naveli revizori u izvješću. Ako nije bilo financijskih učinaka, revizori više nisu imali što gledati jer nije bilo trošenja sredstava.

Na pitanje jesu li u proračunu MORH-a bila rezervirana sredstva za nabavu nebojnih vozila sa plaćenim PDV-om ili bez njega gđa Krasić je odgovorila da se u proračunu osigurava ukupan iznos sredstava.

Predsjednik je ponovo pitao je li i za PDV, gđa Krasić je odgovorila za cjelokupni iznos.

Na pitanje što za nju znači formulacija ukupna cijena sa svim davanjima do registracije, gđa Krasić odgovara da bi ukupna davanja trebala sadržavati, no nije sigurna, carinu, troškove prijevoza, certificiranje, atestiranje i vjerojatno PDV:

Na pitanje predsjednika je li to znači da su ukupna davanja do registracije cijena sa svim davanjima do registracije i da je u to uključen i PDV, gđa Krasić je odgovorila da po ovim ponudama proizlazi da PDV mora biti posebno iskazan, a u formularima koji postoje piše: osnovna cijena, davanja do registracije iskazano je nulom, jedinična cijena sa svima davanjima do registracije, pretpostavka je i PDV.

Tajnica je na zamolbu predsjednika uručila gđi Krasić ponudbeni list tvrtke „Eurokamion“ za kamion 5 t- vojna izvedba. Navodi da u točki 3. ponudbenog lista piše cijena robe, upisuje se osnovna jedinična cijena, sva davanja do registracije, te pojedinačna cijena sa ukupnim davanjima do registracije te ukupan iznos. Gđa Krasić je potvrdila ovaj navod predsjednika.

Na pitanje predsjednika je li tvrtka „Eurokamion“ tako ispunila ponudbeni list, gđa Krasić je odgovorila da je stavila nulu, a za njih u financijskom nula znači isto podatak, a to je da davanje nije uključeno.

Predsjednik je ponovio pitanje i zanimalo ga je da li je u uputi za ispunjavanje obrasca koje je Ministarstvo dalo ponuditeljima, stajala cijena robe i pisalo upisati osnovnu jediničnu cijenu, sva davanja do registracije i pojedinačna cijena sa ukupnim davanjima do registracije te ukupan iznos, gđa Krasić je odgovorila da je to uputa, ali napominje da su revizori nakon što su vidjeli da je natječaj poništen odustali od daljnje analize ponuda jer nije bilo financijskih učinaka.

Na pitanje je li tvrtka „Eurokamion“ poštovala uputu Ministarstva obrane gđa Krasić je odgovorila da nisu kao što su i naveli u izvješću.

Predsjednik je ponovo pitao je li poštovala, a gđa Krasić je odgovorila da ne govori o poštivanju, nego da su naveli da su tri ponude bile s PDV-om, a ostale bez PDV-a.

Predsjednik je naveo da njega zanima tvrtka „Eurokamion“ a gđa Krasić je odgovorila da je „Eurokamion“ ponudu dao bez PDV-a.

Na pitanje, je li dovoljan razlog da se tvrtka „Eurokamion“ eliminira iz pozivnog natjecanja ako nije ispunila ponudbenu dokumentaciju kako je to zatraženo, gđa Krasić je odgovorila da to može odgovoriti samo povjerenstvo, a ne ona. Povjerenstvo je imalo pravo poništiti natječaj u svako doba ako nešto ne odgovara, npr. ako ne pristigne dovoljno ponuda, ako nisu pravovaljane ili ako nema osiguranih sredstava. Iz državnog proračuna nitko ne može nabaviti nešto ako nema osigurana sredstva i stvoriti obvezu unaprijed. Za to bi morao imati ovlaštenje Ministarstva financija, Vlade i Sabora.

Predsjednik je pročitao dio izvješća državne revizije koji se odnosi na kasnije poništeni pozivni natječaj koji glasi: „U zapisniku je uz osnovne cijene ponuditelja navedena i cijena sa svim davanjima do registracije što je i zatraženo u ponudbenoj dokumentacija. Kod pojedinih ponuditelja iskazana je vrijednost ponude s uključenim porezom na dodanu vrijednost a kod drugih ponuditelja bez poreza na dodanu vrijednost. Međutim, u ponudbenom listu, dokumentu Ministarstva obrane, zatražena je od ponuditelja jedinična cijena i ukupan iznos sa svima davanjima do registracije koji su ponuditelji prihvatili.“

Nakon toga postavio je pitanje je li točno da je ponuditelj, tvrtka „Eurokamion“, u rubriku koja nosi naziv jedinična cijena sa svim davanjima do registracije upisala iznos od 712.500,00 kn.

Gđa Krasić je odgovorila da misli da isto nema nikakvog smisla, jer piše osnovna cijena, davanja nula i opet ponovljeno isti iznos kao i osnovna cijena.

Predsjednik je opet ponovio pitanje i tražio gđu Krasić da odgovori je li ponuditelj u rubriku koja nosi naziv ukupna cijena sa svim davanjima do registracije za određeni tip vozila upisao iznos od 712.500,00 kn, gđa Krasić je odgovorila da jesu, te rekla da su ponovili isti iznos jer su za davanja upisali nulu što je uobičajeni način popunjavanja.

Na pitanje predsjednika jesu li time prihvatili i pečatom tvrtke ovjerali i potpisom ovlaštene osobe potvrdili da ta ukupna cijena sa svim davanjima do registracije predstavlja cijenu sa uračunatim PDV-om, gđa Krasić je odgovorila da to nisu potvrdili.

Predsjednik je pitao gđu Krasić da li ukupna cijena sa svim davanjima do registracije znači i cijenu sa PDV-om kao što je ona malo prije rekla ili ipak ne, gđa Krasić je odgovorila da su revizori naveli iz pregleda dokumentacije da je to cijena bez PDV-a. Kada se rade nalazi, navodi se samo ono što je nepravilno, te isto i u mišljenjima. Njoj je na Odboru za obranu prigovoreno da nema pravo u izvješću napominjati koliko je nabava vršeno temeljem čl. 6. i kakvo je mišljenje revizije. Ona smatra da revizija ima pravo izraziti mišljenje da bi u nekim slučajevima kada se primjenjuje čl. 6. mogao biti primijenjen i postupak javne nabave. No revizija ne može dati nalog.

Na pitanje predsjednika kako je moguće uspoređivati dvije ponude od kojih je jedna sa PDV-om a druga bez PDV-a, gđa Krasić je odgovorila da je mišljenja da ih nisu uspoređivali. Revizori su koristili kompletnu dokumentaciju povjerenstva, analizirali njihove ponude i na temelju te kompletne dokumentacije to utvrdili. Tri su tvrtke dale ponude s PDV-om, a tri bez PDV-a i to su i napisali. Ocijenili su da tu postoji samo mišljenje da se postupak mogao dovršiti i da se trebao primijeniti „offset program“.

Predsjednika je zanimalo ako je jedna tvrtka postupila sukladno zahtjevu i ispunila sve tri rubrike; jedinična cijena, sva davanja do registracije što znači i PDV i ukupna cijena sa svim davanjima do registracije, i mi tvrdimo da je uračunala PDV, kako onda za „Eurokamion“ ne tvrdimo da je uračunala PDV iako je u tu istu rubriku upisala određeni iznos.

Gđa Krasić je odgovorila da oni to ne tvrde. Revizori su utvrdili kakav je bio slijed. Ako postoji sumnja i nekakva saznanja, može se ići na vještačenja i utvrđivati da li to zaista postoji. Revizori se koriste pregledom dokumentacije koju su dobili, polaze od financijskih izvještaja koje prezentiraju, koji moraju biti istiniti i točni. Temeljem tih dokumenata, ali ne svih u Ministarstvu, jer oni nisu knjigovođe i ne mogu pregledati svaki dokument, daju svoj sud o poslovanju, odnosno ocjenu poslovanja subjekta revizije. No u slučaju sumnji mogu se angažirati vještaci, kako za tehničke tako i za financijske nedoumice.

Na pitanje predsjednika je li tvrtka „Eurokamion“ bila najbolji ponuditelj u prvom poništenom pozivnom natječaju gđa Krasić je odgovorila da to revizija nije utvrdila. Povjerenstvo je utvrdilo da je „Eurokamion“ ponudio sve što piše u obrazloženju, da su to kamioni koji se mogu dograditi, koji su po NATO standardima. Revizija nije stručna za provjeravanje jesu li sve karakteristike zadovoljene ponudom tog dobavljača.

Predsjednika je zanimalo je li revizija utvrdila i zapisala u izvješću da je tehnička strana povjerenstva utvrdila da svi ponuditelji ispunjavaju zahtijevane tehničke uvjete.

Gđa Krasić je odgovorila da revizija to nije utvrdila.

Na pitanje predsjednika je li ona to znala, gđa Krasić je odgovorila da nije znala, te da oni znaju ono što je napisano u odlukama, zapisnicima i priloženoj dokumentaciji. Predsjednik je konstatirao da to piše u zapisniku povjerenstva i time je moralo biti poznato revizorima.

Predsjednika je zanimalo ako se maknu tehnički uvjeti, koje su svi zadovoljili, je li tvrtka „Eurokamion“ bila najpovoljniji ponuditelj.

Gđa Krasić je odgovorila da revizori to nisu utvrđivali, to je utvrđivalo povjerenstvo, odnosno komisija koja je dala prijedlog ministru koju ponudu treba prihvatiti kao najpovoljniju analizirajući sve podatke.

Predsjednik je pojasnio da se pitanje odnosilo na prvo povjerenstvo, a ne na drugo.

Gđa Krasić je odgovorila da je prvi natječaj poništen te on nema nikakvih pravnih ni financijskih učinaka. Revizori su to konstatirali, kao i to da se išlo na drugi način.

Predsjednik je gđu Krasić upitao ima li ugovor na što je gđa Krasić odgovorila da ima.

Gđa Krasić je još jednom ponovila da je za revizore postupak bio završen jer nemaju ovlaštenja za neke postupke. Ako je nešto poništeno, poništene su i pravne posljedice koje proizlaze iz toga.

Da su išli utvrđivati detaljnije što se događalo sa prikupljenim ponudama ne bi to mogli učiniti sami, morali bi angažirati nekoga da to učini umjesto njih.

Predsjednik je zamolio gđu Krasić da pogleda ugovor i odgovori je li u ugovoru za kamion 5 t – vojna izvedba ista cijena od 712.500,00 kn kao i u ponudbenoj dokumentaciji iz prvog poništenog natječaja, tj. je li ista cijena prenesena, gđa Krasić navodi da su revizori konstatirali da su u Ministarstvu prihvatili istu cijenu, a da su u postupku dogovaranja postigli popust od 3%, plaćanje će se obaviti predujmom u naznačenom roku te da će se dodati PDV i 194.750,00 kn za ugradnju pumpi koje nisu bile dogovorene.

Predsjednik je ponovo postavio isto pitanje, je li ista cijena prenesena iz ponudbene dokumentacije u sklopljeni ugovor.

Gđa Krasić je odgovorila da stoji iza rada revizora. Smatra li se da postoji neka nezakonitost, isto treba dati na vještačenje, jer revizori isto ne mogu učiniti.

Na pitanje jesu li revizori utvrdili u svom izvješću da je tvrtka „Benussi“ iz Fažane ponudila isti tip kamiona kao i tvrtka „Eurokamion“, radi se o „IVECO“ kamionima koji su potpuno isti, te da je cijena koju je ponudio „Benussi“ bila niža od cijene koja je ugovorena sa tvrtkom „Eurokamion“ čak i nakon smanjenja za 3%, gđa Krasić je odgovorila da je tvrtka „Benussi“ ponudila osnovnu cijenu 721.644,00 plus PDV u iznosu 158.000,00 kn a tvrtka „Eurokamion“ 712.500,00 kn bez PDV-a. Znači i osnovna je cijena tvrtke „Eurokamion“ bila niža.

Predsjednik je konstatirao da kada se doda PDV ponuda „Eurokamiona“ više nije niža, na što je gđa Krasić odgovorila da je tvrtka „Benussi“ ponudila osnovnu cijenu bez PDV-a 721.000,00 kn, a „Eurokamion“ 712.500,00 kn.

Predsjednik je konstatirao da prilikom usporedbe svih kupljenih vozila tvrtke „Eurokamion“ sa ponudom tvrtke „Benussi“ i sa popustom od 3% „Benussi“ je povoljniji, te ga je zanimalo jesu li to revizori ustanovili.

Gđa Krasić je odgovorila da nisu, jer nisu utvrđivali ono što je poništeno. Utvrđeno je jedino da im je za vozila tvrtke „Benussi“ dana ponudbena dokumentacija sa osnovnom cijenom plus PDV da bi dokazali da PDV nije bio uračunat u ponudu „Eurokamiona“. Kako je natječaj poništen, nije više bilo pravnih posljedica, tako da revizija nije bila ovlaštena provjeravati i utvrđivati isto. Revizija je, ponovila je svjedokinja, struka koja utvrđuje kako se troši, kako bi se trebalo trošiti, provjerava istinitost financijskih izvještaja kroz bilance i sl.

Na pitanje predsjednika zašto je Hrvatskom saboru poslala skraćeno izvješće o reviziji MORH-a, gđa Krasić je odgovorila da je uobičajeni standard slati sažetak izvješća. Napomenula je da je tijekom tog dana dobila u ime Europske komisije dopis, jer su ih posjetili zadnji put kako rade da bi se moglo zatvoriti poglavlje 32., te

ih još jednom upozorili da daju preširoka izvješća. No, revizija se prilagođava željama Sabora, te daju više dokumenata nego što se daje u Europi. Spomenula je da može navesti skoro sve europske zemlje jer s njima surađuju gdje su u zajedničkim institucijama prihvatili na koji način će izrađivati sažetke za parlament. Predsjednika je zanimalo zašto cijelo izvješće nije objavljeno na web stranici Državnog ureda za reviziju, gdje je posve svejedno je li 20 000 stranica ili 120 000. Gđa Krsić je odgovorila da se na web stranicama daje ono što je išlo prema Hrvatskom saboru, a sve ostalo se može dobiti u Državnom uredu za reviziju. Isto je naglašavala u svom govoru u Hrvatskom saboru. Do sada su već nekim institucijama dostavili i radne materijale koji su objavljeni u novinama, iako te materijale ne smiju davati nikome, obzirom da je na svim dokumentima oznaka vojna tajna – povjerljivo.

Predsjednik je konstatirao, da je nakon osnivanja ovog Istražnog povjerenstva, revizija poslala na zahtjev Povjerenstva sažetak izvješća.

Gđa Krsić je odgovorila da je poslan sažetak jer nije bilo naglašeno što se želi. Nema razloga da se ne dostavi cjelovito izvješće jer je ono dostupno.

Predsjednik je konstatirao da Povjerenstvo, a ni članovi nisu znali da postoji cjelovito izvješće i što u njemu pište dok se ono nije pojavilo u novinama. Predsjednika je zanimalo je li gđa Krsić svjesna činjenice da bi ovo Povjerenstvo da nije dobilo puno izvješće svoje zaključke donosilo temeljem sažetka izvješća u kojem ne piše sve.

Gđa Krsić odgovara da u sažetom izvješću piše sve ono što je utjecalo na donošenje mišljenja. Sve nepravilnosti se nalaze u sažetom izvješću, a mišljenje je isto, identično ovom jer oni ne mogu dati drugačije mišljenje, a poslovanje subjekta se ocjenjuje pomoću mišljenja. Većina zemalja Srednje Europe dostavlja samo mišljenja, tako da se ne opterećuju parlamentarna tijela, a sve što bi eventualno trebalo naknadno se dostavlja.

Predsjednika je zanimalo tko je prvi saznao da postoji šira kompletna verzija izvješća. Je li to DORH, policija ili Hrvatski sabor.

Gđa Krsić je odgovorila da to svi znaju.

Predsjednik je postavio pitanje kada je Hrvatski sabor dobio šire izvješće.

Gđa Krsić je odgovorila da se prilikom predaje u Hrvatski sabor, predsjedniku Hrvatskoga sabora uvijek kaže da su dostavljene sažete verzije te da se sve drugo može dobiti. Sada su informatički opremljeni, te sve imaju na CD-ima. Prilikom davanja prvih izvješća situacija je bila nemoguća. Predsjednik Sabora joj je tada napomenuo da su za umnožavanje izvješća utrošili 20 000 kn. Danas je sve drugačije i svi su obaviješteni o tome.

Na pitanje predsjednika kako to da članovi Povjerenstva nisu znali da uopće postoji šire izvješće, gđa Krsić je ponovo odgovorila da u uvodnom govoru uvijek naglasi da su dostavili sažetak na određenom broju stranica, te da cjelokupno izvješće ima oko 20 000 stranica i da se tako uobičajeno radi.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Boris Šprem.

Gosp. Šprem je naveo da je pročitao u novinama da je, nakon što je sačinjeno izvješće za 2004. godinu koje je rađeno tijekom 2005., ono bilo raspravljano u Hrvatskom saboru u drugom mjesecu 2006. Zaključak Hrvatskoga sabora, ogromnom većinom glasova je bio da se izvješće prihvaća. Mediji pišu ovih dana da je DORH njihovo izvješće službeno zaprimio tek u prosincu 2007. godine. U ovom izvješću se posebno navodi poslovanje u svezi nabave vojnih kamiona na što je upozorio Predsjednik Republike, te se je tome trebala posvetiti posebna pažnja.

Državna revizija je zaista i posvetila posebnu pažnju tome, no gosp. Šprema je zanimalo zašto je izvješće dostavljeno DORH-u tek u prosincu 2007.

Gđa Krasić je odgovorila da je njihova suradnja sa DORH-om, USKOK-om i Ministarstvom financija te Poreznom upravom izvanredna. U svom priopćenju su naveli da je izvješće upućeno Hrvatskom saboru 30.11., no zaključak je Hrvatskoga sabora da se izvješće prihvaća, ali ne i da se dostavlja. I sada je Sabor dostavio izvješće. Uvijek se dogovaraju i uvijek bi se trebala dostavljati od strane Sabora. Ranije je državna revizija dostavljala izvješća, ali sada to čini Hrvatski sabor. Ove godine su izvješće dobili od Sabora i tražena je dopuna jer nisu dobili sve. 01.03.2006. dostavili su izvješće o obavljenim revizijama za 2004. g. određenim institucijama. Iza toga je USKOK 2007. zatražio izvješće te im je isto dostavljeno, i to cjelovito izvješće. Iza toga su tražili cjelokupnu dokumentaciju koju revizija ima u fotokopijama. Ta dokumentacija može biti samo pokazatelj, ali oni moraju provjeravati što se dalje događalo. To znači do kraja 12-og mjeseca su već tri puta surađivali. Još jedna suradnja je bila 25. srpnja 2008. Najprije su usmeno odredili dvije osobe, jednog pravnik iz revizije i jednog pravnik iz Državnog odvjetništva te su oni međusobno razmjenjivali te informacije.

Dogovoreno je da se dostavljaju CD-i s izvješćem o radu, CD s pojedinačnim izvješćima i preslika zaključka Hrvatskoga sabora te da se šalje na Glavnog državnog odvjetnika. Do tada se dostavljalo zamjenicima, pojedinim županijskim i općinskim odvjetništvima, možda su tu nastali neki problemi, no ponovo napominje da je suradnja dobra.

I u Ured predsjednika, savjetniku za obranu, su 2005. dostavili sve što se odnosilo na taj dio, jer izvješće još nije bilo poslano Saboru.

Gosp. Beus Richembergh se ponovo javio za postavljanje pitanja.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da je gđa Krasić iskazala da revizorima uopće nisu bili relevantni financijski elementi iz poništenog postupka nabave jer nisu prouzročili nikakve pravne i financijske efekte.

Gđa Krasić je odgovorila da to nije rekla. Rekla je da su oni pokušali utvrditi postupak te koliko je bilo planiranih sredstava. Nitko ne može ići u nabavu ako nisu osigurana sredstva. Naročito se inzistira na tom dijelu. Oni su provjeravali kako se postupak vodio. Međutim, nisu dublje ulazili u ono što se traži ovdje u Istražnom povjerenstvu. Za to bi se moralo uzeti vještaka, no revizija to ne prakticira. Isto prakticira u revizijama učinkovitosti gdje se onda utvrđuju svi relevantni podaci, pa se koriste vještaci koji mogu biti građevinske, medicinske i druge struke.

Gosp. Beus Richembergh konstatira da državni revizori nisu proučili financijsku dokumentaciju iz postupka nabave iz koje je bilo razvidno da se radi o ogromnim razlikama u ponudbenim cijenama. To nije nikakva dubinska revizija, jer se pregledava osnovna dokumentacija, niti je to nešto zahtjevno. Za nju nisu potrebni vještaci. Ako je državna revizija relativizirala taj dio informacija i koncentrirala se samo na onaj dio ponudbene dokumentacije koja se ticala ponuditelja s kojim je na koncu i sklopljen ugovor, to stvara velike sumnje u rad revizije. Tada revizija nije obavila svoju osnovnu funkciju, a to je da postupak o kojem cijelo vrijeme govore promatra od početka do kraja da bi mogla utvrditi eventualnu štetu.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje postoji li procjena koja je korist Republike Hrvatske u novčanom iznosu, u materijalnom smislu, od mišljenja i preporuka državne revizije do sada. Gđa Krasić je odgovorila da postoji velika korist. Smatra da se od revizije traži da bude i struka i sudac i presuda. Zaustavljaju je ljudi i pitaju kada će početi zatvarati, a to je kriva percepcija, jer revizija to ne radi nigdje u

svijetu. Na ovakav način se raspravlja samo sa subjektom koji je trošio novac, a način na koji se sada raspravlja s revizijom ispada da je revizija trošila novac. Revizija pregledava dokumente, uzima podatke i sl. Nigdje na svijetu se ne bi moglo dogoditi da revizor objašnjava što su drugi radili. On snima situaciju, traži, i ukoliko ima nepravilnosti, a ovdje očito nešto ima ili netko misli da nešto ima, trebalo je do kraja isto istražiti ali to je posao drugih institucija.

Oni obavljaju svoj posao, nikada se ne miješaju u rad drugih institucija i smatraju da svi dobro obavljaju svoj posao.

Revizori su po zakonu, standardima i po svemu obavili svoj posao korektno onako kako ga mogu obaviti.

Gosp. Beus Richembergh je ukazao da je revizija u devet slučajeva našla razloga prigovoriti Ministarstvu obrane. Od toga u 2005. Ministarstvo nije poslušalo osam prigovora za koje su dani nalozi. Ako je tako iz godine u godinu, gosp. Beusa Richembergha je zanimalo je li to signal da se treba možda malo ozbiljnije pozabaviti određenim slučajevima kao što je ovaj.

Upozorava da sve ostale institucije koje se bave nadzorom trošenja javnog novca i poštovanja zakona, između ostalog, reaguju na informacije objavljene u javnosti.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo je li državna revizija, nakon što se četiri godine u javnosti govorilo o ovom slučaju, ikada pokrenula postupak izvanredne revizije da bi dubinski analizirala ovaj problem i da bi do kraja istražila jesu li rezultati revizije iz 2004. bili utemeljeni na svim relevantnim informacijama ili samo u tom času relevantnim i pristupačnim.

Gđa Krasić je odgovorila da nisu jer bi to bili novi standardi koje oni u revizorskoj struci u svijetu ni u Europi ne poznaju. Svake godine se dopunjavaju standardi. No, izvanredna revizija ne. Revizija je utvrdila ono što misli da može utvrditi, a da bi se utvrdilo ono što revizija ne može utvrditi to trebaju utvrditi drugi organi. To su oni koji mogu saslušati dobavljača, koji mogu saslušavati i privatne pravne osobe, a revizija to ne može. Revizija analizira ono što nađe u subjektu revizije, za što postoje dokumenti i o tome izvješćuje Hrvatski sabor i javnost. Ne umišlja si da revizija može sve pronaći niti igdje na svijetu nitko to nije učinio, ali smatra da se puno toga učinilo. Sudjeluju u vladinom antikorupcijskom planu. Svaki mjesec tamo daju izvješće te su dobro ocijenjeni iz Europske unije i Europske komisije. Ocijenjeni su dobro i od europske revizorske udruge kao revizija koja posao obavlja kvalitetno i stručno. Ne postoji mogućnost da se ide ponovo analizirati. Za to postoji vještačenje, sudovi i odvjetništva i svi uzimaju vještake da utvrđuju takve činjenice, pa ju čudi zašto se to ovdje traži od revizije i time dovodi u pitanje rad ureda. Smatra da su propusti mogući te se može dogoditi da revizor ne procijeni pravo rizike.

Oni su kvalitativno i kvantitativno izračunavali koliko je poboljšan rad i način trošenja sredstava i upravljanja imovinom od kada revizija radi.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da stoji činjenica da je revizija imala u dvije stvari oko ovog slučaja problem prepoznati situaciju i dokumentirati je. Prva je činjenica da nisu uspjeli u prvom revizijskom nalazu identificirati je li ili nije PDV ugrađen i morali su im davati dodatne dokaze, a to se može utvrditi i najjednostavnijim nalogom transakcije sredstava unutar državne riznice.

Druga stvar je pitanje dokaza. U integralnom izvješću koje obrađuje ovaj slučaj na 77 stranica ni jednom riječju se ne navodi koji su to dokazi kojima se potkrepljuje da je nešto više od 5 milijuna kuna, odnosno 16% ukupne investicije odrađeno u hrvatskim tvrtkama. Zanima ga gdje su ti dokazi.

Gđa Krasić je ponovila da je na sve to odgovorila. Navela je da se daju sažeci, da se rade nalazi i mišljenja, te da je mišljenje ocjena.

Konstatirala je da u svijetu revizori imaju status sudaca. Sudac donosi presudu, kao što revizor donosi sud o poslovanju subjekta koji mora utemeljiti na dokumentaciji. Zanima ju kakva bi se situacija pojavila danas da se ovdje raspravlja o presudi nekog suca, odnosno da predsjednik nekog suda mora objasniti temeljem čega je donesena presuda. Ona se osjeća tako jer donosi sud primjenjujući pritom hrvatske zakone i propise, međunarodne standarde i praksu. U 66 slučajeva su u godini dana surađivali s odvjetništvom, a u 43 slučaja sa MUP-om. Svi podaci koji su na neki način korisni za te institucije istima se dostavljaju.

Predsjednik je zahvalio gđi Krasić na njezinom iskazu.

5.3. Iskaz svjedoka gosp. Vladimira Fabera, glavnog ravnatelja policije od 27. travnja 2009.

Predsjednik je konstatirao da je sukladno pozivu od 16. travnja 2009. Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-19 pristupio pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gosp. Vladimir Faber, glavni ravnatelj policije.

Gosp. Vladimir Faber je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

Temeljem saznanja da je policija, sukladno Zakonu o kaznenom postupku, obavljala i obavlja izvide o navedenoj nabavi vojnih kamiona koja je predmet rada Istražnog povjerenstva, Istražno povjerenstvo je na svojoj 5. sjednici održanoj 15. travnja 2009. donijelo zaključak da se gosp. Fabera pozove kao svjedoka da bi dobila saznanja o istome.

Sukladno čl. 178. Zakona o općem upravnom postupku predsjednik je upozorio svjedoka da je dužan govoriti istinu, da ništa ne smije prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo iz čl. 303. Kaznenog zakona te da sukladno čl. 16. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) i Zakona o općem upravnom postupku može uskratiti svjedočenje ako bi svjedočenjem neposredno izvrgao sebe kaznenom progono.

Sukladno članku 9. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva Istražno povjerenstvo može ga ponovno ispitati, a svjedoke čiji se iskazi ne slažu može suočiti.

Sukladno članku 10. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva predsjednik je upoznao svjedoka da će mu pitanja postavljati svi članovi Istražnog povjerenstva po redosljedu prijave, te ujedno upozorio članove Istražnog povjerenstva da postavljanjem pitanja ne mogu vrijeđati čast i ugled osobe koja daje iskaz, a svjedoka osobno, da davanjem odgovora ne možete vrijeđati čast i ugled članova Istražnog povjerenstva.

Gosp. Faber je dao uvodno obrazloženje, posebice želeći pojasniti postupanje policije vezano uz taj predmet jer se u dijelu medija pojavljuje neka teza o tome kako policija navodno nešto zataškava, odnosno pokušava pogodovati bivšem ministru unutarnjih poslova gosp. Rončeviću i sadašnjem državnom tajniku Ministarstva unutarnjih poslova gosp. Ivi Bačiću. Iskazuje da policija neovisno i profesionalno radi svoj posao.

11. studenog 2008. zaprimili su zahtjev za prikupljanje obavijesti u vezi s ovim predmetom od strane nadležnog Državnog odvjetništva, odnosno USKOK-a.

Osobno je zaprimio taj predmet, upoznao se sa istim imajući u vidu veliki medijski interes, te u konzultacijama sa načelnikom kriminalističke policije gosp. Borisom Spudićem formirali su 19. studenog 2008. ekspertni tim sa najkompetentnijim i potpuno neovisnim stručnim osobama na čelu sa gđom Nevom Budimir kao jednom od najkompetentnijih osoba u oblasti suzbijanja gospodarskog kriminaliteta.

Obavljeno je preko 40 obavijesnih razgovora, sakupljen je čitav niz dokumenata putem Vojne policije, neposredno izuzet dio dokumenata u komunikaciji sa pojedinim osobama s kojima su obavljani razgovori, te je čitavo vrijeme održavana komunikacija s USKOK-om i gosp. Žegarcom koji neposredno rukovodi ovim predmetom.

18. ožujka 2009. USKOK-u su dostavili tzv. Opće poslovno izvješće, tj. njihovo izvješće što su utvrdili tijekom kriminalističke obrade, što su konkretno poduzeli i kakav je stav i mišljenje policije kao struke.

16. travnja 2009. zaprimili su novi zahtjev USKOK-a koji traži nadopunu izvida imajući u vidu neke okolnosti, prema stavu državnog odvjetnika, koje nisu dostatne kako bi se donijela državno-odvjetnička odluka u vezi s tim spisom te oni nastavljaju s provedbom izvida.

Osobno je izvršio uvid u provedbu izvida i smatra da će za dva do tri tjedna, ne bude li nepredviđenih okolnosti, npr. bolest neke osobe s kojom treba obaviti razgovor, završiti postupanje policije i o tome izvijestiti USKOK.

Kako se radi o događaju iz 2004. ovdje klasično izvođenje dokaza tipa forenzike ne dolazi u obzir, kao ni mogućnost rekonstrukcije telefonskih razgovora i saznanja tko je koga zvao zato što su pružatelji usluga u telekomunikacijama dužni čuvati podatke o istom godinu dana. Time su izvidi pretežito ograničeni na osobne iskaze svjedoka, odnosno na uvid u dokumentaciju iz postupka nabave vojnih kamiona.

Teza da nisu htjeli podnijeti kaznenu prijavu protiv ministra Rončevića, te da su išli sa općim izvješćem prema Državnom odvjetništvu, tj. USKOK-u je posve netočna. Da su našli dovoljno elemenata da sa punom sigurnošću utvrde da postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo, oni bi svakako prijavili svaku osobu pa tako i gosp. Rončevića. Teza je netočna, te ponavlja da provedenim izvidima i prikupljenim obavijestima nisu mogli utvrditi osnovanu sumnju da je počinjeno kazneno djelo te nadležni Državni odvjetnik, zamjenik ravnatelja USKOK-a gosp. Žegarac u suradnji s krim službenicima ravnateljstva policije nastavlja s provedbom izvida.

Nakon uvodnog izlaganja glavnog ravnatelja policije gosp. Vladimira Fabera, pristupilo se postavljanju pitanja od strane članova Povjerenstva.

Prvi je pristupio postavljanju pitanja potpredsjednik Povjerenstva gosp. Emil Tomljanović.

Gosp. Tomljanović je postavio pitanje svjedoku može li u kratkim crtama sažeti stav i mišljenje od 18. ožujka 2009. godine.

Gosp. Faber je odgovorio da može, te pojasnio da se radi o formi općeg poslovnog izvješća u kojem su naveli što su točno poduzeli; s kim su razgovarali, kada su razgovarali, sadržaj tih razgovora koji se inače dostavlja u vidu službene zabilješke o obavljenom razgovoru sa konkretnom fizičkom osobom i svu dokumentaciju koju su prikupili, tj. izuzeli u procesu kriminalističke obrade. Isto su dostavili na uvid USKOK-u te je sačinjena analiza od strane USKOK-a gdje su bili predstavnici tima, tj. kolegica koja predvodi radnu skupinu te je zajednički zaključeno da treba nastaviti

provedbu izvida jer postoje još neke nerazjašnjene okolnosti vezane uz rad povjerenstva, formiranja drugog povjerenstva, ponudbenog lista itd.

Gosp. Tomljanović je postavio pitanje svjedoku je li u dosadašnjem radu policije i radne grupe koja je formirana ustanovljena osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo u ovom postupku.

Gospodin Faber je odgovorio da nije ustanovljena osnovana sumnja. Da su došli do razine osnove sumnje da je bilo koja osoba počinila kazneno djelo, odlučili bi se za formu kaznene prijave a ne za opće izvješće Državnom odvjetništvu. No, što se tiče Zakona o kaznenom postupku za Državno odvjetništvo je posve svejedno piše li opće izvješće, piše li posebno izvješće kao dupunu kaznene prijave ili kaznenu prijavu, jer Državno odvjetništvo je to koje pokreće kazneni postupak, a policija je tijelo koje provodi prethodni postupak; prikuplja, dokumentira dokaze, fiksira ih i dostavlja Državnom odvjetništvu.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Andrija Hebrang.

Prof. dr.sc. Hebrang je postavio pitanje je li policija imala problema u suradnji s USKOK-om, DORH-om ili Državnim uredom za reviziju u vezi ovog predmeta.

Gosp. Faber je odgovorio da nisu imali i nemaju nikakvih problema. Nešto su požurivali Vojnu policiju da dostavi neke dokumente, ali je sve to bilo u granicama profesionalnog. Predmet je izuzetno složen i činjenica je da je bio tri mjeseca na obradi u policiji, što nije znak da se nije htjelo raditi nego jednostavno da je jako složen i zahtjevan, a da na njemu radi mali broj ljudi. Smatra da je obrada provedena korektno i u skladu sa ZKP-om i očekuje da će tako biti i u nastavku. Oni nastavljaju sa svojim izvidima.

Prof. dr.sc. Hebrang je naveo da je pročitao u tisku da je na temelju istražnih radnji policije osumnjičeno Ministarstvo, odnosno bivši ministar za oštećenje državnog proračuna u visini od 10 milijuna kuna.

Gosp. Faber je odgovorio da oni nikada ne komentiraju novinske napise. Činjenica je da je provedenim izvidima utvrđeno da je razlika u ponudi između dviju tvrtki bila 10.245.000,00 kn. Jedni mediji spominju 14 do 15 milijuna kn, drugi spominju nešto treće, treći spominju PDV, četvrti posve nešto drugo. Jedino nedvojbeno je utvrđeno da razlika između ponudbenih listova dviju ponuda iznosi 10.245.000,00 kn jer je to ono što je dostavljeno USKOK-u.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo da je policija utvrdila da je prihvaćena ponuda 10 milijuna kuna nepovoljnija za državu bi li utvrdili da je to kazneno djelo i predložili drugačiji tijek postupka.

Gosp. Faber je odgovorio da su oni utvrdili da je razlika u ponudama 10.245.000,00 kn. Trenutačno se utvrđuju okolnosti, odnosno USKOK je naredio vještačenje da se utvrdi je li obje ponude, a druga je ponuda tvrtke MAN, odgovaraju traženim karakteristikama. Odgovorne osobe u Ministarstvu obrane su iskazale kako tvrtka koja je dala povoljniju ponudu ne odgovara traženim uvjetima, dakle da to bude vozilo vojne namjene i sl., te su zbog toga odbacili tu ponudu.

Prema onome što tvrde odgovorne osobe u Ministarstvu obrane tijekom obavijesnih razgovora samo jedna ponuda je ispunjavala u potpunosti uvjete. Policija nije našla dostatnim da se radi o kaznenom djelu na štetu proračuna od strane Ministarstva. Baš zbog toga su se opredijelili samo na izvješće koje su uputili USKOK-u.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo kakav je daljnji tijek postupka te što će se dalje događati s predmetom.

Gosp. Faber je pojasnio da policija treba sukladno planu sastavljenom 17. travnja 2009., provesti još 7 razgovora, odnosno ponoviti 4 razgovora s osobama s kojima je razgovarano. UKOK je zatražio vještačenje vještaka pojedinih specijalističkih struka kako bi se utvrdilo jesu li iskazi osoba koji su dani istiniti, odnosno, da li ono što je predloženo policiji odgovara činjenicama. Očekuje da će dovršiti ovu kriminalističku obradu u roku od dva do tri tjedna, što ne ovisi o njima nego o osobama s kojim treba obaviti razgovor. Što se tiče vještačenja tu ne može preuzeti odgovornost za rokove jer to ne ovisi o policiji.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Krešimir Čosić.

Prof. dr.sc. Čosića je zanimalo obzirom da su ustrojili ekspertni tim s ljudima različitih struka, u koja područja su usmjerili izvide, što od njih očekuju te tko su ti ljudi, obzirom da su njihovi nalazi itekako važni. Konkretno, razlika između heavy, duty kamiona i military sa certifikatom itekako je važna.

Gosp. Faber je odgovorio da se radna skupina sastoji od stručnjaka Odjela gospodarskog kriminaliteta i korupcije pri Ravnateljstvu policije koji su posebno educirani za financijske istrage, koruptivna kaznena djela i za kaznena djela iz gospodarskog kriminaliteta. Nedostaju im stručna mišljenja i o tome su obavijestili USKOK. To su stručna mišljenja o tome zadovoljavaju li kamioni NATO standarde, potrebama Hrvatske vojske, te jesu li ponude dviju li više različitih firmi jednako vrijedne, ne samo u odnosu na cijene, jer je to lako usporedivo, nego u odnosu na sadržaj ponude za što policija nije kompetentna i zbog toga je USKOK odlučio to povjeriti specijaliziranim sudskim vještacima.

Prof. dr.sc. Čosić smatra da je mala vjerojatnost da bi vodeće svjetske kompanije pogrešno kvalificirale svoje tehničke karakteristike te se može sa sigurnošću reći da ono što piše na njihovim internet stranicama jest vjerodostojan tehnički podatak.

Gosp. Faber iskazuje da osobno nije kompetentan za to područje zato je isto USKOK povjerio određenim vještacima, ali ne može sada govoriti kojima, a isto nije niti u djelokrugu policije.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja predsjednik Povjerenstva gosp. Nenad Stazić.

Predsjednik je konstatirao da je policija predmet na obradu dobila tek u jesen prošle godine iako se radi o događaju koji se zbio potkraj 2004. godine, te je postavio pitanje je li taj predmet ili bilo koji zahtjev za neko postupanje policije došao do policije u vrijeme kada je gosp. Rončević bio ministar unutarnjih poslova, a prije toga ministar obrane.

Gosp. Faber je odgovorio da je predmet zaprimljen u MUP-u 11.11.2008. g. u vrijeme kada gosp. Rončević više nije bio ministar unutarnjih poslova. Provjerama su utvrdili kako MUP u periodu od 2004. do 11.11.2008. ni na koji način nije postupao po ovom predmetu.

Predsjednika je zanimalo što je utvrđeno u općem izvješću koje je poslano USKOK-u 18. ožujka 2009.

Gosp. Faber je odgovorio da su fiksirali iskaze svih osoba s kojima su obavili obavijesne razgovore, njih 40-ak koji su na bilo koji način sudjelovali u postupku ovog nadmetanja. To su službenici i službenice Ministarstva obrane, članovi povjerenstva, državni tajnici, bivši ministar Rončević, osobe iz tvrtki koje su na bilo koji način sudjelovale u natječaju, izuzeli su svu dokumentaciju s tim u svezi te sačinili na osnovi toga izvješće USKOK-u o poduzetom i utvrđenom.

Predsjednik je postavio pitanje je li se u tom ispitivanju probalo ustanoviti zašto, u ove četiri godine ili u razdoblju dok je gosp. Rončević bio ministar unutarnjih poslova, policija nije postupala.

Gosp. Faber je odgovorio da je policija prema Zakonu o kaznenom postupku produžena ruka Državnog odvjetništva. Kada su 11.11.2008. dobili zahtjev odmah su po njemu postupili, iako se to medijima ili javnosti ne čini tako, ali prema pravilima struke tri mjeseca je zapravo vrlo kratak rok. Zašto ranije nije postupano ne može komentirati.

Predsjednika je zanimalo je li USKOK u svom zahtjevu tražio da se u tim predistražnim radnjama izvidi cijeli predmet s obzirom na određeno kazneno djelo ili je tražio jednu opću predistragu.

Gosp. Faber je odgovorio da je sukladno zakonu precizne upute dao zamjenik državnog odvjetnika od kojih se kreće u pojedine izvide i traže se vrlo konkretni izvidi. Time Državno odvjetništvo određuje smjer provedbe izvida. Napominje da se tijekom ova tri mjeseca dok je trajalo postupanje policije voditeljica radne skupine više puta sastajala sa gosp. Žegarcem kako bi neposredno otklonili dvojbe, odnosno usmjeravali kriminalističku obradu. USKOK vrlo precizno od policije traži potrebno, odnosno u kom smjeru se vodi razgovor na koje okolnosti i sl. To je uobičajena praksa i tako se postupa i u ovom slučaju.

Predsjednika je zanimalo koje je kvalifikacije USKOK dao kada je tražio određene izvide, tj. što je traženo od policije da ispuni.

Gosp. Faber je odgovorio da je USKOK išao sa zahtjevom gdje se spominje da je kroz medije došlo do saznanja o mogućim zlouporabama položaja i ovlaštenja pojedinih osoba u postupku nabave vozila za potrebe Hrvatske vojske te je zbog toga stavljen i zahtjev za prikupljanje potrebnih obavijesti kako bi se utvrdilo je li ostvareno obilježje kaznenih djela koja se gone po službenoj dužnosti tijekom postupka nabave. U Kaznenom zakonu je puno djela koja se gone po službenoj dužnosti, npr. čl. 337.st.1. i 2. Konkretna kvalifikacija ne postoji.

Postojanje konkretne kvalifikacije bi na neki način bilo prejudiciranje nečije krivnje što je protivno Ustavu RH, jer se ovdje ne govori o konkretnom kaznenom djelu kao što je slučaj kad se pronađe nečiji leš ili je neka osoba silovana ili je opljačkana banka nego se govori o mogućim kaznenim djelima koja se vode po službenoj dužnosti. Tu se može raditi o desetak pa čak i više kaznenih djela.

Predsjednika je zanimalo je li policija tijekom obrade imala izvješće o obavljenom inspeksijskom nadzoru obnašatelja dužnosti glavnog inspektora obrane Jozе Milićevića, te je li s njim obavljen razgovor i kako je ocijenjeno to izvješće ako je bilo u obradi.

Gosp. Faber je odgovorio da je izvršen uvid u njegovo izvješće te je s njim i obavljen obavijesni razgovor, a o istome je obaviješteno i Državno odvjetništvo. Oni ne donose stavove o tome je li nečije izvješće točno, djelomice točno ili netočno. Njihova uloga u prethodnom kaznenom postupku je da fiksiraju njegovo izvješće i iskaz u vidu službene zabilješke i o tome su izvijestili Državno odvjetništvo. Državno odvjetništvo je to koje donosi državnoodvjetničku odluku. Ni po zakonu policija ne može ocjenjivati i reći da izvješće gospodina Milićevića smatra utemeljenim ili neutemeljenim ili djelomično utemeljenim jer je takva kvalifikacija prema pravilima struke nedozvoljena.

Predsjednik je konstatirao da je gosp. Faber iskazao da policija nije našla dovoljno dokaza da bi USKOK izvijestili da je kod nabave kamiona došlo do zlouporabe položaja i ovlasti. Predsjednika je zanimalo je li skupljeno dovoljno dokaza za

nekakve osnovane sumnje za počinjenje nekog drugog kaznenog djela, npr. sklapanje štetnog ugovora.

Gosp. Faber je odgovorio da su tijekom prethodnog kaznenog postupka službenici utvrdili da u ponudbenim listovima, uključno PDV koji se mora iskazati odvojeno, postoji razlika između dva ponuđača, i to između tvrtke „MAN“ i tvrtke „Eurokamion“. No, da bi se radilo konkretno o kaznenom djelu sklapanja štetnog ugovora moralo bi se utvrditi da su obje ponude udovoljavale svim traženim uvjetima i da su u skladu s tehničkim uvjetima koje su tražene za potrebe Hrvatske vojske. U tom slučaju dakle, oni bi se vjerojatno, no ne želi prejudicirati, opredijelili za kazneno djelo sklapanja štetnog ugovora. Šteta nije dokazana, odnosno postoji samo razlika u ponudbenim listovima ali ne i materijalni dokaz o tome da je izazvana štetna posljedica u odnosu na iznos. U tijeku su izvidi gdje se od strane nadležnih vještaka treba utvrditi je li i ova druga ponuda udovoljavala karakteristikama koje traži struka, tj. vojska. To je ono što utvrđuju nadležni vještaci i to je upravo sad u tijeku. Upravo zbog toga policija se odlučila za formu općeg izvješća jer ne može prejudicirati nečiju krivnju.

Predsjednik je konstatirao da je svjedok iskazao da se u ponudama PDV mora posebno iskazati sukladno zakonu. Zanimalo ga je jesu li policijski istražitelji utvrdili je li tvrtka „Eurokamion“ postupila po zakonu i posebno iskazala PDV u svojoj ponudi.

Gosp. Faber je odgovorio da su istražitelji radili na tome. U prvoj pozivnoj ponudi Eurokamiona to nije vidljivo, postoji određena neto cijena, ali nigdje nije vidljivo je li PDV iskazan ili nije. Policija je rekonstruirala cijeli postupak. Ni Povjerenstvo Ministarstva obrane nije zatražilo, što prema Zakonu može, ponuđače posebnim upitom da se izjasne je li ili nije specificiran PDV. U drugoj ponudi, u postupku neposredne pogodbe s Eurokamionom specificiran je uredno PDV. Tu postoji ponuda, i PDV, temeljem koje je sklopljen ugovor sa Ministarstvom obrane.

Predsjednik je preformulirao pitanje. Napomenuo je da je svjedok iskazao da se u ponudama PDV mora posebno iskazati po zakonu. Zanimalo ga je ako neka tvrtka ne iskaže PDV, je li ona prekršila zakon ili nije prekršila zakon.

Gosp. Faber je odgovorio da je ovo pitanje za eksperte. U svakom slučaju zakon kaže da je Ministarstvo obrane moglo zatražiti dopunu, ali to nije eliminirajući razlog. Moglo se zatražiti pojašnjenje, moglo se na drugi način utvrditi ove podatke, no predstavnici Ministarstva obrane tvrde da nisu tražili daljnja pojašnjenja obzirom da je natječaj u cijelosti poništen.

Činjenica je da kada se gledaju obje ponude tvrtke „Eurokamion“, druga ponuda u neposrednoj pogodbi je uvećana točno za iznos PDV-a i to u kunu što bi moglo govoriti u prilog činjenici da u prvoj ponudi nije iskazan PDV, a u drugoj je iskazan jer je uvećanje točno za 22%. No policija je tu da fiksira stanje, a ne da ocjenjuju rad tvrtke „Eurokamion“ ili povjerenstva Ministarstva obrane. Komparirajući prvu i drugu ponudu, na način kako su iskazane ponude, neformalno možemo zaključiti kako u prvoj ponudi nije bio iskazan PDV, a u drugoj je.

Na pitanje predsjednika jesu li inspektori utvrdili da je u ponudbenoj dokumentaciji u rubrici gdje piše jedinična cijena sa svima davanjima do registracije „Eurokamion“ upisao određenu svotu, gosp. Faber je odgovorio da zaista ne zna i da sada ne može odgovoriti na ovo pitanje.

Predsjednik je zahvalio gospodinu Vladimiru Faberu na njegovom iskazu.

5.4. Iskaz svjedoka generala zbora Josipa Lucića, načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske od 27. travnja 2009.

Predsjednik je konstatirao da je sukladno pozivu od 16. travnja 2009. Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-18 pristupio pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka general zbora Josip Lucić.

General zbora Josip Lucić pristupio je davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju general zbora Josip Lucić bio je načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH što je i danas.

Odlukom ministra obrane od 21. travnja 2009., Klasa:023-3/09-03/1, Urbroj:512-01-09-149 oslobođen je čuvanja tajnosti klasificiranih podataka u davanju iskaza kao svjedok pred Istražnim povjerenstvom.

Sukladno čl. 178. Zakona o općem upravnom postupku predsjednik je upozorio svjedoka da je dužan govoriti istinu, da ništa ne smije prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo iz čl. 303. Kaznenog zakona. Sukladno čl. 16. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) i Zakona o općem upravnom postupku može uskratiti svjedočenje ako bi svjedočenjem neposredno izvrgao sebe kaznenom progono. Sukladno članku 9. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva Istražno povjerenstvo ga može ponovno ispitati, a svjedoke čiji se iskazi ne slažu može suočiti.

Sukladno članku 10. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva pitanja će mu postavljati svi članovi Istražnog povjerenstva po redoslijedu prijave, te je ujedno upozorio članove Istražnog povjerenstva i svjedoka osobno da postavljanjem pitanja i davanjem odgovora ne mogu vrijeđati čast i ugled osobe koja daje iskaz, kao i čast i ugled članova Istražnog povjerenstva.

Načelnik GS OS RH J. Lucić je uvodno rekao da je na temelju zahtjeva saborskog povjerenstva dao svoj iskaz. Napominje da je Ministarstvo obrane u čijem sastavu se nalazi Glavni stožer Oružanih snaga organizirano sukladno zakonima Republike Hrvatske. Ono u sebi nosi sve organizacijske cjeline vezano za sustav obrane, te isto tako organiziran Glavni stožer koji temeljem svojih nadležnosti obavlja poslove u sustavu Ministarstva obrane, a kroz proces zapovijedanja Oružanim snagama, te je temeljem istog spreman odgovarati na pitanja Povjerenstva.

Nakon uvodnog izlaganja načelnika GS OS RH generala zbora Josipa Lucića, pristupilo se postavljanju pitanja od strane članova Povjerenstva.

Prvi je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Goran Beus Richembergh.

Gosp. Beus Richembergh je uvodno rekao da se Povjerenstvo u svom radu posebno koncentriralo na korespondenciju između GS OS RH i nadležnih službi Ministarstva obrane prilikom nabave određene opreme. Pratio se tijekom događanja od prvog inicijalnog zahtjeva za nabavom, osnivanje povjerenstva, njegovog rada, požurnica iz odjela za logistiku, ali nisu došli do dokumenta iz kojeg bi bilo vidljivo da je nadležna služba GS OS RH tijekom postupka nabave tražila izmjene tehničkih karakteristika vozila koja treba nabaviti u odnosu na narudžbe koje je poslala koncem 2003. godine. Nedoumice su vezane upravo za to je li u postupku nabave

došlo do promjena tehničkih karakteristika vozila na osnovi kojih bi se moglo dogoditi bitno remećenje cijena, odnosno ukupnih sredstava namijenjenih nabavi i povećanja ili smanjenja komada određene opreme.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo da li je načelnik GS OS RH imao saznanja da je GS ili bilo koja njegova upravna jedinica u tome smislu mijenjala podatke o tehničkim karakteristikama vozila koje valja nabaviti za potrebe Oružanih snaga.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je prvotno upoznao Povjerenstvo s procesima izgradnje, opremanja i uporabe OS: GS je tijelo koje je ustrojeno u sustavu Ministarstva obrane, a nadležno je za zapovijedanje OS te osiguravanje zahtijevane borbene spremnosti. Postupa po smjernicama koje određuju određeni pravac razvoja te dostizanja određenih sposobnosti. U prethodnom razdoblju osnovna zadaća GS bila je provesti reformu usmjerenu na to da RH dosegne sposobnosti koje će joj omogućiti punopravno članstvo u NATO-u. Izuzetno složen proces u kojem je trebalo ratnu vojsku prevesti i transformirati u mirnodopsku, a isto se provodilo i u Ministarstvu obrane. Proces je trajao nešto manje od 8 godina te je tada iz sustava izašlo preko 20 000 djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika. U tom periodu su se izmijenila tri ministra, a tijekom cijelog tog razdoblja, on je bio i sad je, načelnik GS-a. Poradi ostvarenja punopravnog članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji, obramben sustav Republike Hrvatske je zadao određene reformske smjernice po kojima se postupalo te su izrađeni temeljni strateški dokumenti koji do tada nisu bili izrađeni i to strategija nacionalne sigurnosti, strategija obrane, vojna strategija, strateški pregled obrane te dugoročni plan razvoja oružanih snaga.

Hrvatska je ušla u program MAP u kojem je prošla kroz 7. ciklusa tijekom kojih su morali doseći određene sposobnosti. Poslovi su uređeni tako da Ministarstvo obrane provodi sve poslove koji su u njihovoj nadležnosti, a definirani su Zakonom o obrani u kojem su točno definirane nadležnosti svake pojedine institucije obrambenog sustava pa i nadležnosti Ministarstva obrane, te nadležnosti Glavnoga stožera i nadležnosti Oružanih snaga.

Osim smanjenja brojnog sastava OS su bile izložene zahtjevu otpisivanja cijelog niza zastarjelih borbenih sustava. Za dostizanje borbene spremnosti temeljem dugoročnog plana razvoja OS-a i određene projekcije budžeta za svaku godinu, GS je pristupio izradi planova nabava i opremanja. Prvotno izrađeni plan nabave i opremanja postaje dokument onog trenutka kada se usvoji proračun Ministarstva obrane u Hrvatskom saboru i kada praktično sa sigurnošću možete utvrditi količinu raspoloživih sredstava. I u ovom trenutku GS u jednom dijelu postavlja idealni model planiranja, tražeći uvijek optimalno za OS kako bi se ispunili postavljeni ciljevi koji proizlaze iz političkih smjernica.

Predsjednik je zamolio svjedoka da konkretno odgovara na postavljena pitanja, a ovo prethodno postavljeno je bilo takvo. U njemu se traži odgovor na pitanje je li došlo do promjene zahtjeva za tehničko-taktičkim karakteristikama vozila od trenutka nabave pa do konačne kupnje.

Gosp. Lucić je odgovorio da prema njegovoj spoznaji nije dolazilo do promjene tehničko-taktičkih zahtjeva.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo ako nije došlo do promjena taktičkih elemenata, tko je mogao donijeti odluku o tim promjenama ako to nije napravio GS, odnosno njegova nadležna služba.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je GS odradio svoj posao planiranja i prosljedio ga nadležnim službama Ministarstva. GS nije nadležan tražiti

objašnjenje od ministra obrane ili dijelova Ministarstva nego za to postoje nadležni kontrolni mehanizmi unutar sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga ili izvan.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da je vidljivo da je nadležna služba za logistiku nekoliko puta požurivala postupak u Ministarstvu obrane. Postavio je pitanje jesu li do njega dolazila informacija o tome da se postupak na neki način oteže, odnosno da se ne odrađuje onako kako je bilo definirano potrebama GS-a.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da se tu govori o procesu koji traje od završetka rata s obzirom da raspoloživa sredstva koja su bila odobravana proračunom nikada nisu bila dostatna za pokrivanje planova GS-a u opremanju i modernizaciji.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje je li ga brigadir Mate Ostović redovito obavještavao o tijeku toga postupka.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da se radilo o stotinama pa i tisućama sličnih procesa, možda ne u financijskim iznosima.

Na pitanje kada i kako je doznao da postoje određeni prijevori oko nabave 39 kamiona za potrebe Oružanih snaga, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da se točno sjeća da je to saznao kada je bio na putu u Slavoniji jer ga je nazvao Predsjednik Republike i upitao ga zna li išta o tom problemu.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje može li se znati što mu je odgovorio.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić iskazuje da je odgovorio Predsjedniku da je to jedan od procesa, te da u istom trenutku ne može dati odgovor ali da se može raspitati kroz neko vrijeme.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje što je doznao nakon što se raspitao.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je tada bio izvan Zagreba u Slavoniji, a Predsjednik nije tražio odgovor isti tren. Tijekom tih dana dogodila se tiskovna konferencija na kojoj je ministar obrane izjavio kako je GS ili načelnik GS-a zahtijevao ponuditelja sa cijenom višom 30%.

Gosp. Beus Richembergh postavlja pitanje je li ikada sa bivšim ministrom obrane gosp. Berislavom Rončevićem razgovarao o nabavi vojnih kamiona.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić odgovara da nije.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo temeljem čega bi ministar mogao zaključiti da se on zalagao za nabavu kamiona po nekim drugim uvjetima ako nikada s njim nije razgovarao.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da ne može zaključiti na temelju čega bi ministar mogao to zaključiti.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da ministar obrane Rončević ni u jednom trenutku s načelnikom GS OS RH nije provodio konzultacije o provedbi ovoga postupka neovisno tome što se radilo o jednom postupku koji je došao u vremenski tjesnac, a njime je dovedena u pitanje i spremnost OS prema PARP-u. Na pitanje je li točno da se ministar s njim ni u jednom detalju nije konzultirao oko toga slučaja, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da to nije bila praksa ni prethodnih ministara.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li bio upoznat s izvješćem glavnog inspektora obrane general bojnika Jozе Milićevića u vrijeme kada je to izvješće bilo dogotovljeno i predano ministru obrane, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je Glavni inspektorat u sastavu Ministarstva obrane i nije nikad bio upoznat s tim izvješćem ili sastavu toga izvješća.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li se s tim izvješćem upoznao možda kroz medije ili na neki drugi način nakon svih ovih godina, načelnik GS OS RH Josip

Lucić je odgovorio da se kao građanin informirao o onome što je javna informacija no međutim nikada se nije susreo s tako definiranim izvješćem.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li prema njegovim iskustvima načelnika GS OS RH general bojnik Jozo Milićević svoju dužnost obnašatelja dužnosti glavnog inspektora obrane obavljao na zadovoljavajući način i je li itko ikada u sustavu obrane do ovog slučaja imao primjedbe na rad njega i njegovih inspektora u Glavnom inspektoratu, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je general bojnik Jozo Milićević u ovom slučaju bio djelatnik Ministarstva obrane i u odnosu na njega nije imao nikakve nadležnosti niti upravne niti zapovjedne, niti kontrolne.

Gosp. Beus Richembergh postavio je pitanje je li on kao najviše rangirana vojna osoba ima stav o tome kako je general bojnik Jozo Milićević obavljao tu dužnost.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je osobni stav u ovom, ali i u svim drugim slučajevima kada je u pitanju sustav obrane potpuno nevažan.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Krešimir Čosić.

Prof. dr.sc. Krešimir Čosić je zamolio načelnika GS OS RH Josipa Lucića da kaže nekoliko riječi o ulozi i mjestu PARP-a u okviru MAP-a.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je istaknuo da je takozvani PARP jedan od sastavnih elemenata provedbe godišnjih akcijskih planova koji su se odvijali tijekom sedam ciklusa do ostvarivanja punopravnog članstva u NATO-u. Tada se moralo pristupiti potpunoj prilagodbi hrvatskog obrambenog sustava prema određenim normama koje su savjetovane ili preporučivane od partnera, a kroz savjetnike ili djelatnike NATO saveza s kojima su se redovito susretali. Tako je Hrvatska izradila praktično popis svojih sposobnosti i definirala programe transformacije, odredila ciljeve koje želi postići, preuzela određeni broj ciljeva temeljem kojih je moguće pratiti procese reformiranja obrambenog sustava, a posebice OS-a, a jednom godišnje je temeljem toga vršeno izvješćivanje o dostignutom stupnju ostvarenja partnerskih ciljeva koji su bili preuzeti od strane Republike Hrvatske praktično zajedničkim naporom Ministarstva obrane i GS-a. Nakon sedam godišnjih ciklusa u potpunosti su ostvareni zacrtani ciljevi i pozitivno su ocijenjeni nakon sedmog ciklusa te je ostvareno i punopravno članstvo bez ijedne primjedbe.

Prof. dr.sc. Krešimira Čosića je zanimalo sjeća li se izvješća gosp. Franka Bolanda koji je vodio NATO tim glede zahtjeva za modernizacijom i opremanjem OS-a sukladno postavljenim partnerskim ciljevima.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da treba poći od javno izrečenih preporuka glavnog tajnika NATO-a Lorda Robertsona koji je Vladi Republike Hrvatske jasno deklarirao osnovne smjerove reformi, i to smanjenje brojnoga sastava pripadnika OS-a, napuštanje suvišnih objekata koji opterećuju sustav, uništenje ili otpis zastarjelih ili nepotrebnih borbenih sustava, te četvrti ciklus zahtjev za modernizacijom obrambenog sustava s naglaskom na OS: Iz četvrtog zahtjeva proizlazili su mnogi zahtjevi po pitanju modernizacije, prvenstveno modernizacija sustava veza, nabava potrebne infrastrukture logističke naravi, u ovom slučaju o različitim vrstama prijevoznih sredstava te se ne može govoriti samo o kamionima.

Pojavljuje se cijeli spektar vozila od malih vozila za prijevoz osoblja, do ovih vozila, do jasno definiranih vozila od kojih se traži opremljenost za posebne poslove za koje će se koristiti. Tu se pojavljuju i vozila za potporu zrakoplovstvu, cisterne i druga vozila koja se osiguravaju na aerodromima do određenih vozila za kvalitetno obavljanje AB prevencije ili saniranje određenih incidenata, klasična vozila za

transport pješništva, do zahtjeva koji se pojavljuju kasnije, a to su zahtjevi na više stupnjeva sigurnosti.

Apsolutno svi ti zahtjevi za vozila morali su iskazivati određene vojne karakteristike, savladavanje određenih kosina, nosivosti, izdržljivosti, radijusa kretanja, definiranog sustava uporabe goriva s obzirom da NATO koristi standardizirana goriva. Od strane gosp. Franka Bolanda postavljen je cijeli niz sličnih zahtjeva, a isti je sudjelovao od prvog do posljednjeg „membership action plana” i njegovo izvješće je veoma pozitivno.

Prof. dr.sc. Krešimir Ćosić je postavio pitanje je li Uprava za logistiku GS-a u tom kontekstu nabave vozila komunicirala s Ministarstvom obrane, direktno Službom za razvoj, opremanje i modernizaciju Ministarstva obrane RH.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je tijekom svih procesa nabava postojala komunikacija.

Prof. dr.sc. Krešimir Ćosić je podsjetio svjedoka na dopis Uprave za logistiku u kojem se navodi da je odluka povjerenstva o najpovoljnijim ponudama primjerena i suglasni su sa sljedećim ponudama, koje sada ne želi citirati, te kako se radi o nabavi nebojnih vozila prijeko potrebnih za implementaciju PARP ciljeva čiji je rok implementacije kraj 2005. godine. Taj zahtjev Uprave za logistiku bio je odraz potreba i zahtjeva na provedbi partnerskih ciljeva koji su definirani kroz PARP, odnosno provedbu MAP-a.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je istaknuo da se sustav OS sastoji od tri grupe grana, sustava, učilišta i zapovjedništva za potpore. Da bi se cjelokupni sustav mogao pokretati i održavati u funkciji, potrebno je pokriti možda najširi spektar poslova koji obavlja jedna institucija u ovoj državi te su zato OS organizirane u sustav uprava i službi kao i Ministarstvo. Svaka grana ima svoje specijaliste za pojedina područja i GS praktično objedinjuje mišljenja pojedinih stručnjaka kao pojedinaca iz tih službi gdje se oblikuju stavovi o pojedinom programu nabave te se kao takvi podižu na višu stepenicu. Svako mišljenje koje je napisano moralo je proći proceduru individualnog donošenja odluke na nivou stručnjaka pojedinog profila do određene kolektivne odluke nekoliko stručnjaka koji su tu odluku potpisali te ju prosljedili na viši organizacijski nivo i tako se to penje kroz nekakvih pet, šest, sedam stepenica u procesu odlučivanja do realizacije.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Igor Dragovan.

Gosp. Dragovan je podsjetio načelnika GS OS RH Josipa Lucića da je u svom iskazu naveo, da je nakon poziva Predsjednika Republike, dok je provjeravao što se dešava održana press konferencija temeljem koje je on uputio pismo 10.01.2005. Predsjedniku Republike u kojem između ostalog demantira izjavu ministra obrane Rončevića u kojoj ga je ministar prozvao da je zagovarao kupnju kamiona koji su 30% skuplji od onih za koje je on potpisao ugovor. U pismu se navodi „poštovani gospodine Predsjedniče i Vrhovni zapovjedniče Oružanih snaga, ponavljam, „navod je u potpunosti netočan, odnosno lažan te Vas molim da vi kao Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga zatražite trenutnu istragu kojom će se utvrditi tko od nas dvojice govori istinu. Ovi navodi ministra obrane ne mogu ostati nerazjašnjeni.“

Gosp. Dragovan je ukazao da je to traženo u pismu i napominje da u zadnjem pasusu pisma svjedok upozorava na čudnu nabavu kamiona za potrebe Oružanih snaga jer one nisu na vrhu prioriteta koje je dao GS, te isti navodi „To naglašavam s obzirom da će kamioni kada budu isporučeni stajati u skladištu i povremeno se upotrebljavati, a zanemareni su zahtjevi za nabavom terenskih vozila za potrebe

Oružanih snaga, osobito Vojne policije koja se već nalazi u vojnoj misiji u Afganistanu gdje je stanje vozila već kritično. Stoga, ako je nešto bilo prioritet u nabavi vozila, to je bila nabava terenskih vozila, te je njih trebalo nabaviti, a ne kamione.“

Gosp. Dragovan je konstatirao da postoje nedoumice oko toga je li Uprava za logistiku iskazala i koje prioritete GS-a je iskazala u odnosu na ovu nabavu te da se on kao načelnik GS OS RH izjasni o tome koji su uistinu bili prioriteti, obzirom da je već rekao da nije bilo promjena zahtjeva GS-a prema Ministarstvu obrane oko nabave. Jesu li prioriteti bili terenska vozila ili kamioni.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je rekao da se govori o poslovima od prije pet godina, vremenu koje je organizacijski drugačije od ovog danas, o vremenu kada je bilo nešto manje od 100 pripadnika u mirovnim misijama u odnosu na sadašnjih skoro 500, a on je od Predsjednika Republike u navedenom pismu tražio samo da Predsjednik utvrdi snosi li on određenu odgovornost jer je to bio jedini način na koji je on mogao demantirati svoju odgovornost. To je bilo njegovo upozorenje da on smatra da ne snosi nikakvu odgovornost i ne smatra se odgovornim u određenom procesu gdje javno ne može demantirati određene navode. Ponovo navodi da je tim pismom vrlo jasno htio Predsjedniku staviti do znanja da nije sudjelovao jer se predsjednik mogao pitati što načelnik GS OS RH radi u području nabave. Kako nije sudjelovao u nabavi isto je bilo motiv pisanja njegova pisma. Možda je pismo oštro, ali je ono takvo kakvo jeste.

Kada se govori o prioritetima, svake godine, pa i te, je iskazano najmanje 50 zahtjeva koji tada nisu mogli biti ispunjeni, npr. ABK oprema, te još neki dijelovi oprema. Nisu mogli biti nabavljeni zbog ograničenih proračunskih sredstava koji je ograničio njihove zahtjeve u stvarnosti na 50% iskazanih. Proračun se donosio u različitim vremenima, te i vrijeme donošenja proračuna značajno određuje hoće li se planovi revidirati i stignu li se uopće revidirati. Nakon njihova iskazivanja liste prioriteta provodi se proces javnih natječaja i ugovaranja. Ne znači da je lista prioriteta garancija da će ti navedeni prioriteti i biti nabavljeni jer veoma često ako se javi samo jedan ponuđač natječaj se poništava. Sa svoje pozicije je mogao iskazati nezadovoljstvo, međutim nije mogao utjecati na nikakve procese.

Gosp. Dragovan je konstatirao da načelnik GS OS RH nije potpisao ugovor te ta vrsta odgovornosti nije na njemu, ali podsjeća da je tada prije 5 godina kao načelnik GS OS RH u svome pismu naveo vozila koja smatra prioritetnim. Uprava za logistiku je navodila kontinuirano kroz postupak nabave, ne 39 vozila nego 76 vozila, u čijem sastavu su se nalazila i sanitetska vozila i terenski automobili 22 komada i automobili terenski sanitetska verzija. Još jedanput je konstatirao da je u svom pismu naveo da je posebno čudna nabava kamiona za potrebe Oružanih snaga te iskazao da je u tom trenutku veći prioritet na terenskim vozilima.

Postoji nedoumica da je brigadni general Mate Ostović u zadnjem dopisu koji je uputio prema Ministarstvu obrane, odnosno Službi za razvoj, opremanje i modernizaciju govorio o određenoj specifikaciji za koju Uprava za logistiku, odnosno GS smatra da treba nabaviti direktnom pogodbom.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da ne može sa sigurnošću reći kako taj zahtjev već možda nije bio odaslan u Ministarstvo obrane 2003. Postoje zahtjevi koji su možda identični po listi prioriteta, možda već od 2001. jer su zahtjeve konstantno znavljali. 2001., 2002., 2003. država nije mogla financijski pokriti potrebe i nije im osiguravala dostatne količine novca iz razumljivih razloga, a samo za plaće pripadnika OS RH izdvajalo se 70% državnog proračuna i nije im preostajalo drugo nego godinu za godinom znavljati zahtjeve. Vjeruje da taj zahtjev

nije samo iz 2004. nego da se taj zahtjev ponavlja niz godina jer mnoge druge zahtjeve ponavljaju godinama kako bi došli na red i kako bi bili realizirani. To nije jedinstven slučaj za tu godinu nego je to praksa od kad je on načelnik GS OS RH.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Boris Šprem.

Gosp. Šprem je naveo da izuzetno cijeni što je GS na čelu s njim napravio zadnjih pet, šest godina jer je Hrvatska ušla u NATO, te da mu je žao što je vojska, kao ona komponenta koja se treba baviti obranom, ali u užem smislu te riječi, ne u političkom, uvučena u raspravu jer to nije dobro, ali su ga morali pozvati zbog odgovora na neka pitanja.

Gosp. Šprem je naveo da su kroz rad Povjerenstva uočili da odnosi između vrha GS-a i Ministarstva obrane nisu baš najbolji, a to se vidi i po činjenici što u Pravilniku Inspektorata obrane, koji je najprije bio donesen 2002., a revidiran 2004. odlukom ministra Rončevića, piše da se izvještaj Inspektorata obrane osim ministru dostavlja i načelniku GS OS RH. Znači, izvještaj koji je general bojnik Jozo Milićević potpisao trebao je biti dostavljen i svjedoku. Kako je svjedok iskazao da on taj izvještaj nije dobio gosp. Šprem postavlja pitanje jesu li mu zadnjih godina 2005., 2006., 2007. i 2008., kao načelniku GS OS RH, dostavljani izvještaji Inspektorata obrane o izvršenim nadzorima.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da GS nikada nije dobio izvještaj o prvom predmetu, a kontinuirano zadnjih nekoliko godina GS redovito dobiva izvješća inspektorata gdje inspektorat nešto zahtijeva, bilo provođenje određenih mjera u smislu popravaka i unaprjeđenja stanja koje je zatečeno temeljem inspeksijskog nadzora. Znači, tijekom tri ili četiri godine redovito dobivaju izvješća inspektorata.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Andrija Hebrang.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je svjedok tijekom svojih mandata podnio velik dio tereta preustroja Hrvatske vojske, te je svjestan kakav je to zadatak te koliko je to frustracija i posla. Dnevno, sustav kojim upravlja, dobiva stotine i stotine različitih dokumenata jer je dinamika razvoja zaista velika i pretpostavlja da je nemoguće sve to pratiti od strane jedne osobe pa makar to bio i načelnik GS OS RH. Postavio je pitanje je li svjedok upoznat s dokumentom od 25.11.2004. kojeg je po ovlaštenju potpisao brigadni general Mate Ostović, a u kojem se osvrće na ovu nabavu i sužava izbor vozila sa šest ponuditelja na dva te je li to išlo automatizmom preko Uprave za logistiku bez njegovih spoznaja.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da bi morao pročitati cijeli dokument kako bi mogao odgovoriti, na što je prof. dr.sc. Hebrang rekao da povlači pitanje.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je dodao da ne može na temelju sjećanja odgovoriti jer se dnevno potpisuje najmanje pet do šest potpisnih mapa.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja predsjednik Povjerenstva gosp. Nenad Stazić.

Na pitanje predsjednika Povjerenstva je li mu poznat čl. 14. Zakona o obrani koji glasi: "Inspektorat obrane obavlja nadzorne poslove u skladu sa zakonom i posebnim propisom koji donosi ministar obrane." i je li taj poseban propis o kojem zakon govori Pravilnik o radu Inspektorata obrane, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da mu je članak poznat jer je radio možda nešto više od četiri godine kao glavni inspektor, međutim po završetku njegova mandata glavnog inspektora promijenio se zakon u dijelu o radu glavnog inspektora. Je li taj poseban propis o kojem zakon

govori pravilnik o radu inspektorata obrane svjedok iskazuje da je. Uvijek je ministar obrane potpisivao pravilnik o radu inspektorata i odobravao godišnje planove rada glavnog inspektorata.

Na pitanje predsjednika Povjerenstva je li točno da članak 2. tog pravilnika glasi: "Inspektorat obrane je upravna organizacija Ministarstva obrane." te postavio pitanje spada li Inspektorat obrane u Ministarstvo obrane ili GS, svjedok je odgovorio da Inspektorat obrane spada u Ministarstvo obrane.

Na pitanje predsjednika Povjerenstva je li točno da članak 8. pravilnika glasi: "Inspektorat obrane obavlja nadzorne poslove u okviru sustava vojne i civilne obrane." Svjedok je odgovorio da je točno.

Predsjednika je zanimalo što sve spada u vojnu, a što u civilnu obranu.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da se područje civilne obrane može definirati kao područje institucija, civilnih institucija te planova koje proizvode civilne institucije i njihovi djelatnici u sustavu obrane Republike Hrvatske, što znači da postoje planovi koje mora proizvesti Vlada RH, mora ih odobriti Sabor, dio njih i tijela lokalne samouprave te niz drugih institucija koje u svom svakodnevnom radu podliježu zakonima o obrani. Područje vojne obrane je definirano nadležnostima oružanih snaga.

Na pitanje predsjednika da li pod civilna tijela obrane spadaju i državne institucije kada se bave pitanjima obrane, te podsjeća svjedoka da je naveo Vladu RH, te spadaju li tu i ministarstva, svjedok je odgovorio da u njegovoj praksi Inspektorat nikada nije nadzirao ministarstva jer su ministarstva institucionalno nadređena tijela Inspektoratu.

Predsjednik je konstatirao da je Inspektorat obrane upravna organizacija Ministarstva obrane i postavio je pitanje znači li to da Inspektorat obrane spada u taj civilni sustav obrane ili spada u vojnu komponentu.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da je prema definiciji Ministarstvo obrane tijelo državne uprave koje po toj definiciji spada u civilna tijela.

Na pitanje predsjednika je li Inspektorat obrane i ranijih godina dakle prije 2004. obavljao inspeksijski nadzor u Ministarstvu obrane, načelnik GS OS RH je upozorio da kada se govori o inspeksijskom nadzoru tada su inspektori bili obvezni, tj. glavni inspektori pripremiti godišnji plan rada Inspektorata koji je išao na ovjeru kod ministra obrane i temeljem istoga ovjerenog od strane ministra glavni inspektor bi pristupio godišnjoj inspekciji sustava. U vrijeme kada je on bio inspektor, glavni inspektor je za inspiciranje cjelokupnog sustava obrane imao četiri godine. Znači, četiri godine glavni inspektor je morao inspicirati cjelokupni sustav obrane.

Na pitanje predsjednika da li i proces nabave kad je on bio glavni inspektor, načelnik GS OS RH Josip Lucić je odgovorio da nikada nije inspiciran proces nabavke.

Na pitanje predsjednika jesu li nabavljeni kamioni uistinu bili potrebni za deklarirane partnerske ciljeve, svjedok je odgovori da su nabavljeni kamioni po njegovoj spoznaji jedan od deklariranih ciljeva koji je zahtijevan od strane granskih zapovjedništava i stručnih službi.

Na pitanje zna li gdje se sada nalazi 20 kamiona svjedok je odgovorio da se kamioni sada nalaze u sustavu kopnene vojske raspoređeni u pukovnijske veze.

Na pitanje zna li možda koliko se koriste i koliko su kilometara do sada prošli, svjedok je odgovorio da kilometražu ne zna, ali sredstva se koriste u okviru godišnjih planova rada.

Na pitanje je li on osobno zagovarao bilo koji tip vozila u nabavi, svjedok je odgovorio da on nije zagovarao niti jedan tip vozila.

Na pitanje je li po svojoj funkciji glavni vojni savjetnik ministra obrane, svjedok je odgovorio da je po svojoj funkciji glavni vojni savjetnik ministra obrane i Predsjednika Republike što ne znači da oni moraju uvažavati njegove stavove.

Na pitanje je li ministar Rončević ikada od njega tražio savjet ili mišljenje, svjedok je odgovorio da ministar obrane Rončević nije imao običaj tražiti savjet od njega.

Na pitanje predsjednika je li ministar obrane bio dužan donijeti poslovnik o radu Vojno-tehničkog savjeta, svjedok je odgovorio da je to moguće iščitati iz zakona, zbirke propisa i zakona koje je izglasao Hrvatski sabor.

Na pitanje predsjednika je li to ikada učinio, svjedok je odgovorio da je Vojno-tehnički savjet u nadležnosti ministra obrane, a ne u nadležnosti Glavnog stožera.

Predsjednik ukazuje svjedoku da je i pitao je li njemu poznato je li ministar obrane ustrojio Vojno-tehnički savjet i donio pravilnik o njegovom radu, svjedok je odgovorio da je Vojno-tehnički savjet ustrojen.

Na pitanje je li donio poslovnik o njegovom radu, svjedok je odgovorio da su doneseni neki poslovници, ali ne može izričito tvrditi s obzirom da postoji niz savjeta. No, misli da je završen, ali ne može tvrditi sa sigurnošću.

Predsjednik je konstatirao da je u pismu Predsjedniku Republike rekao da će kamioni kada budu isporučeni stajati u skladištu i povremeno se upotrebljavati. Postavio je pitanje je li se to obistinilo ili se nije obistinilo.

Svjedok je odgovorio da se to nije obistinilo i da je ta zadnja rečenica njegov revolt.

Načelnik GS OS RH Josip Lucić je na kraju ispitivanja želio uputiti nekoliko rečenica. Istaknuo je da je cjelokupni sustav obrane jasno definiran zakonima. Pomalo se čudno osjeća kada je u situaciji da ponavlja ono što piše u zakonima Republike Hrvatske, kada to piše u zbirkama propisa koje je on osobno tiskao u 11 000 primjeraka te ih dostavio u Hrvatski sabor, svim članovima Hrvatskoga sabora i praktično sve što je predmet rada ovoga Istražnog povjerenstva napisano je ondje tako da se osjeća čudno.

Predsjednik je konstatirao da ovo Povjerenstvo ne ispituje zakone nego konkretan slučaj te je zahvalio načelniku GS OS RH generalu zbora Josipu Luciću na njegovom iskazu.

5.5. Iskaz svjedoka gosp. Berislava Rončevića od 05. svibnja 2009.

Predsjednik je konstatirao da je sukladno pozivu od 28. travnja 2009. Klasa:021-12/09-14/07; Urbroj:6523-3-09-25, pristupio pred Istražno povjerenstvo u svojstvu svjedoka gospodin Berislav Rončević.

Gospodin Berislav Rončević je pristupio davanju iskaza kao svjedok na okolnosti i činjenice u svezi nabave 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine.

U promatranom razdoblju gosp. Berislav Rončević je obnašao dužnost ministra obrane Republike Hrvatske i potpisnik je Ugovora o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba M3-060102-04-086 od 28.12. 2004. godine

Sukladno čl. 178. Zakona o općem upravnom postupku predsjednik je upozorio svjedoka da je dužan govoriti istinu, da ništa ne smije prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo iz čl. 303. Kaznenog zakona.

Sukladno čl. 16. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) i Zakona o općem upravnom postupku može uskratiti svjedočenje ako bi svjedočenjem neposredno izvrkao sebe kaznenom progono.

Sukladno članku 9. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva Istražno povjerenstvo ga može ponovno ispitati, a svjedoke čiji se iskazi ne slažu može suočiti.

Sukladno članku 10. Poslovnika o radu ovog Istražnog povjerenstva pitanja će mu postavljati svi članovi Istražnog povjerenstva po redoslijedu prijave, te je ujedno upozorio članove Istražnog povjerenstva i svjedoka osobno da postavljanjem pitanja i davanjem odgovora ne mogu vrijeđati čast i ugled osobe koja daje iskaz, kao i čast i ugled članova Istražnog povjerenstva.

Gosp. Rončević je dao uvodno izlaganje.

Iskazao je da je u promatranom razdoblju kad je zaključivan ovaj ugovor obnašao dužnost ministra obrane u Vladi Republike Hrvatske. Za taj predmet je saznao negdje u 12. mjesecu kada su mu došli suradnici sa željom da riješe problem koji se našao pred njima. Problem je bio prezentiran tako da su tijekom 2004. godine provodili postupak pozivnog nadmetanja za nabavu motornih vozila za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske i da su se u pozivnom nadmetanju suočili sa situacijom da je iznos najpovoljnije ponude za kvalificiranu ponudu prema njihovoj ocjeni prelazio iznos proračunske stavke za tu namjenu.

Proračunska stavka za nabavu motornih vozila iznosila je negdje oko 35 milijuna kuna, a da je iznos najpovoljnije ponude koju su dobili pozivnim nadmetanjem negdje oko 39 milijuna kuna, i da je to zakonski razlog sadržan u članku 64. stavku 1. točka 3. Zakona o javnoj nabavi koji izričito kaže da se javno nadmetanje mora poništiti ako iznos najpovoljnije ponude prelazi u osigurana ili planirana sredstva za nabavu.

Isti dan je došao na kraći razgovor načelnik Glavnog stožera i čini mu se zamjenik načelnika i problematizirana je situacija jer da se neće u 2004. godini realizirati planirana namjena, da se neće nabaviti motorna vozila kako su oni iz Stožera tražili i da će to dovesti do situacije da neće moći nabaviti potrebne kamione koji su potrebni za realizaciju partnerskih ciljeva.

Partnerski ciljevi su jedan od elemenata prema kojima su se Hrvatska, odnosno Oružane snage Republike Hrvatske, ocjenjivale u prilagodbi našeg obrambenog sustava. Osim kadrovske usklađivanja bilo je i preuzimanje partnerskih ciljeva a kamioni su trebali za dva partnerska cilja. Svjedok misli da su to bili komunikacijski sustavi i drugi preuzeti partnerski cilj je bio formiranje, odnosno osposobljavanje inženjerskog vođa za horizontalne konstrukcije.

Tada je pozvao širi krug suradnika da vide što se u nastaloj situaciji može riješiti, postoji li kakva zakonska mogućnost da se do kraja proračunske godine realiziraju ta proračunska sredstva i da se nabavi ono na čemu je Glavni stožer inzistirao, a to je kupovina sredstava prvenstveno radi ostvarenja partnerskih ciljeva.

Analizirali su situaciju i rekli da moraju poništiti prethodno pozivno nadmetanje, da o tome nema nikakve rasprave jer je to zakonska obveza, a ne diskrecijsko pravo i da se može pribjeći postupku izravne pogodbe budući da se radi o sredstvima koja su uredbom Vlade o vojnoj opremi, odnosno opremi za potrebe Oružanih snaga i Ministarstva unutarnjih poslova, a koja se temelji na Zakonu o proizvodnji, remontu i prometu naoružanja i vojne opreme definirana kao vojna oprema. A onda nastavno, da se tu može sukladno Zakonu o javnoj nabavi primijeniti izuzetak i da se za nabavu takve opreme ne mora provoditi postupak javnog natječaja, pozivnog nadmetanja nego da se može pribjeći izravnoj pogodbi.

Budući da nije bilo nikakvog prezentiranog razloga da se ne bi moglo pribjeći tom postupku odlučeno je da se prvi postupak zaključi odlukom o poništenju pozivnog nadmetanja. Poslane su obavijesti sudionicima pozivnog nadmetanja i nakon toga je proveden drugi postupak izravne pogodbe za koji je formirao povjerenstvo.

U to povjerenstvo je stavio svoje najbliže suradnike kao najodgovornije ljude u Ministarstvu s obzirom da je bio vrlo kratak rok do kraja proračunske godine, da je posao trebalo obaviti da se osiguraju potrebni kamioni za ostvarenje partnerskog cilja.

Postavio je pitanje sudionicima što moraju nabaviti.

Rečeno je kamioni su prioritet, kamioni su sredstvo za ostvarenje partnerskog cilja.

Na pitanje kakav je bio rezultat pozivnog nadmetanja rečeno je da su za dvije vrste kamiona, za IVECO kamione i Mercedes kamione dobavljači dostavili ponude traženih tehničko-taktičkih karakteristika, da su za njih dostavili NATO certifikate, budući da za NATO partnerske ciljeve može ići samo sredstvo koje ima NATO certifikat i tko je od njih u prethodnom pozivnom nadmetanju bio povoljniji po cijeni.

Rečeno je da je to bila firma „Eurokamion“ i da se s tom firmom provede postupak izravne pogodbe i da se na osnovi saznanja koja su dobivena u prethodnom pozivnom nadmetanju s njima obave pregovori i pokuša zaključiti ugovor do kraja godine.

I tada je već bilo jasno da se s obzirom na verificiranu cijenu iz prethodnog postupka neće moći nabaviti sve ono što je Stožer tražio u pozivnom nadmetanju te da će se morati ići na smanjene količine.

Bilo je potrebno vidjeti da li ta firma ostaje kod cijena koja je istakla u prethodnom nadmetanju. Oni su se prema njegovim informacijama o tome pozitivno očitovali. Imenovano Povjerenstvo je krenulo u postupak pregovaranja i u pregovaračkom postupku su još smanjili tu cijenu za tri posto, s obzirom da su morali ugovoriti avansno plaćanje, jer je bilo očito da do kraja godine takvu vrstu robe dobavljač ne bi mogao isporučiti do kraja kalendarske godine.

Ugovorili su avansno plaćanje na koje su dobili popust od tri posto. Na njega se morao obračunati PDV, trošarina, trošak carine budući da Ministarstvo nije u sustavu PDV-a, obveznik je svih ovih javnih davanja i tu se dobio iznos do proračunske stavke i nakon toga je zaključen ugovor.

Nakon uvodnog izlaganja gosp. Berislava Rončevića pristupilo se postavljanju pitanja od strane članova Povjerenstva.

Prvi je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Andrija Hebrang.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo mišljenje gosp. Rončevića kako tumači da kroz ovih pet godina od nabave koju je tako precizno opisao mediji i dalje uporno tvrde da je bilo nepravilnosti te je objavljeno niz optužbi na njegov račun, ali sve iz ustiju političara, a ni jedna od nadležnih institucija.

Gosp. Rončević je odgovorio da je taj predmet nabave kamiona za potrebe Oružanih snaga izašao u javnu domenu u predizborno vrijeme predsjedničkih izbora 2005. godine. Predsjednik Republike je na jednom svom predizbornom skupu, čini mu se da je to bilo u Zaprešiću, negdje početkom godine rekao, prema medijskim napisima, da ima čvrsti dokaz o kriminalu u Oružanim snagama spominjući nabavu tih kamiona. Ne zna tko mu je dao tu netočnu informaciju da se u nabavi ovih kamiona radi o kriminalu, jer definitivno se ne radi o kriminalu. Radi se apsolutno o provođenju zakona Republike Hrvatske, Zakona o javnoj nabavi i o tome da je korištena

zakonska mogućnost da se određena roba, to su vojna oprema i vojni kamioni, može nabaviti i izravnom pogodbom. Svi mediji su se uhvatili za tu rečenicu Predsjednika. I kasnije se taj predmet kamiona uvijek u pravilu izvlačio kao tema u predizborna vremena. Radi li se o parlamentarnim izborima, predsjedničkim izborima ili za tijela lokalne samouprave i u pravilu su se ti kamioni uvijek pojavljivali u medijskom prostoru pred i u vrijeme izbora. Smatra da je to stvar politike i ne bi komentirao ljude koji to čine.

O razlozima donošenja odluka zašto su išli na izravnu pogodbu, koja je bila potreba, očitovao se Predsjedniku Republike svojim pismom negdje čini mu se 24. siječnja 2005., negdje u zadnjem dijelu siječnja. Predsjednik je to od njega tražio svojim pismom. Dao je svim stručnim službama da pripreme odgovor Predsjedniku Republike i uputio mu je to pismo. Očito da nije bio zadovoljan onim što je dobio kao njegovo viđenje ove situacije. Kroz čitavih 5 godina, na žalost, Predsjednik povlači to pitanje kamiona. Smatra da ne bi trebao, jer Predsjednik je vrlo često rekao da neka institucije Republike Hrvatske obave svoj posao. Ovdje su institucije Republike Hrvatske obavile svoj posao. Ovaj predmet je pregledala i državna revizija, koja se o njemu na jasan i nedvosmislen način očitovala. Ovaj predmet su pregledali i policijski službenici i ne bi se trebao raditi taj određeni politički pritisak na pravosudna tijela Republike Hrvatske.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da daljnja pitanja mora temeljiti na onome što su čitali u medijima, jer su državna revizija i gospodin Faber na pitanje članova Povjerenstva jesu li našli kazneno djelo, izriekom odgovorili ne. Navodi da je ključno pitanje u cijelom predmetu, uz nekoliko sporednih, pitanje izbora dobavljača. Optužbe su na račun gosp. Rončevića da je eliminirao jeftinije ponuditelje, a ugovor sklopio sa skupljim. Eliminirana su 4 jeftinija ponuditelja.

Na pitanje tko je eliminirao i kojim aktom jeftinije ponuditelje u drugom natječaju neposredne pogodbe gosp. Rončević je odgovorio da su oni po cijeni jeftiniji ponuditelji eliminirali sami sebe na način da su dostavljali ponudu za kamione koji nisu udovoljavali tehničko-taktičkim karakteristikama koje je postavio Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske. Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske je tijelo koje zapovijeda Oružanim snagama, a Oružane snage su krajnji korisnik ovih sredstava. Ljudi koji rade u Glavnom stožeru, koji imaju višegodišnje iskustvo su najbolji poznavatelji vojne tehnike u Republici Hrvatskoj i oni su radili ocjenu ponuđenih kamiona i ocjenjivali tehničko-taktičke karakteristike te svojim podneskom od 25. studenog 2004., upućenog od Uprave za logistiku, koja je matična uprava za pitanje vojne tehnike, predložili nabavu vojnih kamiona tipova "Iveco" i "Mercedes", jer su već tada znali da najpovoljnija ponuda prelazi proračunsku poziciju i da će pozivno nadmetanje morati biti poništeno. Po njihovoj ocjeni to su kamioni koji zadovoljavaju tražene tehničko-taktičke karakteristike i za koje su dobavljači dostavili potrebni NATO certifikat. On je prihvatio prijedlog povjerenstva da između ta dva koja zadovoljavaju, sklopi ugovor s onim koji je po cijeni bio jeftiniji. Čini mu se da je prosječno razlika u cijeni, između programa "Mercedes" i "Iveco" za kamione za koje su zaključeni ugovori, bila negdje oko 17%. Oni koji su po cijeni bili niži nisu udovoljavali tehničko-taktičkim karakteristikama. I to je odgovor zašto su eliminirani. Eliminirani su mišljenjem Stožera, njihovim pisanim podneskom u kojem su rekli, nabavite kamione "Iveco" ili "Mercedes". On je kao odgovorna osoba, ministar obrane, odlučio da to bude onaj koji je jeftiniji.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je situacija sada sasvim drugačija nego što je bila ovih 5 godina, ali je ostalo nekoliko pitanja koja se povlače, pa ih mora postaviti radi Povjerenstva i radi javnosti. Čitali su u medijima i optužbu da je svjedok stavio

oznaku tajno na cijeli proces nabave kako bi mogao pod navodnicima "ispod žita" sklopiti povoljniji ugovor za njega, a ne za državu. Postavlja pitanje je li točna ta informacija koju su pročitali i čuli u medijima, da je on stavio oznaku tajno na cijeli proces nabave, kako bi mogao izravno ugovarati bez sudjelovanja javnosti.

Svjedok je odgovorio da postupak nabave u Ministarstvu obrane započinje zahtjevom krajnjeg korisnika, a tu je krajnji korisnik Glavni stožer koji je tražio u više podnesaka nabavu motornih vozila. Napominje da nikada prvi postupak pozivnog nadmetanja nije sadržavao 76 kamiona kao što se u medijima govori nego 76 motornih vozila. Tu ima i dostavnih vozila, sanitetskih vozila, a jedan dio su kamioni. To je isto jedna od netočnih stvari koja kola medijskim prostorom što ljude zbunjuje. Svjedok pokazuje pred sobom zahtjeve za nabavu. Na temelju tog zahtjeva za nabavu je počeo postupak nabave. Na dopisu piše Glavni stožer Oružanih snaga, "vojna tajna", "povjerljivo", a stavljanjem oznake tajnosti na početni akt, ta vojna tajna prati povjerljivost dokumenta kroz čitavo vrijeme, dok stvaratelj tog akta ne skine oznaku tajnosti sam.

Po Zakonu o zaštiti tajnosti podataka koji je tada bio na snazi nitko, osim onoga tko je stavio oznaku tajnosti, nije mogao skinuti oznaku tajnosti. Hrvatska je tek 2007. godine u Saboru donijela novi Zakon o tajnosti podataka po kojem čelnik tijela državne uprave može skinuti oznaku tajnosti ili staviti niži stupanj ili viši stupanj ocjene tajnosti prema njegovoj ocjeni. Ako je Glavni stožer u svom zahtjevu stavio da je to „tajno“, čitav postupak ide pod oznakom tajnosti. Svjedok apsolutno odbacuje bilo kakvu pomisao da bi on stavljao oznaku tajnosti te da bi onda pod izlikom tajnosti proveo postupak izravne pogodbe. Naglašava da je već rekao da je njemu taj predmet o kamionima došao u onoj kasnoj fazi kada pozivno nadmetanje nije uspjelo i kada su došli njemu kao ministru s problemom kako do kraja godine doslovno spasiti tih 35 milijuna kuna u proračunu da ne propadnu te kako će se realizirati ugovor o kamionima, jer dolazi Frank Boland Uprava za planiranje snaga koji daje ocjenu hrvatskog godišnjeg napretka za pristupanje NATO-u. Napominje da se tada pristupalo NATO-u i bila je bitna ta ocjena, a u slijedećoj proračunskoj godini u slijedećem proračunu Oružane snage nisu predložile kamione jer su mislili da će isto biti realizirano u 2004. godini. Da nisu realizirali, tada ne bi, u slijedećoj godini bar do dolaska Bolanda i njegovog stručnog tima, mogli organizirati kamione, a onda bi partnerski ciljevi bili nula bodova u toj godini. Još jednom napominje da on nije stavljao oznaku tajnosti nego već u samom početku prvim aktom za nabavu Glavnog stožera je određeno da je to tajni dokument.

Prof. dr.sc. Hebrang je naveo da se u medijima tvrdi da je svjedok propustio kazniti dobavljača zbog kašnjenja u isporuci. Naime, zbog kašnjenja u isporuci Ministarstvo je trebalo pristupiti kažnjavanju dobavljača jer je na taj način Republika Hrvatska oštećena kasnijom dobavom tih kamiona. Postavlja pitanje je li utvrđeno da dobavljač kasni te da li su bili poduzeti koraci koje su bili temeljem ugovora dužni poduzeti te kako je to završilo.

Gosp. Rončević je odgovorio da nakon potpisivanja ugovora on nije više bio toliko u fokusu provedba tog ugovora, nego su za to su bili zaduženi njegovi suradnici. Ministarstvo je nešto kasnilo s uplatom avansa u ovom ugovoru. Bilo je potrebno dati izjavu krajnjeg korisnika da će vojna oprema koja će se isporučiti Hrvatskoj služiti za naše potrebe, te da će Republika Hrvatska paziti da ona ne dođe u ruke nekakvih terorističkih skupina. „To je izjava krajnjeg korisnika o namjenskoj uporabi vojne opreme i naoružanja. Nakon što su formalno ispunili te pretpostavke ugovor je krenuo u realizaciju, a kamioni su krenuli u proizvodnju. Negdje tijekom 2005. godine, u prvoj polovici, suradnici su mu rekli da imaju problema s dinamikom realizacije

ugovora i da je jedan od razloga da dobavljač ne može dobiti izlaznu dozvolu za te kamione od Njemačke države jer ti kamioni su rađeni u Ulmu u Njemačkoj. Prema njemačkom zakonodavstvu, s obzirom da se radi o vojnoj opremi, potrebna je izlazna dozvola koju supotpisuju njemački ministar obrane i čini mi se njemački ministar vanjskih poslova, i zbog toga je došlo do kašnjenja u realizaciji ugovora. Na te kamione kada budu isporučeni Hrvatskoj po ugovoru je još trebalo napraviti i nadogradnju onoga dijela kao nosivog teretnog dijela koji je po ugovoru trebao biti rađen u Hrvatskoj. Pozvao je na razgovor njemačkoj vojnog izaslanika u Republici Hrvatskoj i zamolio ga da kod kolege njemačkog ministra obrane malo urigira da dobavljač dobije tu izlaznu dozvolu i da se može nastaviti s realizacijom ugovora.

Jedan dio kašnjenja je bio i zbog toga što je na određeni broj kamiona trebalo stavljati kabine veze za onaj partnerski cilj komunikacijski sustavi i onda su u Stožeru razmišljali kako definirati te kabine veze koje su 2003. godine ugovorene s Ericssonom Nikola Teslom i da li će kabine biti 4 metra ili 4,20. Budući da svjedok nije tehničar postavio je pitanje je li funkcionalno bitno je li kabina 4 metra ili 4,20 jer po dimenziji kabini se mora i nosiva šasija prilagoditi. Rekao im je ako je to funkcionalno bitno, onda neka i dalje razmišljaju o tome da li će biti 4 m ili 4,20 m, a ako to nije funkcionalno bitno, neka se odluče i neka kažu dobavljaču koju konačnu dimenziju kamiona Ministarstvo treba.

U konačnici je riješeno, kamioni su isporučeni, a po ugovoru su ipak sjeli i razgovarali o kašnjenju. Utvrdili smo koliko je kašnjenje za koje je recimo posljedica nekakve više sile, nedobivanja izlazne dozvole njemačkog ministra, a što je kašnjenje za koje snosi krivicu Ministarstvo obrane u nedefiniranju dimenzije te tzv. nabacne kabine i ostalo je onda kašnjenje koje ide na teret dobavljača tvrtke „Euriokamion“. Utvrđeno je terećenje i iznos ugovorne kazne od 132.932,00 kn koji je poslan firmi „Eurokamion“. Svjedok je iskazao da kod sebe ima izvod iz salda conta Ministarstva obrane da je tih 132.932,00 kn naplaćeno „Eurokamionu“. On nije radio obračun jer nije tehničar. Sve su uskladili, poslali terećenje i po tom terećenju je ugovorna strana „Eurokamion“ platila penale.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je samo jedno izvješće bilo negativno i to je izvješće dobilo veliki publicitet u javnosti. To je izvješće generala Joze Milićevića koji je tada bio vršitelj dužnosti glavnog inspektora MORH-a, a izvršio je nadzor nad nabavom tih kamiona. Dio članova Povjerenstva od početka tvrdi da je to protuzakonito, jer po Zakonu o obrani člancima 13. do 15. i Pravilniku o glavnom inspektoru i o ustroju Hrvatske vojske u kojoj civilna uprava vrši nadzor nad vojskom ne može general nadzirati ministre. Tu potvrdu su dobili u svjedočenju načelnika Glavnog stožera generala Lucića koji je potvrdio da ne može nitko od uniformiranih osoba, dakle od odora, pa ni general Jozo Milićević nadzirati ministra. To je osnovni ustroj moderne demokratske države. Postavio je pitanje kako je u Ministarstvu uopće prošao taj nadzor i kako je general Jozo Milićević kao vršitelj dužnosti glavnog inspektora došao u poziciju da nadzire rad ministra. To je okretanje civilno-vojne hijerarhije naglavce, te kojim dokumentom ili kojim postupkom je dobio tu ovlast.

Gosp. Rončević je odgovorio da ne zna kako se general Milićević upustio u to i apsolutno se slaže da je to potpuno nezakoniti nadzor. Zakon o obrani je jasan i on određuje koje su ovlasti glavnog inspektora. Pravilnik o radu glavnog inspektorata je jasan i godišnji plan nadzora je jasan. General Milićević je ponudio jedan prijedlog rada, godišnji prijedlog rada u kojem je i nadzor civilnih institucija. To znači Uprava MORH-a. MORH je ministarstvo koje ima dvije komponente, tzv. civilnu i ima vojnu komponentu, a to su Oružane snage Republike Hrvatske. Materijalno-financijsko poslovanje glavni inspektor može nadzirati samo u ustanovama i u postrojbama

Oružanih snaga Republike Hrvatske. Uprave ministarstva nisu ustrojbene cjeline Oružanih snaga Republike Hrvatske i tu glavni inspektor nema nadležnosti nadzora materijalno-financijskog poslovanja. Za to postoji državna revizija, za to postoje u konačnici policijski organi i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske koje ocjenjuje da li je određeni rad ili postupak sukladan zakonu ili ne. On nije znao da je general Milićević, odnosno glavni inspektor otišao u takav nadzor. On je samo dobio taj dokument o nadzoru i kad ga je pročitao vidio je da u njemu pišu stvari koje apsolutno nemaju podlogu ni u kakvom zakonu, a jedan detalj je da je trebalo smanjiti količine u pozivnom nadmetanju što je po Zakonu o javnoj nabavi izričito zabranjeno. Napomenuo je da na kraju teksta, ako se dobro sjeća, ima jedna rečenica koja zabrinjava, da inspekcija nije izvršila uvid u sve dokumente, a da je izvršila možda bi zaključak bio drugačiji, što je po svjedoku katastrofa. Taj dokument govori o nekakvih 14 milijuna kuna. Prije svega napominje da ne zna kako je izašao u javnost jer ima oznaku tajnosti, ali je on naravno ugledao svjetlo dana u hrvatskim medijima i on je oblikovao javnost o nekakvom sveopćem kriminalu. Ali članovi Povjerenstva su imali priliku izvršiti uvid u originalne dokumente i vidjeti o čemu se tu radi. Iz tiska je saznao da je general Milićević rekao da je on nakon toga smijenjen te da su ljudi koji su bili u nadzoru smijenjeni što definitivno nije točno. General Milićević je ostao raditi kao obnašatelj dužnosti glavnog inspektora do kraja kalendarske godine. To je tri godine u Glavnom inspektoratu i tada po Zakonu o službi u Oružanim snagama za djelatne vojne osobe slijedi rotacija što je normalno u vojničkom životu. Mandat načelnika Glavnog stožera je pet godina. Zapovjednici grana su četiri godine, a ostale djelatne vojne osobe nakon tri godine obnašanja određene dužnosti odlaze na novu dužnost. Nitko od ljudi nije smijenjen. Svi su nastavili raditi u Inspektoratu. Taj nalaz o inspekcijskom nadzoru koji je potpuno nezakonit ministar Rončević je arhivirao odmah. O kupnji kamiona se prethodno očitovala državna revizija, dala je svoje mišljenje, izvršila je pregled i nikakve ovlasti glavni inspektor obrane nije imao za obavljanje tog nadzora, apsolutno nikakve. Ali definitivno nitko zbog toga nije smijenjen. On je generala Milićevića zatekao u glavnom inspektoratu kad je došao na dužnost ministra obrane. On je ondje bio pomoćnik glavnog inspektora za obrambeni sektor i kad je general Petković otišao u Haag morao je imenovati obnašatelja dužnosti i imenovao ga je u osobi pomoćnika za obrambeni sektor generala Milićevića. Da je tada znao da nije pročitao Zakon o obrani sigurno ga ne bi imenovao za obnašatelja dužnosti.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je general bojniki Milićević pred Povjerenstvom priznao da nije pročitao Zakon o obrani što stvarno zvuči nevjerovatno.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je general bojniki Milićević pred Povjerenstvom tvrdio da kad je ministar Rončević vidio njegov nalaz, tražio je od njega da ga izmijeni. Gosp. Rončević je sada iskazao da ga je stavio u arhivu. Postavlja pitanje je li tražio izmjenu nalaza general bojnika Milićevića kao što on tvrdi ili o tom nije bilo razgovora, nego ga je jednostavno kao protuzakoniti akt, arhivirao.

Gosp. Rončević je odgovorio da je razgovarao s generalom Milićevićem i pitao ga, telefonski, na temelju čega je on otišao u taj nadzor, gdje mu je pravna osnova za obavljanje tog nadzora. On je rekao da evo svi o tome pišu pa onda je i on smatrao potrebnim da se uključi, da da svoj nekakav doprinos ovome. Definitivno odbacuje bilo kakvu pomisao da mu je on, kako je general Milićević rekao, nešto nudio te tražio od njega da izmijeni nalaz. Nešto što je nezakonito je nezakonito po tome jer nema pravnu osnovu. O tome se očitovalo nadležno tijelo, to je državna revizija, ona je dala svoje mišljenje, nije pronašla nikakve elemente nezakonitosti, imali su primjedbu na dio oko offseta koji su oni kao Ministarstvo prihvatili. Ponavlja da nije imao nikakvu

potrebu utjecati na Milićevića da bi mijenjao svoj nalaz koji je sam po sebi nezakonit i koji je iskomentirao i ne želi to više ponavljati. Državna revizija je u svom nalazu rekla da nije do kraja ispoštovan napatuk o offsetu. Napatuk o offsetu je obveza koja proizlazi iz Zakona o proizvodnji, remontu i prometu naoružanja i vojne opreme koji je donesen 2002. godine, ali tek u 2004., kad ja on došao za ministra obrane, poradilo se na izradi pravilnika o offsetu. Po tom Napatku o offsetu, offset određuje povjerenstvo koje imenuje ministar gospodarstva. On se sastoji od predstavnika MORH-a i Ministarstva gospodarstva. To je povjerenstvo koje određuje što će u konkretnom predmetu nabave naoružanja i vojne opreme za potrebe Oružanih snaga koji prelazi vrijednost 2 milijuna eura biti sadržaj offseta. S obzirom da je ugovor potpisao u prosincu 2008. godine, a u tom trenutku ministar gospodarstva Vukelić još nije imenovao povjerenstvo za offset, nije bilo tijela koje će odrediti što će biti offset u tom predmetu. Mogli su ga ugovorno potpuno isključiti jer ne postoji tijelo. Po tom napatku to tijelo je trebalo imenovati u roku 6 mjeseci. Ministar Vukelić je to tijelo, Povjerenstvo o offsetu imenovao negdje početkom veljače 2005. dakle definitivno iza zaključenja predmetnog ugovora. Međutim, oni su znajući da postoji i želeći ugraditi offset u nabavu u Republici Hrvatskoj, u ugovor stavili tu obvezu offseta dobavljaču. To znači da nadogradnja tih kamiona mora biti u Hrvatskoj. Ona je i rađena u Hrvatskoj u tri firme koje su radile na dogradnji. Državna revizija kao nadležno tijelo se očitovala o tome. Ni u postupku nabave, ni u postupku određivanju cijene, ni u svim elementima nije našla nikakve elemente nezakonitosti. Osim što je apsolutno nezakonito, Milićevićovo izvješće njemu tom dijelu nije bilo bitno, osim što ga je zabrinuo onaj završni dio da je radio jedan nalaz, bez obzira što je nezakonit, a da nije izvršio uvid u svu dokumentaciju.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da je državna revizija u nalazu za 2005. godinu napisala da je offset program obavljen.

Svjedok je nadodao da je nadogradnja rađena u Hrvatskoj u tri firme i to je bio početak offseta u Republici Hrvatskoj u nabavama za potrebe Oružanih snaga. Veliki pravi offset je išao poslije kroz glavnu nabavu, a to je bila nabava oklopnih vozila, pješaštva za potrebe Oružanih snaga.

Prof. dr.sc. Hebrang je naveo da je ključni dokument bio dopis Uprave za logistiku Glavnog stožera od 25. studenog 2004. gdje oni određuju da tehnički zadovoljavaju samo dva proizvođača. Nakon otkrića tog dokumenta navodi da im je svima postalo jasno kako se odvijao natječaj. Napominje da je o tom dokumentu nedavno u jednom dnevnom listu izražena neka sumnja. Pisalo je "Rončević odbio prijedlog MORH-a za više ponuda. Stručne službe MORH-a predložile su nagodbu temeljem pregovora s više ponuđača, ali to Rončević nije poslušao." Povjerenstvo ima taj dokument i iz njega je vidljivo da što se tiče kamiona Stožer je napisao da su suglasni sa sljedećim ponudama. Postavlja pitanje kako tumači da se i dalje govori o više ponuđača a njemu kao ministru su zapravo samo dva dana za pregovaranje i od njih je tada odabrao jeftinijega, te otkud ta razlika u interpretaciji dokumenta.

Gosp. Rončević je odgovorio da je Stožer svojim dopisom od 25. studenog 2004. godine predložio da se izravnom pogodbom nabave osim kamiona i automobili terenski. Nije prihvatio taj dio prijedloga Glavnog stožera. Prihvatio je izravnu pogodbu samo za kamione jer su kamioni bili potrebni za ostvarenje partnerskih ciljeva. Terenski automobili nisu sredstvo koje je prijeko potrebno za ostvarenje partnerskog cilja. I htio je izravnu pogodbu samo iz razloga koje je objasnio, jer sljedeće godine u proračunu nema proračunske stavke. Zakon kaže, za ono što nije u proračunu ne može se ni pokrenuti postupak nabavke. Terenski automobili koje je predložio Stožer da se nabave izravnom pogodbom nije prihvatio jer nisu potrebni za

ostvarenje partnerskog cilja. Izravna pogodba je bila samo za ono što je nužno i za ono što je nedvojbeno vojna oprema koja se po zakonu može nabaviti izravnom pogodbom.

Na pitanje prof. dr.sc. Hebranga je li zbog istog razloga otpale i nabava sanitetskog vozila i autobusa, svjedok je odgovorio potvrdno. Naveo je da osim toga što nije bilo dovoljno novaca, ni sanitetsko vozilo niti autobus nisu bili sredstva koja su potrebna za ostvarenje tih partnerskih ciljeva i procijenio je da nema potrebe ići s izravnom pogodbom i za nabavu toga jer ne služi partnerskom cilju. Ne želi reći da to nije potrebna oprema za Oružane snage, ali nije prioritetna i nabavljali su samo ono, do iznosa proračunske stavke od 35 milijuna, što je potrebno, znači kamion za ta dva partnerska cilja.

Prof. dr.sc. Hebranga je zanimalo kako se osjećao ovih 5 godina kao čovjek kojeg su kriminalizirali za radnje koje nije učinio, te kako se osjećala njegova obitelj, njegovi prijatelji. Što je ovih 5 godina značilo za njega, pod optužbom da je eliminirao jeftinije ponude, iako to nije učinili on nego netko drugi.

Gosp. Rončević je odgovorio da je apsolutno znao kakva je istina i nikada nije posumnjao u prosudbu svojih suradnika koji su časni ljudi i ljudi koji najbolje poznaju vojnu tehniku. Nikada mu ne bi palo na pamet polemizirati s vojnikom koji ima iskustvo iz Domovinskog rata, koji ima tisuće i tisuće pročitanih stranica o vojnoj tehnici, te ulaziti u ocjenu da li jedan kamion udovoljava ili ne udovoljava tehničko-taktičkim karakteristikama. Oni su rekli, dvije ponude zadovoljavaju "Mercedes" i "Iveco". On je samo primijenio zakon i apsolutno niti jedne sekunde nije doveo u pitanje tu svoju odluku. Niti jedan stav koji je rekao vezano za ovaj predmet ne mijenja i iza svakog stoji, osim jednoga. Osim izjave Predsjedniku Republike, ona formulacija o tragikomičnom igrokazu. To je bilo u želji da obrani i sebe i svoje suradnike. Upotrijebio je riječi koje nisu primjerene s obzirom na životnu dob i funkciju osobe kojoj su upućene. I samo to više ne bi ponovio. Sve drugo što je rekao uključno s ovim danas. Kada bi se opet našao u situaciji da je Hrvatska u pristupnom procesu i da taj mali kotačić treba pokrenuti, taj vlak Hrvatskog ulaska u NATO, opet bi donio takvu odluku. Pod takvim zakonskim okvirom, sa tim činjeničnim stanjem i s mišljenjem struke niti sekunde ne bi dvojio.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva prof. dr.sc. Krešimir Ćosić. Prof. dr.sc. Ćosić je naveo da je pročitao stotine izvješća glavnog inspektorata tj glavnih inspektora. Naglasio je da nikada nijedno izvješće koje je vidio nije imalo politikantski karakter, osim izvješća generala Miličevića. I na žalost to se dogodilo, a nije se smjelo dogoditi. Izvješće od 31. svibnja 2005. glavnog inspektora general bojnika Joze Miličevića ima upravo takav karakter kakav se ne smije dozvoliti. To je politikantsko izvješće, a posebice zadnja rečenica u kojoj se navodi da im je bila dostupna dokumentacija, donijeli bi druge zaključke. Prof. dr.sc. Ćosić je postavio pitanje može li svjedok reći što misli na čiji nagovor se glavni inspektor odlučio na jednu ovakvu avanturu i napravio jedno ovako intrigantno optužujuće izvješće, bez ikakvih temelja.

Gosp. Rončević je naveo da je prof. dr.sc. Ćosić bio u Ministarstvu obrane, general je Hrvatske vojske u mirovini i poznata mu je hijerarhija. Zakon o obrani u članku 100. kaže da Oružanim snagama Republike Hrvatske zapovijeda u miru, vrhovni zapovjednik Predsjednik Republike kao vrhovnih zapovjednik, preko ministra obrane. Postoje četiri autoriteta glavnom inspektoru obrane. To može biti načelnik Glavnog stožera, ministar obrane, Vlada Republike Hrvatske i Predsjednik Republike kao vrhovni zapovjednik. Pročitao je iskaz generala Lucića u medijima. On je rekao, ako

je dobro zapamtio, da je on bio glavni inspektor i da nikada u svom radu kao glavni inspektor nije otišao u nadzor civilnog dijela MORH-a. Zaključuje da mu general Lucić to nije rekao, on mu nije rekao, Vlada Republike mu nije rekla. On ne zna tko je. Nikada o tome s njim nije razgovarao, a general bojnik Milićević mu to nije rekao. No, njemu je to potpuno nebitno. Sada mu je nebitno, no u onom trenutku mu je bilo bitno, jer je vidio da obnašatelj dužnosti glavnog inspektora general Hrvatske vojske ili nije upoznat ili ignorira činjenicu da Hrvatska ima civilni nadzor nad Oružanim snagama, odnosno vojnik ne može nadzirati civilne institucije osim u onom dijelu gdje je zakonom izričito određeno. A to je u onom dijelu zakona o nadležnosti vojnog inspektorata u provođenju i kontroli, odnosno u nadzoru provođenja plana obrambenih priprema.

Prof. dr.sc. Čosić je konstatirao da u svakom slučaju to ostaje njima koji bi to trebali pokušati riješiti. Smatra da general Milićević to nije mogao napraviti samoinicijativno i da to sigurno nije napravio samoinicijativno. Da bi mogao napraviti onakvo izvješće suprotno zakonu general Milićević je sam sebi dao mandat na koji nije imao pravo. Navodi da u Izvješću od 31. svibnja 2005. piše "Temeljem godišnjeg plana rada Inspektorata obrane za 2005. godinu", šest mjeseci nakon što je sve prošlo general Jozo Milićević sam sebi zapovijeda da treba napraviti redovni inspekcijski nadzor sustava ugovaranja i nabave ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane. Smatra da je u svakoj ozbiljnoj i odgovornoj demokraciji ovako nešto politička avantura glavnog inspektora i jednog generala i nije prihvatljivo. Vrlo često se 2000. godine govorilo kada se generali počnu baviti politikom da ih treba umiroviti.

Na pitanje je li predsjednik trebao s obzirom na karakter tog izvješća umiroviti generala Milićevića, gosp. Rončević je odgovorio da je Predsjednik Republike Hrvatske prisegnuo na Ustav i poštivanje Ustava i provođenje zakona i on to radi na način kako on misli da je to dobro. Početkom 2000. godine je umirovio grupu hrvatskih generala jer je smatrao da su svojim aktom, pismom, izašli iz okvira vojničkog djelovanja i on ih je umirovio. Ovdje vjerojatno nije došao do takvog zaključka pa nije. Nije o tome s Predsjednikom nikada razgovarao, a inače se ne bavi tumačenjem tuđih misli, pa ne bi mogao komentirati da li je ovdje Predsjednik postupao sukladno zakonu ili nije postupao sukladno zakonu, to ostavlja njemu.

Njemu se čini da je nakon nalaza državne revizije, nakon njegovog pisma Predsjedniku Republike i nakon pres konferencije koju su održali 10. siječnja očito trebalo dati ovom predmetu jednu novu dimenziju i prikazati ga u jednom drukčijem svjetlu. Je li se general Milićević u tu nezakonitost, te u jednu političku avanturu upustio po vlastitom nahođenju ili je na to bio od nekog pozvan on ne može reći.

Prof. dr.sc. Čosić je naveo da svako izvješće glavnog inspektora obrane obvezuje da on ima na uvidu sve potrebne dokumente Glavnog stožera i Ministarstva obrane ako mu je to nužno potrebno za formuliranje njegovih krajnjih zaključaka. To međutim u ovom slučaju nije bilo ispunjeno. Konstatirao je da je pročitao stotine dokumenata Glavnog inspektorata, glavnih inspektora i takvih izvješća takvog karaktera nije bilo.

Obveza generala Milićevića kao glavnog inspektora bila je da ima sve potrebne dokumente kako bi mogao donijeti zaključke. U svom izvješću od 31. svibnja 2005. general Milićević kao glavni inspektor je napisao da im nisu bili dostupni svi dokumenti, a da su im bili dostupni svi dokumenti donijeli bi drugačije zaključke. Postavio je pitanje svjedoku je li itko ikada, ne samo za vrijeme njegovog mandata, mogao uskratiti glavnom inspektoru dokumente koje je on trebao imati iz Glavnog stožera ili Ministarstvu obrane.

Svjedok je odgovorio da definitivno ne može uskratiti i nije mogao uskratiti dokumente. Kada Glavni inspektorat postupi sukladno zakonu, kada obavlja nadzor

koji se temelji na zakonu po ovlastima koje se temelje na zakonu ne postoji institucija, tijelo, pojedinac koji može uskratiti davanje podataka Glavnom inspektoratu i to nikada nije rađeno. Bio je tri godine ministar obrane i Glavni inspektorat tj. glavni inspektor potpisuje te inspekcijske nalaze. Sadržavali su puno korisnih podataka i informacija. Inspektorat je pomoćno tijelo ministra obrane u onom dijelu gdje ministar nema osobnih saznanja jer ministar nije vojnik. Hrvatska se odlučila za civilni nadzor, ministar obrane je civil i ministar obrane ne zna područja vojnog djelovanja. On ne može kao civil reći da li se plan obuke i pripreme Hrvatske vojske obavlja profesionalno kvalitetno ili ne. Za to služi inspektor obrane i on daje svoju ocjenu stanja, on daje nalaz na uvid čelnicima ustrojbenih cjelina koje su kontrolirane, one na to daju svoje mišljenje i iza toga se o utvrđenim nepravilnosti donose tzv. smjernice za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Bilo je puno korisnih informacija. Neće, jer je ovo javna sjednica, reći o dijelu koji se odnosi na ubojita borbena sredstva, ali puno korisnih informacija su dobili i radilo se na tome da se popravi stanje u određenim područjima. Iza tog nalaza nisu slijedile nikakve smjernice što samo po sebi govori da je taj inspekcijski poduhvat generala Milićevića imao samo politikantsku namjenu. Očito je ostvario učinak jer se u medijima govorilo i govori o nekakvoj razlici od 14 milijuna, Rončeviću kao kriminalcu. To je jedna sveopća licitacija koliko je ukrao, ošteti, od 14 do 5 mil. kuna kako koji glavni urednik odredi. I uvijek su tu u pravilu neimenovani visoko obaviješteni izvori u ministarstvu, Državnom odvjetništvu, u Državnom uredu za reviziju i u svim tim institucijama na koje se pozivaju, a kolege novinari jako dobro znaju što to znači visoki neimenovani izvor. To je nametanje vlastitog osobnog stava po nekom pitanju, a ti stavovi su građeni na tome da nitko nikad nije pročitao niti jedan papir iz predmetnog spisa, a članovi Povjerenstva su se sami osobno uvjerali koliko je to opsežan spis.

Gradila se teza o oštećivanju državnog proračuna, pa čak do onog apsurdna da je ošteti državni proračun jer je dvaput bio plaćen PDV. Da je to i bilo tako, PDV je prihod državnog proračuna i državni proračun ne može biti tu oštećen, pa toliko bi se bar trebalo znati o tome.

Na pitanje prof. dr.sc. Čosića što misli zašto glavni inspektor nije koristio sve dokumente koji su mu stajali na raspolaganju, jer je definitivno jedan od ključnih dokumenata dokument od 25. studenog 2004. u kojem je jasno iznesen stav nadležne uprave Glavnog stožera za logistiku, te citira dio, „Mišljenja smo kako je odluka povjerenstva o najpovoljnijim ponudama primjerena i suglasni smo sa sljedećim ponudama.“, a on ga nije, iako je stajao na raspoloženju u Glavnom stožeru, uzeo na uvid. Bio je obavezan taj dokument pogledati, ali je u zaključku svog izvješća napisao da mu nije bila dostupna kompletna dokumentacija. Postavlja još jedno pitanje svjedoku. Smatra li da je to bila namjera glavnog inspektora ili misli da se to slučajno dogodilo.

Gosp. Rončević je odgovorio da on ne može reći, jer nije ni znao za nadzor. Da je znao prekinuo bi ga, ne radi svoje zaštite, jer definitivno nije imao potrebu, te ponavlja da je Državni ured za reviziju utvrdio pravo stanje i dobio na uvid svu dokumentaciju, izvršio uvid u svu dokumentaciju i o tome zauzeo svoj stav, nedvosmislen i jasan.

Smatra da kad se ide u ovakav nezakonit nadzor takvim konspirativnim metodama, normalno je da se ne izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju. No, on ne može reći od koga je tražio, što je tražio, te tko mu je što dao. Možda mu je netko i nekakav dokument dao, a službenici Ministarstva obrane nisu u obvezi na ovim, posebno nižim razinama, poznavati Zakon o obrani i ovlasti glavnog inspektora, ali glavni

inspektor bi morao znati svoje ovlasti i morao bi znati da ne može otići u nadzor upravnog dijela, odnosno civilnog dijela Ministarstva obrane Republike Hrvatske.

Svjedok je na kraju konstatirao da je to nezakonit nadzor, bez pravne osnove, u konačnici necjelovit i kao posljedica toga proizlazi i priznanje na kraju Izvješća, da su izvršili cjelovit uvid u dokumentaciju možda bi nadzor bio drukčiji.

Prof. dr.sc. Ćosić je konstatirao da se već pet godina nameće kao jedino vjerodostojno izvješće, izvješće generala Milićevića napravljeno na takav način, u kojem stoji 14 milijuna 830 tisuća kuna izgubljenih za Ministarstvo obrane, suprotno nalazima i stavovima državne revizije, načelnika Glavnog stožera, Uprave za logistiku Glavnog stožera itd. Pita se koji je smisao svega toga. Je li to jedini problem koji zaslužuje napore te pažnju hrvatske javnosti svih ovih godina. Je li stanje u Oružanim snagama i Ministarstvu obrane zaista idealno da je to jedini problem o kojem se treba i mora govoriti pet godina. Zanimalo ga je kad se uzmu svi napori ovdje u Povjerenstvu, rasprave u Hrvatskom saboru, ponovne inspekcije, rasprave na svim drugim mogućim razinama, misli li svjedok da je to racionalno ponašanje u jednom društvu.

Svjedok se osvrnuo na stanje u Oružanim snagama. Napomenuo je da je u Zakonu o obrani od 2002. godine postojala obveza da Ministarstvo obrane, odnosno Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje u Sabor dostavlja izvješće o stanju Oružanih snaga i izvješće o provođenju planova obrambenih priprema. Taj zakon je stupio na snagu u svibnju mjesecu 2002. godine i njegovi prethodnici nisu podnosili ta izvješća. Gosp. Radoš nije ni stigao jer je negdje u sedmom mjesecu te godine prestao biti ministar. Došla je kolegica Antunović, ali takvo izvješće nije dolazilo u Sabor.

Napominje da je on prvi puta upravo na elementima koji su dali i Glavni stožer i Inspektorat obrane napisao i poslao u Hrvatski sabor izvješće o spremnosti Oružanih snaga i provođenju obrane i priprema u Republici Hrvatskoj. To je izvješće išlo početkom 10-og mjeseca u Sabor i za neke je bilo malo šokantno. Poručivano mu je da ni Predsjednik Republike nije blagonaklono primio to izvješće jer je procjenjivao da je to, pred nadolazeću kampanju predsjedničkih izbora, udar na njega, jer on kao Predsjednik odgovara i za stanje u Oružanim snagama, a da on kao član Vlade Republike Hrvatske želi na njega svaliti krivicu nekakvog stanja. Početkom 2004. godine dobio je jednu bilješku, informaciju iz misija Republike Hrvatske pri NATO-u koja ima civilnu i vojnu komponentu. U njoj je rečeno da od tri kandidata u pristupnom procesu ulaska u NATO, Hrvatske, Makedonije i Albanije, prema ocjeni iz nekih NATO krugova, Makedonija i Albanija su dalje odmakle u reformama obrambenog sustava nego Hrvatska što baš nije bilo ugodno za pročitati i saznati. On je to primio kao jedno ozbiljno upozorenje i da će se reformi morati dati jedna dodatna brzina kako bi uspjeli u toj integracijskoj ambiciji. Ono što je prvo bilo u razgovorima sa NATO stručnjacima, koji su dolazili i u posjetu Republici Hrvatskoj, a i on je odlazio vrlo često tamo, jest da prava reforma počinje sa analizom postojećeg stanja. Spoznati da u nečemu nisi dobar je prvi korak ka uspjehu. On je dopustio da u to izvješće uđu i stvari koje se možda nekome nisu svidjele, koje su možda proglašavane šokantnim, ali ni na koji način nisu utjecale na obrambenu sposobnost zemlje. Želio je potaknuti širu raspravu o stanju u obrambenom sustavu, jer rat je bio iza nas, i pomalo se počelo razmišljati šta će nam to, šta ćemo sad ulagati u to. Počeo se čak i ukorjenjivati jedan stav da u NATO ulazi obrana odnosno Ministarstvo obrane da ulazi cjelokupna država. Iza toga, izvješće kao redovno godišnje izvješće odlazi u Sabor. O njemu saborski zastupnici raspravljaju i doprinos saborskih zastupnika uvelike je pomogao i interesu javnosti za stanje u Oružanim snagama i

doprinio i poboljšanju kvalitete rada i u Oružanim snagama i u upravnom dijelu MORH-a.

Komentirao je konstataciju prof. dr.sc. Ćosića. Naveo je da je država propisala postupak revizije korisnika Državnog proračuna i rekla je da su to djelatnici državne revizije koji su educirani i moraju proći revizorski ispit, te moraju na tom revizorskom ispitu pokazati određeni kvantum znanja o reviziji, o kontroli, o nadzoru. Djelatnici Inspektorata obrane ne polažu nikakav revizorski ispit, nemaju znanja odnosno ne kontrolira se to njihovo znanje u tom dijelu i zakon nije predvidio da odlaze u ovakve nadzore. Kasnije su prema odluci Vlade Republike Hrvatske ustrojili u svojim ministarstvima i sustave interne kontrole i revizije. Djelatnici koji su pošli u taj odjel interne kontrole morali su polagati revizorske ispite. Reviziju može raditi samo onaj tko je za to educiran, tko je položio revizorski ispit i tome je država dala ovlast da kontrolira postupke i odluke kontroliranog subjekta. U predmetnom slučaju u nadzor su odlazili ljudi koji definitivno nisu imali te ovlasti, koji nisu imali kvalifikacije za obavljanje tog nadzora. Za njih je država predvidjela nešto drugo i rekla to kroz Zakon o obrani i Pravilnik o radu inspektorata da se mogu baviti time, ali ne i ovime. Smatra da ako iza toga glavni inspektor odlazi u nadzor koji nije zakonit, onda je netko sebi dao ovlast rušiti temelje sustava državne uprave i državnih tijela. To znači totalno negiranje državne revizije, a negiranje institucije je nepoštivanje države. Apsolutno priznaje da se general Milićević borio za ovu državu i ima njegovo uvažavanje, no navedena epizoda definitivno mu nije trebala.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Boris Šprem.

Prije postavljanja pitanja gospodinu Rončeviću rekao je da je ono što je doktor Hebrang naveo na početku naprosto nije točno, a to je da je i gospodin Faber rekao da nema osnovane sumnje za kazneno djelo. On je to rekao drugačije. Podsjeća da je 11.11.2008. USKOK je zatražio izvid od MUP-a. 18.3. MUP je poslao USKOK-u što su do tada pronašli, a 16.4. USKOK traži nadopunu izvida. MUP nije završio svoj posao koliko ja on razumio.

Na pitanje gosp. Šprema zna li kako se primjenjuju Zakon o javnoj nabavi za nabavu naoružanja i vojne opreme u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske i da to objasni, gosp. Rončević je odgovorio da Zakon o javnoj nabavi poznaje tri oblika nabave. Poznaje javni natječaj, nadmetanje po pozivu i treći oblik, izravnu pogodbu, kada je to zakonom predviđeno. Javnim natječajem koji se objavljuje u "Narodnim novinama" ili u jednom od javnih glasila Republike Hrvatske poziva se neograničeni broj potencijalnih ponuđača da dostave svoje ponude za traženi predmet nabave. Po Zakonu o javnoj nabavi u takvom nadmetanju javnim natječajem potrebne su najmanje dvije kvalificirane ponude da bi se mogao izvršiti izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Pozivno nadmetanje je nadmetanje u kojem se ne objavljuje javni natječaj te je tu možda odgovor nekim članovima Povjerenstva koji nikada nisu vidjeli javni natječaj u pozivnom nadmetanju. U takvom slučaju javni natječaj se ne objavljuje, nego se poziva određeni broj potencijalnih ponuđača za koje onaj tko traži i koji je objavio pozivno nadmetanje smatra da mogu udovoljiti njegovim zahtjevima i očekivanjima da će dostaviti traženu robu odnosno usluge. Tvrtke, kod subjekta koji provodi pozivno nadmetanje, podižu tzv. ponudbenu dokumentaciju na temelju koje dostavljaju svoju ponudu. Treći oblik je izravna pogodba kada se za to steknu zakonsku uvjeti. U predmetnom slučaju radi se o članku 6. Zakona o javnoj nabavi, za nabavu naoružanja i vojne opreme. Vojni kamioni su vojna oprema koju je kao takvu utvrdila uredba Vlade Republike Hrvatske o naoružanju i vojnoj potrebi za

potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova, a donesena je 2002. g. i kaže da su vojni kamioni vojna oprema te da se nju može nabaviti izravnom pogodbom.

Gosp. Šprem je naveo i slažio se sa svjedokom u tome da je nalaz državne revizije otvorio mnoga pitanja i da je neka zatvorio. Nalaz državne revizije u 2005. za 2004. godinu između ostalog kaže "Revizijom za 2004. utvrđeno je da je u manjem broju slučajeva postupljeno prema nalogima Državnog ureda za reviziju, dok u većini nije postupljeno po danim nalogima". Ukazuje da to govori o slaboj transparentnosti u postupku nabave naoružanja i vojne opreme. Ukazuje da na strani 43. toga istog izvješća Državnog ureda za reviziju stoji "Rashodi za vojnu opremu planirani su u iznosu 239 milijuna kuna, a izvršeni su u iznosu 880 milijuna kuna, što je za 640 milijuna kuna ili 267% više od plana" te "Nabava vojne i druge opreme, planirana je podnositeljem zadataka i po vrsti opreme, odnosno usluge. Nabava navedene opreme provedena je najvećim dijelom primjenom odredbe članka 6. točka 5. i 7. Zakona o javnoj nabavi, prema kojima se odredbe navedenog zakona ne primjenjuju na nabavu naoružanja, vojne opreme", itd. Konstatirao je da je Državni ured za reviziju rekao da se ne mora primjenjivati Zakon o javnoj nabavi, članak 6. na način da se ide na javno nadmetanje. Kako je Državni ured za reviziju baš za tu godinu, o drugima neće govoriti tu nego na plenarnoj sjednici, rekao da se najvećim dijelom primjenjuje dakle, netransparentno postupanje u nabavi naoružanja i vojne opreme, postavio je pitanje zna li svjedok za tu 2004. godine, koji je to najveći dio gdje nisu provodili javni natječaj, a ni pozivno nadmetanje, a mogli su ga provoditi.

Gosp. Rončević je odgovorio da ne zna zašto ga zbunjuje što Ministarstvo obrane ima i imalo je veliki postotak izuzeća od javne nabave. Njega bi zbunjivalo da je to Ministarstvo kulture nabavljalo vojnu opremu pa da je onda imalo izuzeće. 90% proračuna Ministarstva obrane se troši na krajnjeg korisnika, a to su Oružane snage Republike Hrvatske. Oružane snage nabavljaju vojnu opremu i tu se primjenjuje izuzeće kao i u svim zemljama svijeta. Ne zna što je to toliko šokantno, skandalozno i nerazumljivo. Isto to izuzeće, jer je rađeno po istom Zakonu, primijenila je njihova stranačka kolegica, a njegova funkcionalna kolegica Željka Antunović 2003. godine kada je radila remont borbenih zrakoplova u Rumunjskoj bez ikakvog javnog natječaja, pozivnog nadmetanja, nego se išlo izravnom pogodbom u vrijednosti, koliko mu se čini, od 67 ili 70 milijuna kuna, To su bili remontu MIG-ova, koje zrakoplovstvo nije htjelo preuzeti u prvom krugu koliko su bili šlampavo napravljeni. Po istom tom zakonu, nedvojbeno je da je borbeni zrakoplov naoružanje i vojna oprema, te je nedvojbeno da je tada primijenjen Zakon o javnoj nabavi i izuzeće, a da to nije bilo potrebno. Ne želi reći da je kolegica Antunović ili netko tko je taj postupak vodio, prekršila zakon. Koristila je zakonsku pogodnost da se ta usluga remonta borbenog zrakoplova može obaviti bez javnog natječaja ili nadmetanja po pozivu. Pitao je gosp. Šprema zašto mu je to što se dešavalo tada prihvatljivo, a u ovom slučaju mu je šokantno te ima li dvostruke kriterije. Zakon je isti, isto je Ministarstvo, ista je država, sve je isto. Smatra da se jednim metrom gleda kada to radi Vlada kojoj je gosp. Šprem član, a drugim metrom gleda kada to radi Vlada kojoj on nije član, u smislu stranačke pripadnosti. Kada je 2003. godine nabavljeno 680 vatrogasnih vozila, prethodno se provodio postupak nadmetanja u Ministarstvu unutarnjih poslova. Došlo se do situacija da je najpovoljnija ponuda prelazila iznos planom, odnosno proračunom osiguranih sredstava i tada je na zatvorenom dijelu sjednice Vlade Vlada utvrdila opći interes, jer vatrogasno vozilo nije niti vojna niti policijska oprema te Ministarstvo unutarnjih poslova nije moglo to nabaviti direktno, i odabrala je dobavljača izravnom pogodbom. Postavio je pitanje gdje je tu transparentnost, te

zašto se brka pojam transparentno s izuzećem na temelju zakona, jer izuzeće ne znači da je netransparentno. I danas postoji izuzeće, za nabave, za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske. Kod nas je taj zakon dobio usklađenost sa standardima Europske unije, takvi zakoni postoje i u NATO zemljama.

Gosp. Šprem je napomenuo da nije znao da on treba odgovarati na pitanja, ali kad ga već pita odgovorit će mu što je netransparentno. Nabavljanje naoružanja je jedno, a kada se nabavlja vojna oprema je drugo, a kada se nabavljaju odijela i razne druge stvari je treće, a sve je to Ministarstvo nabavljalo u velikim količinama bez javnog natječaja. Zato je i postavio prethodno pitanje. Puno robe je nabavljeno bez javnog natječaja, a u članku 1. Zakona o javnoj nabavi piše da se tim zakonom uređuju uvjeti i postupci javne nabave koji prethode sklapanju ugovora o nabavi robe i usluga te ustupanju radova a u svrhu djelotvornog korištenja proračunskih i drugih sredstava te poticanja slobodnog tržišnog nadmetanja. To je svrha Zakona o javnoj nabavi. Istina je da Ministarstvo obrane ne mora koristiti taj zakon, ali nije zabranjeno da ga koristi.

Postavio je pitanje je li početkom 2005. potpisao Godišnji plan rada Inspektorata obrane koji se odnosi na rad 2004. jer po planu za 2005. g. ispada da ga nije potpisao, te je li potpisao za iduće godine godišnje planove rada Inspektorata obrane ili nije.

Ujedno je zamolio da mu se kao članu Povjerenstva dostave ti dokumenti jer ima onaj za 2004. Napominje da je taj plan rada Inspektorata obrane sporan, između ostalog, što je u planu navedeno, točka 9. Nadzor realizacije opremanja i modernizacije Oružanih snaga, i točka 19. koja kaže Nadzor nad sustavom ugovaranja i nabave roba i usluga.

Gosp. Rončević je odgovorio da taj plan rada nije potpisao jer je sadržavao elemente za koje smatra da se ne temelje na Zakonu o obrani i Pravilniku o rada Inspektorata. Planovi rada se potpisuju u kalendarskoj godini za slijedeću godinu, ne naknadno, ne retroaktivno ako je dobro shvatio formulaciju gosp. Šprema. Što je sadržano u ostalim ne može reći u ovom trenutku jer ne pamti detalje svih dokumenata koje je potpisao i o kojima je raspravljao. Inspektor dostavlja prijedlog plana rada koji onda odlazi u tajništvo Ministarstva na ocjenu usklađenosti sa zakonom, a u predmetnom planu rada je evidentirano da neke od predloženih aktivnosti nemaju potporu u zakonu i zato ga nije potpisao.

Na pitanje gosp. Šprema zašto onda nije stavio van snage izvještaj koji mu je podnesen i potpisan od strane generala Miličevića, ako je nezakonit i ako nije potpisao plan rada Inspektorata obrane za 2005. gosp. Rončević je odgovorio da nije znao da postoji institut stavljanja van snage. Nezakonit akt je nezakonit sam po sebi. Tu se nije provodio upravni postupak da bi mogao staviti van snage nekakav akt te nije upoznat s takvim postupkom. Stavio ga je u arhivu. Ne može ignorirati da ne postoji dokument jer ga je general Miličević napravio. To što nema veze sa zakonom to je jedan dio priče. Vidio je što je nadzirao i stavio je to u arhivu Ministarstva obrane.

Gosp. Šprem je konstatirao da su time svi drugi zadaci koji su bili predviđeni Planom rada glavnog inspektora obrane bili bez njegove kontrole jer on Plan nije potpisao iako je to bio dužan, s obzirom na članak 5. Pravilnika o radu, učiniti, a isti Pravilnik je i sam te godine korigirao 15. listopada 2003. U članku 5. piše da se redovni nadzorni poslovi planiraju godišnjim planom rada Inspektorata obrane koji na prijedlog glavnog inspektora obrane odobrava ministar obrane. Po njegovom tumačenju glavni inspektor obrane ne može postupati ako nema njegova odobrenja. Postavio je pitanje

svjedoku kako to da on kao ministar obrane nije znao da glavni inspektor nema odobrenje za sve te radnje bez njegova odobrenja

Gosp. Rončević je odgovorio da misli da gosp. Šprem brka dva pojma. Glavni inspektor i Inspektorat postupaju na osnovu zakona, a plan rada je samo dokument koji određuje koje segmente djelovanja sukladno zakonu će u proračunskoj, odnosno kalendarskoj ili poslovnoj godini nadzirati. To što plan rada nije odobren i to što nije potpisan od strane ministra obrane ne znači da je time prestala osnova za postupanje glavnog inspektora u onom dijelu koji se temelji na zakonu.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Igor Dragovan.

Gosp. Dragovan je podsjetio gosp. Rončevića da se na početku svoga iskaza osvrnuo na kronologiju postupka nabave predmetnih kamiona o kojima se govori, te je, između ostaloga, rekao da je, zbog određenih potreba Glavnog stožera, isteka kraja godine i proračuna, obavio razgovor s načelnikom Glavnog stožera i njegovim zamjenikom.

Gosp. Dragovan je postavio pitanje je li istina da je razgovarao s načelnikom Glavnog stožera.

Svjedok je odgovorio da je razgovarao s načelnikom Glavnog stožera. Načelnik Glavnog stožera zapovijeda Oružanim snagama Republike Hrvatske i naravno da je nebrojeno puta razgovarao sa njim. Da li su se uvijek složili u mišljenju, to je drugo pitanje, ali apsolutno su razgovarali.

Na pitanje gosp. Dragovana jesu li razgovarali o predmetnoj nabavi kamiona gosp. Rončević je odgovorio da jesu i da je to zvučalo od strane načelnika GS-a u stilu ..“opet će proći jedna godina a da ništa nije nabavljeno“, „dolazi Boland a mi nećemo imati kamione, nećemo realizirati partnerske ciljeve.“, „Ja sad idem predsjedniku Republike Hrvatske, ovo više ne ide ovako.“ A razgovarao je i s generalom Barićem koji je molio da se vidi što se još može napraviti. Napomenuo je da je Frank Boland u NATO-u ono što je danas Olie Rehn za Europsku uniju, povjerenik za proširenje. Boland daje sa svojim timom ocjenu, onda se s tom ocjenom ide na NAK, Vijeće ministara vanjskih poslova NATO zemalja koji onda još tamo pitaju pojedina pitanja, a sve se temelji na njihovoj ocjeni. Ponovo je napomenuo da su razgovarali.

Na pitanje može li se prisjetiti kada su razgovarali o toj nabavi kamiona, svjedok je odgovorio da su to bili prijepodnevni sati i načelnik Glavnog stožera je došao k njemu u ured ili je on išao k njemu u ured, ne sjeća se, i razgovarali su o tim temama. Načelnik Glavnog stožera i njegov zamjenik su tražili da se to realizira.

Gosp. Dragovan je iz odgovora zaključio da je u tijeku nabave, ne ulazeći u to je li to bilo u vrijeme nabave po pozivu ili direktne pogodbe, gosp. Rončević razgovarao s načelnikom Glavnog stožera o toj nabavi.

Svjedok je ponovo potvrdio da su razgovarali u onom trenutku kada se pojavio problem da se mora poništiti pozivno nadmetanje iz zakonskog razloga jer neće imati sredstava za realizaciju partnerskih ciljeva.

Gosp. Dragovan je napomenuo svjedoku da je načelnik Glavnog stožera general Lucić svjedočio pred ovim Istražnim povjerenstvom te da je na pitanje je li ikad s bivšim ministrom, gospodinom Rončevićem, razgovarao o nabavi vojnih kamiona odgovorio sa ne. I na drugo pitanje, na osnovi čega bi možda ministar mogao zaključiti da se on zalagao za nabavu kamiona pod nekim drugim uvjetima, a nikad s njim nije razgovarao, odgovorio je da ne može zaključiti na temelju čega bi ministar mogao to zaključiti.

Gosp. Rončević je odgovorio da je razgovarao o postupku nabave kamiona i s generalom Lucićem i s generalom Barićem i s ljudima koji su radili u službama i u

Ministarstvu i u Glavnom stožeru, Upravi za logistiku. Stoga je i uslijedio dopis Glavnog stožera od 25. studenog u kojem se inzistira na nabavi, i da se u okviru postojećih financijskih sredstava i izravnom pogodbom realizira nabava te se posebno u tom dopisu na kraju navodi "radi ostvarenja partnerskih ciljeva".

Na pitanje gosp. Dragovana je li mu poznato pismo koje je načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske general Lucić uputio Predsjedniku Republike i Vrhovnom zapovjedniku Oružanih snaga Republike Hrvatske 10. siječnja 2005. godine gosp. Rončević je odgovorio da nije znao za to pismo. Za to pismo je saznao prvi puta iz članka koji je ovdje prisutni novinar Žabec napisao u Jutarnjem listu. Da je znao za to pismo tražio bi razgovor kod Predsjednika Republike i objašnjenje navoda generala Lucića u tom pismu. Ako ga je novinar Žabec dobro prenio, u tom pismu se kaže da je Predsjednik od generala Lucića tražio da vidi što se to tamo događa. On bi kao ministar tada rekao gospodinu Predsjedniku da postoji članak 100. Zakona o obrani koji kaže da Predsjednik kao vrhovni zapovjednik zapovijeda Oružanim snagama preko ministra obrane, te prema tome, Predsjednik može pozvati načelnika Glavnog stožera i ministra zajedno i njegovo je legitimno pravo vidjeti što je to nabavljeno. Da li nabavljeno sredstvo zadovoljava potrebe Oružanih snaga i je li nabavom, odnosno stavljanjem u uporabu toga sredstva osiguran kvalitetan rad pojedinca i postrojbi u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Napomenuo je da mu je bilo malo iznenađenje kada je saznao da je Predsjednik preskočio ovu vertikalu zapovijedanja u miru. Nitko mu nije rekao da su u ratu ili da su u neposrednoj ratnoj opasnosti. Pitao bi Predsjednika na temelju čega preskače instituciju ministra obrane i traži od načelnika Glavnog stožera da ga informira o događaju koji je vezan uz Oružane snage Republike Hrvatske. U ovom slučaju posredno jer su nabavljeni kamioni, nabavljeni za uporabu u Oružanim snagama.

Gosp. Dragovan je pitao svjedoka sjeća li se da mu je isti dan, odnosno 10. siječnja i Predsjednik Republike uputio pismo.

Svjedok je odgovorio da mu je Predsjednik Republike uputio pismo u kojem traži da ga izvijesti o okolnostima nabavke kamiona. On je tada to pismo dao po ustrojbenim cjelinama MORH-a da mu pripreme odgovor za Predsjedniku Republike. Misli da je poslao čak i jednu požurnicu koja nije bila potpisana od Predsjednika nego od savjetnika, jer je malo trajala ta priprema pisma.

Gosp. Dragovan je konstatirao da je general Stipetić potpisao požurnicu.

Gosp. Rončević se prisjetio da je general Stipetić potpisao požurnicu, a negdje po sjećanju mu se čini da je on 24. ili 25. siječnja Predsjedniku uputio pismo u kojemu pojašnjava razloge za donošenje i sadržaj odluke, što su napravili, kakav su ugovor potpisali, te o čemu se tu radi.

Gosp. Dragovan je naveo da nije gledao ministrovu press konferenciju, ali da je reakcija i Predsjednika Republike i načelnika Glavnog stožera bila na njegovu press konferenciju koju je održao 10. siječnja.

Načelnik Glavnog stožera se obratio Predsjedniku Republike i vrhovnom zapovjedniku Oružanih snaga povodom izjave ministra obrane koju je dao na tiskovnoj konferenciji dana 10. siječnja 2005. godine u 11,00 sati u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske bez njegove nadležnosti, a izjavu je vidio i čuo na vijestima HTV-a u 14,00 sati istoga dana. To je bio razlog zašto je načelnik Glavnog stožera pisao Predsjedniku Republike. Gosp. Dragovan je citirao navode iz pisma "Ministar obrane me je prozvao pod punom dužnošću činom, imenom i prezimenom da sam zagovarao kupnju vojnih kamiona po cijeni 30% višoj od postignute u ugovoru koji je on potpisao. Na tu javnu optužbu pod punom moralnom i svakom drugom odgovornošću mogu odgovoriti sljedeće. Izjavljujem da nisam sudjelovao u

procesu ugovaranja i nabavke kamiona za potrebe Oružanih snaga. Po dužnosti koju obnašam u nabavkama mogu razgovarati samo s pozicije glavnog vojnog savjetnika ministra obrane sukladno članku 94. stavak 3. Zakona o obrani ili člana vojno-tehničkog savjeta ministra obrane sukladno članku 19. točka 2. Zakona o obrani. U tom smislu ministar obrane gospodin Berislav Rončević nikada nije od mene kao glavnog vojnog savjetnika tražio mišljenje ili savjet po pitanju bilo kakve nabavke naoružanja i vojne opreme za potrebe Oružanih snaga. Ministar obrane nikada nije ustrojio niti sazvaio vojno-tehnički savjet koji je sukladno zakonu savjetodavno tijelo za pitanje modernizacije i opremanja Oružanih snaga, te pripremu kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme što ste i vi tražili od gospodina ministra Rončevića putem vašeg vojnog kabineta dopisom od 12. veljače 2004. godine. Nadalje, ministar obrane bio je dužan donijeti Poslovnik o radu vojno-tehničkog savjeta što nikada nije učinio. Nakon višekratnih usmenih traženja svojim aktom, od 29. prosinca 2004., godine tražio sam ustrojavanje vojno-tehničkog savjeta kao kontrolnog tijela prilikom realizacije proračunskih sredstava namijenjenih opremanju i modernizaciji Oružanih snaga. Poštovani gospodine Predsjedniče i vrhovni zapovjedniče Oružanih snaga, ponavljam navod je u potpunosti netočan, odnosno lažan, te Vas molim da Vi kao Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga zatražite trenutnu istragu kojom će se utvrditi tko od nas dvojice govori istinu. Ovi navodi ministra obrane ne mogu ostati nerazjašnjeni.“

Gosp. Dragovan je naveo da je uz gore citirano načelnik Glavnog stožera u sljedećem pasusu spominjao i neke slučajeve „Čačija“, „Spajić“, „Memorandum“ itd. koji nisu vezani za ovaj slučaj da bi na kraju u završnom dijelu, vrlo bitnom za ovu predmetnu nabavu napisao i isto je citirao: „Posebno je čudna nabava kamiona za potrebe Oružanih snaga jer oni nisu na vrhu prioriteta koje je dao Glavni stožer. To naglašavam s obzirom da će kamioni kada budu isporučeni stajati u skladištu i povremeno se upotrebljavati, a zanemareni su zahtjevi za nabavkom terenskih vozila za potrebe Oružanih snaga osobito Vojne policije koja se već nalazi u vojnoj misiji u Afganistanu, gdje je stanje vozila već kritično. Stoga ako je nešto bilo prioritet u nabavi vozila to je bila nabava terenskih vozila, te je njih trebalo nabaviti, a ne kamione.“

Gosp. Dragovan je izjavio da on isto tako zbog istinitosti a i novinara koji su bili prisutni mora reći da je po pitanju stajanja kamiona general Lucić rekao da se tu malo zaletio oko svoje izjave. No želio je predočiti ovo gospodinu Rončeviću zato što, dva u tom trenutku vrlo bitna čovjeka u sustavu obrane Republike Hrvatske, različito govore, načelnik Glavnog stožera i ministar obrane. Smatra da bi u svakoj demokratskoj državi nakon ovakvih stvari netko morao odstupiti sa svoje dužnosti.

Gosp. Dragovan je još jednom ponovio pitanje gosp. Rončeviću je li razgovarao sa načelnikom Glavnog stožera oko nabave predmetnih kamiona u prisutnosti zamjenika načelnika generala Barića.

Gosp. Rončević je odgovorio da je, jer je i general Barić navraćao u ured te molio da se to riješi, te da se vidi što se može učiniti jer general Lucić ide kod Predsjednika i sl. Glavni stožer je tražio nabavku kamiona, a general Lucić kaže da o tome nema pojma. Uprava za logistiku Glavnog stožera je ustrojbeno cjelina Glavnog stožera kojoj je na čelu general Lucić. On kao ministar mu nije organizirao rad u Glavnom stožeru, no možda je trebao. General Lucić je rekao da nabava kamiona nije bila na vrhu prioriteta. U dopisu Uprave za logistiku od 25. studenog 2004. godine stoji da se kupe kamioni terenski "Iveco", "Mercedes" te kako je riječ o nabavi nebojnih vozila prijeko potrebnih za implementaciju partnerskih ciljeva. Svjedok napominje da ne zna

kako general Lucić ili on možda tumače izraz prijeko potrebnih. On bi rekao da je to prioritet. Ako je nešto prijeko potrebno, to znači da je to prioritet.

Činjenica je da u tom dopisu Glavni stožer, a na čelu Glavnog stožera je general Lucić, piše kupite "Iveco" i "Mercedes", a "Mercedes" je skuplji 17,5%. Ne 30%, nego 17,5%. Program "Mercedes" je skuplji je u odnosu na program "Iveco" koji je ugovoren i razlika u cijeni je 17,5%.

Prvo je to naveo novinar Krešo Žabec u svom članku, a sada gosp. Dragovan, koji mu je pročitao pismo gdje general Lucić kaže da on nikada nije zagovarao potrebu nabavke kamiona. Svjedok pita gosp. Dragovana zna li kolike je potrebe iskazao Stožer za kamionima. Ovih 39 kamiona je santa leda, onaj gornji dio, vrh sante leda. Preko tisuću komada su potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske u kamionskom programu poradi toga da Ministarstvo prestane popravljati stare podrtine od kamiona i da prestane hraniti neke firme. Nastajala su poslovna carstva na potrebama MORH-a za održavanjem tehnike. I kada su krenuli sa programom modernizacije i opremanja, onda su nastali problemi i medijski udari. Shvatili su da sve ono što im ostaje za modernizaciju i opremanje, završava u razno raznim mehaničarskim radionicama i kod dobavljača rezervnih dijelova. Zato su krenuli u obnovu programa i zato su trebali novi kamioni za partnerske ciljeve. Partnerski ciljevi znače da će hrvatski vojnik s njim ići u misiju, da o ispravnosti i održavanju toga kamiona ovisi sigurnost i postrojbe i pojedinca. A to znači kada se u Mazar al Charif pokvari kamion, isti mora imati NATO certifikat zato što ne može doći nekakav majstor iz nekakve mehaničke radionice iz Stenjeveca i ići popravljati kamion u Mazar al Charifu, nego mora biti u sustavu i rezervnih dijelova i postupaka održavanja da ga bilo koja mehanička radionica bilo koje vojske NATO-a koja je tamo može popraviti. To je NATO certifikat i to je NATO usklađenost tehnike.

Slučajevi "Čačija" i "Spajić". Čačija se pojavio na početku njegovog mandata. I načelnik Glavnog stožera ako je problematizirao pitanje Čačije, onda je imao definitivno vremena i obvezu da on riješi to pitanje, a ne ministar koji je došao u mandat. Slučaj Čačija je iza toga riješen izvan Oružanih snaga Republike Hrvatske. Izašao je iz sustava.

Slučaj "Spajić" znači da je pokojnik, brigadir Hrvatske vojske Spajić, imao pravo prema Zakonu o pravima Hrvatskih branitelja na pogreb uz vojne počasti. To ga je pripadalo. I ne postoji niti jedan autoritet koji je imao bilo koju zakonsku osnovu uskratiti vojne počasti na tom pogrebu. Ako je netko smatrao da pokojni general Spajić, nije dostojan, da se ogriješio o zakone Republike Hrvatske, trebao je pokrenuti postupak oduzimanja čina generalu Spajiću, za što postoji zakonska mogućnost, i na taj način uskratiti počasti. Umro je kao brigadir Hrvatske vojske, umro je kao branitelj i po Zakonu o pravima branitelja iz Domovinskog rata imao je pravo na počasti. Ministra obrane tada nitko nije izvijestio i počasna postrojba je povučena sa pogreba kada je tamo već počeo ceremonijal pogreba, na sramotu Oružanih snaga Republike Hrvatske. Toliko o predmetu Spajić.

Gosp. Dragovan je postavio pitanje je li istina da u pozivnom natječaju, osim navedena dva ponuditelja o kojima se govorilo „Iveco“ i „Mercedes“, ostali nisu zadovoljavali tehničke karakteristike, nisu imali NATO certifikat, da su ponuđeni gospodarski a ne vojni kamioni i sl.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to rekla Uprava za logistiku Glavnog stožera. On nikada nije ocjenjivao tehničko-taktičke karakteristike niti to zna. Nije niti vojnik, niti inženjer strojarstva i o tome on svojih saznanja nema. Glavni stožer je Službi za ugovaranje, razvoj, opremanje i modernizaciju poslao dopis u kojem kaže koje kamione su oni ocijenili usklađenim sa traženim tehničko-taktičkim karakteristikama i

koje treba nabaviti. On nije bio ni član povjerenstva niti je ocjenjivao tehničke karakteristike jer o tome nema znanja. Uprava za logistiku je rekla koje kamione oni smatraju kvalificiranima, po njima su to kamioni „Mercedes“ i „Iveco“ i on se odlučio i ugovorio je nabavu s onim tko je u prethodnom postupku istakao povoljniju cijenu.

Prethodni postupak, nadmetanja po pozivu je formalno završio odlukom o poništavanju, iz zakonskog razloga članka 64 stavka 1. točke 3. jer iznos najpovoljnije ponude prelazi planirana ili osigurana sredstva za nabavu. Po prvom postupku, pozivnom nadmetanju, nije rađen izbor niti je na temelju toga zaključivan ugovor. Na saznanjima dobivenim u tom postupku je odlučeno da se ide u izravnu pogodbu sa onim za koji je Uprava za logistiku Glavnog stožera dala mišljenje. Nema kvalificiranije ustrojbene cjeline za ocjenu kvalitete vojnih kamiona od Uprave za logistiku. Oni su rekli „Iveco“ ili „Mercedes“ i on je kao osoba koja je odgovorna za izvršavanje državnog proračuna odabrao onoga koji je bio jeftiniji.

Dali su očitovanja da ostaju kod cijene bez obzira na smanjene količine, dali su popust od 3% s obzirom na avansno plaćanje i zaključen je ugovor sa njima.

Gosp. Dragovan je konstatirao da je bilo formirano povjerenstvo za provedbu pozivnog natječaja te je imalo dvostruku zadaću. Postavio je pitanje gosp. Rončeviću je li svjestan da je povjerenstvo, odnosno tehnički dio povjerenstva tada utvrdio da su svi oni koji su pristupili pozivnom natječaju zadovoljili tražene tehničke karakteristike.

Gosp. Rončević je odgovorio da je svjestan, a da li je to bilo točno to su utvrdili u postupku kasnije.

Gosp. Dragovan je pitao što su utvrdili.

Gosp. Rončević je odgovorio da nisu sve ponude zadovoljavale tražene tehničko-taktičke karakteristike, iako je netko u tablice upisivao da jesu. Kamion jednog dobavljača nije zadovoljavao tehničko-taktičke karakteristike iako su upisali u tablice da zadovoljava jer svojom težinom nije udovoljavao zahtjevu neto nosivosti. Traženi su kamioni 5 tona neto nosivosti. Kamion s obzirom na svoju težinu nije mogao dati neto nosivost od 5 tona. Isto su to naknadno pregledali ljudi koji su kvalificirani, te je zbog toga i uslijedio dopis od 25.11.2004.

Nije on bio taj koji ocjenjuje tehničko-taktičke karakteristike, jer on to ne zna. Uprava za logistiku je isključila jednog dobavljača iako je netko prije toga u tablicama stavio da zadovoljava. Neto nosivost znači, da vi na njega morate staviti 5 tona neto tereta. Taj kamion nije zadovoljavao te uvjete. A osim toga, i da je zadovoljavao i ta ponuda je prelazila proračunsku poziciju od 35 milijuna kuna i opet bi poziv za nadmetanje morao biti poništen.

Gosp. Dragovan je naveo da postoji zapisnik koji su potpisali svi članovi povjerenstva koji su provodili postupak pozivnog natječaja, u kojem su utvrdili da sva vozila koja su se prijavila na natječaj, tj svi proizvođači zadovoljavaju tehničke karakteristike. I drugo, utvrdili su da cijena tih ponuda prelaze predviđeni iznos i predložili su određene stvari.

U tom zapisniku stoji da se od pravne službe MORH-a zatraži mišljenje, oko jednog ponuditelja tj. tvrtke AUTOHRVATSKA, s obzirom na određene sporove koje ima sa Ministarstvom obrane, jesu li kvalificirani da sudjeluju u natječaju, s time da je odgovor pravne službe bio da nikakva zapreka nema, a oni su bili najpovoljniji ponuđači.

Gosp. Rončević je zamolio gosp. Dragovana da to mišljenje Pravne službe pročita u cijelosti.

Gosp. Dragovan je naveo dopis koji je uputila, načelnica Uprave za materijalne resurse, Službe za ugovaranje i nabavu pukovnica Ojdana Žužul, pomoćniku ministra gosp. Ivi Bačiću sa određenim preporukama, u kojem između ostaloga stoji da je

tehnički dio povjerenstva izvršio analizu ponuda u tehničkom dijelu i konstatirao da dostavljene ponude za pojedinu vrstu vozila zadovoljavaju tražene tehničke karakteristike. Njegov pomoćnik Ivo Bačić donio je odluku o poništenju postupka nabave iz razloga što su sredstva premašivala ona koja su stajala u proračunu. Obzirom da je u svojoj odluci o direktnoj pogodbi od 23.12.2004. napisao da se ide u postupak nabave sa tvrtkom "Eurokamion" zato što "je najpovoljnija" gosp. Dragovan pita svjedoka može li mu reći zašto je napisao i na temelju čega je napisao da je tvrtka "Eurokamion" najpovoljnija.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to vrlo jednostavno. Njegovi suradnici, Uprava za logistiku Glavnog stožera predložila je da se nabave kamioni Mercedes ili Iveco i na pitanje da li u svemu udovoljavaju, odgovorili su da oni u svemu udovoljavaju. I Mercedes i Iveco udovoljavaju tehničko-taktičkim karakteristikama, osigurali su NATO certifikat za kamione koje nude. Ustanovio je da „Eurokamion“ ima povoljniju cijenu te da su ostali kod cijene i s obzirom na smanjenje količine. Njemu se to činilo najpovoljnijom ponudom. Tada je formirao Povjerenstvo koje je imalo zadaću ispregovarati uvjete ugovora sa firmom "Eurokamion".

Gosp. Dragovan je konstatirao da je ministar u svojoj Odluci o direktnoj pogodbi u kojoj je imenovao povjerenstvo i odredio predmet nabave i pregovore sa tvrtkom "Eurokamion" za koju tvrdi da je bila najpovoljnija, naveo i količine vozila za nabavu.

Između onoga što je naveo i onoga što je zaključak Povjerenstva postoji određena razlika. Ta razlika se vidi i u odnosu na ono što je tražila Uprava za logistiku Glavnog stožera. Ministar je u odluci naveo potrebu za kamionima terenskim za nabacne kabine nosivosti 5 tona - 2 komada. To je isto tražila i Uprava za logistiku. No u nabavi je nabavljeno kamiona terenskih za nabacne kabine 5 tona, vojna izvedba, 20 komada. Postavio je pitanje svjedoku je li svjestan zbog čega je nastala ta razlika.

Gosp. Rončević je odgovorio da je bilo ugovoreno 20 nabacnih kabina. Nabacne kabine se nabacuju na kamione i kamion onda postaje mobilna komunikacijska jedinica. A rješavao se i partnerski cilj, komunikacijski sustav kroz kabine veze koje se kao kontejner kopčaju na kamion. Ako nemate kamiona nemate za što zakopčati.

Gosp. Dragovan je napomenuo da je nažalost javnost bila onemogućena čuti kako je svjedočio general Miličević, što recimo nije bilo uskraćeno generalu Luciću bez obzira što je ministar Vukelić poslao isto pismo i za generala Miličevića i za generala Lucića. Ujedno je napomenuo da je gosp. Rončević vrlo grubo javno govorio o generalu Miličeviću, da je nalaz koji je napravio nezakonit, da se ne temelji se na zakonu itd.

Postavio je pitanje gosp. Rončeviću da, kada je dobio, a to je bilo negdje u svibnju 2005. godine izvješće general bojnika Miličevića, zašto ga tada nije smijenio sa mjesta inspektora obrane ako je napravio nešto što je nezakonito, što ne odgovara ni Zakonu o obrani, ni pravilniku, nego je jednostavno dopustio da on završi svoj mandat do kraja. Ako je netko napravio tako težak prekršaj za koji svjedok tvrdi da je težak prekršaj, zašto nije poduzeo određene sankcije protiv njega.

Gosp. Rončević je odgovorio da ga nije smijenio zato što bi vjerojatno oni bili prvi koji bi rekli da radi odmazdu nad generalom Miličevićem i zato što bi to bilo tako protumačeno. General Miličević je tada bio 2 i pol godine svoga službovanja u Glavnom inspektoratu, krajem godine je po logici trebao otići u rotaciju na novu dužnost. On je dobio zapovjednu dužnost zapovjednika Ratne škole. To je najprestižnija vojna škola u sustavu Hrvatskog vojnog učilišta. Dobio je mjesto sa ustrojbenim činom sukladnom osobnom činu, prema tome nikakve odmazde prema generalu Miličeviću nije bilo. Raspoređen je na mjesto koje je ustrojbeno, i sukladno njegovom osobnom činu i odgovara njegovom rasporedu.

Nije tražio smjenu generala Milićevića zbog toga jer taj nalaz nije odmah završio u medijima nego kasnije. Ne zna točno kada je prvi put izašlo u medijima, pred nekakve izbore sigurno, a nije od toga htio praviti i dodatnu paradu. Tada se već razmišljalo o postavljanju novog glavnog inspektora. Napominje da general Milićević nikad nije bio glavni inspektor nego samo obnašatelj dužnosti glavnog inspektora i kad je on raspoređen na novu zapovjednu dužnost, odlukom Vlade Republike Hrvatske postavljen je novi glavni inspektor.

Gosp. Dragovana je zanimalo zašto je već 30. studenog 2004. godine, znači u tijeku još uvijek nezavršenog prvog pozivnog natječaja koji je poništen tek 15. prosinca 2004., zatražio dozvolu od Ministarstva financija i ministra Šukera za avansno plaćanje koje su realizirali tek u siječnju 2005. godine.

Gosp. Rončević je odgovorio da ne zna koliko je gosp. Dragovanu poznat pojam avansnog plaćanja. Objasnio je da je avansno plaćanje ono koje se obavlja prije isporuke roba ili usluga. Da je izbor napravljen temeljem nadmetanja po pozivu opet bi bilo avansno plaćanje jer do kraja proračunske godine dobavljač ne bi isporučio kamione. Ponovo je napomenuo da bi se i u slučaju da je izbor napravljen temeljem nadmetanja po pozivu sklopio ugovor i opet bi se tražilo avansno plaćanje jer je bilo očito da se ti kamioni nisu mogli do kraja godine isporučiti. To je kamion, to nije komad kruha. Ugovoreno je 180 ili 150 dana kao rok isporuke i svima je bilo jasno da ne bi do kraja proračunske godine bili isporučeni kamioni, ne bi bilo fakturirano i ne bi postojala mogućnost da se na temelju fakture plate kamioni.

Načelnica službe za ugovaranje i nabavu je od Ministarstva financija tražila avansno plaćanje. Svjedok opetovano ponavlja i da je nabava rađena po prvom postupku opet bi bilo avansno plaćanje, znači plaćanje prije isporuke robe ili obavljene usluge.

Gosp. Dragovan je konstatirao da se u trenutku traženja mora znati što će se avansno plaćati, te smatra da u tom trenutku nisu završili jedan natječaj, a i nisu dogovorili drugo, no to je pitanje njegove odluke.

Gosp. Rončević je pojasnio da kod avansnog plaćanja za korisnika državnog proračuna treba osigurati likvidna sredstva. Državni proračun ima svoju dinamiku punjenja i pražnjenja. Za 35 milijuna kuna se ne može doći ministru financija u jutro i reći da im da 35 milijuna kuna. Mora se najaviti potreba za avansnim plaćanjem, tako da ministar financija može osigurati sredstva i transferirati ih uplatom na račun dobavljača. Zato se traži unaprijed.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja tajnik Povjerenstva gosp. Krunoslav Markovinović.

Gosp. Markovinović je konstatirao da su tijekom rada Povjerenstva na dokumentima preskočena dva ključna dokumenta. Jedan od njih je nekoliko puta spomenuti dokument Glavnog stožera od 25.11.2004. kojim Glavni stožer preuzima na sebe koji će se kamioni nabaviti. Drugi dokument je od 1. srpnja 2004. godine i to je prijedlog koncepta sustava opremanja Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske nebojnim vozilima kojeg je odobrio načelnik službe za razvoj i opremanje i nabavu brigadir magistar znanosti Slaven Zdilar. Navodi da se u tom dokumentu često spominje unificirati, unifikacija, tipizacija. Zatim se spominju uvjeti nabave, pored ostalog, da pri odabiru potencijalno optimalnih tipova vozila je potrebno uobziriti sve kriterije od političkih, vojnih, strateških, ekonomskih, tehničkih, logističkih, pa do vojno-taktičkih. Znači, da sve to treba uzeti u obzir kod nabave.

Postavio je pitanje da li se pod pojmovima tipizacija, unifikacija misli na ono što je zapravo radio UNPROFOR kada je bio na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine, jer je imao sva vozila iste marke.

Gosp. Rončević je pojasnio da je tipizacija bitan korak u racionalizaciji troškova. Kad se radi o vojnim programima nikad se ne oslanja na jednog dobavljača što zna i general Ćosić. Razlog je taj što nema tako moćne svjetske kompanije koja ne može doći u teškoće i koja u konačnici ne može propasti. Vrijeme globalne krize i recesije to pokazuje. Padaju tako moćni financijsko-gospodarski sustavi za koje prije pet godina ne bi ni pomislili da mogu doći u teškoće. Vojska se nikada ne može osloniti i ne treba osloniti na jednoga dobavljača. Ministarstvo nikada nije reklo da će to biti program IVECO, za svih 1000 vozila koliko je Glavni stožer istakao potrebe, kad se govori o kamionskom programu. Zato je rađena ta studija o unifikaciji, odnosno tipizaciji.

Unifikacija znači manje rezervnih dijelova, jednostavnije i brže procedure održavanje i u konačnici manji trošak za proračun. Ne trebate stvarati nepotrebne zalihe, ne opterećuju se zalihama likvidna financijska sredstva i taj iznos, koji se ne mora odvajati za sustave održavanja, znači skladištenje rezervnih dijelova široke lepeze proizvođača kamiona, može se usmjeriti za nabavku nove opreme.

Gosp. Markovinović je konstatirao da je general Milićević u svom svjedočenju rekao da onaj tko dobije posao s kamionima, ima veliku šansu i za sljedeće isporuke kamiona.

Postavio je pitanje je li sva buka oko tih kamiona zapravo i nastala iz tog razloga.

Gosp. Rončević je odgovorio da on ne može tumačiti misli generala Milićevića, ali činjenica je, da onaj tko se dokaže kvalitetom i cijenom, otvorio si je vrata da može sudjelovati i u sljedećim nadmetanjima, natječajima, pozivnim nadmetanjima za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske. To je činjenica.

Gosp. Markovinović je konstatirao da je gosp. Rončević jedna od rijetkih osoba u Hrvatskoj protiv kojeg su čak dva predsjednika optužbama došla na vrh top liste. Jedan je predsjednik Istražnog povjerenstva, a drugi predsjednik je Predsjednik Republike Hrvatske, jer smatra da nije bilo zadnjih mjeseci njegovog nastupa, a da nije spominjao gosp. Rončevića.

Naveo je da je Predsjednik Republike često spominjao u smislu „danas ima novaca, sutra nema novaca“ i da je tu zapravo vidljiv sav kriminal u postupku nabave.

Gosp. Rončević je odgovorio da Predsjednik Republike nikada nije spomenuo njega imenom. Prilično prati medijske nastupe. Jest da se nekada u kasnim noćnim satima ne može sjetiti imena određenih novinara, ali ne vjeruje da mu je promaklo išta što je objavljeno ili rečeno u medijskom prostoru od strane Predsjednika a da je rečeno za kamione. Činjenica je da Predsjednik nikada nije rekao nezakonitost i povezao to sa imenom Berislava Rončevića. Mora biti iskren i reći da to nije primijetio. Ali je uvijek govorio i sada govori, nezakonitosti, nepravilnosti i kriminal u MORH-u. Ne daje sebi toliki značaj, da bi on bio nekakav ključ uspjeha predsjednikove popularnosti. Misli da bi to bila jedna malo pre slobodna ocjena. On nije toliko medijski zanimljiv, ni atraktivan, da bi Predsjednik na njemu gradio svoju medijsku popularnost. Ne vjeruje da je to tako, ali činjenica je da je vrlo često spominjan taj kriminal. Slaže se s Predsjednikom u onom dijelu gdje Predsjednik kaže, „neka institucije obave svoj posao“. Potpuno se slaže sa Predsjednikovom izjavom da su hrvatski branitelji ginuli za ovu državu, za njene institucije, da mogu slobodno obavljati svoj posao. No u jednom dijelu se ne slaže sa tim njegovim stavom. Kada institucije obave svoj posao, onda Predsjednik to ne prihvaća. On prihvaća kada institucije obave svoj posao i kada kažu svoje meritorno mišljenje.

Gosp. Markovinović je zamolio svjedoka da prokomentirate izjavu "danas ima novca, sutra nema novca".

Gosp. Rončević je odgovorio da je i njemu malo čudan taj stav Predsjednika. Nitko nije krenuo u postupak nabave ako nije imao novca. Po tadašnjem zakonu postupak nabave se nije mogao niti započeti, ako nije postojala proračunska pozicija. Niti započeti. Tom izjavom, kojom Predsjednik potkrepljuje svoje stavove, da se tu radilo o kriminalnom djelu, vrijeđa njihovo poštenje i pomalo i njihovu inteligenciju. Nitko nije krenuo u trgovinu a da nema novaca, samo je pitanje da li ima dovoljno novaca za to što je pošao. Zakon je prepoznao takvu situaciju. Zbog nedostatnih sredstava i Ministarstvo je došlo do te situacije. Provedeno je pozivno nadmetanje za 76 motornih vozila i rezultat toga postupka je rekao da proračunska pozicija od 35 milijuna kuna nije dostatna za provođenje i izbor po tome, te je zbog toga sukladno zakonu to pozivno nadmetanje poništeno.

Gosp. Markovinović je naveo da je svjedok iskazao da je 2003. godine bivša koalicijska Vlada na svojoj zatvorenoj sjednici, donijela odluku o nabavi 680 vatrogasnih vozila bez natječaja. Postavlja pitanje koje marke su bila ta vozila.

Gosp. Rončević je odgovorio da je proveden prethodni postupak. Oglasili su potrebu ili proveli pozivno nadmetanje, sada nije siguran i došli do situacije nedostatnih sredstava, isto kao i kod ovoga nadmetanja. Razlika je bila u tome što su vojni kamioni, po uredbi koju je već spomenuo a koja se temelji na Zakonu o proizvodnji, remontu i prometu, definirani kao vojna oprema. I ovdje je Ministarstvo obrane bilo ovlašteno direktno provesti postupak izravne pogodbe.

Napomenuo je da je Ministarstvo obrane direktno u izravnu pogodbu moglo ići i u prvom koraku. Tražiti da dobavljač ili izravni pregovarač dokaže da ima kamion traženih tehničko-taktičkih karakteristika, te da dokaže da je za njega osigurao NATO certifikat i po zakonu odmah izravno ugovoriti sa bilo kojim od ponuđača. No, napominje da bi to tek tada bilo sotonizirano. Ne bi znali da li je ta cijena adekvatna. Kao što ni kolegica Antunović nije znala i ne zna, da li se remont borbenih zrakoplova u Rumunjskoj mogao ugovoriti i pod povoljniji uvjetima zato što nema s čime uspoređivati. Nije rađen neposredni postupak nego se išlo direktno u neposrednu pogodbu.

Što se tiče vatrogasnih vozila, ona ne potpadaju pod navedenu uredbu. Nisu niti vojna oprema, niti policijska oprema. Zbog toga je bilo potrebno sukladno zakonu, donijeti odluku kojom se predviđa mogućnost da Vlada utvrdi interes Republike Hrvatske i tada se može ići na ugovaranje izravnom pogodbom što su i učinili i odlučili su se za program "Mercedes".

Gosp. Markovinović je naveo da je u jednom njegovom intervjuu navedeno da ga je upravo Predsjednik Republike upućivao na neku buduću suradnju sa firmom "Daimler Benz" koja proizvodi Mercedese. Zamolio je svjedoka da isto prokomentira.

Gosp. Rončević je pojasnio da nije rekao da ga je Predsjednik Republike upućivao. Na jedan upit novinarku da li je Predsjednik Republike od njega tražio da to budu "Mercedes" kamioni, rekao je „Ne.“. Isto odgovara i ovdje. Predsjednik Republike nikada od njega nije tražio da ti kamioni moraju biti „Mercedes“. On je samo rekao da jedino što je do tada imao s Mercedesom je bio poziv koji mu je došao iz Ureda predsjednika Republike Hrvatske potpisan od savjetnika predsjednika Republike Hrvatske za gospodarstvo gospodina Dubravka Radoševića kojim ga se poziva da se priključi izaslanstvu prigodom posjeta Predsjednika Republike Hrvatske. Citira dio dopisa: „Na poticaj predsjednika Republike ali i predstavnika koncerna Daimler-Chrysler slobodan sam zamoliti Vas da uzmete učešće“ vjerojatno sudjelovanje „u programu Predsjednika Republike kao član hrvatskog izaslanstva. Vaše učešće doprinijelo bi uspostavi još bolje suradnje između Hrvatske i koncerna Daimler-Chrysler.“ U potpisu gospodin Dubravko Radošević. Na takvo pitanje je dao takav

odgovor. Opet ponavlja, predsjednik Republike Hrvatske gospodin Stjepan Mesić nije u predmetnom slučaju nabavke kamiona od njega tražio da to moraju biti kamioni Mercedes. Bilo kakve druge interpretacije nemaju veze sa njim.

Gosp. Markovinović je konstatirao da je shvatio da je predsjednik Mesić imao u programu samo obilazak firme Mercedes, ali ne i Iveco i ostalih firmi.

Gosp. Markovinović se ispričao kolegama za rečenicu „da će svi završiti u paklu“, koju stvarno nije rekao, a novinar K. Žabec je naveo da ju je uputio oporbenim članovima. Niti je to njegov način rada, niti je želio konkurirati jednom drugom kolegi koji vjerojatno ima agenciju za slanje u pakao.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja potpredsjednik Povjerenstva gosp. Emil Tomljanović.

Na pitanje je li kao ministar obrane nagovarao ili vršio pritisak na general bojnika Jozu Milićevića da promijeni nalaz i mišljenje obavljenog inspekcijskog nadzora, gosp. Ronević je odgovorio da nije.

Na pitanje je li kao ministar obrane vršio bilo kakva otpuštanja u Ministarstvu a koja bi bila motivirana predmetnim izvješćima, gosp. Rončević je odgovorio da nije bilo niti otpuštanja niti rasporede na druge dužnosti. Potpuno je netočno da je netko, zbog iskazanog mišljenja ili toga nadzora koji je bio potpuno protuzakonit i nema uporište ni u zakonu ni u pravilniku, bio otpušten ili prebačen na nekakvo drugo mjesto. To se nije dogodilo i jednostavno nije točno. Gospođa Bešlaj-Cifrek je u Inspektoratu od 24.1.2005. do 31.12.2006. bila viši inspektor za materijalno i knjigovodstveno poslovanje u Odjelu inspekcije sustava materijalne i financijske potpore a u tom razdoblju od 16.2.2005. godine do 16.2.2006. godine dodana joj je još dužnost načelnika Odjelne inspekcije sustava materijalne i financijske potpore Inspektoratu obrane. Ne da nije smjenjivana, ne da je degradirana, nego joj je još pridodavana dodatna dužnost, postala je načelnica odjela. Gospođa Cifrek je iz djelatne vojne službe iz sustava Ministarstva obrane otišla 31.12.2006. godine u mirovinu tzv. 6A profesionalna mirovina. Otišla je iz sustava jer je željela biti sa svojim suprugom brigadrom Cifrekom koji je bio vojni izaslanik Republike Hrvatske u Rumunjskoj.

Gospodin Jasak je u Inspektoratu bio od 1.9.2004. do 31.1.2006. godine. Od 1.5.2005. do 11.9.2005. dodana mu je dužnost načelnika Odjela inspekcije materijalnih resursa u Inspektoratu obrane. Od 1.2.2006. do 28.2.2006. godine voditelj je materijalnog središta 306. logističke brigade. I od 1.3.2006. do 30.9.2007. načelnik je Odjela za informatičko-logističku potporu zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku Petar Zrinsko. To ustrojbeno mjesto je pukovnik po osobnom činu, a ustrojbeno mjesto je brigadir, dakle omogućeno mu je da ostvari i čin brigadira. Prema tome, nitko nije otjeran ni smjenjivan i nitko nije degradiran.

Gosp. Tomljanović je konstatirao da je prilikom svjedočenja gosp. Fabera na izričit upit, a to stoji na stranici 41. fonograma, je li ustanovljena osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo u postupku koje je bilo predmetom istraživanja, gosp. Faber odgovorio „Ne. Da smo mi dakle došli do razine osnovane sumnje da je bilo koja osoba počinila kazneno djelo po službenoj dužnosti mi bismo se odlučili za formu kaznene prijave, a ne opće izvješće Državnom odvjetništvu.“ Isto je citirao jer mu se čini da je netko na početku kazao nešto suprotno što u fonogramu ne piše.

NASTAVAK NAKON STANKE U 11,45 SATI.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Goran Beus Richembergh.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha može li mi reći kad je stupio na dužnost ministra gosp. Rončević je odgovorio 23. prosinca 2003. kao ministar obrane.

Na pitanje koliko mu je kolokvijalno rečeno, prema njegovom osobnom sudu ili dojmu, trebalo da se upozna sa svim onim što ministar obrane dnevno radi, gosp. Rončević je odgovorio da mu je trebalo 2 do 3 mjeseca da upozna sustav i da upozna ljude. Najviše vremena trebalo mu je za savladavanje sustava skraćenica koje se koriste u terminologiji u okviru Ministarstva obrane.

Na pitanje sjeća li se kada je donesen proračun za 2004. godinu gosp. Rončević je odgovorio da je proračun za 2004. donesen negdje u proljeće budući da se radilo o prvoj godini nakon izbora nije se donosio proračun kao redovni proračun, nego se donosila odluka o privremenom financiranju za tri mjeseca, a negdje u trećem mjesecu, po sjećanju navodi, bio je proračun za 2004. godini.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da po ovome što je do sada rekao proizlazi da je na dužnosti u trenutku donošenja proračuna bio 3 mjeseca. Isto tako je već 3 mjeseca u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske bio zaprimljen plan nabave nebojnih vozila u 2004. godini. Postavio je pitanje jesu li bili ispunjeni svi uvjeti da se krene u postupak nabave tražene opreme.

Gosp. Rončević je odgovorio da jesu.

Na pitanje može li reći zašto je onda došlo do kašnjenja od 9 mjeseci unatoč svim požurnicama koje su stizale iz Uprave za logistiku Glavnoga stožera i obzirom na to da je sam nekoliko puta rekao da se radilo o vrlo hitnoj stvari, o potrebi ispunjenja obveza Republike Hrvatske po ugovoru o partnerstvu za mir.

Gosp. Rončević je odgovorio da ministar obrane nema uvid u sve postupke i predmete koji se rade u Ministarstvu obrane. Ne želi time opravdati sebe, ali misli da nema takvog čovjeka, takvog lumena tko može upoznati i biti upoznat sa detaljima svih predmeta koji se rade u okviru Ministarstva obrane. Kroz kabinet ministra obrane u njegovom mandatu prolazilo je između 5 i pol i 6 tisuća predmeta godišnje, od kadrovskih do ugovora. Po internim aktima Ministarstva obrane ministar obrane potpisuje ugovore koji prelaze iznos od 10 milijuna kuna. Do 10 milijuna kuna prema internim aktima može potpisati i pomoćnik ministra obrane. Državni tajnik mijenja ministra u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti, a iznad 10 milijuna je obaveza potpisivanja ugovora od strane ministra, a do 10 milijuna su to mogli raditi i državni tajnici. Nije bio upoznat sa tim predmetom od njegovog početka, od zahtjeva za nabavu pa rada povjerenstva. To su radili ljudi na nižim razinama. Sa predmetom se upoznao u onom trenutku kada se on pojavio kao problem, tj. da će se morati poništiti nadmetanje po pozivu iz razloga koji je već rekao, te da postoji potreba pronalaženja načina kako realizirati ugovor, kako osigurati kamione u sljedećoj kalendarskoj godini, da se pokaže Upravi za planiranje snaga, odnosno tzv. NATO-vom PARP timu koji dolazi u Hrvatsku gledati hrvatski godišnji doseg i napredak što je napravljeno u realizaciji partnerskog cilja. Tada je on došao u kontakt sa tim konkretnim predmetom.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da je gosp. Rončević malo kontradiktoran s obzirom na činjenicu da je, četiri mjeseca prije nego što je on kao ministar donio odluku kako će se razriješiti taj problem, netko već 27. srpnja upozorio članove povjerenstva da bi bilo dobro da ponište natječaj. Već je tada bilo jasno da postoji problem. Navodi svjedoku da je iskazao da su ga generali Lucić i Barić upozoravali i

tražili od njega ubrzanje postupka. Na pitanje kako to da četiri mjeseca nije reagirao gosp. Rončević je odgovorio da će još jedan put ponoviti da je za predmet saznao kada su mu ljudi došli u ured i rekli da imaju problem. On nije pratio cjelokupnu prepisku u okviru MORH-a jer je MORH složeno ministarstvo. Kad je on došao u Ministarstvo obrane, MORH je tada imao po sjećanju oko 32000 ljudi. Nije očekivati od ministra obrane da poznaje odnose i prepisku između brojnih ustrojbenih cjelina i Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. Dnevno su to tisuće dokumenata koji se međusobno u toj suradnji razmjenjuju. Opetovano ponavlja da je za taj predmet saznao onda kada je postao problem, kada su rekli moramo poništiti pozivno nadmetanje, a imamo potrebu nabavke tih kamiona.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha tko mu je to rekao, gosp. Rončević je odgovorio da su došli državni tajnik i pomoćnici. Državni tajnik je tada bio samo jedan, gosp. Mato Raboteg. Pomoćnik za materijalne resurse bio je gosp. Bačić, tajnik ministarstva bio je Petar Barać, pomoćnik za financije gosp. Josip Budimir, te je tamo bio i mr.sc. Slaven Zdilar iz Uprave za razvoj, opremanje i modernizaciju. Bili su još neki časnici iz Oružanih snaga.

Razgovarao je i s generalom Lucićem i Barićem. Čini mu se da je bio i Skol koji je tada zamjenjivao generala Ostovića koji je bio na školovanju negdje vani. I to su ljudi s kojima je komunicirao o tom problemu te kako naći izlaz iz situacije.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da je razvidno da je Glavni stožer zajedno sa svojim nadležnim službama bio nadležan za specifikaciju potrebne opreme uključujući i tehničku specifikaciju, a da je Ministarstvo obrane neovisno o Glavnom stožeru bilo nadležno za provođenje postupka nabave.

Gosp. Rončević je dodao da Glavni stožer sudjeluje u određivanju tehničko-taktičkih karakteristika jer predstavlja krajnjeg korisnika i sasvim je normalno da ljudi koji će koristiti određeno sredstvo, kažu kakvo im sredstvo treba.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li mu poznato da Glavni stožer nije mijenjao svoje tehničko-taktičke karakteristike koje je zahtijevao za ova vozila od prvoga trenutka od donošenja njegove odluke, te su iste bile na snazi cijelo vrijeme gosp. Rončević je odgovorio da on nije sudjelovao u radu povjerenstva i ne zna sadržaj prepiske. Ne zna što je traženo, niti je on ocjenjivao tehničke karakteristike ponuđenih kamiona. Napominje da je to već rekao i da će opet ponoviti da on to ne zna raditi. On je samo primio dopis Uprave za logistiku Glavnog stožera koji kaže radi toga i toga razloga trebaju se kupiti ta ili ta vozila. Nije prihvatio iz njihovog dopisa, koji se odnosi na motorna vozila, ona koja nisu za ostvarenje partnerskog cilja. Prihvatio je samo ono što je za ostvarenje partnerskog cilja i prihvatio je da se ide u izravnu pogodbu sa onim ponuđačem koji je u onom prethodnom postupku pokazao povoljniju cijenu.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da se članove Povjerenstva pokušalo uvjeriti u nekoliko navrata da su kamioni koji su kupljeni različiti od onih koji su najprije traženi, te da je tehničko-taktičke karakteristike Glavni stožer mijenjao. U postupku pred ovim Istražnim povjerenstvom utvrđeno je da to nije istina. Navodi da od prosinca 2003. pa do momenta kada je svjedok potpisao ugovor, nijedna nadležna služba nije mijenjala tehničko-taktičke karakteristike vozila koje su potrebne za nabavku. Povjerenstvo je utvrdilo da ne postoji nijedan dokument koji tvrdi da se Glavni stožer predomislio, te da je od onih prvotnih zahtjeva zapravo zahtijevao nešto sofisticiranije.

Postavlja pitanje svjedoku može li to potvrditi.

Gosp. Rončević je odgovorio da to može iskomentirati. On ne zna da li je mijenjano. Bilo je dopunjavanja, odnosno povlačenja nekih elemenata i zahtjeva za nabavu a

navedeno mora raspraviti s onim tko ga je pokušao uvjeriti u to. Uvijek je govoreno o kamionu vojne izvedbe, o kamionu koji će udovoljiti tehničko-taktičkim karakteristikama koje je odredio Glavni stožer i o kamionu za koji je dobavljač osigurao NATO certifikat. Da nije bilo NATO certifikata ne bi bilo ni ugovora.

Gosp. Beus Richembergh je naveo svjedoku da je povjerenstvo koje je sastavljeno prema njegovoj odluci zapravo bilo sastavljeno od dva, uvjetno rečeno, dijela. Jedan dio toga povjerenstva činili su ljudi tehničke struke koji su u tome puno bliži, i od njega samoga i od svjedoka, a drugi su oni koji su se bavili pravnim, ekonomskim i drugim aspektima nabave. Povjerenstvo posjeduje zapisnik iz kojega je vidljivo da je tehnički dio povjerenstva održao sastanak prije same sjednice povjerenstva u punome sastavu i zaključilo da su svi ponuđači ispunili one kriterije koji su bili navedeni u dokumentaciji na osnovu koje je proveden pozivni natječaj. Dakle, tehnički dio povjerenstva koji je najmjerodavniji u tom postupku nabave je utvrdio da su svi ponuđači ispunili tražene kriterije. Jedina dvojba koja je postavljena i to ne od strane tehničkog djela povjerenstva, nego ljudi koji su činili povjerenstvo a nisu bili tehničke struke, jest da li jedan dobavljač, obzirom da se nalazi, odnosno da je u pravnom sporu s Ministarstvom, može pristupiti tom pozivnom natječaju jednako kao i svi drugi ili ne. Povjerenstvo posjeduje također i dokument iz kojega je vidljivo da nema nikakvih zapreka za to, jer nije Vlada Republike Hrvatske, odnosno Ministarstvo obrane koje tuži toga dobavljača, nego je dobavljač taj koji pokušava svoja prava osigurati na sudu, dakle, da nema pravnih zapreka i da su svi ponuđači koji su se javili u pozivnom natječaju bili su kvalificirani za to. Postavi je pitanje svjedoku je li mu to poznato.

Svjedok nije shvatio o kojem povjerenstvu je govorio.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio da je postojalo samo jedno jedino povjerenstvo, a to je povjerenstvo koje je provelo prvi postupak. O tome povjerenstvu je govorio.

Gosp. Rončević je još jednom ponovio da je postupak po pozivnom nadmetanju završio iz razloga, jer su ponuđači koji su dostavili svoje ponude, prema dokumentaciji koja je od njih tražena, prelazili iznos proračunskih sredstava. U tom postupku, to je zakonski razlog. I iznos koji je proizlazio iz najpovoljnije ponude prelazio je proračunsku poziciju. I po tom nadmetanju po pozivu nije se radio nikakav izbor. Tvrtka za koju je bilo upisano da udovoljava tehničkih zahtjevima, poslije se ispostavilo da to nije točno. U pripremne tablice, pomoćne tablice koje rade u povjerenstvu, upisano je udovoljava, a kada se uđe u njihovu izvornu ponudu, iz same ponude se vidi da to nije tako. Tražena je neto nosivost 5 tona, a isto se ne može ostvariti jer sam kamion već prelazi 5 tona težine. Postoje propisi o dozvoljenom osovinskom pritisku, o ukupnoj težini i kada se stavi bilo kakav teretni sanduk, bilo kakva nadgradnja već se prelazi i ne može se ostvariti 5 tona neto nosivosti. Njemu su to rekli kasnije kada su pregledavali originalne ponude dobavljača.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da svjedok time potvrđuje da zapravo postupak nije prekinut zbog toga što ponuđači nisu ispunjavali tražene tehničko-taktičke karakteristike, nego zbog toga što je ukupna cijena prelazila raspoloživa sredstva.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to zakonski razvoj u kojem nema arbitriranja. To je kogentna norma i nadmetanje se mora poništiti, ne da se može, nego mora.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje može li svjedok reći je li u nastavku toga postupka nakon poništenja prvog dijela, poštivan Zakon o javnoj nabavi ili su se zapravo izuzeli iz Zakona o javnoj nabavi.

Gosp. Rončević je odgovorio da su nakon odluke o poništavanju nadmetanja po pozivu primijenili izuzetak od javne nabave sukladno Čl. 6. Zakona o javnoj nabavi koji govori o izuzecima. Zakon je tu vrlo jasan. Izuzeće od javne nabave može se primijeniti u tim i tim slučajevima. Vojna oprema; vojni kamion je vojna oprema na temelju uredbe, ta uredba se temelji na Zakonu o proizvodnji, prometu i remontu naoružavanja i vojne opreme. Vojni kamion se definira kao vojna opremu a za njegovu nabavu može se izuzeti od primjene Zakon o javnoj nabavi.

Gosp. Beus Richembergh je izjavio da mu je to donekle jasno, ali je postavio pitanje zašto su tekstilne proizvode nabavljali izuzećem od sustava javne nabave.

Gosp. Rončević je odgovorio da tekstilni proizvodi nisu predmet rada ovog povjerenstva ali će ipak reći. Isto kao i hranu, bez obzira kako će sad to zvučati.

2002. godine je iz Zakona o javnoj nabavi ispala nacionalna povlastica i htjeli su izbjeći da hrvatski vojnik nosi odoru stranog proizvođača koju će netko u legitimnom postupku pozivnog nadmetanja ili javnog natječaja dostaviti kao ponudu koja udovoljava tehničko taktičkim karakteristikama u smislu težine, gramaže, propusnosti, vodootpornosti i sve ono što utječe na tehničke zahtjeve za vojnu odoru i dat će najpovoljniju cijenu, te od toga hrvatska vojna industrija neće imati ništa.

Zahvaljujući tome uključili su i poticali razvoj domaće odore i na njegovu veliku radost sada je situacija da hrvatski proizvođač osigurava i dobavlja Hrvatskoj vojsci vojnu odoru po svim svjetskim standardima i da je zahvaljujući toj referenci što je to napravio u Hrvatskoj uspio zaključiti ugovor i za Crnu Goru a svjedok se nada da će se posao raširiti i dalje. Što se tiče hrane, zato što ga je kao ministra obrane jedan saborski zastupnik pitao je li točno da hrvatski vojnici jedu meso i povrće iz Republike Srpske. Odgovorio je da nije točno, jer su osigurali da se nadmetanjem po pozivu pozovei sve što vrijedi u hrvatskoj industriji prehrane, i preko trideset firmi je sklopilo ugovor dobavlja hranu za potrebe prehrane Oružanih snaga Republike Hrvatske. Ne jedan dobavljač nego preko 30 firmi dobavlja. To je bio motiv.

Gosp. Beus Richembergh je konstatirao da su oni u tom postupku zapravo pokušali sublimirati ono što je u međuvremenu nestalo iz Zakona o javnoj nabavi prije svega zbog međunarodnih obveza i standarda koje je trebala poštivati Republika Hrvatska i zapravo su na taj način htjeli pogodovati domaćim proizvođačima da oni budu ti koji opskrbljuju hrvatske oružane snage.

Gosp. Rončević je odgovorio da za sigurnost pripadnika Oružanih snaga i postrojbi Oružanih snaga nije nebitno odnosno jako je bitno kakvu hranu jedu kao i mogućnost da određene službe Ministarstva unutarnjih poslova i Oružanih snaga mogu izvršiti kontrolu proizvodnog procesa u firmama koje su dobavljači hrane za Oružane snage Republike Hrvatske. I to je pitanje sigurnosti postrojbe i efikasnosti postrojbe. Jer kad su vojnici ročnici, koji su tada još bili u sastavu otišli u grad, pojeli sladoled, hamburger ili nekakve ćevape na bilo kojem punktu pa se nakon toga dogodila okupacija WC-a onda su imali bombastične naslove i priloge. Željeli su kontrolirati sigurnost i ispravnost hrane na taj način. Ljudi iz službe, odnosno Odjela za kontrolu i kvalitetu proizvoda su odlazili kod proizvođača, pregledavali i pazili na ispravnost hrane.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da je ministar u postupku nabave kamiona naveo kao ključni razlog zašto se ide u neposredno ugovaranje tzv. offset program. Postavio je pitanje je li mu bilo poznato da nije mogao provesti offset u tom trenutku.

Gosp. Rončević je odgovorio da nisu u izravnu pogodbu išli zbog offset programa nego radi ostvarenja partnerskih ciljeva. Željeli su u proračunskoj godini u kojoj su imali proračunsku poziciju i osiguran određeni iznos sredstava od 35 milijuna kuna,

za taj iznos nabaviti kamione. Naravno, ne onoliko kolika su bila očekivanja krajnjih korisnika nego smanjenu količinu i željeli su to realizirati u proračunskoj 2004. godini. Proračun za 2005. godina, je već bio donesen, i nije bilo stavke vojni kamioni u toj proračunskoj godini i ništa se nije moglo raditi po tom postupku. To je bio razlog.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da je Državni ured za reviziju rekao drugačije. U pregledu poslovanja Ministarstva obrane navodi da se ministar osobno pozvao na primjenu offseta i da je naknadno utvrđeno da je offset realiziran u 2005. i da je zapravo primjena offseta bio ministru alibi za neposredno ugovaranje.

Gosp. Rončević je odgovorio da to ne piše nigdje u nalazu državne inspekcije. Oni su ugovorili offset kroz nadogradnju tih vozila koja mora biti rađena u Hrvatskoj. Procjena ljudi od struke je bila da se vrijednost nadogradnje tih šasija kreće između 15 i 20% ukupne vrijednosti tog kamiona i rekli su da to mora biti u Hrvatskoj. I rađeno je u Hrvatskoj u tri firme. Čini mu se da je jedna bila u Umagu, jedna u Mariji Bistrici i jedna u Đakovu. Istina je da to nije bio offset koji je bio određen od strane povjerenstva sukladno nalogu. Pitanje je da li je taj pravilnik bio egzistentan dok nije postojalo tijelo koje će odrediti offset. Čini mu se da je nalog o offsetu bio donesen negdje u 10. mjesecu 2004. godine.

Potpisao ga je on kao ministar obrane i kolega Vukelić kao ministar gospodarstva. Po tom nalogu je rečeno da će ministar gospodarstva u roku od 6 mjeseci imenovati povjerenstvo. Kada su radili realizaciju i zaključivanje predmetnog ugovora nije postojalo formalno tijelo koje će odrediti što će biti offset u tom predmetu, ali su oni željeli nametnuti dobavljaču obvezu da nadogradnja vozila ne može biti rađena van granica Republike Hrvatske, mora biti u Hrvatskoj da i hrvatske firme od toga nešto zarade.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da je državna revizija u svome izvješće eksplicite utvrdila da je nalog potpisao on osobno. U njemu izričito piše da Ministarstvo kod nabave naoružanja i vojne opreme kad navodi primjenu offset programa, obvezuje dobavljača da ponuda mora sadržavati osnovne pojedinosti o pravnom i imovinskom statusu dobavljača, podatke o prethodnim iskustvima u provođenju offset sporazuma, ponudenu vrijednost offseta, predmet offseta i vremensko razdoblje za provedbu offset obveza. Sve pristigle ponude Ministarstvo upućuje na daljnje postupanje u Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a Povjerenstvo za offset program koje osniva ministar gospodarstva, rada i poduzetništva obavlja analizu ponuda i dostavlja očitovanja o svakoj pojedinoj ponudi. Navodi da tu ne piše, ali piše zato na drugim mjestima, da je preduvjet da bi netko sudjelovao u offsetu da mora imati potpisan ugovor s Ministarstvom gospodarstva Republike Hrvatske. Smatra da je svjedok vrlo dobro znao da tvrtka s kojom je sklopio ugovor nema nikakav ugovor s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske, da nije kvalificirana javiti se s ponudom offset programa, da nema mogućnosti da nadležno povjerenstvo ocijeni tu ponudu i ipak je potpisao taj ugovor navodeći offset.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to što čita gosp. Beus Richembergh sadržaj Naloga o offsetu koji je primjenjiv i koji je pravno egzistentan onog trenutka kada je imenovano tijelo koje će to provoditi.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha zašto se je onda pozvao na njega ako nije bio primjenjiv, gosp. Rončević je odgovorio zato što su željeli, i prije formalne primjene Naloga o offsetu koji se može primjenjivati kad postoji povjerenstvo za provođenje onoga što je gosp. Beus Richembergh pročitao, staviti u obvezu dobavljaču da nadogradnja tih kamiona mora biti u Hrvatskoj.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da je svjedok maloprije rekao da je nepoštivanje institucija nepoštivanje države. Naveo je da je državna revizija u pregledu poslovanja

2004. godine dala eksplicitne naloga iz kojih se vidi da je Ministarstvo obrane u postupcima javne nabave učinilo čitav niz propusta, a isto je i glavna državna revizorica potvrdila. Ujedno je u izvješću za 2005. godinu državna revizija konstatala da od čak devet naloga Ministarstvo obrane nije ispoštovano osam, dakle osam od devet. Obzirom da je on po zakonu osoba koja je bila odgovorna za funkcioniranje Ministarstva, gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje smatra li se odgovornim za nepoštivanje institucije hrvatske pravne države koja se zove državna revizija.

Gosp. Rončević je odgovorio da se jednim dijelom smatra odgovornim. On je bio ministar obrane i apsolutno u jednom dijelu postoji njegova odgovornost, ali je rađeno na otklanjanju nedostataka. On je donosio odluke koje su se zvale odluka ili uputa o otklanjanju utvrđenih nedostataka i po tim odlukama se postupalo. Napominje da se u sadržaju nalaza državne revizije za druge godine vidi konstatacija državne revizije da su u Ministarstvu obrane učinjeni značajni pomaci u poboljšanju kvalitete rada. Apsolutno stoji da sa njegovim odlaskom nisu otklonjeni svi nedostaci, posebno u onom dijelu popisa odnosno određivanja vrijednosti državne imovine jer za to treba i novaca i vremena i kvalificiranih stručnjaka, posebno radi toga što je, nakon donošenja dugoročnog Plana razvoja Oružanih snaga veliki dio tih objekata koji su vlasništvo Republike Hrvatske i državne imovina, a na uporabi u Oružanim snagama, predavan nekim drugim korisnicima. Treba biti kvalificiran, gotovo u statusu sudskog vještaka, da bi dao realnu procjenu vrijednosti tih nekretnina i objekata.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio da ga nije to pitao nego ga zanima zašto je primijenio offset program, a nije imao na to pravo ni pravnu osnovu, nije poslao ugovor Ministarstvu gospodarstva, dobavljač nije imao ugovor s Ministarstvom gospodarstva, dakle nije imao nijedan ispunjeni preduvjet za pozivanje na offset program, a ipak se pozvao i na taj način je pokrio svoj postupak neposrednog ugovaranja.

Njega zanima tko ga je od najbližih suradnika koje je spomenuo imenom i prezimenom, jer ne vjeruje da ih je bilo dvadeset u zboru koji su ga na taj način savjetovali, te čije je mišljenje u tom času, obzirom da svjedok nije takve tehničke struke i da nije bio u tome u detalje upoznat, uvjerio da treba poslušati prijedlog da se poništi natječaj i sklopi ugovor sa jednim od ponuđača, a ne onaj drugi prijedlog koji je formuliralo povjerenstvo a to je da se smanje količine nabave za onu razliku od 34 do 39 milijuna.

Gosp. Rončević je ponovo odgovorio da Naputak o offsetu postaje pravno egzistentan, odnosno primjenjiv, kada postoji tijelo koje će određivati što će biti sadržaj offset programa u konkretnom pojedinačnom poslu. 7. veljače 2005. kolega Vukelić kao ministar gospodarstva je imenovao povjerenstvo. To ne znači da od donošenja Naputka o offsetu negdje početkom 10. mjeseca 2004. do imenovanja povjerenstva MORH ne može nabaviti nijednu robu, niti uslugu zato što ne postoji povjerenstvo koje će odrediti što je sadržaj tog offseta.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio da se ne radi o tome da li je postojalo povjerenstvo, jer ono je nadležno za procjenjivanje ponuda i ugovora koje on dostavlja kao ministar obrane, nego se radi o tome da nijedan dobavljač nije imao ugovor s Ministarstvom gospodarstva da bi uopće bio kvalificiran dati ponudu offsetu. Smatra da je to preskočeno i to je ključni problem. Pozivali su se na nešto za što nisu imali pravne osnove.

Gosp. Rončević je pojasnio da je bit offseta da se iz sredstava koja se iz državnog proračuna koriste za nabavu naoružanja, vojne opreme ili usluga za potrebe Oružanih snaga dobije određeni povratni, financijski efekt i za domaće gospodarstvo. Offset se može realizirati kroz tri oblika. Prijenosom tehnologije,

odnosno da se roba radi u Republici Hrvatskoj kao dio programa ukoliko netko od domaćih gospodarskih subjekata udovoljava tehničko-taktičkim zahtjevima krajnjeg dobavljače. Drugi način je ako nema transfera tehnologije ili dijela tehnologije, da se obveže dobavljač da će u određenoj protuvrijednosti kako je tu utvrđeno, povući određeni kontingent roba ili usluga hrvatskih proizvođača za njihovo tržište. Zato je Povjerenstvo za offset mješovito povjerenstvo Ministarstva gospodarstva i Ministarstva obrane kojem je predsjednik predstavnik Ministarstva gospodarstva.

Ministarstvo gospodarstva zna koji je to hrvatski interes, koje hrvatske robe ili usluge treba kroz offset plasirati na vanjsko tržište. Time se prioritarno ne bave predstavnici Ministarstva obrane. To ne znači da dobavljač robe i usluge ne može biti firma koja nije registrirana. Firme registrirane za offset pri Ministarstvu gospodarstva mogu biti firme koje se prijave, koje kažu mi imamo robe i usluge koje tamo na stranom tržištu mogu zadovoljiti kvalitetom i natjerajte tog ponuđača koji Hrvatskoj dostavlja naoružanje i vojnu opremu da od nas preuzme određenu količinu roba. To je smisao offseta. To ne znači da Ministarstvo sa dobavljačem za kamione, koji je postavio kvalificiranu i povoljniju ponudu, nije moglo zaključiti ugovor.

Gosp. Beus Richembergh smatra da to upravo znači to, jer je Državna revizija utvrdila da su oni sve te uvjete ispunili tek 2005.

Gosp. Rončević je ponovio da je tek 2005. godine formirano Povjerenstvo za offset i tada je offset oživio. Tada je i pravilnik, napatuk o offsetu počeo funkcionirati.

Na pitanje je li mu poznato da je glavni inspektor Hrvatske vojske i ranijih godina vršio nadzor nad dijelom poslovanja Ministarstva obrane gosp. Rončević je odgovorio da mu nije poznato.

Na pitanje zna li što je materijalno-financijsko poslovanje postrojbi i ustanova Hrvatske vojske, gosp. Rončević je odgovorio da zna.

Gosp. Beus je konstatirao da mu je tada zacijelo poznato da u to spada i vođenje zakonom utvrđene evidencije o osnovnim sredstvima, na što je gosp. Rončević odgovorio da je to točno.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da svjedok vjerojatno zna da je temeljni dokument, na osnovu kojega se vodi nabavna cijena i kasnije vodi u knjigama osnovnih sredstava, ugovor, odnosno nabavna dokumentacija. Postavlja pitanje kako je moguće vršiti inspekciju materijalno-financijskog poslovanja postrojbe kojoj je isporučen jedan ili više od tih 39 vojnih kamiona, a da se u dokumentaciji ne nalazi ili ne inspektira i temeljni ugovor o nabavi.

Gosp. Rončević je u odgovoru podsjetio da je ta inspekcija rađena prije nego što su kamioni zaprimljeni u Oružane snage Republike Hrvatske.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio da je postavio pitanje o ugovoru.

Gosp. Rončević je tražio pojašnjenje gdje nije bilo ugovora.

Gosp. Beus Richembergh je pojasnio. Kada je glavni inspektor, odnosno vršitelj dužnosti glavnoga inspektora sa svojim suradnicima počeo vršiti inspekciju nabave, vršili su inspekciju onih slučajeva u kojima dokumentacija nije bila kompletirana. Nisu imali vremena, a niti su se toga časa opredijelili za druge, jer je tako odredila metoda, te jer nisu radili samo to. Isto je bilo i prijašnjih godina. Predmetni slučaj nabave 39 vozila je jedan od tih gdje nije bilo kompletirana dokumentacija tamo gdje je po zakonu morala biti. Nije bilo ugovora o nabavi, i to je general bojnik Milićević rekao u svome svjedočenju pred ovim Istražnim povjerenstvom. Između ostaloga je rekao da je nekoliko puta pismeno i usmeno od Ministarstva i od ministra osobno, molio da mu se dostavi ugovor o nabavi predmetnih vozila i da mu ugovor do konca postupka inspekcije nije bio dostupan. Gosp. Beus Richembergh je naveo da je Povjerenstvo

tražilo i ima taj ugovor, no on nije bio tamo gdje je po zakonu trebao biti. Postavlja pitanje kako je to moguće.

Gosp. Rončevića je zanimalo gdje je to ugovor po zakonu trebao biti.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da se svaki postupak javne nabave službeno vodi pod određenim brojem i pod tim urudžbenim brojem mora se vodi cijeli „file“ svih dokumenata o javnoj nabavi, dakle uključivo natječajnu dokumentaciju, odluku o osnivanju povjerenstva, odluke o raspuštanju, odluke o novom postupku. Kompletno sva dokumentacija, koja ima veze s nabavom određene robe, materijala ili usluge, mora biti na jednom mjestu uključujući i ugovor. Ugovor se nije nalazio tamo i ministar nije dostavio ugovor inspektor Oružanih snaga. Napominje da je, a svjedoku je to poznato, ugovor o nabavi tih vojnih vozila jedan od važnih dokumenata u inspekciji onih sredstava koja se nalaze u postrojbama i ustanovama Hrvatske vojske.

Gosp. Rončević je odgovorio da se sukladno Uredbi o uredskom poslovanju Ministarstva obrane ugovor arhivira u ustrojbenoj cjelini koja je potpisnik ugovora. Prema tome, to bi general Jozo Milićević morao znati.

Gosp. Beus Richembergh je postavio pitanje kako je moguće da su u svim drugim postupcima imali ugovore u „fileovima“ samo tu nisu imali.

Gosp. Rončević je napomenuo da nije završio odgovor te je nastavio. Iskazao je da je ugovor bio čitavo vrijeme u arhivi kabineta ministra jer kabinet ministra ima svoju arhivu, kao što je imao prije njegova dolaska, te kao što je ima i nakon njegova odlaska i cijelo vrijeme je ugovor bio tamo i svi su ga dobili. Pronašla ga je i dobila Državna revizija, dobio ga je i USKOK na svoje traženje i Državno odvjetništvo na svoje traženje. Ali to su institucije koje su ovlaštene po zakonu raditi nadzor ugovaranja ovog pravnog posla. General Milićević, odnosno glavna inspekcija, svjedok je ponovo naveo, ni po kojem aktu nije imao pravnu osnovu za obavljanje ovog nadzora. Ne zna koga je pitao i gdje je tražio taj ugovor. No, taj ugovor niti je od koga skrivan, ovdje je i nije mijenjan. Sve što je potpisao u tom ugovoru stoji i tamo u toj dokumentaciji. MORH je ministarstvo koje ima puno ustrojbenih cjelina. Shvaća da to gosp. Beus Richemberghu nije jasno, on to i ne mora znati, ali netko tko je proveo devedesete godine u Ministarstvu obrane, a general Milićević je od devedesete godine u Ministarstvu, morao bi ipak znati gdje će što tražiti, pa makar mu i taj zahtjev bio potpuno nezakonit.

Gosp. Beusa Richembergha je zanimalo je li ministar za vrijeme vršenja inspekcije imao bilo kakvu dojavu iz službe Ministarstva obrane, da se netko neovlašteno mota po zgradi Ministarstva i traži dokumentaciju koju nema pravo tražiti po zakonu.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije imao nikakvu dojavu da bi netko radio taj nadzor i da se neko mota po Ministarstvu. Oni se tamo nisu motali, oni su tamo radili jednu stvar koja je reforma obrambenog sustava, jačanje obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske, radili su prilagodbu Hrvatskih oružanih snaga NATO standardima. I može sa ponosom reći, uspjeli su u toj zadaći. Dobili su dobre ocjene NATO stručnih ocjenjivača. Na temelju te reforme obrambenog sustava koja je dobila jednu dodatnu dimenziju sa dva akta, a to su Strateški pregled obrane i Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, koji su kao dokumenti od strane NATO-a ocjenjeni kao sposobnost Hrvatske za dugoročno strateško obrambeno planiranje, dobili su pozivnicu za ulazak Republike Hrvatske u NATO i onda uz pomoć kolega iz Ministarstva vanjskih poslova u kratkom roku od godinu dana ispregovarali su uvjete hrvatskog ulaska. Na njegovu veliku radost, i uz njegov mali skromni doprinos, Hrvatska je danas članica NATO-a.

Gosp. Beus Richembergh je podsjetio svjedoka da je sam rekao da su inspektori Glavnog inspektorata svoj posao obavljali mimo propisa i da on nije odobrio njihov plan te da oni nisu imali pravo vršiti inspekciju Ministarstva. Postavio je pitanje tko ih je pustio da to rade.

Gosp. Rončević je odgovorio da je general Milićević u taj nadzor otišao da se nikome nije javio, niti njemu kao ministru, niti načelniku Glavnog stožera koji nije znao za to, jer je i načelnik Glavnog stožera rekao da on to nikada ne bi napravio i nikada to nije radio dok je bio glavni inspektor. Prema tome, otišao je u jedan nadzor koji je bio potpuno protuzakonit. Nakon toga je dostavio jedan nalaz i mišljenje, koji je on stavio u arhivu.

Gosp. Beus Richembergh je naveo da je general Milićević rekao da je ministar na sastanku u četiri oka tražio od njega da promijeni sadržaj izvješća. Postavio je pitanje zašto bi se mijenjao sadržaj izvješća koji sam po sebi uopće nije legitiman, odnosno nije zakonit, te zašto nije od njega tražio da povuče to izvješće, tj. da ga stavi izvan procedure.

Napomenuo je svjedoku da ga je nešto slično pitao kolega Dragovan. U ovom konkretnom slučaju, je li upozorio generala Milićevića da on nema nikakvo pravo na to, te je li mu dao neke druge dokumente na uvid kako bi on zatvorio taj file i riješio tu enigmu, gosp. Rončević je odgovorio da je već odgovarajući na pitanje nekoga od članova Povjerenstva naveo da je telefonski razgovarao s generalom Milićevićem i pitao ga na temelju čega je obavio taj nadzor te gdje je pravna osnova za taj nadzor. Usput mu je iskomentirao i sadržaj izvješća, ali nikada nije tražio da nešto preinačuje, jer za to nije bilo nikakve potrebe. Taj akt je nezakonit i u postupku, a sadržajno je rekao svoje mišljenje o njemu.

Gosp. Beus Richembergh je napomenuo da je general Milićević bio jedan od njegovih bliskih suradnika. Postavio je pitanje svjedoku ima li bilo kakvu informaciju, da je general Milićević imao nekakav osobni motiv ili bilo koji drugi motiv da nešto zaključi, napiše, objavi ili kaže, protivno njega.

Gosp. Rončević je odgovorio da je general Milićević bio njegov suradnik, ali ne bliski. Njegov suradnik kao i svi drugi. Postojali su ljudi koji su bili raspoređeni kao čelni ljudi određenih ustrojbenih cjelina. Sa nekim suradnicima je bio češće u komunikaciji, sa nekima rjeđe. Sa državnim tajnikom, pomoćnicima ministra, glavnim inspektorom, naravno načelnikom Glavnog stožera, zapovjednikom grana češće je bio u komunikaciji. Niti jednom jedinom rečenicom prije nadzora nije rekao da će ići to obaviti. Samo se pojavio nadzor. Svjedok napominje da se pitanjem tko ga je na to uputio i čime je bio motiviran uopće ne namjerava baviti. Žao mu je samo što je saznao iz toga njegovog čina da se je uputio u nešto što je nezakonito. Žalosno je što je on general, glavni inspektor obrane rekao da nije pročitao Zakon o obrani. Da je pročitao vjerojatno ne bi otišao. Smatra da je izvješće i sadržajno katastrofa. Određuje i priča o nezakonitosti, izbacuje cifre od 14 milijuna, i navodi da ni u tom nezakonitom postupku u koji se upustio, nije pogledao sve dokumente, a da je pogledao možda bi bilo drugačije. Kao da je to dječja igra, a na temelju te njegove ludorije, stvorilo se javno mnijenje o 14 milijuna kuna i oštećivanju državnog proračuna.

Gosp. Beus Richembergh je sažeo izrečeno i naveo da pokušava razmišljati ljudski. General Jozo Milićević je osoba za koju je i sam gosp. Rončević rekao da ga poštuje zbog njegovoga ratnoga puta devedesetih godina. Jedan je od njegovih suradnika, nevažno, je li blizak ili nije. On je visoko hijerarhijski pozicionirana osoba, čije je mišljenje službeno potpisano i ima određenu težinu, čak i po zakonu, ne samo ljudski. On je njemu kao ministru poslao jedno izvješće koje nema konačni izgled u

kojem je vidljivo da ga praktički optužuje da je 14 milijuna kuna potrošio na jedan način koji je sve samo ne manira dobrog gospodara i na taj način ga stavlja u jednu poziciju da je možda počinio kazneno djelo za koje je zapriječena kazna zatvora od 6 do 10 godina. U tom času kad je dobio taj papir nije li mu palo na pamet da što hitnije razgovara s tim čovjekom, da mu podastre sve relevantne informacije uključujući i ugovor i sve druge dokumente za koje je vidio da mu nisu bili dostupni, da ga razuvjeri jer njemu je u interesu kao ministru obrane da nijedan njegov suradnik o njemu ne misli loše nego da ako ništa drugo zna istinu i da zna ono što se stvarno dogodilo. Postavlja pitanje svjedoku kako to da nije postupio na taj način.

Gosp. Rončević je odgovorio da on mišljenje suradnika o sebi nije nametao pozicijom sile i pozicijom ministra nego uvažavanjem suradnika i timskim radom koji je tamo zagovarao i kojim se je sam rukovodio. Ponovo napominje da je telefonski razgovarao sa generalom Milićevićem i pitao ga u kakav je to nadzor išao, na temelju kojeg zakona ili drugog akta je našao pravnu osnovu za odlazak u takav nadzor i da je taj njegov čin potpuno nezakonit, a usput je i iskomentirao sadržaj onoga što je vidio u nalazu, a to je da nije trebalo poništavati pozivno nadmetanje nego smanjiti količine što je izričito Zakonom o javnoj nabavi zabranjeno.

Napomenuo je da govori o pozivnom nadmetanju. Pozivno nadmetanje je nadmetanje. Moli da se ne brka izravna pogodba i pozivno nadmetanje, a ako se to radi namjerno da se to više ne čini. Navodi da se ne može u javnom nadmetanju raditi ta krivina da se smanjuju količine i mijenjaju uvjeti koji su sadržani u ponudbenoj dokumentaciji, to zakon zabranjuje. Smatra potpuno normalnim, i naravno da mu je iskomentirao zadnji pasus u kojem kaže da nije pročitao svu dokumentaciju, ali je novisno o tome bio spreman potpisati nešto što govori o kriminalu, oštećivanju proračuna, a bez potpunog uvida. Ako ga se pita je li nakon toga povjerenje u generala Milićevića kod njega imalo jedan drugi prizvuk odgovara da je definitivno tako. Iz razloga što je napisao i potpisao da se radi o oštećivanju državnog proračuna za 14 milijuna kuna a da nije pročitao zakon i da nije izvršio uvid u dokumentaciju kojom su se donositelji odluka rukovodili kada su donosili odluke, svjedok smatra da ima pravo o njemu imati jedno suzdržano mišljenje, a ono se ne može nazvati potpunim povjerenje.

Na pitanje gosp. Beusa Richembergha je li kao kao ministar obrane provodeći taj postupak nabave oštetio proračun Republike Hrvatske, gosp. Rončević je odgovorio da nije.

Na pitanje postoji li po svjedokovom saznanju ikakva teoretska šansa da je i jedna kuna od 34 milijuna 435 tisuća kuna posrednim putem završila na bilo kojem računu u Republici Hrvatskoj koji nema veze s proizvodnim procesom tih 39 kamiona, gosp. Rončević je odgovorio da nema saznanja da je po tom ugovoru bilo koja kuna završila u bilo koje druge svrhe. 35 milijuna kuna državnog proračuna je tu utrošeno za nabavku kamiona prijeko potrebnih kako je rekla Uprava za logistiku Glavnog stožera za realizaciju partnerskog cilja. Nema niti jedno saznanje da je u ovom postupku bilo koja kuna otišla u nešto što bi se smatralo protuzakonitim, nečasnim ili nekakvim drugim nazivom.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja predsjednik Povjerenstva gosp. Nenad Stazić.

Na pitanje predsjednika je li on imenovao prvo povjerenstvo, gosp. Rončević je odgovorio da je on imenovao drugo povjerenstvo.

Na pitanje predsjednika tko je imenovao prvo povjerenstvo, gosp. Rončević je odgovorio da ne zna.

Na pitanje predsjednika je li to bio njegov pomoćnik gosp. I. Bačić, gosp. Rončević je odgovorio da ne zna.

Na pitanje je li on imao povjerenje u to prvo povjerenstvo, gosp. Rončević je odgovorio da je imao.

Predsjednik je ponovo postavio pitanje na koje je dobio isti odgovor.

Predsjednik je konstatirao da je to prvo povjerenstvo ustanovilo tj. njegov tehnički dio da su svi ponuditelji zadovoljili tehničke uvjete. Postavlja pitanje je li vjerovao tom zaključku povjerenstva.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije imao nikakav razlog sumnjati u sadržaj nalaza tog povjerenstva iz razloga što on osobno nije sudjelovao u tom postupku i nije imao nikakvih saznanja da bi nešto u tom postupku prvog povjerenstva bilo netočno.

Predsjednik je konstatirao da su vjerovali tome dijelu tehničkog djela povjerenstva da svi zadovoljavaju tražene tehničke karakteristike, na što je svjedok ponovno odgovorio potvrdno.

Predsjednik je naveo da se stalno spominjao i spominje NATO certifikat te da ga i svjedok ovdje spominje. Ni u jednom dokumentu koje je Povjerenstvo pregledalo nema sintagme NATO certifikat, to nitko nigdje ne spominje, ni Glavni stožer, ni Ministarstvo obrane, ni tehnički dio povjerenstva. Zamolio je svjedoka da po svojem saznanju odgovori da li se u zemljama koje pripadaju NATO savezu, tj. u njihovim vojskama upotrebljavaju kamioni iz Renaulta, MAN-a, Iveca i Mercedesa.

Gosp. Rončević je odgovorio da se upotrebljavaju, a posebice Renault u Hrvatskoj.

Predsjednik je konstatirao da se u zemljama NATO saveza upotrebljavaju kamioni svih proizvođača koji su se javili na pozivni natječaj.

Na pitanje je li Ministarstvo obrane u trenutku raspisivanja znalo da traži vojnu izvedbu kamiona, gosp. Rončević je odgovorio da je znalo.

Na pitanje je li onda Ministarstvo pozivni natječaj uputilo onima kojima proizvode vojne verzije kamiona ili je uputilo svima bez obzira, gosp. Rončević je odgovorio da se pozvao određeni krug firmi da podignu ponudbenu dokumentaciju. To je bilo pozivno nadmetanje, a ne natječaj.

Na pitanje predsjednika je li se kod upućivanja poziva firmama imalo nekakvih saznanja da upravo te firme proizvode ili mogu proizvesti i vojnu verziju offseta, gosp. Rončević je odgovorio da pretpostavlja da je bilo tako.

Predsjednik je konstatirao da i on tako pretpostavlja. Sve te tvrtke bile su sposobne ponuditi tražena vozila što je tehnički dio povjerenstva i ustanovio da jesu. Kako sve te firme proizvode vozila koje vojske NATO saveza upotrebljavaju u svojim zemljama, kakav poseban certifikat su još trebale imati u Hrvatskoj i zašto se taj NATO certifikat ne spominje ni u jednom dokumentu i ako zna neka odgovori koja institucija u NATO savezu daje certifikate za kamione

Gosp. Rončević je odgovorio da ne zna koja institucija, ali postoji certifikat. On ima i svoj naziv. Postoji NATO sustav kodifikacije, koji znači određivanja kodnog broja i rezervnih dijelova i postoji sustav certifikata. Taj certifikat za kamione ima točno svoju oznaku i njega odgovarajuće službe NATO-a korigiraju. On nije stalan, on se mijenja kako napreduju tehnologije. Naravno da je kod nabave kamiona za NATO partnerske ciljeve bilo potrebno osigurati, odnosno dostaviti u ponudi da će se ponuditi kamion koji udovoljava NATO standardu, tj. da ima taj NATO certifikat.

Predsjednik je konstatirao da kod podizanja natječajne dokumentacije u pozivnom natječaju nigdje nije pisalo, bar ovo povjerenstvo to nije našlo, da oni koji podignu dokumentaciju moraju pridodati i nekakav NATO certifikat. Postavio je pitanje zašto to nigdje nije pisalo.

Gosp. Rončević je odgovorio da ne zna sadržaj dokumentacije jer on nije bio niti djelatnik Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju, niti djelatnik Uprave za logistiku Glavnog stožera Oružanih snaga, niti djelatnik Službe za ugovaranje i nabavu. Što je bio sadržaj te ponudbene dokumentacije koju su podizali potencijalni ponuđači, on u ovom trenutku ne zna i nema o tome neposredna saznanja te o tome uopće ne želi nagađati.

Predsjednik je konstatirao da je ovo Povjerenstvo pregledalo natječajnu dokumentaciju pozivnog natječaja. Nigdje Ministarstvo obrane nije tražilo ni od kojeg ponuditelja da dostavi ikakav NATO certifikat, niti se NATO certifikat igdje spominje. Njega je prvi put u raspravu i u rad ovog Povjerenstva uveo kolega Hebrang, no predsjedniku nije poznato na temelju čega jer tih riječi nema niti u jednom dokumentu.

Prof.dr.sc. Hebrang je naveo da mu je to poznato temeljem toga što je bio ministar obrane.

Na pitanje predsjednika zna li tko je bio potpredsjednik Vlade zadužen za gospodarstvo u vrijeme nabave predmetnih kamiona, gosp. Rončević je prvo odgovorio da ovdje članovi Povjerenstva nisu slušali svakakve odgovore, ovdje su slušali odgovore na postavljena pitanja koji se njima mogu svidjeti ili se ne moraju svidjeti. On nije došao pred Povjerenstvo govoriti svakakve odgovore, došao je sukladno Zakonu o općem upravnom postupku govoriti svoja saznanja u ovom predmetu, ona koja on ima, ona koja su njemu bila dostupna. Neće ga navesti da ovdje nagađa o stvarima o kojima on po prirodi svoga posla nije imao saznanja te moli da predsjednik to uvaži.

Predsjednik je odgovorio da će sve uvažiti te da svjedok ima i pravo, što ga je na početku i upozorio, odbiti odgovor na svako pitanje.

Gosp. Rončević je naveo da će on dati odgovor na svako pitanje na koje zna odgovor.

Predsjednik je naveo da svjedok može odgovoriti i reći da ne zna i može i odbiti ako misli da bi se time izložio kaznenom progonu. Doći će i do svakakvih odgovora kad se bude govorilo o ludorijama koje je svjedok spominjao.

Podsjeća svjedoka da mu je postavio pitanje zna li tko je bio potpredsjednik Vlade zadužen za gospodarstvo u vrijeme kad je obavljena nabava kamiona.

Gosp. Rončević je odgovorio da misli da je to bio prof. dr.sc. Hebrang.

Predsjednik postavlja pitanje je li to isti prof.dr.sc. Hebrang koji u ovom Povjerenstvu sada istražuje nabavu tih kamiona.

Prof. dr.sc. Hebrang je zatražio prekid sjednice te osnivanje saborskog istražnog povjerenstva o radu predsjednika ovog Povjerenstva. Kao potpredsjednik Vlade RH bio je zadužen za gospodarstvo, hijerarhijski nije bio nadređen MORH-u, a ni ova nabava nije bila u njegovom djelokrugu rada. Konstatirao je da predsjednik ovdje ne vodi sjednicu kako to dolikuje Hrvatskom saboru te da je to sramota i nečuveno. Ponovo traži osnivanje saborskog povjerenstva za isključenje i ispitivanje ovakvog rada predsjednika ovog Povjerenstva.

Ponovo napominje da kao potpredsjednik Vlade, obzirom da je predsjednik napravio insinuciju da je u sukobu interesa jer je bio potpredsjednik Vlade za gospodarstvo u vrijeme nabave, a sada je član ovog Povjerenstva, nije imao nikakvu nadležnost nad MORH-om i nikakvu nadležnost nad ovom nabavom. Predsjednik Povjerenstva bi to mogao znati da se raspitao o temeljnim zakonima koji se zovu recimo Zakon o Vladi Republike Hrvatske. Još jednom se obratio predsjedniku i rekao da je njegovo ponašanje sramotno i da ga može biti sram.

Na pitanje predsjednika što je za njega najpovoljnija ponuda te što znače te riječi, gosp. Rončević je odgovorio da je najpovoljnija ponuda za njega ona ponuda koja udovoljava zahtjevu naručitelja u smislu tehničko-taktičkih karakteristika i koja je povoljnija po financijskoj obvezi.

Predsjednik rezimira izrečeno govoreći da je to situacija kada povjerenstvo, za kojeg je svjedok rekao da mu vjeruje, tj. njegov tehnički dio kaže da su svi udovoljili tehničkim uvjetima i onda ostaje samo cijena, ako ga je dobro shvatio.

Gosp. Rončević je odgovorio da je tako.

Na pitanje tko je bio njegov najbliži suradnik za nabavu u ministarstvu, gosp. Rončević je odgovorio da su to bili hijerarhijski ispod njega, državni tajnik, onda pomoćnik za materijalne resurse te iza toga načelnici službi.

Na pitanje što je bio gospodin Bačić, gosp. Rončević je odgovorio da je gosp. Bačić u vrijeme te nabavke bio pomoćnik ministra za materijalne resurse.

Na pitanje što misli zašto se dio povjerenstva iz redova članova HDZ-a panično usprotivio da gospodin Bačić dođe svjedočiti pred Povjerenstvo i isto nije dopustio, reagirao je prof.dr.sc. Hebrang upozorivši predsjednika da je isto prevršilo svaku mjeru te da čuva dignitet institucije koja ih je sve ovdje postavila, ocijenivši da ga može biti sram.

Predsjednik je ponovio pitanje svjedoku zna li ili može predmijevati zbog čega se dio Povjerenstva protivio dolasku gospodina Bačića na svjedočenje.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije njegova uloga kao svjedoka ocjenjivati razloge za donošenje odluka Povjerenstva. Povjerenstvo je po Zakonu o istražnim povjerenstvima neovisno tijelo koje imenuje Hrvatski sabor. Njegovo mišljenje o bilo kojim odlukama, i pitanjima koje Povjerenstvo ili pojedini član Povjerenstva postavlja nije njegova dužnost, niti pravo da isto komentira.

Predsjednik je konstatirao da je rečeno da je najpovoljnija ponuda ona koja zadovoljava tehničke uvjete i koja je zatim po cijeni najpovoljnija. Na pitanje je li mu poznato i je li mu tko rekao da je najpovoljnija ponuda različitih proizvođača, a svi su zadovoljavali tehničke uvjete, bila za 14 milijuna 830 tisuća i 507 kuna manja od cijene koja je konačno plaćena, gosp. Rončević je odgovorio da mu to nitko nije rekao.

Predsjednik je ponovo postavio pitanje je li mu tko iznio taj podatak.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije.

Na pitanje misli li da je pomoćnik za materijalne resurse gospodin Bačić, čije svjedočenje ovdje nije dopušteno, bio dužan, s obzirom na funkciju koju je on obavljao i s obzirom na svjedokovu funkciju ministra i odgovornost koju je imao, upozoriti ga da su svi zadovoljili tehničke uvjete te da je izabrana najpovoljnija ponuda bilo kojeg proizvođača to bi koštalo 14 milijuna 830 tisuća kuna manje gosp. Rončević je odgovorio da ponuda koju spominje predsjednik je ponuda za Renault program za koji je sama firma rekla da nema uvjete i da nisu ponudili vojnu izvedbu.

Predsjednik je ispravio svjedoka i kazao da to nije ponuda za RENAULT na što je svjedok pitao čija je to ponuda.

Predsjednik je iznio da su to najpovoljnije ponude za različite tipove vozila, tj. za ona vozila koja su na koncu kupljena. Navodi primjer da je za 5 t kamion to bila ponuda MAN-a, za 20 t kamion opet ponuda MAN-a, za auto cisternu za vodu ponuda Automehanike Zagreb itd.

Predsjednik je ponovio pitanje je li ga itko u sustavu Ministarstva obrane, a prije svega njegov pomoćnik za materijalne resurse upozorio i rekao da se ide u nabavu

kamiona i da je proveden nekakav pozivni natječaj te da je povjerenstvo koje je utvrdilo cijene, a imali su i tehnički dio, reklo da svi udovoljavaju.

Gosp. Rončević je odgovorio da je njemu rečeno da je povjerenstvo utvrdilo da nadmetanje po pozivu mora biti poništeno jer je iznos najpovoljnije ponude prelazio proračunsku poziciju.

Na pitanje je li mu gospodin Bačić ili netko drugi rekao da su kupljena vozila IVECO i da je tijekom postupka pregovaranja ta cijena smanjena za 3% zbog avansnog plaćanja, te da li ga je netko upozorio da postoji još jedan ponuđač koji se zove „Benussi“ iz Fažane, koji je također zastupnik za vozila IVECO, koji je ponudio potpuno iste tipove vozila koji su kupljeni, a čija bi ponuda, da se nije ni išlo u pregovaranje i smanjenje za tri posto, bila povoljnija za 203 tisuće i 53 eura.

Gosp. Rončević je odgovorio da je došao u posjed jednog dopisa koji je Benussi poslao u kojem se kaže da se zahvaljuju na informaciji o poništenju nadmetanja po pozivu. U skladu s telefonskim razgovorima i onako ih žele obavijestiti o dogovoru s principalom, gdje su pažljivom analizom traženih specifikacija odlučili da odustaju od nuđenja po navedenom nadmetanju predmetne nabave obzirom da u predmetna vozila nisu uključili sve potrebne NATO standarde što naravno dodatno poskupljuje vozila, npr. NATO kuka, vitlo od dvanesti. Svjedok je naveo da on nije upoznat s navedenim tehničkim stvarima, te navodi dalje da u dopisu stoji da nisu uključili adekvatne domaće nadograditelje koji mogu sudjelovati u pravilnom opremanju vozila i eventualno offset programu te smatraju da je njihova odluka obostrano prihvatljiva. Svjedok je konstatirao da je Benussi sam rekao da ne može ispuniti te obveze.

Na pitanje predsjednika je li to dopis koji su oni njemu uputili, gosp. Rončević je odgovorio da je to dopis koji je upućen Upravi za opremanje i nabavu.

Predsjednik je naveo da se u dopisu pozivaju na neki telefonski razgovor. Postavio je pitanje zna li svjedok s kim je bio taj telefonski razgovor.

Gosp. Rončević je odgovorio da on ne prisluškuje telefonske razgovore.

Predsjednik je pojašnjavao pitanje te pitao je li to bio razgovor s njim.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije i da ne zna s kim je bio.

Predsjednik je konstatirao da su se oni javili na pozivni natječaj, što je gosp. Rončević i potvrdio.

Predsjednik je konstatirao da je tehnički dio povjerenstva ustanovio da oni odgovaraju i da su ponudili sve što treba, a oni sami su nakon telefonskog razgovora, koji je svjedok sada naveo, za koji se ne zna s kim je obavljen, uputili dopis da oni ipak ne odgovaraju.

Gosp. Rončević je odgovorio da ako predsjednik izražava sumnju da on nije pročitao cijeli sadržaj dopisa, dat će mu da isti pročita.

Predsjednik je odgovorio da ne sumnja.

Svjedok je opet ponovio da je pročitao dopis koji je bio upućen Ministarstvu obrane, Upravi za opremanje i nabavu.

Predsjednik se s istim složio i naveo da je svjedok korektno pročitao, ali da se tu spominje neki telefonski razgovor, na što je svjedok odgovorio da i piše telefonski razgovor.

Predsjednik je naveo da samo konstatira da nakon što je „Benussi“ poslao ponudu za koju je tehnički dio povjerenstva ustanovio da odgovara i nakon što su s nekim obavili telefonski razgovor oni šalju dopis i kažu da su se zapravo zaigrali i da oni ne nude ono što su ponudili i što je tehnički dio povjerenstva prihvatio. Postavlja pitanje svjedoku je li tako i je li dobro shvatio.

Gosp. Rončević odgovara da je.

Na pitanje gosp. Rončevića predsjedniku želi li čuti kako to on tumači, predsjednik je odgovorio da želi i da ga zanima.

Gosp. Rončević je objasnio da firme ponuditelji doslovno i kolokvijalno žele uvaliti sve i svašta i to je njihovo legitimno pravo. Pravo i obveza je onih koji naručuju i koji će u konačnici platiti da sve temeljito pregledaju. On će pregledati tko je upisivao u tablice za pojedine kamione, da udovoljavaju tehničko-taktičkim zahtjevima, a kasnije je saznao da iz originalne ponude to ne proizlazi. I on će tražiti od Državnog odvjetništva da ispita pod kojim okolnostima i s kojim motivima su pojedini djelatnici, i tko ih je na to poticao, u tablice u čitanju ponuda upisivali da ponuda ispunjava tehničke karakteristike, a da se to iz originalne ponude vidi da nije tako.

Predsjednik je naveo da svjedoka potpuno podržava u tome.

Gosp. Rončević je naveo da će ga predsjednik u tome podržati jer je saborski zastupnik kao i on.

Napominje da u tom predmetu, za razliku od njega, nije dovedena u pitanje čast i ugled predsjednika Povjerenstva i njegove obitelji kao što je dovedena u pitanje njegova. Vidjet će se tko je to poticao određene ljude da napišu da ponuda firme za kamion MAN, udovoljava tehničkim uvjetima kada ona nije udovoljavala po zahtijevanoj neto nosivosti.

Predsjednik je naveo imena članova Povjerenstva za provedbu nadmetanja po pozivu. Imenovani su Milan Sučić, Verica Trontl, Spomenko Eljuga, Željko Keškić, Ivan Popović, Jerko Vranković, a odluku je donio i potpisao pomoćnik ministra za materijalne resurse Ivo Bačić.

Predsjednik je pitao svjedoka kada je saznao da je to povjerenstvo upisivalo krive podatke, tj. da je zapravo falsificiralo podatke iz ponude te što je poduzeo.

Gosp. Rončević je odgovorio da je za to saznao prije par dana.

Predsjednik je ponovio odgovor svjedoka, a svjedok ga je potvrdio.

Na pitanje predsjednika kakav je njegov odnos prema njegovom bivšem pomoćniku, koji je imenovao to povjerenstvo i koji nije provjerio njegov rad, sada kada je to saznao gosp. Rončević je odgovorio da nije njegov pomoćnik osobno sudjelovao u radu povjerenstva nego ti ljudi. Životno ga je iskustvo naučilo, tako da neće reći koji je član povjerenstva to radio i tko ga je na to poticao.

Predsjednik je ponovo upozorio svjedoka da je dužan pred ovim Povjerenstvom govoriti istinu i da ne smije ništa zatajiti od onoga što zna. Ponovio je pitanje koji je član povjerenstva unosio krive podatke i tko ga je na to podstrekavao, te upozorio da odgovor može uskratiti samo onda ako bi sebe izvrgao kaznenom progonu.

Gosp. Rončević je odgovorio da će uskratiti odgovor na to pitanje, te da će objasniti zašto.

Predsjednik je odbio objašnjenje jer je svjedok uskratio odgovoriti te ga objašnjenje uopće ne zanima.

Gosp. Rončević je ustrajao na davanju objašnjenja. Iskazao je da ima indicije. Tražit će od Državnog odvjetništva da ih provjeri i neće za razliku od njih govoriti o kriminalu, kao što su oni to činili, koristeći predmet kamioni i povezujući sa njegovim imenom. On će se suzdržati i ostaviti će institucijama da to provjere. Vidio je originalnu ponudu i vidio je i pokazali su mu da ne udovoljava zahtjevu neto nosivosti. Tko je napisao u tablicu da udovoljava, postoji u hrvatskoj državi i tijelo i postupak koji će to utvrditi.

Predsjednik je konstatirao da bi se to krivo unošenje podataka, odnosilo na tvrtku MAN-a, na što je svjedok odgovorio da je tako prema njegovima informacijama.

Na pitanje predsjednika je li mu poznao i je li mu tko rekao da ako se uzme ponuda "Automehanike" da ona iznosi 14 milijuna 325 tisuća manje nego što je plaćeno, i ako

se uzme ponuda tvrtke "Euroline" da ona iznosi 6 milijuna 533 manje, a oni ispunjavaju uvjete prema prvom natječaju, gosp. Rončević je odgovorio da je prvo povjerenstvo napisalo da su došli do zakonskog razloga i da je taj postupak završio odlukom o poništavanju.

Gosp. Rončević i predsjednik su ustanovili da se u tome slažu.

Gosp. Rončević je nastavio odgovarati i naveo da iza toga ide sasvim novi postupak koji se temelji na zahtjevu i mišljenju Glavnog stožera, Uprave za logistiku u kojem stoji da se nabave ta i ta sredstva, oni predlažu tog i tog dobavljača, a on se odlučio, od tih predloženih od strane Glavnog stožera, koji će to biti.

Predsjednika je zanimalo jesu li se u drugom postupku, kada je stvarno došlo do sklapanja ugovora, koristili podaci iz prvog postupka.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to točno i da su se koristili ti podaci.

Predsjednik je postavio pitanje je li mu netko rekao da su po podacima iz prvog postupka, ako su se koristili podaci iz prvog postupka, "Automehanika" i "Euroline" bili povoljniji, te navodi da je svjedok već odgovorio da mu to nisu rekli. Rekli su mu samo da nema dovoljno novca.

Gosp. Rončević je odgovorio da su mu samo rekli da nema dovoljno sredstava.

Na pitanje predsjednika jesu li mu napravili ikakvu analizu najpovoljnijih ponuditelja po tipovima vozila, gosp. Rončević je odgovorio da je on imenovao povjerenstvo za neposrednu pogodbu. Nakon razgovora sa suradnicima rečeno mu je da pozivno nadmetanje mora biti poništeno iz razloga jer iznos najpovoljnije ponude prelazi proračunom planirana sredstva. Sve ono što je bilo u pozivnom nadmetanju se zaboravlja i ono je zaključeno odlukom i obavijesti ponuđačima da se pozivno nadmetanje poništava. Iza toga postoji potreba, a ona je evidentna iz dopisa Glavnog stožera koji kaže da se trebaju nabaviti vozila ta i ta za ostvarenje partnerskih ciljeva. Da je Glavni stožer, a predstavnici Glavnog stožera su radili u tom povjerenstvu, ocijenio da ponuda firme o kojoj sada predsjednik priča, zadovoljava njihova očekivanja, odnosno traženja, pretpostavlja da bi ih oni stavili u svoj dopis.

Predsjednik Povjerenstva je ponovo postavio pitanje je li mu netko napravio ovakvu analizu.

Gosp. Rončević je odgovorio da je ovu analizu napravio predsjednik povjerenstva, na što predsjednik navodi da je to radilo Povjerenstvo. Gosp. Rončević je nakon toga odgovorio da mu nije nitko napravio takvu analizu.

Predsjednik je konstatirao da je ministar 23. prosinca 2004. godine donio odluku u kojoj kaže da je potrebno putem izravne pogodbe pregovarati s tvrtkom „Eurokamion“ na što svjedok odgovara da je to točno.

Predsjednika je zanimalo zašto samo s tvrtkom „Eurokamion“ koja u prethodnom postupku nije dala najbolju ponudu te tko mu je to rekao.

Gosp. Rončević je odgovorio da je tako odredio Glavni stožer, Uprava za logistiku svojim dopisom da se nabave ili Mercedes ili Iveco. Iveco kamione je, koliko se on sjeća, nudio „Benussi“ i „Eurokamion“. „Benussi“ se očitovao da su nudili kamion koji ne sadrži sve tražene elemente, da ne mogu ostati kod dane cijene i sami sebe su isključili iz igre. Ostao je Mercedes i Iveco. Iveco je u odnosu na Mercedes imao, za tražene kamione koji su ugovoreni, 17,5% nižu cijenu.

Predsjednika je zanimalo zašto se, u svojoj odluci o osnivanju tog drugog povjerenstva u kojoj stoji da se pregovara s tvrtkom „Eurokamionom“ jer je ona u prethodnom postupku nabave ponudila najbolje uvjete nabave, nije pozvao na mišljenje Uprave za logistiku koju sad citira kao ključni dokument, a vidljivo je da se nije pozvao.

Gosp. Rončević je odgovorio da za to nije bilo nikakve potrebe, te zašto bi se pozivao.

Predsjednik je naveo da u izvješću državne revizije stoji da Ministarstvo ničim nije obrazložilo zašto je smatralo „Eurokamion“ najpovoljnijim ponuditeljima, te konstatirao da bi time izbjegao prigovor državne revizije da nije ničim obrazložio svoju odluku, a bio bi i nekakav slijed. Predsjednik je ponovo pitao svjedoka ima li kakvo obrazloženje zašto se nije pozvao na taj dopis.

Gosp. Rončević je odgovorio da je odluku potpisao prije dolaska državne revizorice. Da je znao, ali nema staklenu kuglu i ne može gledati u daleku ili bližu budućnost, da će se ovaj predmet ispolitizirati i iskriminalizirati pozvao bi se na sve moguće propise koje zna i na sve moguće dopise koje zna. Nije on određivao odluku radi toga što će doći državna revizija. Odluku je pisao radi postupka nabave. Ne zna kako predsjednik radi, ali on je sa svojim suradnicima razgovarao. Došli su u ured, rekli su što su dobili u prethodnom postupku, te što moraju napraviti primjenom Zakona o javnoj nabavi, koja potreba postoji te pokušati iznaći način kako riješiti problem. Pitali su pravnike koja je zakonska mogućnost, a oni su odgovorili da je zakonska mogućnost da se to ugovori izravnom pogodbom. Povoljniji u prethodnom postupku je „Eurokamion“. Vojne kamione sa certifikatom su nudili Mercedes i Iveco. Povoljniji je bio Iveco po svojoj ponudi.

Odgovor na pitanje s kime će se dodatno pregovarati o krajnjim uvjetima ugovora bio je, da je to onaj za kojeg su rekli da je najpovoljniji.

Predsjednik je konstatirao da svjedok sada ističe kao i desni dio Povjerenstva neprestano, da je to ključni dokument, majka svih dokumenata, otac i majka svih dokumenata koji su se pred ovim Povjerenstvom našli, da važnijeg dokumenta od toga nema, a on se u svojoj odluci po kojoj će se potrošiti 34 milijuna kuna ne poziva na oca i majku svih dokumenata. Ponovo postavlja pitanje zašto to nije učinio; je li zaboravio, je li propustio, je li smatrao da mu to nije obaveza.

Gosp. Rončević je ponovio odgovor da je prvi postupak završio odlukom o poništenju jer se ispunio zakonski razlog i predsjednik se sa njim u tome složio. Iza toga došli su mu suradnici i rekli da postoji problem te da se mora riješiti problem jer je u pitanju nabava za ostvarenje partnerskih ciljeva. Stožer je rekao da se treba kupiti to i to. Postavljeno je pitanje tko je od njih bio povoljniji, tko može dati povoljnije uvjete u postupku izravne pogodbe i sa tim je zaključen ugovor.

Na pitanje da li Uprava za logistiku spada u stožer ili u Ministarstvo obrane gosp. Rončević je odgovorio da spada u Glavni stožer.

Na pitanje predsjednika koja upravna organizacija koja sudjeluje u postupku nabave spada u Ministarstvo obrane, gosp. Rončević je odgovorio da sudjeluje Služba za razvoj, opremanje i modernizaciju i sudjeluje Služba za ugovaranje i nabavu.

Predsjednik je naveo da je svjedok iskazao da je taj dokument koji dolazi iz Stožera, tj. iz vojske njemu bio ključni dokument. Navodi dalje da taj dokument nije prošao kroz nijednu MORH-ovu instituciju koja je nadležna za nabavu. Vojska to nije poslala Službi za ugovaranje i nabavu, ili za modernizaciju i opremanje pa da su oni njemu pripremili dokument na kojem će donijeti odluku, nego je on tu odluku donio izravno po mišljenju vojske.

Postavio je pitanje svjedoku je li to još nekada učinio u svojoj praksi.

Gosp. Rončević je ukazao predsjedniku da to nije točno te da na dopisu piše da Uprava za logistiku piše Službi za razvoj, opremanje i modernizaciju.

Na pitanje predsjednika je li njemu Služba za razvoj, opremanje i modernizaciju kao ustrojbeni jedinica Ministarstva uputila ikada ikakav papirić, ikakav dokument, gosp.

Rončević je odgovorio da je to bila njegova služba. To je služba koja radi u okviru Ministarstva obrane u onome civilnom dijelu.

Na pitanje predsjednika ima li ona svog čelnika i tko je taj čelnik, gosp. Rončević je odgovorio da ima i da je to bio brigadir, a sada general, Slaven Zdilar.

Predsjednik je ponovo pitao svjedoka je li mu ta služba, taj Slaven Zdilar, njemu kao ministru Berislavu Rončeviću uputio dopis u kojem je to rekao.

Gosp. Rončević je odgovorio da mu nije uputio dopis, nego mu je rekao usmeno na sastanku na kojem su bili, Raboteg, Bačić, Zdilar, Klicsper, ljudi iz Stožera, nažalost ne zna svima imena.

Predsjednik se ponovo vratio na dokument od 25.11.2004. u kojem Uprava za logistiku kaže da je potrebno nabaviti automobil terenski, za koji predsjednik navodi da nije nabavljen, automobil terenski sanitetska verzija koji također nije nabavljen, kamion terenski 5 tona vojna izvedba 12 komada unimog U500 umjesto kojega je nabavljen Iveco.

Po preporuci Stožera nabavljen je kamion terenski autocisterna za vodu i kamion terenski autocisterna za gorivo. Oni su još tražili kamion terenski 10 tona, vojna izvedba, tri komada, ali su tražili ACTROS 3332a, a nabavljeno je nešto drugo. Tražili su tegljač koji nije nabavljen, pa poluprikolicu koja nije nabavljena, kombi sa sjedalima koji nije nabavljen, autobus, jedan komad, koji nije nabavljen.

Moli objašnjenje ako je iskazao, kao i desna strana povjerenstva, da je to majka i otac svih dokumenata, da je to temelj po kojem je vršena nabava, zašto su poslušali Stožer samo u 1/3 dokumenta te zašto su to još i izmijenili, jer nisu nabavljena vozila koja su oni tražili nego neka druga.

Gosp. Rončeviću nije jasno što je sporno pa je predsjednik naveo da nisu nabavili ni kombi sa sjedalima, ni tegljač.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to već objasnio, ali pojašnjava da dio navedenih motornih vozila nije služio za ostvarenje partnerskog cilja. Bila su dva partnerska cilja, komunikacijski sustavi i opremanje inženjerijskog voda za horizontalne konstrukcije. Navodi da je već rekao gospodinu Beusu, da mu je trebalo dva do tri mjeseca da uhvati to u svoje ruke i da shvati tko kroz partnerske ciljeve želi progurati nešto što nema sa partnerskim ciljevima nikakve veze. Terenska vozila koja su tražena i terenski automobili nisu bili za ostvarenje partnerskog cilja. Niti autobus nije bio za ostvarenje partnerskog cilja komunikacijski sustavi i vod za horizontalne konstrukcije, ali teretni kamioni i kamioni na koje su se kopčale kabine veze jesu.

Na pitanje predsjednika je li Uprava za logistiku znala što su partnerski ciljevi i što im treba gosp. Rončević je odgovorio da vjeruje da je znala.

Predsjednik je postavio pitanje da kako to da je npr. za terenski kamion za nabacne kabine iskazivana potreba za samo 2 komada, a kupljeno ih je 20. Konstatira da ili nisu znali da im 18 nedostaje ili je 18 netko dodao mimo njihovog zahtjeva.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to zbog Partnerskih ciljeva i NATO certifikata. NATO certifikat za kamion, za ostvarenje NATO partnerskog cilja.

Predsjednik je konstatirao da se za NATO certifikat već ustanovilo da ga nema nigdje u papirima, na što je gosp. Rončević odgovorio da ga ima u papirima.

Predsjednik je zamolio gosp. Rončevića da mu pokaže jedan jedini papir gdje piše NATO certifikat.

Gosp. Rončević je odgovorio da će mu on pokazati NATO certifikat, jer da nije bilo prezentiran takav certifikat ne bi bilo ugovora.

Na pitanje predsjednika je li NATO certifikat postojao i kada se išlo u pozivni natječaj, gosp. Rončević je odgovorio da NATO certifikat postoji.

Predsjednika je zanimalo zašto nije tražen u pozivnom natječaju kada je postojao.

Gosp. Rončević je opetovano ponovio da se zaboravi pozivni natječaj jer po njemu nije rađen izbor dobavljača.

Predsjednik je odgovorio da on neće zaboraviti pozivni natječaj iako bi možda svjedok htio da ga on zaboravi, ali on ga ne može zaboraviti jer je član Povjerenstva.

Gosp. Rončević je podsjetio predsjednika Povjerenstva da je pozivni natječaj bio poništen jer je iznos najpovoljnije ponude prelazio proračunsku stavku.

Predsjednik je konstatirao da su to već čuli. No, on nije poništen zbog toga što je netko zaboravio tražiti NATO certifikat ili je netko zaboravio dostaviti NATO certifikat, nego samo isključivo zbog nedostatka sredstava, te prema tome neće zaboraviti pozivni natječaj.

Gosp. Rončević je odgovorio da i u slučaju da je po tom natječaju odabran ponuđač, da je iznos najpovoljnije ponude bio u okviru proračunskih sredstava, ne bi bilo ugovora bez NATO certifikata.

Na pitanje predsjednika zašto nije tražen NATO certifikat na početku, gosp. Rončević je odgovorio da ne može reći da nije bio tražen.

Predsjednik je naveo da se u ponudbenoj dokumentaciji koju su uzimali ponuditelji nisu spominjali NATO certifikati.

Gosp. Rončević je odgovorio da on ne može reći da nije bio tražen.

Predsjednik je odgovorio da on to može reći kad je to Povjerenstvo pregledalo. Pitao je svjedoka zna li zašto.

Gosp. Rončević je odgovorio da je NATO certifikat bio tražen i da se to podrazumijeva.

Predsjednik je naveo da mu nije jasno da se na početku podrazumijeva, a onda se kasnije ne podrazumijeva nego se izričito traži.

Gosp. Rončević je počeo odgovarati da je za zemlju koja ulazi u NATO...

Predsjednik ga je prekinuo i rekao da se mora zahvaliti gospodinu Hebrangu što mu suflira i šapće.

Prof. dr.sc. Hebrang je protestirao rekavši da svjedok već četiri i pol sata govori bez odmora, te da je to nečovječno i ponavljanje 1945. Ne može se od svjedoka očekivati da četiri i pol sata bude napet nad ovakvim provokativnim, bezobraznim pitanjima.

Predsjednik je naveo da bi govorio sat i pol manje da ga prof. dr.sc. Hebrang nije sat vremena ispitivao, te dva sata manje da ga nije ispitivao i njegov kolega. Nemoćan je i on tu ništa ne može.

Prof. dr.sc. Hebrang je konstatirao da su se prijavili za ispitivanje i po tome redu su i ispitivali svjedoka, ali i da su prije sat i pol predložili stanku od sat vremena da se svjedok odmori.

Gosp. Rončević je nastavio odgovarati i naveo da su radili na programu ostvarenja jednog od prioriteta hrvatske vanjske politike, a to je bio ulazak Hrvatske u NATO. Niti jedno sredstvo nisu kupili, a da ne udovoljava NATO standardu.

Ujedno, ponovo je napomenuo da nije radio u sastavu tih povjerenstava i ne zna što je bio sadržaj ponudbene dokumentacije i ne može to reći. Ne želi nagađati i ne može reći. Ponavlja, da nije bio dostavljen NATO certifikat ne bi bilo ni ugovora, ni u slučaju da je prvo pozivno nadmetanje uspjelo, i da su dostavili sve i da je cijena bila u okviru, bez NATO certifikata ne bi bilo ugovora.

Predsjednik je naveo da ga u potpunosti razumije.

Svjedok je nadodao da se isto odnosi i na drugi postupak izravne pogodbe i da na to ne treba trošiti riječi.

Predsjednik je konstatirao da stvarno nema smisla trošiti riječi na to, jer ako se kamioni svih tih proizvođača voze u svim NATO zemljama onda je siguran da svaki od njih ima NATO certifikat.

Svjedok je zamolio da se isto ne brka. Navodi da ti proizvođači nisu samo proizvođači vojnih kamiona jer oni imaju i proizvodne programe tzv. gospodarske programe i vrlo često se pod vojni program pokušava gurnuti i nešto što nije vojni program po tehničkim karakteristikama, tj. bez certifikata.

Predsjednik je naveo da pretpostavlja da tehnički dio povjerenstva koji djeluje u sklopu Oružanih snaga nešto o tome zna i da kad su rekli da svi zadovoljavaju tehničke uvjete da su znali što govore.

Gosp. Rončević je pitao predsjednika zašto onda nisu predložili MAN.

Predsjednik je odgovorio da on ne zna zašto nisu, ali to bi inače on pitao njegovog pomoćnika Bačića da su mu dopustili da ga pozove.

Gosp. Rončević je rekao da gosp. Bačić nije osnovao Upravu za logistiku, na što je predsjednik odgovorio da je osnovao povjerenstvo.

Gosp. Rončević je pojasnio da Uprava za logistiku Glavnog stožera nije predložila MAN kamion.

Predsjednik je naveo da je dopis od 25.11.2004. potpisao brigadni general Mate Ostović. No, Mate Ostović je njemu uputio još dva dopisa jedan 8. studenog a drugi 12. studenog 2004. U dopisu od 12. studenog 2004. navodi da je brigadni general Mate Ostović rekao da je postupak nabave predmetnih vozila potrebno okončati na način izravne pogodbe s više ponuditelja. To s više ponuditelja nije mu predlagao samo Mate Ostović nego i prije toga je predlagala i pukovnica Žužul u svom izvješću i povjerenstvo u svom zapisniku. Sa tri adrese njemu je dolazio prijedlog da se taj posao okonča pregovaranjem s više ponuditelja.

Postavlja pitanje svjedoku zašto nije pregovarao sa više ponuditelja te zašto nije naložio drugom povjerenstvu da pregovara sa više ponuditelja.

Svjedok je odgovorio da nije isto predložio zato što je naložio tom povjerenstvu da pregovara sa onim tko se je u prethodnom postupku pojavio sa povoljnijim uvjetima. Osnova je bila dopis Glavnog stožera koji navodi kamione Mercedes ili IVECO. Između Mercedes a IVECA odlučio se je za program IVECO koji je za ugovorenu količinu bio 17 i pol posto jeftiniji. Nitko ga, mogli su mu predložiti, ne može nagovoriti da pregovara i ugovara sa nekim za koga se sam uvjerio i isto su mu rekli suradnici, te pokazali dokumentaciju da je skuplji. Tamo su to raspravili i naveli da je taj program jeftiniji kada se uspoređi koliko se može nabaviti za 35 milijuna. To je 39 kamiona i jeftiniji su za 17 i pol posto.

Predsjednik je pitao svjedoka što za njega znači riječ pregovarati.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to za njega bio motiv kojim se je vodio, da istu kvalitetu nabavi za manje novaca.

Na pitanje što za njega znači glagol pregovarati gosp. Rončević je odgovorio da to znači razgovarati o uvjetima ugovora, o predmetu, cijeni, rokovima

Predsjednik postavlja pitanje da li ta sintagma pregovarati s više ponuditelja znači pokušati od dva ponuditelja, od cijene koju su oni istaknuli, dobiti što nižu cijenu.

Gosp. Rončević je odgovorio da se je on odlučio za "Eurokamion". Pregovarati znači u izravnoj pogodbi jedan, tj. izravna pogodba sa jednim. Svjedok je ponovo naveo zašto se odlučio za to. Taj postupak je došao pred njega pred kraj godine i taj je postupak trebalo obaviti iz razloga da ne propadne 35 milijuna proračunskih sredstava.

Predsjednik je reako svjedoku da ga nije to pitao, nego što za njega znači pregovarati s više ponuditelja.

Gosp. Rončević je odgovorio da on nije prihvatio pregovaranje s više ponuditelja.

Predsjednik je konstatirao da su ga s tri adrese savjetovali da pregovara s više ponuditelja, a on to nije prihvatio nego je naredio da se napravi ugovor sa jednim ponuditeljem.

Gosp. Rončević smatra da predsjednik Povjerenstva okreće taj dokument Glavnog stožera na jedan vrlo osebujan način. Ponavio je da svi pregovarači nisu nudili svaku stavku zahtjeva Glavnog stožera. I Glavni stožer je imao očekivanja da će se sve navedeno nabaviti. I to je logično, oni su vojnici, žele imati više i žele imati novo. To je njihovo pravo.

Predsjednik je dodao da su znali koliko ima novaca.

Gosp. Rončević je odgovorio da je njegova obveza kao ministra bila poštovati zakon. On nije mogao nabaviti preko iznosa osiguranih sredstava i u osnovi je rješavao ono što je prioritetno, a to su i oni rekli, partnerski ciljevi.

Napomenuo je da su njihova očekivanja da se pregovara sa više ponuditelja bila zbog toga jer nisu svi dobavljači nudili terenska vozila, nisu svi dobavljači nudili autobus, nisu svi dobavljači nudili cisterne. Prema tome, sa onim proizvođačem koji je nudio sukus onoga što je trebalo, koji je imao povoljniju cijenu ušlo se u postupak izravnog pregovaranja.

Predsjednik je predočio da pokušava zamisliti dva ponuđača na što ga je gosp. Rončević zamolio da ne zamišlja jer on govori o realnoj situaciji koja se dogodila prije 4 i pol godine i naveo je razloge zašto je donesena odluka koja je donesena.

Predsjednik je konstatirao da ne zamišlja nego ima potvrdu gdje stoji da je bilo šest ponuđača. Pregovaranje s više ponuđača o cijeni znači da se pozove ponuđač A i pita koliko on traži i onda se pita ponuđača B koliko traži. A kaže da traži 100, a B da traži 90. Odlaziš kod onog A i kažeš mu da ti to isto B nudi za 90 i pitaš ga hoće li spustiti cijenu. Ovaj kaže, hoću na 85. Nakon toga ideš opet onom B i kažeš mu da ti A to daje za 85., a on kaže da ne može dati ispod 90. Odlaziš kod A i kupuješ za 85. Predsjednik je naveo da je to pregovaranje o cijeni s više ponuđača koji ispunjavaju tehničke uvjete. Navodi da je već svjedoka pitao zašto nije prihvatio sugestiju koja je dolazila s tri adrese na što je svjedok odgovorio da nije sugestiju prihvatio te da je naredio da se ide s jednim te je i obrazložio zašto.

Predsjednik je naveo da je samo to htio konstatirati. Nudili su mu to sa tri adrese, pukovnica Žužul, brigadni general Ostović i bojnik Keškić. Njegovo je pravo kao ministra da to ne prihvati.

Gosp. Rončević je odgovorio da su to oni predlagali sa više sredstava. Misli da „Iveco“ nije nudio program u terenskim osobnim vozilima ni u autobusu, no nije siguran.

Predsjednik je pojasnio da govori od onoga što je na koncu kupljeno.

Gosp. Rončević je odgovorio da je ono što je kupljeno u izravnoj pogodbi ugovoreno sa nekim tko se prema saznanjima iz prethodnog postupka, koji je poništen, pokazao najpovoljnijim.

Predsjednik je konstatirao da se nije ni s kim drugim pregovaralo na što je gosp. Rončević odgovorio da nije, te upitao je li to sporno.

Predsjednik je odgovorio da je do tada bilo sporno, ali više nije.

Predsjednik je rekao da se tijekom ispitivanja toga dana nastavilo blaćenje generala Milićevića. Svjedok je osobno rekao da je ono što je on napisao ludorija. Tu se govorilo da on nije pročitao Zakon o obrani i da je to izjavio.

Predsjednik je informirao svjedoka jer je bio prisutan kada je svjedočio, vodio je sjednicu Povjerenstva, i on to nije tako rekao. On je rekao da taj čas prije nego što je došao, nije pročitao Zakon o obrani i da se nije u tom pogledu spremio, no nije bitno.

Predsjednik je pitao svjedoka je li za njega general Milićević častan čovjek.

Gosp. Rončević je odgovorio da on ne određuje tuđu čast.

Predsjednik je pitao svjedoka kako ga određuje.

Gosp. Rončević je ponovo rekao da on ne određuje tuđu čast.

Predsjednik je pitao da li mu ne može odgovoriti na to pitanje, na što je gosp. Rončević odgovorio da mu na to ne želi odgovoriti.

Nakon njegovog odlaska u nadzor koji je nezakonit i koji se ne temelji na zakonu, nakon sadržaja teksta koji je potpisao u kojem se govori o oštećivanju državnog proračuna, a da nije izvršio uvid u dokumentaciju, rekao je da njegov osjećaj povjerenja prema generalu Milićeviću više nije bio isti.

Na pitanje misli li da Predsjednik Republike i njegov vojni kabinet poznaju Zakon o obrani, gosp. Rončević je odgovorio da bi ga trebali poznavati.

Predsjednika je zanimalo kako onda svjedok tumači da nitko od njih, ni Predsjednik Republike, ni bilo tko iz toga kabineta nije generalu Milićeviću rekao zašto se je bavio poslom za koji nema zakonske ovlasti, nego su njegovu inspekciju prihvatili kao zakonitu. Konstatirao je da ili oni nemaju pojma o Zakonu o obrani ili je on ipak izvršio zakonitu inspekciju. Samo nešto od toga dvoga može biti, trećega nema.

Postavio je ponovo pitanje svjedoku misli li da vrhovni zapovjednik Oružanih snaga i njegov kabinet poznaju Zakon o obrani, ili ne.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije rekao da je Predsjednik Republike poslao Milićevića u taj nadzor.

Predsjednik je odgovorio da ga to nije ni pitao

Gosp. Rončević je još jednom ukazao da je taj nadzor bio nezakonit, i isto je moralo biti poznato vojnom kabinetu Predsjednika Republike.

Predsjednika je zanimalo zašto mu, ako im je to bilo poznato i ako je svjedok u pravu, onda netko iz vojnog kabineta i njegov vrhovni zapovjednik nije rekao neka se mane ćorava posla te zašto se bavi nečime što nije njegova dužnost i za što nema ovlasti.

Gosp. Rončević je odgovorio da će to morati pitati Predsjednika Republike ili nekog drugog iz vojnog kabineta.

Predsjednik je konstatirao da je Predsjednik Republike dao bezbroj izjava o ovome, pa i o generalu Milićeviću i nikada ni u jednoj nije ponovio ono što svjedok tvrdi, da je nadzor bio nezakonit.

Gosp. Rončević je odgovorio da stavovi Predsjednika Republike Hrvatske, uza svo dužno štovanje koje on ima prema njemu, nisu izvor prava u Republici Hrvatskoj, po njima se ne sudi, po njima se ne donose meritorne odluke. To je mišljenje. Predsjednik ima pravo na svoje mišljenje, ali ono samim time što je izrečena iz usta Predsjednika Republike Hrvatske ne postaje izvor prava i ne određuje da li će neki postupak biti zakonit ili nezakonit, ako je o tome Predsjednik zauzeo ovakav ili onakav stav.

Na pitanje predsjednika je li Inspektorat obrane, ustrojbeni jedinica MORH-a ili Stožera gosp. Rončević je odgovorio MORH-a.

Predsjednik je konstatirao da tako piše i u zakonu na što gosp. Rončević odgovara da to zato i kaže.

Na pitanje kada Inspektorat obrane radi inspekciju u MORH-u, onda zapravo jedan dio MORH-a vrši inspekciju u MORH-u, gosp. Rončević je odgovorio da to radi samo u onim predmetima gdje je ovlašten.

Predsjednika je zanimalo zašto je imenovao vojnika jer se tu postavljao problem da vojnik ne može nadzirati civilni dio.

Gosp. Rončević je odgovorio da nije sporno što je u uniformi. Sporno je što glavni inspektor nije mogao nadzirati materijalno-financijsko poslovanje ustrojbenih cjelina ministarstva. Za to je država osnovala posebno tijelo, a ono se zove Državni ured za

reviziju. Glavni inspektor nadzire materijalno financijsko poslovanje u Oružanim snagama u postrojbama i ustanovama Oružanih snaga.

Predsjednik je konstatirao da je to tumačenje zakona. Naveo je, da je svjedok već iskazao da Inspektorat obrane ne može obaviti inspekciju u civilnoj komponenti obrane, osim u spremnosti za obranu.

Gosp. Rončević je naveo da se radi o provođenju planova obrambenih priprema.

Predsjednika je zanimalo od čega se sastoji cijeli sustav obrane.

Gosp. Rončević je odgovorio da se Ministarstvo obrane sastoji od uprava, to je civilna komponenta i Oružanih snage kao dodatne komponente.

Predsjednika je zanimalo da li to znači da Ministarstvo obrane spada u civilnu komponentu općeg sustava obrane.

Gosp. Rončević je odgovorio da spada kao jedno od tijela državne uprave u sastavu Vlade Republike Hrvatske.

Na pitanje predsjednika da li u smislu obrane zemlje spada u civilna tijela obrana, te ima li dvije komponente, vojnu i civilnu, gosp. Rončević je odgovorio da Ministarstvo ima dvije komponente. Kad se govori o organizacijskoj shemi Ministarstva to je civilni dio ministarstva i postoji jedan posebni temeljem Zakona o obrani koji se zove Oružane snage Republike Hrvatske.

Predsjednika je zanimalo da li u Planove obrambenih sposobnosti spada i stambeno zbrinjavanje. Iako i on smatra da ne, ima jedan dokument po kojem je Inspektorat obrane 2005. dao izvješće o izvršenom redovnom inspekcijskom nadzoru sustava stambenog zbrinjavanja.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to točno.

Predsjednik je konstatirao da tu nisu u pitanju nekakve pripreme za obranu nego obično stambeno zbrinjavanje a Inspektorat je imao ovlasti to kontrolirati.

Gosp. Rončević je napomenuo da se radi o stambenom zbrinjavanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Predsjednik je ukazao da se tu radi o sustava stambenog zbrinjavanja te da piše da se radi o redovnom inspekcijskom nadzoru sustava stambenog zbrinjavanja.

Gosp. Rončević je ponovo naveo da je tako, ali da se to odnosi na pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Predsjednik je dodao da se to dešavalo u Službi za stambene poslove - Uprava za ljudske resurse te da to nije neka neposredna obrana.

Na pitanje je li njegov pomoćnik Bačić bio obaviješten o dolasku u nadzor, gosp. Rončević je odgovorio da ne zna.

Predsjednik je naveo da je gospodin Milićević rekao da je bio obaviješten i da mu je rekao neka samo dođu. Da su mu dali, da pozove gosp. Bačića pred Povjerenstvo, kao što mu nisu dozvolili on bi ga pitao, ali očito ima razloga zašto mu nisu dozvolili.

Svjedok ponovo navodi da nije znao da general Milićević, odnosno službenici i djelatnici Glavnog inspektorata obavljaju nadzor tog predmeta. Da je znao, iste sekunde bi ga prekinuo ili tražio da se to obustavi jer nema temelj u Zakonu o obrani i u Pravilniku o radu inspektorata, tj. ne temelji se ni na jednom dokumentu.

Predsjednika je zanimalo je li svjedok proizveo ikakav papir kad je saznao za to. Navodi da je iskazao da je iz telefonskog razgovora sa generalom Milićevićem saznao da on hoće provoditi nekakav nadzor ili ga je već počeo provoditi.

Gosp. Rončević je ispravio predsjednika i rekao da je general Milićević već bio završio nadzor.

Predsjednik je naveo da je general Milićević pred Povjerenstvom rekao da je on tražio, na primjer, ugovor tijekom nadzora pa ga nije nikako mogao dobiti, što znači prije nego što ga je završio on se obratio nekome.

Gosp. Rončević je odgovorio da je taj nalaz dobio poštom. Nazvao je generala Miličevića i pitao na temelju čega je obavljen taj nadzor, koja je pravna osnova toga nadzora i po čijoj ovlasti. Rekao je, eto svi o tome pišu pa smo i mi išli vidjeti. To je pravna osnova. Pravna osnova po Jozi Miličeviću su medijski napisi.

Kad je završio telefonski razgovor rekao je da sadržajno nema podlogu u Zakonu o javnoj nabavi a zadnji dio je skandalozan, katastrofa, jer navodi da nije izvršio uvid u kompletnu dokumentaciju, a da je, možda bi zaključak bio drugačiji.

Predsjednik je konstatirao da i nije izvršio uvid u kompletnu dokumentaciju.

Gosp. Rončević je odgovorio da i nije smio izvršiti uvid ni u kakvu dokumentaciju. Izvršila je uvid u kompletnu dokumentaciju državna revizija.

Predsjednik je konstatirao da je onda napravila izvješće koje je skratila i poslala Saboru.

Gosp. Rončević je opetovano ponovio da državna revizija nije skratila izvješće, što je predsjednik negirao.

Gosp. Rončević je ponovo naveo da državna revizija izvješće nije skratila te da kompletno izvješće o njenom radu, on kao saborski zastupnik može dobiti.

Predsjednik je konstatirao da ga nisu dobili, na što je gosp. Rončević napomenuo da ga nije ni tražio.

Predsjednik je naveo da bi nešto mogao tražiti, moraš znati da to postoji.

Gosp. Rončević smatra da predsjednik nije ni želio izvršiti uvid u nalaz državne revizije ali se pritom nije libio etiketiranja o kriminalu i korupciji.

Predsjednik je naveo da je ovo Povjerenstvo, kada je osnovano, zatražilo nalaz državne revizije o poslovanju MORH-a i nabavi kamiona, a gospođa Šima Krasić je poslala skraćeno izvješće, onaj „ficlek“. Nije Povjerenstvu poslala kompletno izvješće. Poslala ga je tek onda kad je ono objavljeno u novinama.

Predsjednik je zaključio da gospođa Šima Krasić i državna revizija nisu htjeli informirati Povjerenstvo o onome što su našli nego su na izričit zahtjev Povjerenstva, koje se baš time bavi, poslali skraćeni dio.

Prof. dr.sc. Hebrang je protestirao i naveo gosp. Staziću da ne može sramotiti onoga koga nema i onoga tko mu je dao izvješće, na što je predsjednik odgovorio da to kaže generalu Miličeviću.

Prof. dr.sc. Hebrang je inzistirao na tome da se ne može govoriti o gđi Šimi Krasić obzirom da nije prisutna i da ju se ne može vrijeđati, te da je to sramotno.

Predsjednik je odgovorio da to mogu reći gosp. Miličeviću.

Prof.dr.sc. Hebrang je rekao da ako već nije mogao pročitati ustroj Ministarstva obrane, neka pročita bonton.

Predsjednik je ponovo naglasio da to što je sada njemu rečeno neka kažu generalu Miličeviću koji se ovdje blatio od početka.

Prof.dr.sc. Hebrang je odgovorio da on sada uči Zakon o obrani, a predsjednik bonton.

Prof.dr.sc. Hebrang je zamolio da uđe u zapisnik da se ostatak Povjerenstva ogradio od uvreda prema državnoj revizorici koju je izrekao predsjednik Povjerenstva.

Predsjednik je naveo da to nisu uvrede, nego činjenice o tome što je Povjerenstvo tražilo, a što dobilo.

Prof.dr.sc. Hebrang je ukazao da je Povjerenstvo tražilo izvješće i da je dostavljeno. Kada je Povjerenstvo tražilo prošireno izvješće, isto je dostavljeno. On je kao zastupnik tražio prošireno izvješće i dobio ga je i 1995. i 2005., i ove godine, i svaki put kada traži prošireno izvješće i dobije isto na jedno 20 tisuća stranica.

Predsjednik je naveo da je čudno da nije ovo Povjerenstvo informirao o tome.

Prof.dr.sc. Hebrang je odgovorio da je informirao Sabor jer je u ime Kluba govorio o tome. I zato je tražio i za 2005. prošireno izvješće i dobio ga je. Još uvijek ga ima na CD-u te će ga posuditi predsjedniku.

Predsjednik je postavio pitanje svjedoku je li general Lucić zagovarao nabavu vozila 30% skupljih od cijene po kojoj su nabavljeni.

Gosp. Rončević je odgovorio da je Glavni stožer, Uprava za logistiku tražila Mercedes ili Iveco.

Na pitanje predsjednika je li točno da je on na konferenciji za novinare, misli da je to bilo 10. siječnja 2005. godine, rekao da je general Lucić zagovarao nabavu vozila 30% skupljih od nabavljenih.

Gosp. Rončević je odgovorio da to nije točno. I ako je to rekao, tada smatra da je isto bilo ishitreno. Glavni stožer je tražio Mercedes i Iveco. Mercedes je bio, ne 30%, nego 17,5% skuplji.

Predsjednik je pitao je li ovo njegova izjava o generalu Luciću: "On kao prva uniformirana osoba u državi nema niti jednu vojnu školu. On ne ispunjava standarde NATO-a."

Gosp. Rončević je odgovorio da je to njegova izjava i da je to nažalost točno.

Predsjednika je zanimalo je li to njegov stav o načelniku stožera.

Gosp. Rončević je odgovorio da je činjenica da general Lucić formalno nema niti jednu vojnu školu. Međutim, on može biti načelnik Glavnog stožera. Načelnik Glavnog stožera postaje se na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, odlukom Predsjednika Republike.

Predsjednik je konstatirao da on zna kako se postaje, nego samo pitao svjedoka je li on izjavio navedeno.

Gosp. Rončević je odgovorio da general Lucić nije za to kriv. Postao je vrlo rano djelatna vojna osoba u visokom činu i kad je postao djelatna vojna osoba u visokom činu, onda više i ne postoji adekvatna škola za taj čin.

Predsjednika je zanimalo što misli o tome da je načelnik Stožera Predsjedniku Republike napisao pismo, koje Povjerenstvo ima, u kojem stoji da 20 kamiona ne treba vojsci. General Lucić je pred ovim povjerenstvom rekao da je to napisao u afektu.

Na pitanje predsjednika što misli o načelniku Stožera koji obmanjuje vrhovnog zapovjednika i to u afektu gosp. Rončević je odgovorio da misli da general Lucić nije smio napisati pismo Predsjedniku Republike, a Predsjednik Republike ako je tražio, nije smio tražiti informaciju, a da ju ne dobije zajedno od ministra obrane i načelnika Glavnog stožera.

Na pitanje smije li, načelnik Stožera koji Predsjedniku Republike predlaže upotrebu vojske, u afektu dezinformirati Predsjednika Republike, gosp. Rončević je odgovorio da načelnik Glavnog stožera ne smije nikada dezinformirati Predsjednika Republike.

Na pitanje smije li ministar obrane isto tako u afektu reći da je načelnik Stožera tražio 30% skuplja vozila, gosp. Rončević je rekao da ako je to tada rekao na pres konferenciji za načelnika Stožera osobno, onda je to bilo ishitreno. Ali radi potpune jasnoće Glavni stožer je predlagao dobavljača koji je 17,5% skuplji, ali general Lucić nije predlagao pojedinog dobavljača. Ako je to rekao na presici, no ne sjeća se točno svih detalja, ako je rekao, onda je to bilo ishitreno.

Predsjednika je zanimalo nakon što je prestao biti ministar obrane, a u novom mandatu je bio ministar unutarnjih poslova, koliko dugo je bio na toj dužnosti

Gosp. Rončević je odgovorio da je bio od 12. siječnja do 6. listopada 2008. godine.

Predsjednika je zanimalo je li u vrijeme dok je on bio ministar unutarnjih poslova policija pravila bilo kakve izvide o nabavi 39 kamiona.

Gosp. Rončević je odgovorio da on nema saznanja.

Na pitanje predsjednika zna li da li je policija radila izvide kad je on prestao biti ministar unutarnjih poslova, gosp. Rončević je odgovorio da on samo zna ono što je objavljeno na teletekstu, da je USKOK tražio od hrvatske policije da obavi predmetne izvide, da obavi obavijesne razgovore i taj obavijesni razgovor je obavljen i s njim.

Predsjednika je zanimalo da li to znači da USKOK, dok je on bio ministar unutarnjih poslova, od policije nije tražio postupanje jer bi mu netko rekao.

Gosp. Rončević je odgovorio da on nema saznanja o tome.

Predsjednik je pretpostavio da bi mu to rekao gospodin Benko.

Gosp. Rončević je odgovorio neka ništa ne pretpostavlja.

Nadodao je da je policijski posao neovisan posao, te da on ne kaže da nije bilo izvida, nego da on nema saznanja da ih je bilo.

Na pitanje predsjednika može li pretpostaviti da bi šef policije obavijestio svog ministra da se vode nekakve istražne radnje ili da su zahtijevane nekakve istražne radnje protiv njega, gosp. Rončević je odgovorio da ne mora biti i ne bi ga obavijestio. U operativnim postupcima ravnatelj policije ne obavještava ministra, jer ministar ne radi operativne postupke.

Predsjednik je naveo da je iz novina, Vjesnika, saznao da je kupio stan. Pita je svjedoka je li to točno.

Gosp. Rončević je odgovorio da je to točno.

Na pitanje predsjednika je li na kredit, gosp. Rončević je odgovorio da je na kredit.

Na pitanje predsjednika na koliko godina je kredit, gosp. Rončević je odgovorio da je kupio stan za 350 tisuća eura, a podigao je kredit 305 tisuća eura na rok od 30 godina.

Na pitanje predsjednika koliko će imati godina kad otplati zadnju ratu, gosp. Rončević je odgovorio da će imati 78 godina.

Na pitanje predsjednika kolika je mjesečna rata kredita, gosp. Rončević je odgovorio da je negdje oko 1600 eura.

Na pitanje predsjednika kada je kupio stan, gosp. Rončević je odgovorio da je stan kupio kada je iz banke obaviješten da će mu biti odobren kredit koji je zatražio.

Predsjednika je zanimalo je li to bilo prije ili poslije prosinca 2004

Gosp. Rončević je odgovorio da ga je kupio kada je iz banke bio obaviješten da će mu biti odobren kredit koji je tražio i tada je zaključio ugovor.

Na ponovljeno pitanje predsjednika kada je to bilo, gosp. Rončević je odgovorio da je to bilo negdje u lipnju 2008. godine.

Sljedeći je pristupio postavljanju pitanja član Povjerenstva gosp. Stanko Grčić.

Gosp. Grčić je uvodno iznio da se neće pridružiti nekim provokativnim, iscrpljujućim i manje bitnim pitanjima, odnosno nebitnim za Povjerenstvo.

Naveo je da se nakon pet godina, znači s neke vremenske distance od 5 godina, danas govori, a na neki način i sudi o određenim radnjama i aktivnostima koje su se tada dešavale.

Na sreću, osim o svim tim aktivnostima i radnjama, danas se može suditi i o njihovim učincima, što znači da unatoč složenoj i teškoj situaciji koja je bila tada, u to vrijeme i tih godina, isto se može suditi upravo zahvaljujući njemu i njegovim aktivnostima kao ministra obrane.

Konstatirao je da je svjedok učinio sve iz svoje nadležnosti, dakako kao ministar obrane, da je proveo određene mjere i postupke vezane za ulazak u NATO savez i dakako uspješno realizirao sve te zadaće koje su NATO standardima određene i postavljene pred Hrvatsku.

Rezultat njegovih aktivnosti je upravo i činjenica da je Hrvatska u NATO savezu i na tom putu prilagodbe i reformi unutar Oružanih snaga vidljivo je da je u postupku bila i nabava kamiona. To je samo jedan detalj kojim se danas Povjerenstvo bavi i o kojem raspravlja. Vjeruje da su i ti kamioni učinili da Hrvatska bude korak bliže u to vrijeme NATO savezu i da zahvaljujući svjedokovim aktivnostima i upravljanju Ministarstvom obrane je Hrvatska danas članica NATO saveza, kao jedan od bitnih čimbenika u čitavom sustavu koji je doprinio da Republika Hrvatska to bude.

Na pitanje gosp. Grčića je li u svom djelovanju kao ministar obrane primjenjivao zakonske propise, prije svega Zakon o obrani gosp. Rončević je odgovorio da ih je primjenjivao apsolutno. Područje njegova djelovanja bio je isključivo zakon i podzakonski akti. Na žalost, neke podzakonske akte nije zatekao u Ministarstvu obrane kada je došao i dobio čast obnašati tu zahtjevnu dužnost.

Posebno se to odnosilo na određivanje standarda profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba.

Kada je došao u Ministarstvo tamo je bilo negdje oko 32000 ljudi i Ministarstvo se moralo i u svom kadrovskom dijelu modernizirati, a i u dijelu naoružanja i vojne opreme. To je značilo i smanjivanje broja ljudi.

Bilo je potrebno odrediti standarde profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba, tj odrediti nekakve kriterije po kojima će se smanjivati broj ljude. I to je bio jedan postupak koji su napravili, prema kojem je bilo žestokih otpora, a najveće otpore pružali su ljudi na vrlo visokim pozicijama u Oružanim snagama jer su gledali iz vlastite prizme, jer su se bojali da će se primjena tih standarda prvenstveno odnositi na njih.

U dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga, koji je prihvatio Hrvatski sabor velikom većinom glasova, odredili su da će hrvatske oružane snage na kraju transformacijskog puta imati 16000 djelatnih vojnih osoba plus 2000 civila kao ugovorna pričuva.

NATO standard govori da na 1000 vojnika ide jedno generalsko mjesto. Danas Oružane snage Republike Hrvatske imaju 17 000 djelatnih vojnih osoba, a imaju 31 generala. I standardi su lagano primjenjivani u nižem časničkom, odnosno dočasničkom osoblju. No, bilo je velikih otpora na primjeni zakonske obveze utvrđivanja neperspektivnosti za visoke časnike uključivo i generale.

Napominje da je u početnim godinama jedna od primjedbi koju su dobivali od NATO ocjenjivača bili i odnos troška obrambenog proračuna. Smatrali su da se prevelik iznos izdvaja na osobne izdatke, na plaće i druga primanja, a da se premali broj izdvaja na tehniku.

I njemu je žao i on bi želio da djelatne vojne osobe imaju što veću plaću. Ali to je na žalost bio jedan od kriterija po kojima se Hrvatska ocjenjivala. Na kraju njegovog mandata došli do one priželjkivane razine 50% na plaće. Nisu došli do kraja, ali su došli blizu. Pokazali su jedan pozitivan trend, visoko ostvarenje partnerskih ciljeva, smanjivanje broja osoblja uz jedan socijalno osjetljiv program.

Objavljivanje standarda profesionalnog razvoja je značilo da svaki djelatnik, svaki časnik, svaka djelatna vojna osoba sama za sebe može odrediti perspektivnost. Ako je za osobni čin ili ustrojbeno popunjavanje ustrojbenog mjesta pukovnika potrebno to, to i to, osoba vrlo jasno sama može odrediti da li će i u koje skoro vrijeme moći doseći zahtijevanu temeljnu naobrazbu. Da li će moći doći do zahtijevane vojne naobrazbe i da li njegova životna dob udovoljava traženom standardu. To je bio ključ reforme. Za njegova mandata izdvojili su negdje oko 10000 djelatnih vojnih osoba koje su izašle z sustava, a nije se desio Markov trg, nije bilo demonstracija jer su radili na temelju standarda profesionalnog razvoja.

Te standarde profesionalnog razvoja komentirali su neki na način da je to obezglavljivanje Oružanih snaga, napad na hrvatske generale. Bilo je puno nerazumijevanja i puno otpora koji ga nisu pokolebali i on je više nego ponosan na konačni rezime.

Na pitanje gosp. Grčića jesu li se njegove odluke, osim što su se temeljile na određenim standardima i zakonskim propisima, temeljile i na mišljenju struke, u ovom slučaju kada se govori o nabavi kamiona Uprave za logistiku i određenih Povjerenstava koja su mu predlagala određena rješenja, te je li on kao odgovorna osoba prihvaćao ta mišljenja struke i na njima temeljio donošenje odluke, gosp. Rončević je odgovorio da je apsolutno tako. Niti jedna odluka nije donesena, a da prethodno nije konzultirano mišljenje Glavnog stožera.

Naveo je da nekada nije prihvaćao mišljenje Glavnog stožera ili mišljenje načelnika u onom dijelu gdje ono nije bilo jasno argumentirano, gdje ono nije imalo svoju logiku, npr. u smislu upućivanja generala koji je van standarda profesionalnog razvoja na izobrazbu engleskog jezika u Sjedinjene Američke Države, a da Hrvatska u isto vrijeme ima vrlo kvalitetnu školu stranih jezika na Hrvatskom vojnom učilištu. Časnik koji je van standarda profesionalnog razvoja ne može dobiti školovanje na najskupljim oblicima školovanja. On to nije prihvaćao jer je to završno filter educiranje, u smislu stjecanja znanja engleskog jezika za one koji su prošli prethodne programe u Republici Hrvatskoj za koje postoje vrlo visoke ocjene.

Nije prihvatio sve odluke ni načelnika Glavnog stožera, ni Glavnog stožera, ali niti jedna se ne odnosi na uporabu Oružanih snaga, određivanju sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske, u predlaganju odluka koje Vlada Republike Hrvatske upućuje Hrvatskom saboru u smislu rada hrvatskih vojnika u međunarodnim mirovnim misijama. Tu je apsolutno poštivan stav Glavnog stožera. Glavni stožer bi rekao koje sposobnosti Oružane snage Republike Hrvatske imaju i samo te misije i zadaće su preuzimane kao obveze.

Gosp. Grčić je konstatirao da je upravo temeljem dobivenih odgovora, na čemu zahvaljuje, došao do spoznaje da je svjedok djelovao sukladno zakonskim propisima, sukladno Zakonu o obrani, da je poštovao i uvažavao mišljenje struke i sugestije određenih tijela koja su nadležna za savjetovanje te povjerenstava za provođenje određenih aktivnosti i radnji i predlaže da upravo takva dva zaključka i uđu izvješće Povjerenstva za raspravu u Hrvatskom saboru, što znači da je ministar djelovao sukladno zakonu i zakonskim propisima i uvažavao sve date sugestije koje su bile na dobrobit razvoja i reforme Oružanih snaga Republike Hrvatske i na kraju krajeva rezultiralo ulaskom u NATO savez.

Predsjednik je zahvalio gosp. Berislavu Rončeviću na njegovom iskazu.

5. Zaključci Istražnog povjerenstva

Povjerenstvo je imenovano Odlukom Hrvatskog sabora 13. i 20. veljače 2009. godine uz odredbu da je dužno u roku od tri mjeseca Hrvatskom saboru podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

Povjerenstvo je na sjednici od 11. svibnja 2009. g. donijelo sljedeće zaključke kao dio završnog Izvješća, kako bi stručne službe mogle cjelovito Izvješće dostaviti Hrvatskom saboru u zadanom roku od tri mjeseca. U zaključcima se naglasak stavlja na činjenice koje je Povjerenstvo bilo dužno utvrditi temeljem Odluke o osnivanju.

1. Imenovanje Povjerenstva od strane Hrvatskog sabora bilo je opravdano, jer se javna nabava vozila u MORH-u od skoro prije pet godina neprestano u javnosti predstavlja kao nezakonita, spominjana su različita kriminalna djela, a niti jedno tijelo koje je ispitivalo navedenu nabavu (Državna revizija, MUP, USKOK) nije podnijelo kaznenu prijavu. Iz toga proizlazi potreba za još jednim preispitivanjem cjelokupne dokumentacije i ključnih aktera.

Sve optužbe koje su se pojavile u medijima bile su na razne načine demantirane od pojedinaca ili institucija, ali dokumenti se nisu smjeli objaviti niti citirati jer su bili pod oznakom tajnosti. Optužbe koje su se pojavile u medijima bile su toliko različite, da su pobuđivale sumnju u njihovu istinitost. Najčešće su spominjane optužbe o preplati vozila u visini od 14,8 milijuna kuna (što je tvrdilo povjerenstvo na čelu s tadašnjim obnašateljem dužnosti glavnog inspektora MORH-a generalom Jozom Milićevićem), preplatu od 10 milijuna kuna prema medijima navodno je utvrdio MUP, a preplatu od 5,5 milijuna kuna prema medijima pronašla je i navodno prikrla Državna revizija. Razne podatke iznose i najviši državni dužnosnici, bez objave dokaza o protuzakonitom djelovanju pri nabavi vozila. **Tako je problem dobio uz zakonske i političke okvire, te je osnivanje Povjerenstva višestruko opravdano.**

2. Povjerenstvo je nakon postupka deklasifikacije dokumenata pregledalo cjelokupnu dokumentaciju oba postupka nabave, a kao svjedoci su saslušani: Bivši obnašatelj dužnosti glavnog inspektora MORH-a general Jozo Milićević, glavna državna revizorica gđa Šima Krasić, glavni ravnatelj policije g. Vladimir Faber, načelnik Glavnog stožera OS general zbora Josip Lucić i bivši ministar obrane saborski zastupnik g. Berislav Rončević.

3. Nabava je obavljena temeljem dva natječaja, od kojih je prvi poništen. Prvi natječaj je bio pozivni natječaj sukladno Zakonu o javnoj nabavi. Takav način nabave je u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i uobičajen je za vojnu opremu koja je bila predmetom nabave. Cjelokupna dokumentacija vođena je pod oznakom „Vojna tajna“ i „Tajno“, **zbog prvog dopisa s kojim je Glavni stožer zahtijevao nabavu vozila od MORH-a a na koji je stavljena oznaka tajnosti.** Prema zakonskim odredbama svi sljedeći dokumenti morali su nositi istu oznaku.

U prvom pozivnom natječaju, tražen je širi krug raznih vozila, **a u drugom je zbog najnovijih potreba Partnerskih ciljeva sklopljena neposredna pogodba samo za kategoriju „terenskih motornih vozila – kamiona – vojne izvedbe“.** Na

prvi pozivni natječaj ponude je poslalo 6 tvrtki (Euroline, Automehanika, Benussi, MAN, AgroGrom i Eurokamion). Cijene su bile različite, kao i specifikacija ponuđenih vozila. Tražena i ponuđena vozila svrstana su u pet skupina (prva skupina bili su terenski automobil i terenski sanitetski automobil, druga skupina sastoji se od sedam vrsti terenskih vozila – vojna izvedba, treću skupinu sačinjavale su poluprikolice, četvrtu kombi sa sjedalima i petu autobus. ***U drugom postupku nabave neposrednom pogodbom pregovaralo se je samo o drugoj skupini i to u izmijenjenom broju pojedinih vrsta vozila, zbog uvjeta koje je nametala dinamika pristupa u punopravno članstvo NATO-a.***

4. Prvi pozivni natječaj je poništen temeljem čl. 64. st.1. točke 1. Zakona o javnoj nabavi ***Odlukom Uprave za materijalne resurse*** (od 15. prosinca 2004.g.), jer je najniža ponuđena cijena bila veća od financijskih sredstava na proračunskoj stavci za nabavu vozila (raspoloživa sredstva iznosila su na osnovnim računima br. 32261 i 32378 ukupno 35.809.770,00 KN, a najniža ponuđena cijena za predmetnu nabavu iznosila je 39.673.267,15 KN).

Na provođenje prvog pozivnog natječaja kao niti na postupak njegova poništenja nisu imali primjedbe Državna revizija ni tijela policije u kasnije vođenim postupcima provjere. Povjerenstvo smatra da je prvi natječaj vođen i poništen u skladu sa zakonima.

U gore navedenoj Odluci Uprave za materijalne resurse od 15. prosinca 2004.g. navodi se: „Služba za razvoj, opremanje i modernizaciju obvezna je izvršiti ***revidiranje*** zahtjeva za nabavu u smislu ***smanjenja količina ili odustajanja od nabave određene vrste vozila, a u cilju usklađivanja vrijednosti nabave sa stvarno osiguranim sredstvima***“.

5. Drugi natječaj proveden je na principu neposrednog ugovaranja temeljem čl. 6. točke 5. i 7. Zakona o javnoj nabavi. ***Niti na provedbu ovog natječaja nije bilo primjedbi Državne revizije niti policije, jer je vođen sukladno Zakonu.***

Na odabir vozila utjecale su dvije činjenice, tijekom pregovora za usklađenje Partnerskih ciljeva jer se je približavao ulazak Republike Hrvatske u NATO, te dopis Glavnog stožera koji je odredio dobavljače koji ne zadovoljavaju te nove uvjete sadržane u Partnerskim ciljevima.

Zbog udovoljavanja zahtjevima Partnerskih ciljeva, od svih vozila koje je obuhvaćao prvi natječaj, odabrana je samo druga skupina (terenska vozila vojne izrade), a promijenjen je i broj pojedinih vozila u skladu sa zahtjevima Partnerskih ciljeva. ***Međutim, za bazu pregovora o konačnim cijenama uzete su pojedinačne ponuđene cijene istih vozila u prvom natječaju.***

Izbor ponuditelja s kojima će se pregovarati odredio je Glavni stožer OS, Uprava za logistiku, kao stručno tijelo za ocjenu tehničkih karakteristika ponuđenih vozila. ***Dopisom je Glavni stožer OS tražio isključenje dobavljača koji nisu udovoljavali novim tehničkim zahtjevima, a to su bili dobavljači koji su uz vozila nepotpunih karakteristika ponudili i najniže cijene. Ovaj dopis je ključan dokument za odluku o izboru dobavljača, pa ga detaljno prikazujemo.***

Dopisom Urbr. 512-06J4-1004-04-18, Klasa pov. 803-05/04-04/01 od 25. studenoga 2004. godine Glavni stožer OS RH, Uprava za logistiku, navodi se suglasnost „...da se za okončanje nabave pristupi pokretanju postupka izravne pogodbe s više ponuditelja, a temeljem već prikupljene natječajne dokumentacije“. U daljem tekstu navedenoga dopisa Glavni stožer OS RH navodi: „Temeljem zaključaka povjerenstva za nabavu nebojnih vozila za potrebe OS RH u 2004. godini, mišljenja smo kako je odluka povjerenstva o najpovoljnijim ponudama primjerena i **suglasni smo sa sljedećim ponudama:**

- automobil terenski, 22 komada, Mbg 270 Cdi dugi
- automobil terenski, sanitetska verzija, 3 komada, IVECO 40 EWM/HT
- kamion terenski 5 t vojna izvedba, 12 komada, UNIMOG U 500
- kamion terenski za nabacne kabine 2 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski ACV, 3 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski ACG, 2 komada, ML 100 E 21 W
- kamion terenski 10 t, vojna izvedba, 3 komada, ACTROS 3332 A
- kamion samoistovarivač 10t, 1 komad, vojna izvedba ACTROS 3332A
- tegljač, 1 komad, MP 720 E48 WT
- poluprikolica, 3 komada, STU 3/ZV-N
- kombi sa sjedalima, 3 komada, CITROEN JUMPER 29C CC 2,8 HD
- autobus, 1 komad, MB SPRINTER 416 MINIBUS.

Kako je riječ o nabavi nebojnih vozila prijeko potrebitih za implementaciju partnerskih ciljeva, čiji je rok implementacije kraj 2005. godine, opetovano naglašavamo prijeku potrebu nabave (podebljano u originalnom dokumentu). Obzirom na možebitna nedostatka novčana sredstva za nabavu, prijeko potrebno je obaviti nabavu vozila planiranih u manjem broju, a s preostalim sredstvima obaviti nabavu u mogućem broju za one kategorije vozila koja su planirana u većem broju“.

Na temelju ovog dopisa nabavljena su vozila nabrojena u redu 3.-9. gornjeg dopisa (tzv. II. grupa), dakle vojna vozila potrebna za ostvarenje zadaća Partnerskih ciljeva, jer za sve nije bilo dovoljno novčanih sredstava. Broj pojedinih vozila unutar te skupine također je izmijenjen prema potrebama Partnerskih ciljeva i približavanja roka ulaska Republike Hrvatske u NATO. Dakle, nabavljena su samo terenska motorna vozila – kamioni – vojne izvedbe. Zbog toga, zahtjev za pregovaranjem s više ponuditelja postaje bespredmetan, jer su isključeni ponuditelji vozila ostalih skupina za koje nije bilo raspoloživih novčanih sredstava (isključene su sve skupine osim druge). Dakle, prema zahtjevu Glavnog stožera, za drugu skupinu vozila preostala su samo dva dobavljača čija ponuđena vozila udovoljavaju tehničkim karakteristikama: Eurokamion i Euroline. Sve druge dobavljače ovim je dopisom Glavni stožer isključio kao tehnički nedostatne. Zbog toga nije primjerena usporedba konačnih postignutih cijena s jeftinijim cijenama dobavljača koje je Glavni stožer isključio zbog nezadovoljavajućih tehničkih karakteristika. Moguća je samo usporedba cijena nabavljenih vozila s pojedinačnim cijenama istih vozila u prvom pozivnom natječaju.

Neposredna pogodba učinjena je na temelju prethodnog dopisa Glavnog stožera OS RH a obuhvatila je slijedeća vozila, uz koja navodimo i PONUDITELJE prema preporuci Glavnog stožera OS RH:

- kamion terenski 5 t vojna izvedba, UNIMOG U 500 (PONUDITELJ: AgroGrom, Mercedes)
- kamion terenski za nabacne kabine ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski ACV, ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski ACG, ML 100 E 21 W (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion)
- kamion terenski 10 t, vojna izvedba, ACTROS 332A (PONUDITELJ: Euroline, Mercedes)
- kamion, samoistovarivač 10 t, vojna izvedba, ACTROS 3332 A (PONUDITELJ: Euroline, Mercedes)
- tegljač MP 720 E48 WT (PONUDITELJ: Iveco, Eurokamion).

Prema tome, DOPISOM GLAVNOG STOŽERA OS RH ISKLJUČENI SU OSTALI PONUDITELJI jer njihove ponude nisu zadovoljavale propisane tehničke uvjete za zadaće ostvarenja Partnerskih ciljeva. U skupini vozila koja su odabrana za nabavu, označenoj kao II. skupina, prema navedenom dopisu GS OS RH, **isključeni su slijedeći ponuditelji kao tehnički neodgovarajući**: MAN, Automehanika, i Benussi. **Suglasnost koja se odnosi na drugu skupinu vozila, kojima je dat prioritet zbog potreba ostvarenja Partnerskih ciljeva, ostavila je izbor između samo dva ponuditelja: Eurokamion Iveco i Euroline Mercedes.**

Ugovor je sklopljen s tvrtkom Eurokamion za vozila Iveco, jer su bila 16% jeftinija od ponude tvrtke Euroline za Mercedes vozila. Pojedinačna cijena vozila tako odabranog dobavljača utvrđena je prema cijeni iz ponude u prvom pozivnom natječaju, a pregovorima je dodatno umanjena za 3% uz avansno plaćanje. Na tako ugovorenu cijenu dodan je PDV od 22%. Avansno plaćanje je uobičajeno za složenu vojnu opremu a izvedeno je sukladno zakonskim propisima. Broj pojedinih vozila izmijenjen je u odnosu na prvi pozivni natječaj zbog spomenutih potreba koje su diktirale završne pripreme ostvarenja Partnerskih ciljeva.

6. Povjerenstvo je odbacilo optužbe iz Izvješća obnašatelja dužnosti glavnog inspektora MORH-a gen. Joze Miličevića, jer su u njegovom nadzoru uspoređene cijene najjeftinijih ponuda iz prvog pozivnog natječaja, **koje su odbačene navedenim dopisom Glavnog stožera OS RH** od 25. studenoga 2004. g. kao tehnički neodgovarajuće, s cijenom iz konačnog Ugovora. Uspoređujući ponude koje su odbačene zbog tehničkih nedostataka ponuđenih vozila s nabavnom cijenom, glavni inspektor optužuje da su kupljena vozila preplaćena za 14,8 mln KN! Unatoč tako teškoj optužbi, u samom Izvješću priznaje da nije imao uvid u svu dokumentaciju, jer navodi: „Nisu nam bilo dostupni svi dokumenti, a da jesu, zaključak bi mogao biti drugačiji“.

Osim navedenih sadržajnih razloga, Povjerenstvo je većinom glasova odbacilo spomenuti Izvješće i iz formalnih razloga, jer prema čl. 13. – 15. Zakona o obrani i Pravilniku o radu glavnog inspektorata MORH-a **glavni inspektor nema pravo nadzirati javnu nabavu u Ministarstvu**, jer je to obveza Državnog ureda za reviziju. Ovu činjenicu potvrdio je u iskazu pred Povjerenstvom i načelnik Glavnog stožera OS RH general Josip Lucić izjavom: “U mojoj praksi inspektorat nikada nije nadzirao ministarstva, jer su ministarstva institucionalno nadređena tijela inspektoratu“.

7. Ispitani svjedoci od strane Povjerenstva, gđa Šima Krasić, glavna državna revizorica, kao i g. Vladimir Faber, glavni ravnatelj policije, izrijeком su **negirali postojanje sumnje na kazneno djelo** temeljem nalaza službi kojima su na čelu.

Glavna revizorica na pitanje člana Povjerenstva da li je u postupku revizije utvrđeno da je predmetnom nabavom na bilo koji način oštećen Državni proračun, odgovorila je: "Da su revizori to utvrdili, oni bi to morali navesti u nalazu i izračunati iznos koji bi to bio". Na pitanje da li je utvrđeno bilo kakvo odstupanje od zakonskih odredbi, odgovorila je: "Ne. Mi smo našli nepravilnosti koje su utjecale na davanje mišljenja, ali nismo našli protuzakonitih radnji".

Glavni ravnatelj policije g. Vladimir Faber na pitanje člana Povjerenstva da li je tijekom prikupljanja obavijesti o ovom predmetu ustanovljena osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo, odgovorio je: „ Ne. Da smo mi došli do razine osnovane sumnje da je bilo koja osoba počinila kazneno djelo, mi bismo se odlučili za formu kaznene prijave, a ne općeg izvješća Državnom odvjetništvu". Nepravilnost koja se spominje odnosila se je na primjenu offset programa.

8. Državni ured za reviziju je u svome izvješću za 2004. godinu iznio prigovor o nepravilnosti zbog nepotpune primjene offset programa (tj. dorade dijela opreme u domaćim tvrtkama), ali je u svom izvješću za 2005. godinu istakao da je **offset program naknadno izveden u cijelosti**, tj. da su domaće tvrtke izvele radove u visini 16% od ugovorene cijene vozila. Do kašnjenja u izvođenju offset programa došlo je zbog nepotpune pravne regulative koja uređuje ovo, tada, novo područje.

9. Gospodin Berislav Rončević u svom je iskazu potvrdio da je do određenog kašnjenja u isporuci vozila došlo djelomično krivicom naručitelja, djelomično dobavljača, a glavni razlog bilo je kašnjenje suglasnosti o prodaji vojne opreme koju su trebali izdati resorni ministri zemlje proizvođača. **Dobavljač je za svoj dio krivice uplatio predviđene penale u iznosu od 132.932,00 kn.**

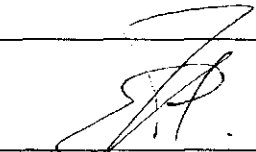
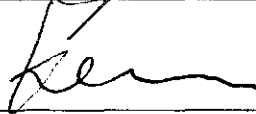

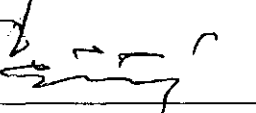

10. Povjerenstvo zaključuje **da u predmetnoj nabavi nije bilo protuzakonitih radnji, postupaka i događaja, niti je oštećen državni proračun.** U postupku neposredne pogodbe ministar obrane poštivao je **izbor dobavljača vozila prema kriterijima Glavnog stožera OS, a izbor i broj vozila prilagodio je zahtjevima Partnerskih ciljeva koje je diktiralo razdoblje završnih priprema za ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO-a.** Sva nabavljena vozila bila su potrebna te su, prema izjavi načelnika Glavnog stožera tijekom svjedočenja, u punoj upotrebi i funkciji. Ostaje sumnja u ocjenu tehničkih karakteristika dijela vozila, a koja je napravljena u Glavnom stožeru OS. U tijeku su vještačenja koja će utvrditi eventualne nepravilnosti u tom dijelu nabave, ali nalaz nikako ne može teretiti bivšeg ministra obrane g. Berislava Rončevića, jer on nije imao nikakvih mogućnosti kontrole mišljenja o tehničkim karakteristikama koje je dobivao od za to osposobljenih stručnih službi.

11. Dana 28. prosinca 2004. godine g. Berislav Rončević je kao ministar obrane sklopio „Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila – kamiona – vojna izvedba“, s **kojim nije oštetio Državni proračun** nego nabavio kvalitetna vozila vojne izvedbe za izvršenje Partnerskih ciljeva. **To je samo dio njegovih zasluga u pravovremenom završetku prilagodbe NATO standardima i ulasku Republike**

Hrvatske u ovu organizaciju, u sklopu velikih napora ove i prethodnih Vlada RH.

12. Povjerenstvo osuđuje sve one koji su izmišljenim nepravilnostima u predmetnoj nabavi godinama bezrazložno kriminalizirali g. Berislava Rončevića, nanijevši nepopravljivu štetu njegovu ugledu i boli njegovim najbližima. Potrebno je procijeniti koliku je štetu otpjela Republika Hrvatska širenjem lažnih vijesti o tobožnjoj korupciji u MORH-u. Vjerujemo da će nadležna tijela ispitati postoji li kaznena odgovornost u iznošenju neistina i kleveta na račun g. Rončevića i Ministarstva obrane na čijem se je čelu nalazio u vrijeme predmetne nabave.

Članovi Istražnog Povjerenstva:

1. Nenad Stazić, predsjednik Istražnog povjerenstva _____
2. Emil Tomljanović, potpredsjednik Istražnog povjerenstva _____
3. Krunoslav Markovinović, tajnik Istražnog povjerenstva _____
4. Prof.dr.sc. Andrija Hebrang, član Istražnog povjerenstva _____
5. Prof. dr.sc. Krešimir Ćosić, član Istražnog povjerenstva _____
6. Stanko Grčić, član Istražnog povjerenstva _____
7. Igor Dragovan, član Istražnog povjerenstva _____
8. Boris Šprem, član Istražnog povjerenstva _____
9. Goran Beus Richembergh, član Istražnog Povjerenstva _____

S obzirom da zaključci što ih je usvojila većina članova Istražnog povjerenstva bez prisutnosti članova iz redova oporbe, uopće ne spominju one zaključke koje je Povjerenstvo donosilo na svojim sjednicama, a koji opisuju istraživani događaj i predstavljaju analizu prikupljenih dokumenata, predsjednik Povjerenstva Nenad Stazić i članovi Povjerenstva Igor Dragovan, Boris Šprem i Goran Beus Richembergeru odnosu na usvojene zaključke daju svoje

IZDVOJENO MIŠLJENJE

Uprava za logistiku Glavnog stožera Oružanih snaga je dana 29.12.2003. Službi za razvoj, opremanje i modernizaciju uputila zahtjev za nabavu neborbenih vozila.

U Proračunu Ministarstva obrane RH za 2004. osigurana su financijska sredstva za tu namjenu u iznosu od 35.809.770,00 kn.

Uprava za materijalne resurse je 30. rujna 2004. donijela odluku o osnivanju stručnog Povjerenstva za pripremu i provedbu postupka nabave u sastavu: Milan Sučić, voditelj, Verica Trontl, Spomenko Eljuga, Željko Keškić, Ivan Popović i Jerko Vranjković, članovi. Za odgovornu osobu imenovana je Ojdana Žužul, dipl. oec., načelnica Službe za ugovaranje i nabavu.

Uprava za materijalne resurse, Služba za ugovaranje i nabavu je 04. listopada 2004. uputila putem telefaksa pozive za podizanje natječajne dokumentacije za nabavku neborbenih vozila svrstanih u 5 grupa na ukupno 61 adresu.

U Grupi 2. – nabava kamiona terenskih – navodi se da su tražena vozila: kamion terenski – 5t-vojna izvedba 12 kom., kamion terenski za nabacne kabine – 5t-vojna izvedba 22 kom., kamion terenski autocisterna za vodu 5t-vojna izvedba 3 kom., kamion terenski 10t-vojna izvedba 3 kom., kamion terenski – samoistovarivač – 10t-vojna izvedba, 1 kom., i tegljač – vojna izvedba, 1 kom.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je 21. listopada 2004. otvorilo ponude i o tome sastavilo zapisnik. Iz njega je vidljivo da je za Grupnu 2. (kamioni) ukupno poslano 9 poziva za podizanje natječajne dokumentacije, da je 8 tvrtki podiglo natječajnu dokumentaciju, a da je ponudu dostavilo 6 tvrtki.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je nadalje dana 04. studenoga 2004. održalo sastanak i obavilo analizu dostavljenih ponuda te je voditelj povjerenstva konstatirao kako je **tehnički dio povjerenstva** na sastanku održanom dan ranije, dakle, 03. studenoga 2004. prezentirao raščlambu tehničke strane ponuda **te je zaključeno kako sva ponuđena vozila zadovoljavaju tražene značajke.**

Ovime se u potpunosti negira konstatacija navedena u zaključcima koje je prihvatila većina članova Istražnog povjerenstva bez nazočnosti oporbe da ponude svih ponuditelja nisu zadovoljavale propisane tehničke uvjete.

U analizi financijskog aspekta ponuda, Povjerenstvo za provedbu postupka nabave je sastavilo tabelu s podacima o ponuditelju, osnovnoj cijeni, svim davanjima do registracije i ukupnoj cijeni sa svim davanjima do registracije za svaku grupu vozila koja je sastavni dio

Zapisnika o postupku otvaranja ponuda. Iz tabele je vidljivo da tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije bila najpovoljniji ponuditelj. Također je vidljivo da tvrtka EUROKAMION d.o.o., od koje su vozila kasnije kupljena, nije natječajnu dokumentaciju popunila na zahtijevani način, tj. nije u pripremljene rubrike odvojeno unijela osnovnu cijenu, sva davanja do registracije i ukupnu cijenu sa svim davanjima do registracije, nego je iste iznose unosila u rubriku „osnovna cijena“ i u rubriku „ukupna cijena sa svim davanjima do registracije“. Formulacija „ukupna cijena sa svim davanjima do registracije“ podrazumijeva, međutim, da je u taj iznos uključen i PDV.

Povjerenstvo za provedbu postupka nabave nije donosilo nikakav poseban zaključak o najpovoljnijem ponuditelju, nego je konstatiralo kako je ukupna vrijednost nabave po najniže ponuđenim cijenama veća od iznosa osiguranih financijskih sredstava. Član povjerenstva Bojnik Željko Keškić je predložio da se postupak nadmetanja poništi te da se pokrene izravna pogodba u pregovaračkom postupku s **više ponuditelja**.

Sukladno navedenoj raščlambi Povjerenstvo za provedbu postupka nabave MORH-a je zauzelo stav da je potrebno izvršiti revidiranje zahtjeva za nabavu u smislu smanjenja količina ili odustajanja od nabave određenih vrsta vozila a u cilju usklađivanja vrijednosti nabave **po najnižim dobivenim cijenama na nadmetanju** i stvarno osiguranim financijskim sredstvima.

Postupak nabave je zastao. Kako se radilo o vozilima potrebnim oružanim snagama, Uprava za logistiku Glavnog stožera Oružanih snaga uputila je tri dopisa Upravi za materijalne resurse MORH-a požurujući tijek nabave. Sva tri dopisa potpisao je brigadni general Mate Ostović. U prvom dopisu od 8. studenog 2004. traži se od stručne službe MORH-a da primijeni provedive postupke nabave. U drugom dopisu od 12. studenog 2004. godine navodi se da je postupak nabave potrebno okončati na način **izravne pogodbe s više ponuditelja**, a u dopisu od 25. studenog 2004. se kaže kako su upoznati s time da je već odlučeno postupak nabave okončati **izravnom pogodbom s više ponuditelja**. U tom trećem dopisu navodi se kako je Stožer suglasan da se nabave određeni tipovi vozila koji se onda pojedinačno i navode.

Istražno povjerenstvo konstatira kako odluku o nabavi bilo koje opreme za potrebne Oružanih snaga nikada ne donosi Uprava za logistiku niti bilo koji drugi ustrojbeni dio Glavnog stožera, nego uvijek isključivo službe u sustavu MORH-a. Stožer iskazuje svoje potrebe, ali cijeli postupak nabave, prikupljanje ponuda kao i odabir najpovoljnijeg ponuđača dio je poslova koji su isključivo u nadležnosti MORH-a.

15. prosinca 2004. godine pomoćnik ministra obrane g. Ivo Bačić potpisao je odluku o poništenju pozivnog nadmetanja.

Uslijedila je druga faza nabave izravnom pogodbom s tvrtkom EUROKAMION d.o.o.

23. prosinca 2004. godine ministar Rončević je donio **Odluku o provedbi postupka nabave motornih vozila za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske**.

U njoj se najprije ukratko prepričava tijek nadmetanja po pozivu koji je poništen, a onda se kaže: “Kako bi se u pregovaračkom postupku ishodili povoljniji uvjeti nabave i kako bi se nabava realizirala u okviru osiguranih financijskih sredstava, potrebno je putem izravne

pogodbe pregovarati s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba koja je u prethodnom postupku ponudila najbolje uvjete nabave.“

U Odluci se ničim ne obrazlaže temeljem kojeg kriterija ministar Rončević smatra da je tvrtka EUROKAMION u prethodnom postupku ponudila najbolje uvjete nabave, što kasnije u svom izvješću konstatira i Državna revizija.

Ovom Odlukom ministra Rončevića osniva se i Povjerenstvo za postupak pregovora i nabave u sastavu: Ivo Bačić, pomoćnik ministra za financije i proračun, pukovnica Ojdana Žužul, načelnica Službe za za opremanje i modernizaciju te brigadni general Slaven Zdilar, načelnik Službe za opremanje i modernizaciju, kao članovi Povjerenstva.

Kao predmet nabave navode se 44 nebojna vozila deklarirana PARP ciljevima svrstana u 8 skupina.

Povjerenstvo se zadužuje da u **skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju** vodi pregovore za kamionski program isključivo za ponuđene vojne verzije, a za ostala vozila isključivo u skladu sa Studijom o unifikaciji i tipizaciji vozila u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Upozorava se također da je u postupku pregovaranja potrebno ishoditi sniženje cijena obzirom na mogućnost avansnog plaćanja i mogućnost višegodišnje nabave, kao i primjenu „offset programa“.

Na kraju Odluke se nalaže, da se, ukoliko se po provedenom postupku nabave utvrdi da se u okviru planiranih sredstava ne mogu nabaviti planirane količine nebojnih motornih vozila, nabavi manji broj vozila, a u skladu s prioritetima koje će utvrditi Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske.

U svojoj odluci, ministar Rončević se nigdje ne poziva na dopis Oružanih snaga Republike Hrvatske – Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao razlog za pregovaranje s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. a koji je dopis u svom svjedočenju pred Povjerenstvom naveo kao ključni dokument na kojem je temeljio svoju odluku.

Novoosnovano „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ održalo je 27. prosinca 2004. godine sastanak i sastavilo Zapisnik o provedbi postupka izravne pogodbe nebojnih motornih vozila sukladno čl. 6. Zakona o javnoj nabavi u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponuđene vojne verzije sukladno prioritetnim potrebama.

U Zapisniku se konstatira kako je sastanak sazvan na temelju Odluke ministra o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila od 23. prosinca te godine, te da na njemu sudjeluju voditelj Povjerenstva Ivo Bačić i članovi Josip Budimir, pukovnica Ojdana Žužul i brigadni general Slaven Zdilar.

Na početku sastanka voditelj Povjerenstva upoznao je nazočne članove s kronologijom predmetne nabave te s odlukom ministra obrane da se provede postupak nabave nebojnih motornih vozila izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba. Konstatira se da je Povjerenstvo postupilo po ministrovj odluci i provelo postupak pregovora s navedenom tvrtkom.

U Zapisniku se dalje kaže kako je za vozila iz programa IVECO dobivena ponuda tvrtke EUROKAMION i to za paletu vozila koja u potpunosti zadovoljava sve postavljene zahtjeve, tj. da su ponuđene vojne verzije vozila u svim kategorijama nosivosti i mogućnost nadogradnje.

U Zapisniku se također konstatira kako s obzirom na to da za teretno-terensko vozilo iz vojnog programa IVECO postoji mogućnost različitih nadogradnji, uključujući pri tom i participaciju domaćih proizvođača, odabir vojne izvedbe terensko-tehničkog vozila u

dugoročnom opremanju OS RH i sudjelovanja u provođenju već prihvaćenih partnerskih ciljeva, predstavlja optimalno rješenje.

Povjerenstvo za provedbu nadmetanja je donijelo zaključak u kojem je utvrdilo da je moguće ugovoriti nabavu 39 kamiona ukupne vrijednosti 34.435.164,90 kn uključivo PDV te se navode vrste vozila svrstane u 5 grupa s pripadajućim količinama za svaku grupu.

Nadalje se konstatira kako za navedenu nabavu EUROKAMION pristaje umanjiti ukupnu cijenu za 3% u odnosu na cijene postignute prethodnim natječajem te ugovorom preuzeti obvezu da izvede od 15% do 20% radova na dogradnjama koristeći kapacitete domaćih proizvođača kao i pružiti validno jamstvo za cijeli iznos avansa.

Povjerenstvo za provedbu nadmetanja predložilo je ministru obrane sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION, ovlaštenim zastupnikom tvrtke IVECO.

U analizi ovog dokumenta, a u pogledu naziva samog tijela koje je imenovao ministar obrane, a koje je vodio g. Ivo Bačić, Istražno povjerenstvo konstatira kako je Povjerenstvo imalo službeni naziv: „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“, a da u postupku što ga je to Povjerenstvo provelo nije bilo nikakvog nadmetanja, jer sam pojam nadmetanja pretpostavlja da se pojavljuju barem dva takmaca koja se onda u nečemu nadmeću.

U pogledu sastava toga tijela, konstatira se da u njemu nije bilo osobe zadužene da provjeri tehničko-taktičke karakteristike ponuđenih vozila i njihovu eventualnu razliku u odnosu na vozila ponudena u poništenom pozivnom natječaju.

Istražno povjerenstvo također konstatira kako je ministar obrane g. Berislav Rončević svojom ranijom odlukom obvezao „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ da pregovara isključivo s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. te da je ono postupilo točno u skladu s ministrovom odlukom i na kraju ministru preporučilo točno ono na što ih je ministar svojom ranijom odlukom i obvezano, tj. sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba.

Dan nakon sastanka „Povjerenstva za provedbu nadmetanja“, dakle 28. prosinca 2008. godine sklopljen je Ugovor o nabavi terenskih motornih vozila–kamiona-vojna izvedba. Ugovor je sklopljen između MORH-a kao kupca i tvrtke EUROKAMION d.o.o. iz Donjeg Stupnika kao prodavatelja.

Predmet kupoprodaje su terenska motorna vozila i to:

1. kamion terenski nosivosti 10 t – vojna izvedba, IVECO EUROTRAKKER MP 260E35W,6X6, u količini od 3 komada, a po jediničnoj cijeni od 874.950,00 kn
2. Kamion terenski nosivosti 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, u količini od 12 komada, a po jediničnoj cijeni od 712.500,00 kn;
3. Kamion terenski za nabacane kabine 5 t-vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, u količini od 20 komada, a po jediničnoj cijeni od 717.250,00 kn;
4. Kamion terenski autocisterna za vodu 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 100E21W u količini od 3 komada, a po jediničnoj cijeni od 843.600,00 kuna i
5. Kamion terenski autocisterna za gorivo 5 t-vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 100E21W u količini od 1 komada, a po jediničnoj cijeni od 1.047.850,00 kuna.

Tehničke značajke terenskih motornih vozila nalaze se u prilogu ugovora i čine njegov sastavni dio.

Ukupan iznos za sva vozila u ugovorenim količinama iznosi 29.098.500,00 kuna, na što je obračunat popust za uvjete plaćanja od 3% u iznosu od 872.955,00 kuna. Ukupna vrijednost nabave kao osnovica za porez iznosi 28.225.545,00 kuna. Na tu je cijenu obračunat PDV od

22% u iznosu od 6.209.619,90 kuna. Sveukupna svota koju se MORH obvezuje isplatiti tvrtki EUROKAMION iznosi 34.435.164,90 kuna.

Ugovorom se kupac obvezuje prodavatelju terenska vozila platiti unaprijed i to po ispostavljenom predračunu i dostavi bianco zadužnica ovjerenih kod javnog bilježnika.

Prodavatelj se obvezao prve tri grupe vozila isporučiti najkasnije za 150 dana od dana potpisa ugovora, a druge dvije grupe vozila najkasnije u roku od 180 dana od dana potpisa ugovora. Prodavatelj se posebnom ugovornom točkom obvezao poštivati rokove isporuke, a točkom 4.11. Ugovora se precizira kako će kupac prodavatelju zaračunati ugovornu kaznu u iznosu od 0,1% od vrijednosti motornih vozila u kašnjenju za svaki dan zakašnjenja, s tim da iznos kazne ne može biti veći od 10% ugovorne vrijednosti vozila s PDV-om.

Ugovor su potpisali sa EUROKAMION direktor Ivica Rilje, a za Ministarstvo obrane Republike Hrvatske ministar Berislav Rončević.

Saborsko je Istražnom povjerenstvo temeljito analiziralo ovaj dokument. U pogledu tehničkih karakteristike kupljenih vozila Istražno je povjerenstvo usporedilo podatke iz poništenog pozivnog natječaja i podatke iz Ugovora o nabavi temeljem neposredne pogodbe i došlo do zaključaka da se usporedbom podataka iz natječajne dokumentacije poništenog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi jasno vidi kako su svi tipovi kupljenih vozila identični tipovima vozila što ih je tvrtka EUROKAMION d.o.o. ponudila u pozivnom natječaju.

Istražno je povjerenstvo pomno analiziralo i sve aspekte cijena kupljenih kamiona u odnosu na cijene ponuđene u poništenom pozivnom natječaju.

Usporedbom podataka iz natječajne dokumentacije poništenog pozivnog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi jasno se vidi da su cijene koje je tvrtka EUROKAMION u pozivnom natječaju sama deklarirala kao jediničnu cijenu sa svim davanjima do registracije (dakle, i PDV), u ugovor unesene kao jedinična cijena ocarinjeno i atestirano (na koju je PONOVRNO zaračunat PDV). Primjetna je i razlika u cijeni za kamion terenski, autocisterna za gorivo 5 t-vojnja izvedba – IVECO EUROCARGO ML100E21W za koju je u pozivnom natječaju deklarirana cijena od 853.100,00 kn, a u Ugovoru o nabavi je kao jedinična cijena naveden iznos od 1.047.850,00 kn. To konkretno znači da je to vozilo plaćeno 194.750,00 kn više u odnosu na cijenu istaknutu u pozivnom natječaju, iako je tip vozila ostao nepromijenjen.

U analizi ugovora Istražno je povjerenstvo uočilo i nelogičnost u cijeni 5-tonskih kamiona navedenih u točki 2. i 3. Ugovora. Naime, pod točkom 2. naveden je kao predmet kupnje: Kamion terenski nosivosti 5 t – vojna izvedba – IVECO EUROSCARGO ML 140E24W, po jediničnoj cijeni za svako vozilo od 712.500,00 kn, a pod točkom 3. kao predmet kupnje naveden je: Kamion terenski za nabacne kabine 5 t-vojnja izvedba – IVECO EUROCARGO ML 140E24W, po jediničnoj cijeni od 717.250,00 kn. Kako se iz samog naziva za obje vrste kamiona vidi, radi se o posve istom tipu vozila, što postaje još očitije kad se usporede tehničke karakteristike vozila navedene u prilogu Ugovoru.

Razlika je u nadogradnji. Kamioni navedeni u točki 3. Ugovora kao nadogradnju imaju sanduk s arnjevima i ceradom, aluminijske stranice, pod od vodootporne ploče, čelične arnjeve, stepenice za ulaz vojnika, alke za pričvršćivanje tereta, PVC ceradu, bočne aluminijske letve, pomoćnu čeličnu šasiju i rezervni kotač na nosaču iza kabine, a kamioni navedeni pod točkom 4. kao nadogradnju imaju plato za izmjenjivi kontejner, dva standardna poprečna nosača sa hvatačima i nosač rezervnog kotača (bez rezervnog kotača) postavljen iza kabine. Posve je jasno da se radi o istom tipu kamiona u dvije varijante: sa ili bez nadograđene cerade. Primijećena nelogičnost je u tome što su slabije opremljeni kamioni, oni bez cerade (kamioni za nabacne kabine) plaćeni skuplje od bolje opremljenih, onih s ceradom.

Jedinična cijena bolje opremljenih, dakle onih s ceradom, iznosi 712.500,00 kuna po komadu, a jedinična cijena slabije opremljenih, dakle onih bez cerade (kamiona za nabacne kabine), iznosi 717.250,00 kuna po komadu. Razlika po svakom kamionu je 4.750,00 kuna. Jeftinijih i bolje opremljenih kupljeno je 12 komada, a skupljih i slabije opremljenih kupljeno je 20 komada. Da se stvarno radi o neshvatljivoj nelogičnosti, potvrđuje uvid u natječajnu dokumentaciju poništenog pozivnog natječaja u kojem se vidi da su svi drugi ponuđači logično zatražili višu cijenu za bolje opremljene kamione (one s ceradom), a nižu za slabije opremljene (kamione za nabacne kabine). Svi osim EUROKAMIONA d.o.o. s kojim je upravo potpisan ugovor o kupnji. To je jasno vidljivo iz priložene tabele sačinjene prema ponudama iz poništenog pozivnog natječaja. (Vidi: Tabela 1.)

Nameće se zaključak da bi kupac, MORH, financijski bolje prošao da od EUROKAMIONA nije ni kupovao slabije opremljene, a skuplje kamione, nego da je u toj grupi 5-tonskih vozila kupio samo kamione s ceradom, platio ih manje nego one bez cerade, a ceradu poslije prodao ili jednostavno bacio na otpad. Ušteda bi iznosila 95.000,00 kuna.“

Analiza ponuda iz pozivnog natječaja pokazuje da tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije bila najpovoljniji ponuditelj, kako to u svojoj odluci navodi ministar Rončević, jer je za kamione od 10 t – vojna izvedba bila tek četvrta po povoljnosti ponude (vidi: Tabela 2.). Na istom četvrtom mjestu je i u ponudi kamiona 5 t - vojna izvedba (vidi: Tabela 3.), kao i kod kamiona 5 t- vojna izvedba za nabacne kabine (vidi: Tabela 4.), kamiona autocisterne za vodu 5 t – vojna izvedba (vidi: Tabela 5.) i kamiona autocisterne za gorivo 5 t – vojna izvedba (vidi: Tabela 6.)

Kada se usporede podaci iz poništenog pozivnog natječaja i podaci iz ugovora o nabavi sastavljena je i tabela iz koje je vidljivo da je odustajanjem od kupnje od najpovoljnije ponuditelja, učinjena šteta državnom proračunu u iznosu od 14.830.507,00 kn (vidi: Tabela 7.)

Odabirom bilo kojeg drugog ponuđača osim tvrtke „Eurokamion“ uštedjelo bi se od 203.053,14 kn do mogućih 14.607.724,90 kn. Da se izabrala najpovoljnija ponuda, bez obzira na ponuđače, iznos bi bio 19.604.657,00 kn. Neovisno o tome gledaju li se cijene sa PDV-om ili bez PDV-a EUROKAMION d.o.o. nije bio najpovoljniji ponuđač.

Analizom podataka iz prikupljene dokumentacije poništenog pozivnog natječaja i podataka iz Ugovora o nabavi s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. uočava se još jedna teško shvatljiva nelogičnost. Naime, potpuno iste tipove vozila IVECO u pozivnom su natječaju ponudila dva zastupnika: EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba i BENUSSI d.o.o. iz Fažane. To je samorazumljivo jer su obje tvrtke ovlašteni zastupnici proizvođača vozila IVECO.

Obje su tvrtke ponudile sve tipove na kraju kupljenih vozila. Usporede li se cijene koje je u pozivnom natječaju dostavila tvrtka BENUSSI d.o.o. i u čijoj ponudi su jasno razgraničene jedinična cijena (u prvoj koloni), davanja do registracije (u drugoj koloni) i jedinična cijena sa svim davanjima do registracije (u trećoj koloni) s cijenama koje su plaćene EUROKAMIONU jasno se vidi da bi tvrtki BENUSSI d.o.o. bilo isplaćeno 34.232.111,76 kn, a da je konačno uplaćena cijena EUROKAMIONU iznosila 34.435.164,90 kn, odnosno da je plaćeno 203.051,14 kn više. (vidi: tabela 7.) Valja pri tome istaknuti da se do cijene isplaćene EUROKAMIONU (dakle više cijene za potpuno ista vozila) došlo nakon mučnog pregovaranja u kojem se uspjelo prvotnu cijenu sniziti za 3% zbog avansnog plaćanja. Dakle, da drugo Povjerenstvo vođeno g. Ivom Bačićem nije ulagalo posve nepotreban trud u pregovaranje s EUROKAMIONOM, nego da je jednostavno prihvatilo ponudu tvrtke

BENUSSI iz prvog natječaja, ostvarilo bi uštedu od 203.053,14 kn. Jedino, što tada kamioni ne bi bili kupljeni od tvrtke EUROKAMION što je, čini se, bio jedini cilj ovoga posla.”

Istražno je povjerenstvo usporedilo i podatke iz Ugovora o nabavi i dokumenata o primopredaji kupljenih vozila.

Ugovorom su jasno definirani rokovi isporuke i ugovoreni penali u iznosu od 0,1% od vrijednosti motornih vozila u kašnjenju za svaki dan zakašnjenja, s tim da iznos kazne ne može biti veći od 10% ugovorene vrijednosti vozila s PDV-om. EUROKAMION nije poštivao rokove isporuke. Prvi kontingent vozila trebao je u MORH stići krajem svibnja 2004. godine, a drugi kontingent krajem lipnja te godine. Isporuka za sva vozila kasnila je za više od 100 dana, što znači da je dosegnut gornji prag penala od 10% ugovorene vrijednosti vozila s PDV-om. Kako je ukupna ugovorena i avansno isplaćena cijena tvrtki EUROKAMION iznosila 34.435.164,90 kn, penali su trebali biti naplaćeni u iznosu od 3.443.516,49 kn. Time što penali nisu naplaćeni, Državnom je proračunu učinjena daljnja šteta upravo u iznosu pripadajućih, a nenaplaćenih penala.

Iako je na prijedlog prof. dr. Hebranga Istražno povjerenstvo usvojilo zaključak kako će se od Ministarstva obrane Republike Hrvatske zatražiti obrazloženje kašnjenja isporuke odabranog dobavljača, što je i učinjeno, obrazloženje nikada nije dostavljeno, a tu činjenicu Istražno povjerenstvo više nije moglo dalje analizirati zbog neodazivanja većine članova Povjerenstva na sjednice koje je sazivao predsjednik Povjerenstva.

Istražno je povjerenstvo konstatiralo još nekoliko činjenica važnih za ocjenu ove nabave.

Istoga dana kada je potpisan Ugovor o nabavi, dakle, 28. prosinca 2004. godine tvrtka EUROKAMION d.o.o. dostavila je MORH-u predračun na ugovoreni iznos.

Ministarstvo obrane je još 30. studenog od Ministarstva financija zatražilo suglasnost za plaćanje unaprijed motornih vozila za opremanje postrojbi Oružanih snaga.

Ministarstvo financija je Ministarstvu obrane tu suglasnost izdalo 24. prosinca 2004. godine, četiri dana prije sklapanja Ugovora o nabavi i tri dana prije nego je „Povjerenstvo za provedbu nadmetanja“ pod vodstvom g. Ive Bačića održalo svoj sastanak na kojem je odlučilo ministru preporučiti sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION. Suglasnost je dakle izdana samo dan nakon što je ministar Rončević osnovao to drugo Povjerenstvo kojemu je dao zadaću provesti njegovu raniju odluku o provedbi postupka nabave nebojnih motornih vozila izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba.

Suglasnost je potpisao ministar financija Ivan Šuker.

Nepodudaranje datuma, odnosno činjenica da je suglasnost izdana prije nego je drugo Povjerenstvo uopće razmatralo predmetnu nabavu dokazuje da je to Povjerenstvo bilo samo formalnost, a da je postupak avansnog plaćanja počeo ranije i da se temeljio isključivo na odluci ministra Rončevića, a ne i preporuci Povjerenstva koje je samo potvrdilo već ranije donesenu ministrovu odluku.

Ugovorena roba plaćena je avansno.

U nastavku svoga rada, Saborsko je istražno povjerenstvo analiziralo **Izvrješće Inspeksijskog nadzora postupka ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004 godini** od 31. svibnja

2005. godine koje je obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane general bojnik Jozo Milićević uputio ministru obrane Berislavu Rončeviću.

U izvješću se navodi da je temeljem Godišnjeg plana rada Inspektorata obrane za 2005. godinu, a sukladno zapovjedi obnašatelja dužnosti glavnog inspektora obrane obavljen redovan inspekcijski nadzor sustava ugovaranja i nabave u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH tijekom kojega je u Službi za ugovaranje i nabavu nadziran postupak ugovaranja nebojnih motornih vozila u 2004. godini.

U Izvješću se također navodi kako u evidenciji ugovora za 2005. godinu ne postoji ugovor o nabavi motornih vozila iako se radi o ugovoru od velike vrijednosti.

U evidenciji nabava velike vrijednosti u rubrici STATUS PREDMETA, kod nabave nebojnih vozila stoji "poništeno, nisu osigurana financijska sredstva".

U izvješću se također konstatira da je s tvrtkom "Eurokamion" sklopljen ugovor o predmetnoj nabavi, u koji članovi inspekcijskog tima nisu ostvarili uvid jer su u Službi za ugovaranje i nabavu dobili odgovor da taj ugovor ne posjeduju.

Analizom dokumentacije poništenog nadmetanja utvrđeno je da je temelj kriterija najniže cijene za predmetnu nabavu svih 76 vozila bilo potrebno osigurati 38.853.167,08 kuna. Kako su postignute cijene na nadmetanju bile više za 3.043.397,08 kuna u odnosu na osigurana financijska sredstva u Proračunu, nadmetanje je 15. prosinca 2004. godine poništeno. U izvješću se konstatira kako se tu radilo o pozivnom nadmetanju provedenom sukladno članu 6. točke 5. i 7. i time izuzetom od primjene Zakona o javnoj nabavi te da se isto nije moralo ni poništiti nego su se mogle smanjiti količine vozila za pojedine skupine ili podskupine.

Usporedbom rezultata poništenog nadmetanja s javno publiciranim podacima na web stanicama MORH (WWW.morh.jr/vijesti_main.asp?id=231) iz ugovora sklopljenog 28 prosinca 2004. godine između MORH-a i tvrtke Eurokamion vidljivo je da su ugovoreni terenski kamioni- vojna izvedba u količinama kako slijedi

1. kamion terenski 5t-12 kom
2. kamion terenski za nabacane kabine 5t -2o kom
3. kamion terenski autocisterna za vodu 5t -3kom
4. kamion terenski autocisterna za gorivo 5t -1kom
5. kamion terenski 10t -3 kom

Sveukupna ugovorena vrijednost 39 unaprijed navedenih kamiona iznosi 34.435.164,90 kuna.

U izvješću se također konstatira da bi, sukladno rezultatima nadmetanja koje je poništeno 15. prosinca 2004. godine i kriterija najniže cijene, sveukupna vrijednost 39 kamiona po poništenom nadmetanju iznosila 19.604.657,16 kn, što je u odnosu na ugovoreno povoljnije za 14.830.507,74 kune ili 76%.

Inspektori nisu došli do podatka je li zaključen "offset sporazum" jer nisu imali mogućnost izvršiti uvid u ugovor o nabavi.

U Izvješću se također kaže kako kod nadzora nije bila dostupna kompletna dokumentacija te da bi se uvidom u istu možda otklonile nejasnoće i donijeli drugačiji zaključci

Izvješće je potpisao obnašatelj dužnosti glavnog inspektora obrane general bojnik Jozo Milićević i ono je bilo temelj za ispitivanje general bojnika Joze Milićevića pred saborskim Istražnim povjerenstvom u svojstvu svjedoka.

Svjedočenje generala Milićevića pred Istražnim povjerenstvom odvijalo se, po odluci većine članova Povjerenstva, bez prisutnosti javnosti, iako je za svoje svjedočenje imao identično odobrenje ministra Vukelića kao i general Josip Lucić za čije svjedočenje većina članova Povjerenstva nije zatražila isključenje javnosti.

U svjedočenju general bojnika Joze Milićevića pred Istražnim povjerenstvom nisu zamijećene nelogičnosti i kontradiktornosti u iznošenju činjenica. Iskaz se ocjenjuje kao konzistentan, istinit i vjerodostojan. Kao bitan dio tog svjedočenja, Povjerenstvo ističe tvrdnju da je ministar Rončević od generala Milićevića zatražio da sastavljeno izvješće o nadzoru promijeni, te da će, učini li tako, imati određene koristi. General Milićević je tu ponudu odbio. Zapisnik iskaza što ga je sačinila stručna služba Istražnog povjerenstva sastavni je dio ovog izvješća. (vidi: Iskazi svjedoka)

Nakon sklapanja ugovora i avansnog plaćanja tvrtki EUROKAMION d.o.o. uslijedila je reakcija Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga. Povjerenstvo je imalo uvid u pismo što ga je Predsjednik Republike 10. siječnja 2005. uputilo tadašnjem ministru obrane g. Berislavu Rončeviću. U pismu se Predsjednik poziva na najviše vrednote ustavnog poretka i načelo diobe vlasti te podsjeća ministra na svoje javo izrečene sumnje u opravdanost nabave vojne opreme velike vrijednosti izravnom pogodbom na samom kraju 2004. godine.

Predsjednik smatra kako je reakcija, koju si je dozvolio ministar obrane, tj. da predsjednikov utemeljeni i opravdani upit glede trošenja novca poreznih obveznika nazove, „tragikomičnim igrokazom toga predsjedničkog kandidata“, neprimjerena i neodgovorna. Predsjednik ističe da je takva reakcija u potpunom neskladu s visokom dužnošću koju ministar Rončević obnaša. Predsjednik ministra poziva da argumentirano obrazloži jesu li pri predmetnoj nabavi u potpunosti poštivane odredbe Zakona o javnoj nabavi, kao i temeljna načela na kojima taj sustav počiva, je li poštivano načelo ravnopravnosti i nediskriminacije ponuditelja, a osobito načelo javnosti i transparentnosti postupka nabave.

Ministrov argument da bi novac namijenjen za nabavku vozila, a da nije ugovorena izravna pogodba, ostao neutrošen, Predsjednik Republike smatra neutemeljenim jer tom logikom i na taj način ispada da se proračunska sredstva moraju pod svaku cijenu utrošiti, pa makar je to i nepotrebno i neracionalno. Takav pristup trošenju sredstava Državnog proračuna Predsjednik Republike smatra potpuno neprihvatljivim.

Predsjednik podsjeća ministra Rončevića da je dužan i dalje odgovorno obnašati svoju dužnost i poštivati institucije sustava, što podrazumijeva i dužnost Predsjednika Republike, bez obzira na kampanju za predsjedničke izbore koja je trajala u to vrijeme i u koju se ministar Rončević, po predsjednikovoj ocjeni, uključio iako nije bio predsjednički kandidat.

Nakon što se ministar Rončević očito oglušio na ovaj zahtjev vrhovnog zapovjednika, savjetnik za obranu i vojna pitanja u Uredu Predsjednika Republike gosp. Petar Stipetić je 19. siječnja 2005. uputio dopis ministru Berislavu Rončeviću u kojem ga podsjeća kako ovaj još uvijek nije odgovorio na Predsjednikovo pismo kojim on traži argumentirano obrazloženje cjelokupnog procesa nabave 39 transportnih vozila za potrebe OS RH te još jednom moli ministra za žurnu dostavu svih relevantnih podataka koji se odnose na navedeno pitanje.

Nakon ove požurnice generala Stipetića, ministar obrane Berislav Rončević uputio je predsjedniku Republike odgovor u kojem najprije opisuje tijek nadmetanja po pozivu, a onda objašnjava da su se sredstva planirana za 2004. godinu trebala potrošiti u toj godini jer planom proračuna za iduću 2005. godinu nisu bila predviđena sredstva za ovu namjenu. „Zbog toga sam, navodi se dalje u odgovoru, odlučio da se, u cilju ispunjenja planiranih zadaća, napose onih koje su deklarirane PARP ciljevima, navedena zadaća realizira do kraja 2004. godine. Budući da je iz ponudbene dokumentacije prethodnog natječaja bilo potpuno razvidno da je najbolja ponuda ona tvrtke „Eurokamion“ d.o.o. iz Zagreba, zatražena je potvrda tvrtke „Eurokamion“ d.o.o. iz Zagreba, da ostaje pri ponuđenim cijenama i u slučaju smanjenja količina“ stoji u pismu.

U pismu upućenom predsjedniku Republike se nigdje ne obrazlaže kako je to na temelju ponudbene dokumentacije prethodnog natječaja bilo potpuno razvidno da je najbolja ponuda bila ona tvrtke EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba, a Istražno je povjerenstvo analizom te iste ponudbene dokumentacije na koju se ministar poziva, zaključilo kako tvrtka EUROKAMION d.o.o. nije u prethodno poništenom pozivnom natječaju dala najbolju ponudu što onda znači da je takva tvrdnja upućena Predsjedniku Republike bila potpuno neistinita.

Ministar dalje opisuje kako je 23. prosinca 2004. pokrenuo postupak nabave nebojnih motornih vozila s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. iz Zagreba, u skladu s rezultatima dobivenim u prethodno provedenom nadmetanju za kamionski program isključivo za ponudene vojne verzije u skladu s prioritetnim potrebama. Na kraju svoga odgovora Predsjedniku Republike, ministar Rončević ističe da je ovaj postupak nabave proveden uspješno te da je u svemu u skladu sa zakonom, da je polučio dobre rezultate, te da će proizvesti i dodatne pozitivne efekte.

U svom dopisu Predsjedniku Republike ministar Rončević se nigdje ne poziva na dopis Oružanih snaga Republike Hrvatske – Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao razlog za sklapanje ugovora, a koji dopis je u svom svjedočenju pred Povjerenstvom naveo kao ključni dokument na kojem je temeljio svoju odluku.

Samo svjedočenje g. Berislava Rončevića pred Istražnim povjerenstvom trajalo je više od četiri sata. Njegovo pozivanje na dopis Uprave za logistiku od 25.11.2004. kao glavni razlog za sklapanje ugovora s tvrtkom EUROKAMION d.o.o. nije uvjerljivo s obzirom da se na taj dokument nigdje i nikada ranije nije pozvao kao na glavni razlog sklapanja ovoga posla. On nije naveden ni u njegovoj odluci o osnivanju novog povjerenstva s pomoćnikom Bačićem kao voditeljem, ni u odgovoru Predsjedniku Republike pa Istražno povjerenstvo smatra da se on pojavljuje kao naknadni neuvjerljiv alibi i pokušaj svaljivanja odgovornosti na Glavni stožer Oružanih snaga koji nije i ne može biti odgovoran za nabavu.

Iskaz ministra Rončevića u dijelu u kojem pobija valjanost podataka o tehničkim karakteristikama vozila ponuđenih na pozivnom natječaju na način da je netko iz MORH-a falsificirao te podatke, Povjerenstvo također smatra nevjerojatnim, jer, iako ponovno upozoren da pred Povjerenstvom mora iznositi istinu i da ne smije zatajiti ništa što mu je poznato, ministar Rončević je uskratio odgovor na pitanje o kojem se to djelatniku radi. Povjerenstvo je također utvrdilo kontradiktorne izjave u svjedočenju ministra Rončevića i generala Milićevića. General Milićević naime tvrdi da je ministar Rončević od njega zatražio izmjenu inspeksijskog nalaza, dok ministar Rončević izjavljuje kako takvog susreta uopće nije bilo. Posve je očito da je jedan od svjedoka pred Povjerenstvom lažno svjedočio i to u bitnoj stvari i time počinio kazneno djelo davanja lažnog iskaza. Iako je predloženo da se pred Povjerenstvom obavi suočenje Rončevića i Milićevića kako bi se utvrdilo koji je od njih govorio potpunu neistinu, većina članova Istražnog povjerenstva je to odbila.

Nabavka 39 kamiona za potrebe MORH-a bila je predmetom obrade Državne revizije. Istražno je povjerenstvo na početku svoga rada zatražilo od Državne revizije dostavu izvješća o spornoj nabavi i dobilo samo skraćenu verziju koja je ranije bila upućena i Hrvatskom saboru. Nakon što se u jednim novinama pojavila informacija da postoji i duža verzija izvješća koja detaljnije opisuje događaj i u kojoj se konstatira kako ministar Rončević ničim nije obrazložio zašto tvrtku EUROKAMION d.o.o. smatra najpovoljnijim ponuditeljem, Istražno je povjerenstvo uputilo novi dopis Državnoj reviziji i zatražilo potpuno izvješće koje je kasnije i dobilo. Članovi Istražnog povjerenstva, iako saborski zastupnici, nisu znali da to

cjelovitije izvješće uopće postoji i ta bi im činjenica ostala uskraćena i za cijelo vrijeme rada Povjerenstva da iz medija nisu saznali za njegovo postojanje. Iz same činjenice da je Državna revizija pokušala uskratiti punu i cjelovitu informaciju čak i Istražnom povjerenstvu koje je osnovano odlukom Sabora i to samo zato da otkrije sve činjenice vezane uz ovu nabavku, nameće se zaključak o pokušaju prikrivanja istine o nabavci vojnih kamiona od strane Državne revizije.

Pred Istražnim povjerenstvom je svjedočila i glavna državna revizorica Šima Krasić i njezino svjedočenje je sastavni dio ovoga izvješća. Kako gospođa Krasić u svom svjedočenju nije mogla precizno odgovoriti na sva postavljena pitanja nego je odgovarala da nije detaljno upoznata, ali da vjeruje svojim revizorima koji su radili na ovom slučaju, Povjerenstvu je predloženo da se za svjedoke pozovu ovlaštene državni revizori Državnog ureda za reviziju koji su obavljali reviziju u Ministarstvu obrane i to: gđa Dinka Cigrovski, gosp. Josip Rozić, gđa Elizabeta Cvitković i gđa Silvija Dorotić. Većina članova u Povjerenstvu je i to odbila.

Pred Istražnim povjerenstvom je svjedočio i načelnik Glavnog stožera Josip Lucić. Njegovo svjedočenje odvijalo se pred novinarima iako je imao identično odobrenje ministra Vukelića kao i general Milićević kojemu je većina članova Povjerenstva zabranila iznošenje iskaza u nazočnosti javnosti. Iako je kao načelnik Stožera ranije u pismu Predsjedniku Republike tvrdio da nabavljeni kamioni uopće nisu bili prioritet Glavnog stožera i da će biti uglavnom neiskorišteni, u svom iskazu pred Povjerenstvom general Lucić je izjavio da je takvu ocjenu vrhovnom zapovjedniku Oružanih snaga napisao u afektu.

Pred Povjerenstvom je iskaz dao i ravnatelj Policije Vladimir Faber. On je ustvrdio kako je DORH od Policije izvide u ovom predmetu zatražio tek kada je Rončević smijenjen s položaja ministra unutarnjih poslova, dakle, četiri godine nakon događaja, a da policija u obradi nije pronašla elemente bilo kojeg kaznenog djela. Spis je upućen DORH-u na daljnju obradu, a od policije je naknadno zatraženo da provede financijska i tehnička vještačenja na kupljenim vozilima. Obrada je u tijeku.

Zaključci s prijedlogom mjera:

1. Pozivni je natječaj proveden sukladno zakonu i prikupljene su valjane ponude više ponuditelja. Svi su ponuditelji ponudili zatraženu vojnu izvedbu traženih vozila i sve su ponude zadovoljavale zatražene taktičko-tehničke zahtjeve. Tvrtka EUROKAMION d.o.o. u pozivnom je natječaju bila među najskupljima.
2. Pozivni je natječaj poništen zbog nedostatka sredstava i predložen je nastavak postupka nabave neposrednom pogodbom s više ponuditelja.
3. Pregovori su, unatoč tome, odlukom ministra Rončevića, vođeni samo s jednim ponuditeljem, tvrtkom EUROKAMION d.o.o.
4. Ugovor je sklopljen za nabavku 39 vozila čije su karakteristike istovjetne onima iz pozivnog natječaja. Kupljena vozila plaćena su znatno više od cijene koja se mogla postići temeljem pribavljenih ponuda iz pozivnog natječaja.
5. Dobavljač je kasnio s isporukom, a za to kašnjenje nisu naplaćeni ugovoreni penali.
6. Ovakvom nabavom sklopljen je štetan ugovor i time učinjena šteta Državnom proračunu u iznosu koji treba utvrditi istraga nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.
7. DORH je izvide o ovoj nabavi od policije zatražio tek četiri godine nakon spornog događaja unatoč tome što je Predsjednik Republike višekratno zahtijevao da se slučaj ispita. Policijski izvidi i vještačenja još uvijek traju.
8. Inspektorat obrane utvrdio je nezakonitost u postupanju i o tome sastavio izvješće. Unatoč kontradiktornim izjavama o tome je li ministar Rončević zatražio da se

- izvješće izmijeni ili ne, Povjerenstvu nije omogućeno suočenje tadašnjeg glavnog inspektora obrane i ministra.
9. Istražnom je povjerenstvu poslan skraćeni nalaz Državne revizije, a tek nakon objave cjelovitog izvješća u novinama i puno izvješće. U njemu se konstatira kako ministar Rončević ničim nije obrazložio zašto ponudu tvrtke EUROKAMION d.o.o. smatra najpovoljnijom. Glavna državna revizorica tvrdi kako u reviziji nisu pronađene povrede zakona, ali je Povjerenstvu onemogućeno ispitivanje revizora koji su radili na slučaju.
 10. Povjerenstvu je onemogućeno ispitivanje i drugih važnih svjedoka, pukovnice Ojdane Žužul i pomoćnika ministra Ive Bačića.
 11. Član Povjerenstva dr. Andrija Hebrang je u vrijeme sporne nabave kamiona bio potpredsjednik Vlade zadužen za gospodarstvo, a samim time u sustavu subordinacije izravno nadređen ministru Rončeviću. Zbog postojanja opravdane sumnje da je g. Hebrang i sam bio uključen u donošenje odluke o nabavi kamiona po bitno višoj cijeni od one koja se mogla postići (a što proizlazi iz analize rezultata pozivnog natječaja), dr. Hebrang je trebao biti predmetom istrage Povjerenstva, a ni u kojem slučaju ne njegovim članom. Ovdje se radi o klasičnom slučaju sukoba interesa.
 12. Zbog dvojne uloge člana Povjerenstva dr. Hebranga, zaključci koje je Povjerenstvo donijelo tijesnom većinom glasova članova iz reda vladajuće parlamentarne većine (omjerom 5:4), kao i oni koje je donijelo bez nazočnosti oporbenih članova, ne mogu se smatrati objektivnom ocjenom pred Povjerenstvom izvedenih dokaza, nego pristranom obranom ugrožene pozicije jednog od članova Povjerenstva i ministra Rončevića.
 13. Jedina mjera koju Povjerenstvo može predložiti je upoznavanje javnosti s nalazima do kojih je Povjerenstvo došlo jer će samo na taj način javnost moći zaključiti radi li se ovdje o zakonitom i poštenom postupku nabave ili o štetnom ugovoru i prikriivanju te činjenice djelovanjem državnih tijela.

Nenad Stazić

Igor Dragovan

Boris Šprem

Goran Beus Richembergh

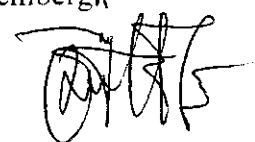

TABELA 1.

grupa 2. kamioni terenski				
Traženo	Kamion terenski - 5 tona - vojna izvedba			
12 kom	1.	MAN Importer d.o.o. Zagreb MAN LE 10.220 4X4 BB	499.055,00	5.988.660,00
	2.	Automehanika d.d Zagreb RENAULT MIDLUM	506.526,01	6.078.312,12
	3.	Eurokamion d.o.o. Zagreb ML 140 E 24 W	712.500,00	8.550.000,00
	4.	Euroline d.o.o. Zagreb MERCEDES BENZ ATEGO 1323 A	860.100,00	10.321.200,00
	5.	Agro-Grom d.o.o. Samobor MERCEDES BENZ UNIMOG U 5000	863.582,00	10.362.984,00
	6.	Benussi d.o.o Fažana ML 140 E 24 W	880.405,68	10.564.868,16
Traženo	Kamion terenski za nabacanje kabine - 5 tona - vojna izvedba			
22 - 2 = 20 kom	1.	MAN Importer d.o.o. Zagreb MAN LE 10.220 4X4 BB	444.695,00	8.893.900,00
	2.	Automehanika d.d Zagreb RENAULT MIDLUM	464.421,37	9.288.427,40
	3.	Eurokamion d.o.o. Zagreb ML 140 E 24 W	717.250,00	14.345.000,00
	4.	Agro-Grom d.o.o. Samobor MERCEDES BENZ UNIMOG U 5000	796.734,00	15.934.680,00
	5.	Benussi d.o.o Fažana ML 140 E 24 W	838.696,32	16.773.926,40

Kamion terenski - 10t - vojna izvedba (kom 3)

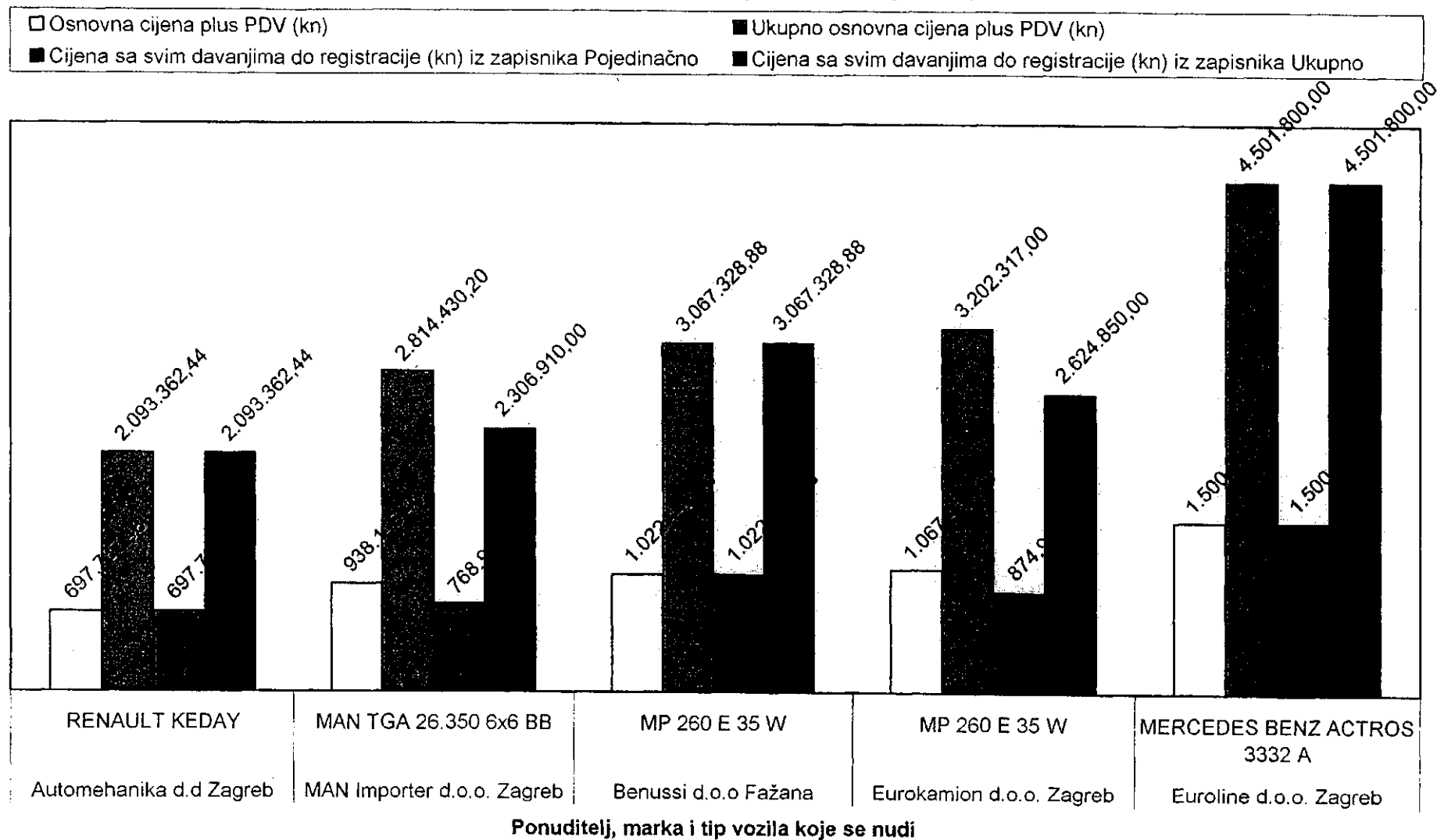

TABELA 3.

Kamion terenski - 5t - vojna izvedba (kom 12)

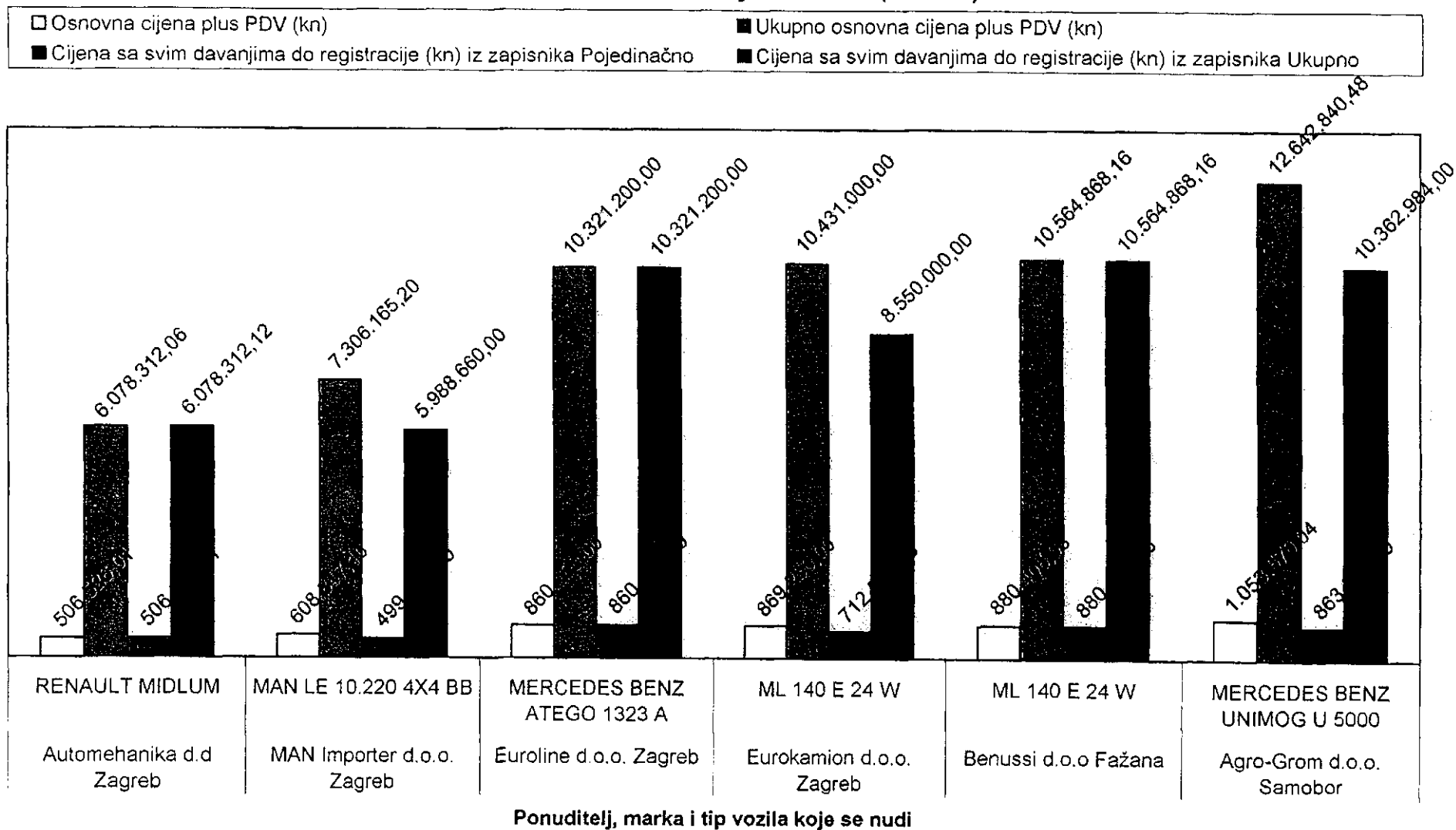
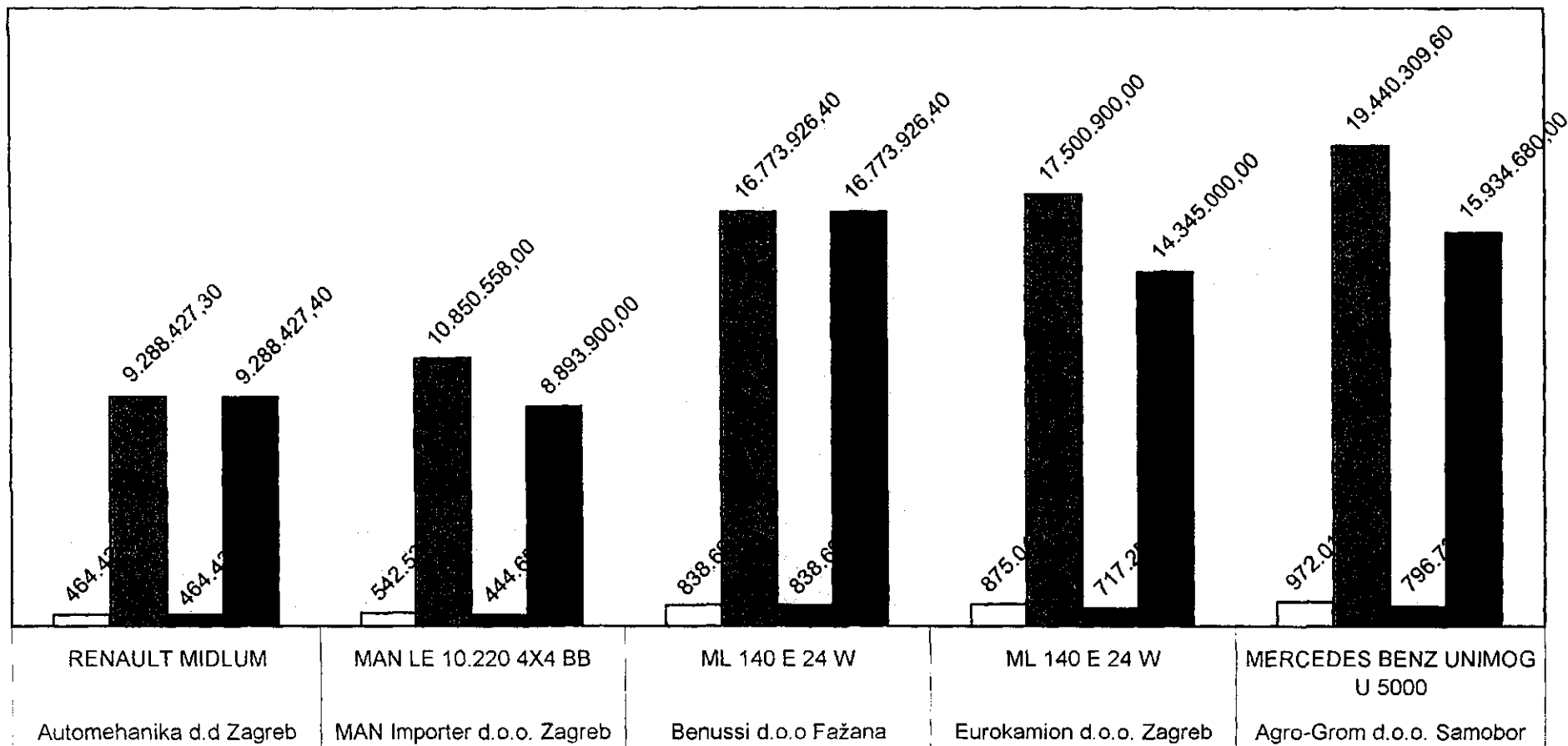

TABELA 4.

Kamion terenski za nabacane kabine - 5t - vojna izvedba (kom 20)

□ Osnovna cijena plus PDV (kn) ■ Ukupno osnovna cijena plus PDV (kn)
 ■ Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Pojedinačno ■ Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Ukupno

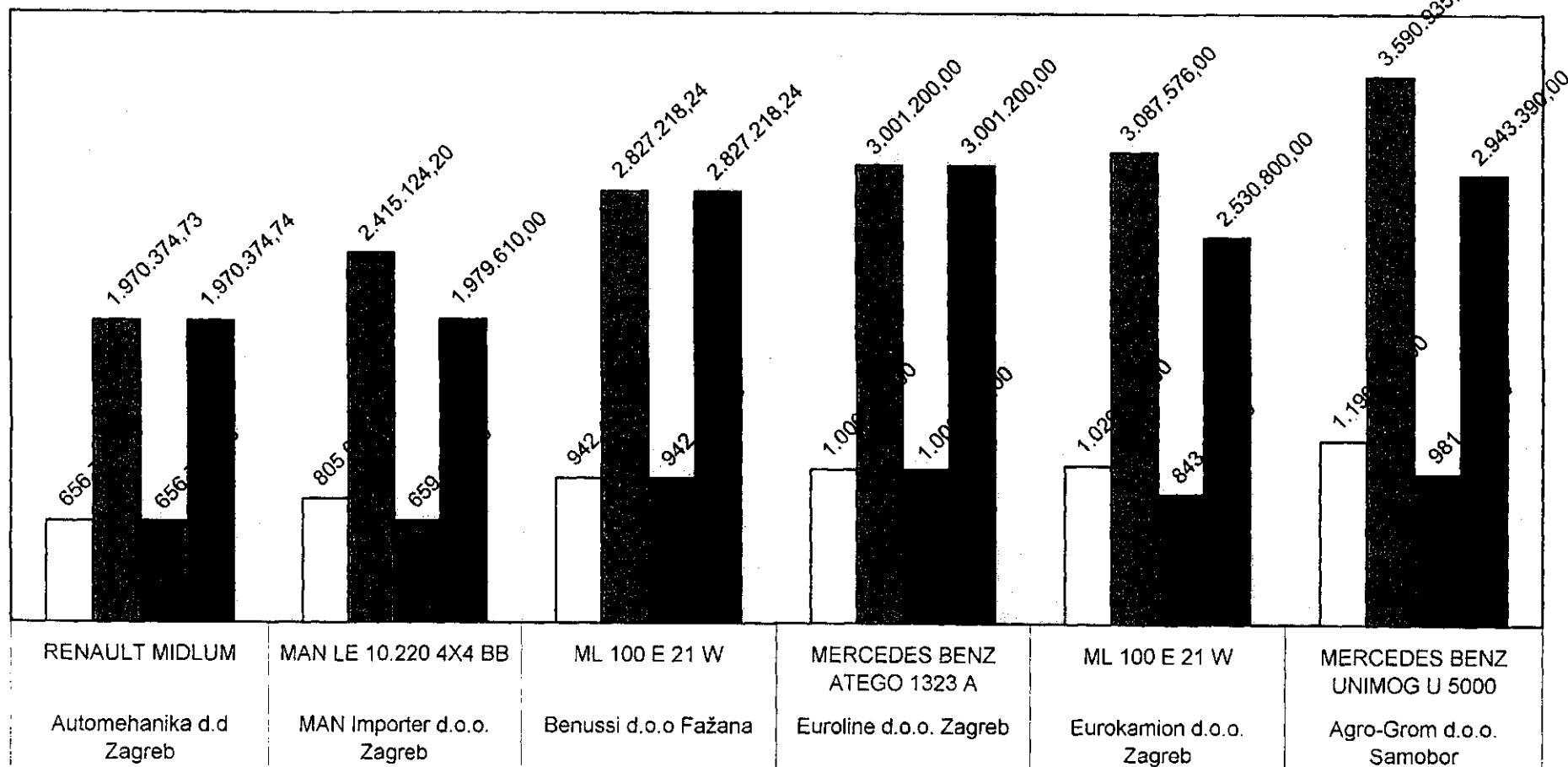

Ponuditelj, marka i tip vozila koje se nudi

TABELA 5.

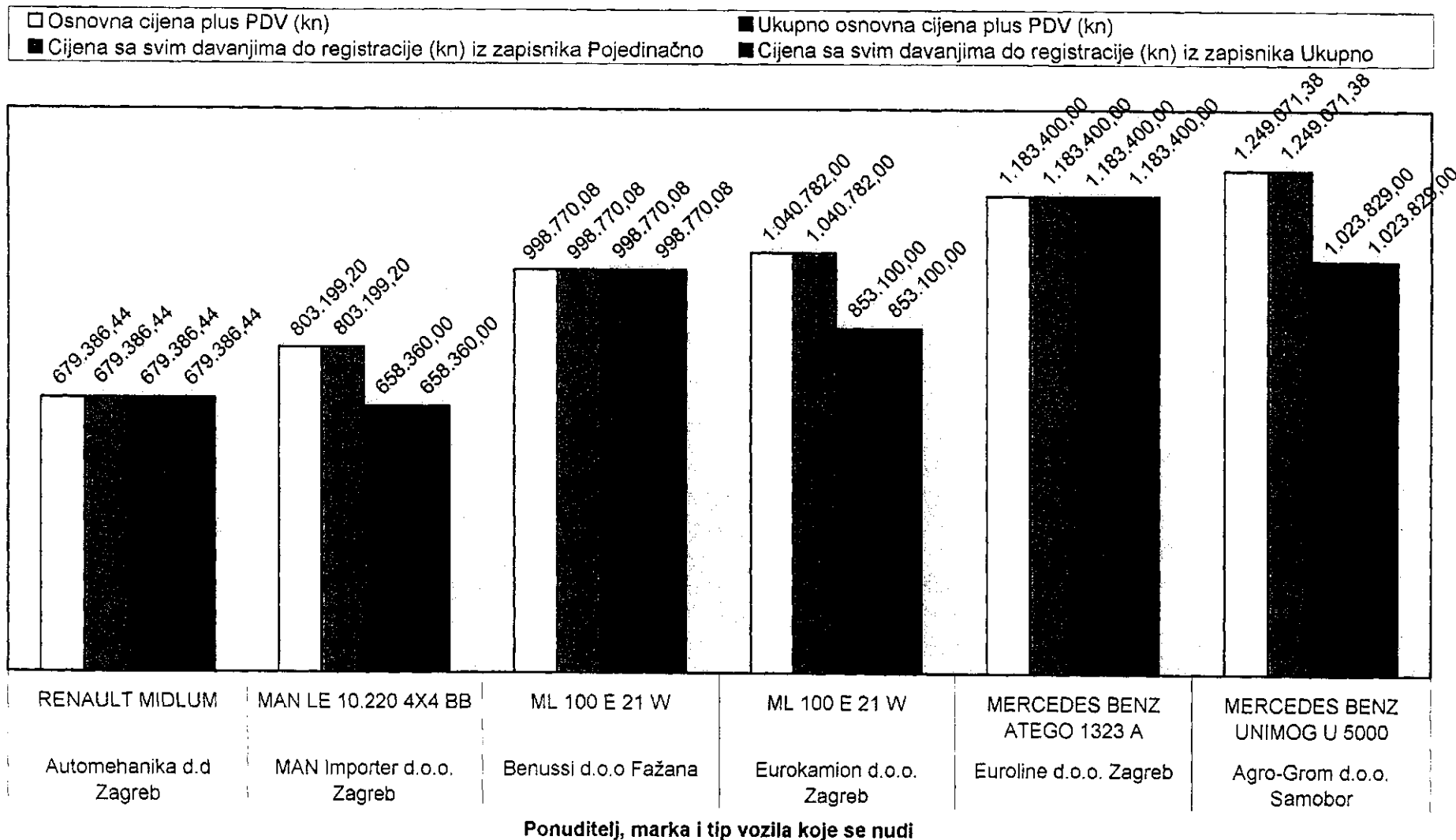
Kamion terenski autocisterna za vodu - 5t - vojna izvedba (kom3)

□ Osnovna cijena plus PDV (kn) ■ Ukupno osnovna cijena plus PDV (kn)
 ■ Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Pojedinačno ■ Cijena sa svim davanjima do registracije (kn) iz zapisnika Ukupno

Ponuditelj, marka i tip vozila koje se nudi

Kamion terenski autocisterna za gorivo - 5t - vojna izvedba (kom 1)

**Raščlamba ponuda s cijenom do registracije u kunama sukladno zapisniku o nadmetanju
po pozivu broj: VV060102-04-39**

Vojna izvedba	Najpovoljnija ponuda	MAN Importer d.o.o. Zagreb	Automehanika d.d Zagreb	Euroline d.o.o. Zagreb	Eurokamion d.o.o. Zagreb	Agro-Grom d.o.o. Samobor	Benussi d.o.o. Fažana
12 kamiona terenskih - 5 tona			6.078.312,12	10.321.200,00	8.550.000,00	10.362.984,00	10.564.868,16
20 kamiona terenskih za nabacane kabine - 5 tona			9.288.427,40		14.345.000,00	15.934.680,00	16.773.926,40
3 kamiona terenska autocisterna za vodu - 5 tona		1.979.610,00		3.001.200,00	2.530.800,00	2.943.390,00	2.827.218,24
1 kamion terenski autocisterna za gorivo - 5 tona			679.386,44	1.183.400,00	853.100,00	1.023.829,00	998.770,08
3 kamiona terenska - 10 tona		2.306.910,00		4.501.800,00	2.624.850,00		3.067.328,88
39 kamiona ukupno	19.604.657,18	19.827.440,00	20.109.863,14	27.901.500,00	28.903.750,00	32.358.245,44	34.232.111,76
Razlika u odnosu na ugovoreno: 34.435.164,90 kn	14.830.507,72	14.607.724,90	14.325.301,76	6.533.664,90	5.531.414,90	2.076.919,46	203.053,14

Tvrtka Euroline d.o.o. nije ponudila kamione terenske za nabacane kabine 5t, a tvrtka Agro-Grom d.o.o. nije ponudila kamione terenske 10t, pa su u raščlambu uvrštene cijene najpovoljnijeg ponuditelja za tu stavku. Tvrtka Benussi d.o.o. ponudila je povoljnije kamione istog tipa i proizvođača (kao što je ugovoreno s Eurokamionom).